

Przedszkole

Przyszłości

program
edukacji
przedszkolnej

Przewodnik metodyczny

dla Nauczyciela cz. 2

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

InBIT
KOMPETENCJE TWORZĄ MOŻLIWOŚCI

FADOS
SŁAWOMIR ANIOŁ

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

PRZEWODNIK METODYCZNY DO PROGRAMU PRZEDSZKOLE PRZYSZŁOŚCI cz.2

Zespół autorski

Scenariusze zajęć z obszarów:
językowych, ruchowych i muzycznych - Agnieszka Pieluszyńska
matematyczno-przyrodniczych - Alicja Kosowska
konstrukcyjno-manualnych i społecznych - Katarzyna Bury
konsultacja naukowa – Bogna Bartosz

Publikacja jest bezpłatna.

*Publikacja jest współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.*

Publikacja powstała w ramach projektu *Przedszkole przyszłości – program edukacji przedszkolnej*

Autorzy:

Bogna Bartosz, Katarzyna Bury, Alicja Kosowska, Agnieszka Pieluszyńska, Przemysław Adamski

Współpraca merytoryczno-programowa:

Anna Ł. Adamska

Recenzenci:

Małgorzata Malec

Rozalia Ligus

Korekta językowa:

Krystyna Kozak-Kamińska

© Copyright by InBIT Szczecin 2013

Realizatorzy projektu:

Instytut Organizacji Przedsiębiorstw i Technik Informacyjnych

“InBIT” Sp. z o.o. Oddział w Zgorzelcu

59-900 Zgorzelec, ul. Daszyńskiego 17

www.inbit.pl

oraz

Sławomir Anioł FadoS

www.fados.pl

Nakład 150 egz.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Spis treści

Rozkład materiału – Przedszkole Przyszłości	7
Tydzień 23 – Domy na świecie	39
<u>TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 23</u>	<u>39</u>
Temat: Do celu	40
Temat: Czy tylko ludzie mają domy?	40
Temat: Mój dom	41
Temat: Domy i domki	42
Temat: Domy na wsi i domy w mieście	43
Temat: Domy są różne	44
Temat: Bezpieczeństwo w domu	44
Temat: Makieta bloku mieszkalnego	45
Temat: Piramidy i inne budowle	46
Tydzień 24 – Kupujemy	48
<u>TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 24</u>	<u>48</u>
Temat: Głoskowy supermarket	49
Temat: Sklepy	49
Temat: Tempo, tempo	50
Temat: Mierzymy, ważymy	51
Temat: Na sklepowych półkach	52
Temat: Wycieczka do sklepu	52
Temat: Warzywa i owoce z papieru	53
Temat: Pieniądze i ich rola	53
Temat: W sklepie	54
Tydzień 25 – Projektujemy	56
<u>TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 25</u>	<u>56</u>
Temat: Projektujemy instrument	57
Temat: Projektujemy...	57
Temat: Projektujemy solidny dom	58
Temat: Guziki	59
Temat: Projektujemy grę	60
Temat: Projektowanie	61
Temat: Projektujemy nakrycia głowy	61
Temat: Wzory i desenie	62
Tydzień 26 – Życie w wodzie	64
<u>TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 26</u>	<u>64</u>
Temat: Pod wodą	65
Temat: W jak woda	65
Temat: Wodna muzyka	67
Temat: Osiem	68
Temat: W słonych wodach	69
Temat: W słodkich wodach	70
Temat: Latarnia morska	71
Temat: Papierowe akwarium	72
Temat: Rafa koralowa	73
Temat: Osiem nut	73
Temat: Wiemy dużo o życiu w wodzie - quiz	74

Tydzień 27 – Wiosna	76
<u>TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 27</u>	<u>76</u>
Temat: Spacer po wiosennej łące	77
Temat: Wiosenne porządki	78
Temat: Kwiaty - oznaki wiosny	79
Temat: Szukamy oznak wiosny	80
Temat: Wiosenna łąka	80
Temat: Budujemy gniazda	81
Temat: Wiosenne kwiaty	82
Temat: Wiosenny deszcz	82
Tydzień 28 – Zwierzęta małe i duże	84
<u>TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 28</u>	<u>84</u>
Temat: Silny jak słoń, słaby jak mrówka	85
Temat: Dziwny pies	86
Temat: Koci świat	87
Temat: Zwierzęta i ich potomstwo	89
Temat: Dziewięć	90
Temat: Nasi ulubieńcy	91
Temat: Znam wszystkie zwierzęta	91
Temat: W mrowisku	92
Temat: W parku dinozaurów	93
Temat: Zagrody zwierząt	93
Tydzień 29 – Ekologia	95
<u>TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 29</u>	<u>95</u>
Temat: Ekodetektywi	96
Temat: Turniej ekologiczny	97
Temat: Butelkowe szaleństwo	98
Temat: Czysta woda	99
Temat: Ekologia - dbałość o środowisko	100
Temat: Prezent dla Ziemi	102
Temat: Ekologiczna konstrukcja	103
Temat: Chronimy środowisko	103
Temat: Woda i ekologia	104
Tydzień 30 – Kwiaty i owady	105
<u>TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 30</u>	<u>105</u>
Temat: Piękno łąki	106
Temat: Wiosenne kwiaty	106
Temat: Wiosna na łące	107
Temat: Co to są owady?	108
Temat: Matematyka na łące	109
Temat: Pszczoły i osy	110
Temat: Motyle	111
Temat: Na łące	111
Temat: Pajęczyna pająka	112
Tydzień 31 – Wielkanoc	113
<u>TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 31</u>	<u>113</u>
Temat: J jak jajko	114
Temat: Pisanki	114
Temat: Praca rolnika	115
Temat: Wielkanocna rzeżucha	117
Temat: Koszyk	117
Temat: Wielkanocne zajęcia	118

Tydzień 32 – Mieszkamy w Europie	119
<u>TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 32</u>	<u>119</u>
Temat: Barwy dźwięków	120
Temat: Flaga Unii Europejskiej	120
Temat: Herby	121
Temat: Co dziś wiemy o Polsce? - konkurs	122
Temat: Długości i odległości	123
Temat: Mieszkamy w Europie	125
Temat: Stolice europejskie	126
Temat: Flagi w Europie	127
Temat: Włoska restauracja	128
Tydzień 33 – Sport	129
<u>TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 33</u>	<u>129</u>
Temat: Gimnastyka	130
Temat: Przedszkolne Igrzyska	130
Temat: Rower dla każdego	131
Temat: Sport to zdrowie	132
Temat: Ćwiczymy i liczymy	133
Temat: Dziesięć	134
Temat: Turniej	135
Temat: Higiena podczas zabaw sportowych	135
Temat: Olimpiada plastyczna	136
Temat: Trening przed zawodami	136
Tydzień 34 – Lecimy na Marsa	138
<u>TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 34</u>	<u>138</u>
Temat: Hałaśliwe słowa	139
Temat: Odkrywamy kosmos	139
Temat: Przybysze z Marsa	141
Temat: Figurowy kosmos	142
Temat: Planeta Ziemia	143
Temat: Po której stronie?	145
Temat: Konstruujemy raketę kosmiczną	146
Temat: Marsjańskie maski	147
Temat: Ziemia widziana z kosmosu	147
Tydzień 35 – Bohaterowie naszych bajek	149
<u>TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 35</u>	<u>149</u>
Temat: W krainie wierszy	150
Temat: Bajki i baśnie	151
Temat: Kolorowy, bajkowy świat	152
Temat: W smerfnym lesie	154
Temat: Bajki matematyczne	155
Temat: Bajki, bajeczki	156
Temat: Mieszkania bohaterów bajek	157
Temat: Bohaterowie bajek	158
Temat: Jak wygląda Czerwony Kapturek?	158
Temat: Pomieszane bajki	159
Tydzień 36 – Dzień Rodzica	160
<u>TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 36</u>	<u>160</u>
Temat: Jestem grzeczny	161
Temat: Przepisy	162
Temat: WF z rodzicami	162
Temat: Mama	164

Temat: Tata	165
Temat: Świetnie liczymy	166
Temat: Pomagamy rodzicom	167
Temat: Portrety rodziców - kolaż	168
Temat: Zawody naszych rodziców	168
Tydzień 37 – Dzieci świata	169
<u>TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 37</u>	<u>169</u>
Temat: Lody czy lody	170
Temat: Prawa dziecka	172
Temat: Zabawy grafomotoryczne w plenerze	173
Temat: Dzieci zwierząt	174
Temat: Ludzie się różnią	175
Temat: Ludzie z różnych zakątków świata	176
Temat: Dzieci z różnych stron świata	177
Temat: Plac zabaw dla dzieci	178
Temat: Prawo do nauki	179
Tydzień 38 – Mapy i poszukiwanie skarbów	180
<u>TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 38</u>	<u>180</u>
Temat: Instrumenty smyczkowe	181
Temat: Podróż do dzieci z różnych stron świata	183
Temat: Rozwiązujemy łamigłównki	184
Temat: W poszukiwaniu głosek	186
Temat: Labirynty	187
Temat: Terenowe podchody	188
Temat: Zmiany	189
Temat: Pirackie zabawy	190
Temat: Mapa prowadząca do skarbu	191
Temat: W wiosce indiańskiej	191
Tydzień 39 – Podróże	193
<u>TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 39</u>	<u>193</u>
Temat: Pan Twardowski na księżycu	194
Temat: Podróż do krainy fantazji	195
Temat: Podróż do krainy legend	196
Temat: Podróż pana Maluśkiewicza	197
Temat: Bilety podróżne	199
Temat: Podróż do Emocjonowa	200
Temat: Wielcy podróżnicy - Kolumb i Magellan	201
Temat: Bezpieczeństwo podczas podróżowania	202
Temat: Górska wycieczka	203
Temat: Sposoby podróżowania	203
Tydzień 40 – Wakacje	205
<u>TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 40</u>	<u>205</u>
Temat: Gdzie na wakacje?	206
Temat: Wakacyjne podróże	207
Temat: Wkrótce szkoła	209
Temat: Przyroda latem	209
Temat: Wakacje z matematyką	210
Temat: Wycieczka autokarowa po Polsce	211
Temat: Bezpieczne wakacje	212
Temat: List do młodszych kolegów	213
Temat: Załączniki	214

Rozkład materiału – Przedszkole Przyszłości

EDUKACJA							
NR TYGODNIA	MIESIĄC I TEMAT TYGODNIA	GRUPA WIEKOWA	matematyczna i przyrodnicza (obejmuje 4, 11, 12, 13 punkt podstawy programowej)	polonistyczna (obejmuje 3, 14 punkt podstawy programowej)	artystyczna (obejmuje 7, 8, 9, 10 punkt podstawy programowej)	społeczna i samoobsługowa (obejmuje 1, 2, 6, 15 punkt podstawy programowej)	ruchowa (obejmuje 5 punkt podstawy programowej)
23	luty Domy na święcie	3, 4 i 5-latk:	<p>przyrodnicza</p> <ul style="list-style-type: none"> określanie nazw domów zwierząt rozdzielanie i dopasowywanie różnych typów domów do odpowiednich miejsc na święcie <p>matematyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> klasyfikacja zwierząt ze względu na miejsce, w którym mieszkają przeliczenie w pamięci liczby okien, drzwi i ich ułożenia w domu rodzinnym budowanie domów z figur geometrycznych określanie różnic i podobieństw w zabudowie miejskiej i wiejskiej porównywanie liczebność zbiorów stosowanie pojęć mniej, więcej, tyle samo 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi dzieci na temat rozumienia słowa dom śledzenie wiersza J. Ficowskiego <i>Dom, w którym śmiesz</i> wypowiedzi dzieci o tym czy ich domy to te, w których śmiesz, czy te, w których śmiesz rozmowy na temat domów zwierząt, nazywanie ich domów globalne czytanie wyrazu dom, okno, stół, krzesło, dywan, radio, telewizor, lampa, szafa zapoznanie z pojęciem definicja 	<p>muzyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> reagowanie na zmianę wysokości dźwięków śledzenie dźwięków <i>Ruch uliczny i Odgłosy otoczenia</i> <p>plastyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> zabawa <i>Malarz</i> wypełnienie karty pracy ilustrującej schemat instalacji wodnej w domu <p>techniczna</p> <ul style="list-style-type: none"> konstruowanie makiety bloku mieszkalnego z pudełek w zespole, omówienie roli architekta, projektanta wnętrza i zieleni urządzanie wnętrza mieszkalnych w pudełkach kartonowych projektowanie parku z dostępnymi materiałami omówienie sposobów kształtowania estetyki w otoczeniu budowanie stabilnych piramid z różnych materiałów, zabawy konstrukcyjno-eksperymentalne zabawy z aplikacją interaktywną – <i>Jak powstaje dom i Meblowanie kamienicy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozmowa na temat przestrzegania zasad bezpieczeństwa w domu: instalacje gazowa i elektryczna, bezpieczeństwo w kuchni i łazience, bezpieczne używanie narzędzi multimedialna prezentacja osiągnięć architektonicznych na przestrzeni wieków, zapoznanie z zabytkami architektonicznymi 	<ul style="list-style-type: none"> zabawa ruchowa – <i>Dom, w którym straszysz i dom, w którym śmiesz</i> zabawa ruchowa <i>Norki i gniazda</i> zabawa <i>Berek drewniany</i> zabawy ruchowe z woreczkami gimnastycznymi rzuty woreczkami do wyznaczonego celu zabawa ruchowa <i>Murarz</i>

		<p>5-latk:</p>	<p><u>matematyczna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • odtwarzanie z wzoru schematu figur geometrycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • poznanie wyglądu litery ł i Ł • zapoznanie z wyglądem litery d i D • analiza i synteza wyrazów z głoską d – kolorowanie przedmiotów zawierających w nazwie głoskę d • czytanie tekstu wyrazowo obrazkowego • poznanie pojęcia elewacja 	<p><u>plastyczna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie mandali literowej – litera ł i Ł • zaprojektowanie elewacji kamienic – wypełnianie karty pracy <p><u>techniczna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • zespolowe budowanie stabilnego muru 	
		<p><u>Podstawowe osiągnięcia dzieci</u></p> <p>3, 4 i 5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzi się na temat, co to jest dom • reaguje na zmianę wysokości dźwięków • wymienia nazwy domów zwierząt • potrafi szybko zareagować na polecenia nauczyciela • jest sprawniejsze fizycznie • potrafi celnie rzucić • wyjaśnia zasady bezpiecznego przebywania w domu • opisuje zagrożenia związane z instalacją elektryczną i gazową • wymienia zasady bezpieczeństwa stosowane w kuchni i łazience • aranżuje wnętrze mieszkania z dostępnych materiałów • porządkuje przestrzeń wokół wybudowanej budowli • podejmuje współpracę w grupie • konstruuje piramidę z wybranych materiałów • ocenia skutki działań • planuje pracę – określa, ile figur potrzebuje • buduje swój dom z figur geometrycznych • wie, jakie zwierzęta mieszkają na wsi, a jakie w mieście • nazywa domy zwierząt • stosuje pojęcia: mniej, więcej, tyle samo • rozumie różnorodność typów domów • wie, w jakich miejscach świata budowane są wybrane domy • układa proste definicje 		<p>5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzy mandalę • dokonuje analizy i syntezy wyrazów z głoską d • wymienia zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami • określa zasady zachowania się wobec osoby obcej • właściwie stosuje pojęcie elewacja • opisuje zakres pracy architektów • planuje przebieg pracy konstrukcyjnej • przewiduje skutki działania • układa figury na podstawie obserwowanego wzoru <p><u>Ponadpodstawowe osiągnięcia dzieci</u></p> <p>5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst wyrazowo-obrazkowy • zna wygląd litery d i D • zna wygląd litery ł i Ł 		

24	luty Kupujemy	3, 4 i 5-latki:	<p>przyrodnicza</p> <ul style="list-style-type: none"> dopasowywanie produktów do typu sklepu <p>matematyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> ćwiczenia matematyczne – dodawanie i odejmowanie z wykorzystaniem asortymentu danego sklepu grupowanie i przeliczanie monet zabawa wagą szalkową zrobioną z wieszaka praca z aplikacją interaktywną <i>Ważenie liczb</i> przeliczanie zapłaty za produkty w sklepie na zasadzie 1:1 układanie przedmiotów według ciężaru i długości ćwiczenia w warzeniu (wagę szalkową) mierzeniu (linijką) przypomnienie i stosowanie pojęcia o <i>jeden więcej</i> 	<ul style="list-style-type: none"> opisywanie wymyślonych przedmiotów – tworzenie загаdek słownych rozmowa na temat sklepów: ich funkcji, paragonu, rodzajów sklepu, nazw, nazw sprzedawców układanie zdań, przeliczanie ilości wyrazów w tych zdaniach wymienienie nazw znanych owoców i warzyw zdefiniowanie pojęcia uczciwość, rozmowy na temat uczciwości zapoznanie z podstawowymi pojęciami dotyczącymi wagi i miary 	<p>muzyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> zabawa muzyczna – naśladowanie ciałem tempa muzyki (pólnuty, ćwierćnuty i ósemki) zabawa muzyczna <i>Zabawki</i> – dzieci naśladowują określone zabawki przy danym tempie muzyki <p>plastyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> rysowanie produktów, które dziecko chce kupić w danym sklepie <p>techniczna</p> <ul style="list-style-type: none"> konstruowanie z papieru i bibuły produktów spożywczych wybudowanie straganu warzywno-owocowego z materiałów dostępnych w sali konstruowanie wagi szalkowej z wieszaka, kasy i drukarki fiskalnej z pudełek konstruowanie sklepów spożywczych, z ubraniami, z zabawkami 	<ul style="list-style-type: none"> rozmowa na temat właściwego zachowania się w sklepie rozmowa na temat roli pieniędzy w życiu człowieka przypomnienie zasad bezpieczeństwa podczas wyjść poza teren przedszkola przypomnienie zasad zachowania się w sklepie samodzielne drobne zakupy 	<ul style="list-style-type: none"> zabawy ruchowe przy muzyce - reagowanie ruchem na zmianę tempa muzyki zabawy ruchowe – reagowanie na przerwę z muzyce (kucanie, siadanie, skoki itp.)
	5-latki:	<p>matematyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> tworzenie kategorii nadrzędnych, nazywanie tych kategorii: pieczywo, kwiaty itp. przeliczanie zapłaty za produkty w sklepie na zasadzie 2:1 przeliczanie wartości wagi na wartość cenową towaru 	<ul style="list-style-type: none"> analiza sylabowa i fonemowa wyrazów przedstawionych na obrazkach z planszy demonstracyjnej <i>Alfabet</i> zabawa <i>Głoskowy supermarket</i> - wymyślanie wyrazów zawierających określone samogłoski wyszukiwanie błędów rzeczowych w zdaniach, poprawianie tych zdań zdefiniowanie znaczenia pojęć gratis i promocja 	<p>techniczna</p> <ul style="list-style-type: none"> przygotowanie kostki do gry z samogłoskami skonstruowanie z papieru straganu warzywnego <p>plastyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> rysowanie wnętrza sklepów 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznawanie rzeczy materialnych i niematerialnych 		

				<ul style="list-style-type: none"> • twórczenie komentarza do pokazu mody, np.: modelka ma na sobie niebieskie jeansy, białą, elegancką bluzkę, piękne różowe buty itp. • słuchanie opowiadania <i>Trzy świnki</i> • wypowiedzi na temat trwałości domów poszczególnych świnek na podstawie opowiadania i ilustracji z kart pracy • opisywanie i prezentowanie wybranych zaprojektowanych przedmiotów • poznanie definicji pojęć projektowanie i projektant • wprowadzenie pojęcia <i>ubierać się na cebulkę</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zabawy muzyczno-ruchowe <i>Niedźwiadki i Żabki</i> • słuchanie utworu muzycznego A. Vivaldiego <i>Wiosna</i> <u>plastyczna</u> • projektowanie wyglądu instrumentu • zabawy wzorami i deseniami - oglądanie i opisywanie wzorów na tkaninach i innych przedmiotach, projektowanie wzorów z powtarzalnymi elementami • projektowanie przedmiotów domowych planszowej • projektowanie i wykonanie wzorów na pudełku <u>techniczna</u> • wykonanie grzechotki z puszki i ziaren grochu lub kaszy • zaprojektowanie nakrycia głowy na bazie papierowej torby • zabawy z wykorzystaniem aplikacji interaktywnej <i>Meblowanie kamienicy</i> <u>teatralna</u> • zabawa <i>Pokaz mody</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • ustalanie zasad gry i przestrzeganie ustalonych zasad 	
			<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z wyglądem litery p i P • analizy i synteza wyrazów z głoską p 	<ul style="list-style-type: none"> • projektowanie ubrań dla literki p i P • projektowanie trwałej budowli, ustalenie materiałów, z jakich musi być zrobiona 	<ul style="list-style-type: none"> • opisywanie, w jaki sposób zmieniły się wybrane przedmioty na przestrzeni lat 		
	5-latk:		<ul style="list-style-type: none"> • kontynuowanie i rysowanie powtarzalnych mozaik i wzorów – uwzględnienie rytmów i lustrzanego odbicia 				

				<ul style="list-style-type: none"> • kolorowanie według wskazówek słownych dotyczących wielkości i szerokości 		<ul style="list-style-type: none"> • projektowanie wnętrza mieszkalnych z wykorzystaniem czasopism i katalogów z meblami • projektowanie wzoru na pościeli - wypełnianie karty pracy • projektowanie ubrań na pokaz mody dla papierowych modeli - praca z szablonami 		
			<p>Podstawowe osiągnięcia dzieci</p> <p>3, 4 i 5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dopasowuje rodzaj stroju do okoliczności • uczestniczy w pokazie mody • postępuje się przymiotnikami przy opisywaniu przedmiotów • wypowiada się na temat wysłuchanego utworu <i>Trzy świnki</i> • przewiduje, że z nietrwałych materiałów powstaje niesolidny dom • wykorzystuje przedmioty codziennego użytku do wykonania instrumentu • projektuje wygląd zewnętrzny instrumentu • wykorzystuje wykonany instrument do zabaw rytmicznych • wymienia różne rodzaje projektowania • wyjaśnia znaczenie pojęć: projekt, projektant • opisuje wygląd wybranego przedmiotu • wyjaśnia przeznaczenie zaprojektowanego przedmiotu • opisuje wybrane czapki i kapelusze • projektuje nakrycie głowy • opisuje wybrany wzór z tkaniny lub papieru pakowego • wykleja powtarzalny wzór z kolorowych pasków papieru • rozumie, że strój musi być dobrany do warunków atmosferycznych • tworzy rytmy matematyczne • gra w gry planszowe posługując się kostką 		<p>5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektuje trwałą budowlę – potrafi dobrać odpowiednie materiały • opisuje, jak zmieniły się w czasie wybrane przedmioty z otoczenia • odrysowuje elementy z szablonów • kontynuuje wzór według powtarzalnej zasady • projektuje powtarzalny wzór/deseń tkaniny <p>Ponadpodstawowe osiągnięcia dzieci</p> <p>5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje literę p i P 			

26	marzec	3, 4 i 5-latki:	<p>przyrodnicza</p> <ul style="list-style-type: none"> • oglądanie mapy świata i wyszukiwanie organizmów żyjących w wodzie - zwrócenie uwagi na to, że nie są to tylko ryby • przeprowadzenie prostych doświadczeń, z których wynika, jakie są właściwości fizyczne wody: bezbarwna, bezwonna, bez smaku • rozmowy na temat znaczenia wody dla życia na Ziemi • oglądanie filmu pokazującego miejsca, w których jest brak wody • wymienianie i wskazywanie na mapie świata różnych zbiorników wodnych, porównywanie ich wielkości • rozpoznawanie ilustracji przedstawiających rafę koralową • rozmowa na temat gatunków zwierząt żyjących w wodzie słodkiej i w wodzie słonej • określenie, w których zbiornikach znajduje się woda słodka, a w których słona • oglądanie aplikacji interaktywnej <i>Świat podwodny</i> • wyjaśnienie skąd w wodzie biorą się bursztyny i perły • wskazywanie zawodów związanych z środowiskiem wodnym • rozwiązywanie quizu, dotyczącego życia w wodzie 	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowy na temat wyobrażeń życia pod wodą • rozmowy na temat ryb, opis wyglądu ryb • wyszukiwanie znanych bajek, w których bohaterami są organizmy żyjące w wodzie, rozmowy na temat tych bajek • wyszukiwanie szczegółów różniących dwa obrazy – ćwiczenie percepcji wzrokowej • słuchanie wiersza T. Ferenc <i>Woda</i>, rozmowa na temat skutków braku wody • słuchanie legendy <i>Bajennik Biebrzański</i> • naśladowanie odgłosów związanych z wodą np.: plum, plum; kap, kap; szuuuu, szuuuu • wyszukiwanie różnych określeń opisujących deszcz • wprowadzenie pojęć słodka woda i słona woda - odnoszących się do zbiorników wodnych 	<p>muzyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • słuchanie odgłosów związanych z wodą • wysłuchanie utworu C. Saint-Saens <i>Akwarium</i>, rozmowa na temat wysłuchanego utworu, dzielenie się wrażeniami • improwizacją ruchowa z wykorzystaniem bibuły do utworu C. Saint-Saens <i>Akwarium</i> <p>plastyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • rysowanie elementów, które kojarzą się z wodą • aranżowanie papierowego akwarium z dostępnych materiałów; wyklejanie wyposazenia, wyklejanie papierowych ryb • praca plastyczna techniką „mokre w mokrym” • rysowanie ryby wg wiersza E. M. Minczakiewicz <p>techniczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie bibutek do improwizacji ruchowej do zajęć muzycznych • konstruowanie latarni morskiej z dostępnych materiałów • konstruowanie makiety rafy koralowej na bazie płachty z folii 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentowanie różnych rodzajów latarni morskich na polskim wybrzeżu • omówienie zasad opieki nad domowym akwariem • omówienie zagadnień związanych z rafami koralowymi – umiejscowienie na mapie Wielkiej Rafy Koralowej, omówienie specyfiki środowiska rafy oraz katastrofalnego w skutkach wpływu zamiecyszczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • naśladowanie ruchów związanych z pływaniem • zabawa z elementami biegu <i>Powódź</i> • zabawy ruchowe do utworu C. Saint-Saens <i>Akwarium</i> • zabawy ruchowe nawiązujące do środowiska wodnego
----	--------	-----------------	--	---	--	--	--

27	marzec Wiosna	3, 4 i 5-latki:	<p>przyrodnicza</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznawanie i opisywanie zjawisk atmosferycznych występujących wiosną omówienie zjawiska burzy omówienie wyglądu i celu zakładania gniazd przez ptaki poznanie nazw i wyglądu wiosennych kwiatów wyodrębnianie i nazywanie części roślin poznanie czynników, których roślinina potrzebuje do życia sadzenie kwiatków oglądanie aplikacji <i>Wzrost rośliny</i> określanie oznak wiosny poszukiwanie oznak wiosny w pobliżu przedszkola nazywanie obserwowanych roślin i zwierząt <p>matematyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> Dodawanie i odejmowanie na palcach w zakresie 7 Przypomnienie nazw figur geometrycznych Klasyfikowanie figur według określonej cechy lub kilku cech Określanie i porównywanie liczebności zbiorów tworzenie nowych wzorów i kształtów z figur geometrycznych 	<ul style="list-style-type: none"> stuchanie wiersza T. Kubiaka <i>Osiem nut</i> stuchanie wiersza J. Brzechwy <i>Wiosna</i> rozmowy na temat zmian zachodzących w przyrodzie w okresie wiosny 	<p>muzyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> przypomnienie, co to jest gama, z wykorzystaniem planszy demonstracyjnej <i>Instruments</i> śpiewanie dźwięków gamy śpiewanie piosenek na melodię gamy: <i>Mały kotek</i>, <i>Słonko wschodzi</i>, <i>Mały Jurek wlaźł na murtek</i> zabawy ruchowe z apaszkami - do muzyki relaksacyjnej wystukiwanie dźwięków określających różne natężenie deszczu stuchanie piosenki <i>Piosenka o wiosnie</i> <p>plastyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> rysowanie oburącz kwiatów, dorysowywanie elementów – tworzenie łąki na arkuszach szarego papieru wyklejanie tęcz z bibuły malowanie kwiatów z wykorzystaniem szablonoń malowanie farbami wspomnień ze spaceru - oznak wiosny <p>techniczna</p> <ul style="list-style-type: none"> eksperymentowanie z balonem - wytworzenie ładunku elektrycznego konstruowanie ptasich gniazd z dostępnych materiałów <p>teatralna</p> <ul style="list-style-type: none"> przygotowanie inscenizacja do wiersza <i>Wiosna J. Brzechwy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omówienie zasad bezpiecznego zachowania się w przypadku burzy 	<ul style="list-style-type: none"> zabawy ruchowe – wchodzenie i schodzenie po drabinie stworzonej ze sznurków - utrwalanie gamy zajęcia ruchowe metodą Dennisona zabawy ruchowe z apaszkami - do muzyki relaksacyjnej
----	-------------------------	-----------------	--	---	--	---	---

28	marzec	3, 4 i 5-latkci:	<p>przyrodnicza</p> <ul style="list-style-type: none"> • oglądanie różnych kotów na <i>Mapie Świata</i> • omówienie warunków życia dinozaurów • omówienie środowiska życia mrówek • rozmowa na temat roli psa w życiu człowieka • zapoznanie z nazwami i wyglądem zwierząt zamieszkujących różne części świata • oglądanie aplikacji <i>Zwierzęta i ich potomstwo</i> • praca z aplikacją <i>Świat z perspektywy</i> <p>matematyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienianie zwierząt większych, takich samych i mniejszych od mrówek - stopniowanie wielkości • zapoznanie z cyfrą dziewięć • tworzenie zbiorów • dziwieńcioelementowych • określanie liczebności zbiorów • klasyfikowanie obrazków ze względu na wybraną cechę 	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowy na temat zwierząt i ich potomstwa • wypowiedzi dzieci na temat sposobu opiekowania się zwierząt swoimi młodymi • słuchanie wiersza L. J. Kerna <i>W królestwie kotów</i> • opisywanie wyglądu kota • ćwiczenia narządów artykulacyjnych - naśladowanie ogłosów kota • wypowiedzi na temat kociego świata • przedstawienie w wierszu L. J. Kerna <i>W królestwie kotów</i> • wypowiedzi na temat tego, czy pies z wiersza D. Wawilow <i>Dziwny pies</i> był dziwny • nauka fragmentów wiersza D. Wawilow <i>Dziwny pies</i> na pamięć 	<p>muzyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • reagowanie na zmianę wysokości dźwięków podczas zabawy <i>Kotek idzie, kotek biegnie, kotek spi</i> • śpiewanie piosenki <i>Wlazł kotek na płatek</i> • nauka piosenki <i>Na podwórku koto bramy i Kundel bury</i> <p>techniczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowanie z klocków lub papieru zagród dla zwierząt • malowanie i składanie z tektury przestrzennych sylwetek dinozaurów • konstruowanie kopca mrówek <p>teatralna</p> <ul style="list-style-type: none"> • zabawa z elementami pantomimy – pokazywanie par przeciwieństw np.: ciepło – zimno, ciężkie - lekkie 	<ul style="list-style-type: none"> • omówienie sposobów opieki nad zwierzętami domowymi i hodowlanymi 	<ul style="list-style-type: none"> • zabawa ruchowa <i>Kotek idzie, kotek biegnie, kotek spi</i> • wykonywanie ruchów naprzemiennych • zabawy ruchowe metodą Dennisona z wykorzystaniem wiersza D. Wawilow <i>Dziwny pies</i> – czworakowanie, maszerowanie, pajacyki itp. • zabawy polegające na siłowaniu się, określanie kto jest silniejszy • zabawa ruchowa <i>Głowa, ramiona</i> • zabawy ruchowe - naśladowanie sposobów poruszania się wybranych zwierząt • zabawy ruchowe – naśladowanie sposobu poruszania się mrówek
	Zwierzęta małe i duże	5-latkci:	<p>przyrodnicza</p> <ul style="list-style-type: none"> • grupowanie zwierząt i podział na: domowe, hodowlane, leśne i afrykańskie <p>matematyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • klasyfikowanie przedmiotów ze względu na kategorię - duży i mały oraz silny i słaby • posługiwanie się liczbnikami głównymi i porządkowymi w zakresie 9 	<ul style="list-style-type: none"> • wymyślanie wyrazów rozpoczynających się głoską z, analiza sylabowa i fonemowa tych wyrazów • zapoznanie z wyglądem litery z i Z • wyjaśnienie związków frazeologicznych i powiedzeń dotyczących kotów występujących w wierszu: <i>kocia muzyka, czarny kot, kot przebiega drogę, ząb za ząb, kot spada na cztery łapy</i> 	<p>plastyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • stworzenie ilustracji <i>Koci świat</i> na podstawie wiersza L. J. Kerna • odrysowywanie sylwetek zwierząt z szablonu • zabawy z labiryntami 		<ul style="list-style-type: none"> • ćwiczenia treningu relaksacyjnego według Jacobsona - napięcie i rozluźnianie poszczególnych partii mięśni

				<ul style="list-style-type: none"> • rozmowa na temat przeciwności, dobieranie wyrazów w pary - przeciwności 			
	<ul style="list-style-type: none"> • układanie sylwetek zwierząt z figur geometrycznych • używanie określeń najwięcej, najmniej, tyle samo 						
	<ul style="list-style-type: none"> • dobiera rodziny zwierząt – rodzice i ich potomstwo • właściwe nazywa niektóre gatunki zwierząt i ich potomstwo • wykonuje ćwiczenia narządów mowy • uważnie słucha wiersza czytanego przez nauczyciela L. J. Kerna <i>W królestwie kotów</i> • wypowiada się na temat kotów na podstawie wiersza oraz własnych doświadczeń • wykonuje ruchy naprzemiennie • rytmicznie wypowiada tekst wiersza D. Wawilów <i>Dziwny pies</i> • zna na pamięć fragmenty wiersza <i>Dziwny pies</i> D. Wawilów • uważnie słucha poleceń nauczyciela • rozumie znaczenie pojęć słaby i silny, słabszy i silniejszy • wymienia charakterystyczne zachowania mrówek • prawidłowo stosuje pojęcia: większy/taki sam/mniejszy • podejmuje współpracę w grupie • opisuje charakterystyczne cechy dinozaurów • wycina nożyczkami po śladzie • składa tekturowe sylwetki dinozaurów • różnicza zwierzęta egzotyczne • tworzy rodziny zwierząt • zna moc cyfry 9 • klasyfikuje obrazki ze względu na wybraną cechę • wie, jaką rolę w życiu ludzi pełnią psy • wie, jak wyglądają i jak się nazywają wybrane zwierzęta z różnych stron świata 	<ul style="list-style-type: none"> • zabawa ruchowa <i>Zbieranie śmieci</i> • ćwiczenie celności – rzucanie śmieci do kosza • ćwiczenia z butelkami indywidualne, w parach, zespołem • mecz z wykorzystaniem plastikowej butelki 					
29	marzec Ekologia	<p><u>Podstawowe osiągnięcia dzieci</u></p> <p>3, 4 i 5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dzieli wyrazy na sylaby i głoski • klasyfikuje obiekty według kryterium: duży - mały, silny - słaby • rysuje tekturowe sylwetki dinozaurów na podstawie szablonu • klasyfikuje zwierzęta żyjące w różnych środowiskach • charakteryzuje warunki życia określonych grup zwierząt • posługuje się liczebnikami w zakresie 9 • posługuje się określeniami najwięcej, najmniej, tyle samo <p><u>Ponadpodstawowe osiągnięcia dzieci</u></p> <p>5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonuje ćwiczenia mające na celu zmniejszenie napięcia mięśniowego • rozpoznaje literę z i Z 	<ul style="list-style-type: none"> • omówienie znaczenia wody w życiu człowieka • przedstawienie problemu niedoboru wody w różnych zakątkach świata, omówienie problemu zanieczyszczeń • omówienie na przykładach sposobów ochrony środowiska • poszukiwanie sposobów na ponowne wykorzystywanie materiałów niepotrzebnych 	<ul style="list-style-type: none"> • omówienie znaczenia wody w życiu człowieka • przedstawienie problemu niedoboru wody w różnych zakątkach świata, omówienie problemu zanieczyszczeń • omówienie na przykładach sposobów ochrony środowiska • poszukiwanie sposobów na ponowne wykorzystywanie materiałów niepotrzebnych 	<p><u>muzyczna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • śpiewanie piosenki o tematyce ekologicznej • śpiewanie piosenki <i>Witaj - wystukiwanie rytmu na butelkach</i> • słuchanie piosenki <i>Moja planeta</i> <p><u>plastyczna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie plakatu o tematyce ekologicznej – praca w grupach 	<p><u>przyrodnicza</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • wyszukiwanie w okolicy „dzikich” wysypisk śmieci • segregowanie odpadów - omówienie zasad segregacji śmieci • praca z aplikacją <i>Segregacja śmieci</i> • rozmowa na temat czasu rozkładu odpadów • rozmowa na temat środowiska naturalnego 	<p><u>muzyczna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • śpiewanie piosenki o tematyce ekologicznej • śpiewanie piosenki <i>Witaj - wystukiwanie rytmu na butelkach</i> • słuchanie piosenki <i>Moja planeta</i> <p><u>plastyczna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie plakatu o tematyce ekologicznej – praca w grupach

			<ul style="list-style-type: none"> • przypomnienie zasad ekologicznych na podstawie planszy demonstracyjnej <i>Kodeks Młodego Ekologa</i> • organizacja grupowego turnieju ekologicznego – rozwiązywanie zadań związanych z ochroną środowiska, wymienianie roślin i zwierząt chronionych • przeprowadzanie prostych doświadczeń dotyczących ekologii • wyjaśnienie pojęcia i zasady działania filtru oraz oczyszczalni ścieków • oglądanie aplikacji <i>Krażeńie wody w przyrodzie</i> • rozmowa na temat zagrożeń dla natury, które wynikają z działalności ludzi 		<ul style="list-style-type: none"> • wykonywanie prac plastycznych na temat ochrony środowiska <p>techniczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • konstruowanie wazonów z plastikowych butelek i kwiatów z folii • budowanie konstrukcji z materiałów recyklingowych 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukiwanie elementów na ilustracji (śmieci) - ćwiczenie • wyrażenie i omówienie pojęcia ekologia 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie plakatu ekologicznego z wykorzystaniem karty pracy <p>plastyczna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymyślanie sposobów na ponowne wykorzystanie niepotrzebnych plastikowych butelek • omówienie wpływu zanieczyszczeń na środowisko 			
	<p>przyrodnicza</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozmowa na temat różnych możliwości oczyszczania wody 	<p>5-latk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jest spozostawczy – odnajduje ukryte na ilustracji śmieci • przewiduje końcowy efekt pracy konstrukcyjnej • realizuje określony w zabawie plan działania • wyjaśnia pojęcie ekologia • wyjaśnia wpływ zanieczyszczeń na przyrodę • dostrzega sposoby różnego wykorzystania plastikowych butelek po wodzie • określa możliwe sposoby przelania wody z butelki do butelki • zna różne metody oczyszczania wody 				
	<p>Podstawowe osiągnięcia dzieci</p> <p>3, 4 i 5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia konieczność ochrony środowiska • rozwiązuje zadania dotyczące wiedzy i umiejętności z zakresu ochrony środowiska • bierze udział w konkursie z elementem współzawodnictwa • słucha ze zrozumieniem opowiadania B. Badowskiej <i>Czemu umilkły ptaki?</i> • potrafi segregować odpady • rozumie, że jest odpowiedzialne za stan środowiska naturalnego 	<p>5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poszukiwanie najszybszego sposobu przelania wody z butelki do butelki <p>techniczna</p>				

		<ul style="list-style-type: none"> • jest sprawniejszy fizycznie • wie, że opakowania po zużytych produktach można wykorzystać do innych celów • wznosi konstrukcje z dostępnych materiałów • wykorzystuje w zabawie niepotrzebne materiały • wyjaśnia pojęcie ochrona środowiska, • wymienia ekologiczne zasady, które może stosować w domu • wyjaśnia znaczenie wody dla życia człowieka • ozdabia butelkę po wodzie • rozumie potrzebę segregacji śmieci • wie, jak długo rozkładają się wybrane śmieci • wie, z czego składa się środowisko naturalne • przeprowadza doświadczenia z zakresu ekologii 	EDUKACJA				
NR TYGODNIA	MIESIĄC I TEMAT TYGODNIA	GRUPA WIEKOWA	matematyczna i przyrodnicza (obejmuje 4, 11,12,13 punkt podstawy programowej)	polonistyczna (obejmuje 3, 14 punkt podstawy programowej)	artystyczna (obejmuje 7, 8, 9, 10 punkt podstawy programowej)	społeczna i samoobsługowa (obejmuje 1, 2, 6, 15 punkt podstawy programowej)	ruchowa (obejmuje 5 punkt podstawy programowej)
30	kwiecień Kwiaty i owady	3, 4 i 5-latki:	przyrodnicza <ul style="list-style-type: none"> • spacer na łąkę – obserwacja motyli • zaprezentowanie i omówienie stadiów rozwojowych motyli • omówienie środowiska życia pająków • oglądanie albumów przyrodniczych dotyczących owadów • przedstawienie podstawowych wiadomości dotyczących życia, budowy i wyglądu owadów • odróżnianie pszczoły od osy • rozmowa na temat pozytywnej roli owadów • określanie pozytywnych aspektów hodowli pszczół • oglądanie aplikacji <i>Wzrost rośliny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukiwanie owadów na tablicy demonstracyjnej – naśladowanie odgłosów owadów • rozwiązywanie zagadek słownych dotyczących kwiatów • opisywanie wyglądu kwiatów na podstawie ilustracji • słuchanie wiersza B. Formy <i>Łąka</i> • oglądanie różnych motyli i opisywanie ich wyglądu • próby układania wierszy o tematyce związanej z wiosną 	muzyczna <ul style="list-style-type: none"> • słuchanie utworu muzycznego E. Griega <i>Poranek</i> • naśladowanie głosów owadów zgodnie z usłyszanym dźwiękiem • zabawa muzyczno – ruchowa - naśladowanie wyrastania kwiatuszka z nasiona do utworu: E. Griega <i>Poranek</i> • śpiewanie wierszyków na dowolną melodię plastyczna <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie ilustracji motyli w technice kleksów • tworzenie makiet łąki - konstruowanie przestrzennych kwiatów na bazie koła z papieru 		<ul style="list-style-type: none"> • zabawy ruchowe – naśladowanie owadów • zabawa ruchowa z elementami biegu <i>Owady i kwiaty</i> • zabawa typu berek – <i>Bocian i żaby</i> • spacer na łąkę

			<p>matematyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeliczanie w zakresie 9 • określanie położenia przedmiotów w przestrzeni <p>przyrodnicza</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z różnymi rodzajami owadów i pająków występujących na łące • omówienie elementów odróżniających pająki od owadów <p>matematyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówienie zasady symetrii na przykładzie motyli-kleksów • doskonalenie określania lewej i prawej strony • dopełnianie zbiorów do 9 • dodawanie i odejmowanie w zakresie 9 na palcach 	<p>techniczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • konstruowanie pajęczyny pająka według instrukcji nauczyciela <p>plastyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie kulek z bibuły i wylepianie nimi krokusów • konstruowanie makiety łąki – składanie papieru i wycinanie z koła różnych kształtów płatków kwiatów 	
5-latki:		<p>Podstawowe osiągnięcia dzieci</p> <p>3, 4 i 5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia owady charakterystyczne dla ekosystemu łąki • wykonuje ćwiczenia ortofoniczne – nasładowo odgłosy owadów • wykonuje ćwiczenia fizyczne • reaguje na zmianę wysokości dźwięku, nasładowo określone owady • wymienia nazwy wiosennych kwiatów • wypowiada się na temat wyglądu kwiatów • dostrzega piękno otaczającego świata • wypowiada się na temat wyglądu motyli • maluje motyle farbami w technice plam • opisuje wygląd łąki • wykleja przestrzenne kwiaty z papieru • opisuje wygląd pająka • wykleja sieć pająka po śladzie • wie, w jaki sposób są zbudowane i jak wyglądają owady • odróżnia osę od pszczoły • wymienia pożyteczne owady • dodaje i odejmuje w zakresie 9 • określa położenie przedmiotów w przestrzeni 	<p>5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonyuje analizy i syntezy wyrazów z głoską c • wykonuje pracę plastyczną poprzez tworzenie kulek z bibuły i wylepianie konturu kwiatów • przemalowuje ilustrację zgodnie z kodem • opisuje stadia rozwojowe motyla • wycina z papieru kształty kwiatów • wymienia owady występujące na łące <p>Ponadpodstawowe osiągnięcia dzieci</p> <p>5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje literę c i C 		

31	kwiecień	3, 4 i 5-latki	<p>przyrodnicza</p> <ul style="list-style-type: none"> • przypomnienie, w jaki sposób należy dbać o rośliny • samodzielne sadzenie rzeżuchy • oglądanie aplikacji <i>Wzrost rośliny</i> • omówienie stadiów rozwojowych zwierząt, które rodzą się z jajka: krokodyla, bociana, motyla i żaby <p>matematyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównywanie wielkości wykonanych jajek przestrzennych - określanie ich wielkości za pomocą pojęć: większy, mniejszy, największy itp. • przeliczanie jajek na podstawie wiersza <i>Pisanki</i> H. Szayerowej - stosowanie liczebników porządkowych 	<ul style="list-style-type: none"> • poznanie i omówienie różnych sposobów ozdabiania jajek • słuchanie wiersza <i>Pisanki</i> – H. Szayerowej, wypowiedzi na temat wiersza • wypowiedzi dzieci na temat potraw, które można zrobić z jajek • ćwiczenie słuchowe – <i>Złodziej jajek</i> • rysowanie szlaczek w powietrzu, na dywanie itp. • rozmowa z dziećmi na temat pracy rolnika na podstawie tekstu i własnych doświadczeń - hodowla zwierząt i praca w polu • poznanie etapów powstania chleba, omówienie procesu powstawania chleba • ćwiczenie pamięci – zabawa <i>Dary dla kogutka</i> • zabawa słuchowa <i>Kto zapiał?</i> 	<p>plastyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie pracy plastycznej – przestrzennego jajka, ozdabianie tego jajka • rysowanie kurczaczka według wiersza W. Szumanównej <p>techniczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyklejanie zająca na rolce papieru lub ręcznika • ćwiczenia w wyplataniu z wykorzystaniem papierowych pasków 	<ul style="list-style-type: none"> • oglądanie tradycyjnie wyplatanych wiklinowych koszyków • oglądanie aplikacji <i>Jak powstaje...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zabawa ruchowa <i>Wieskie podwórko</i> – reakcja na sygnał nauczyciela • zabawy ruchowe – <i>Zajęcze Skoki</i>
		5-latki:		<p>plastyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • rysowanie przedmiotów, które mają jajowaty kształt • wycinanie kształtu koszyka z wyciętych pasków papieru 			
		<p>Podstawowe osiągnięcia dzieci</p> <p>3, 4 i 5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat tradycji malowania jajek w okresie wielkanocnym • wymienia różne rodzaje zdobien jajek wielkanocnych • wykonuje ćwiczenia narządów artykulacyjnych, aktywizuje tylną część języka • uważnie słucha tekstu czytanego przez nauczyciela • opisuje wygląd wiklinowego koszyka • podejmuje próbę przeplatania papierowych pasków według instrukcji nauczyciela • tworzy sylwetkę zająca według instrukcji nauczyciela 	<p>5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się z zastosowaniem pojęć określających następstwa czasowe • rysuje szlaczki na pisanek • układa w kolejności elementy historii obrazkowej przedstawiającej powstanie chleba • wymienia niektóre stadia rozwojowe zwierząt jajorodnych: krokodyla i bociana oraz żaby i motyla • przeplata papierowe paski • konstruuje sylwetkę zająca z dostępnych materiałów 				

32	kwiecień Mieszkamy w Europie	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w zawodach zespołowych skacze, naśladując zającą wie, w jaki sposób dbać o rośliny sadzi rzezuchę 	<p>przyrodnicza</p> <ul style="list-style-type: none"> rozmowa na temat pochodzenia nazwy kontynentu Europa wskazywanie położenia Europy na mapie świata i położenia Polski na mapie Europy oglądanie aplikacji interaktywnej <i>Mapa Świata</i> określanie nazw państw sąsiadujących z Polską konkurs dotyczący wiedzy o Polsce określanie położenia wybranych polskich rzek <p>matematyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> mierzenie długości różnymi sposobami porównywanie i szacowanie długości 	<ul style="list-style-type: none"> zabawa rozwijająca słuch fonematyczny <i>Skacząca piłka</i> – liczenie ilości dźwięków rozmowa na temat symboli Unii Europejskiej, opisywanie Syriusza przypomnienie polskich symboli narodowych i wierszy z nimi związanych: M. Łuczak <i>Orzeł biały</i>, Cz. Janczarki <i>Barwy Ojczyście</i> oraz W. Belza <i>Katechizm polskiego dziecka</i> omówienie herbów Krakowa, Warszawy, Wrocławia, Gdańska, Łodzi stuchanie <i>Legandy o szczytńskim Gryfie</i> stuchanie <i>Mitu o Zeusie i Europie</i> stuchanie wiersza J. Brzechwy <i>Kłótnie rzek</i> 	<p>muzyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> zabawa słuchowa <i>Super ucho</i> - rozpoznawanie kierunku dźwięku rozpoznawanie rodzaju dźwięków powtarzanie rytmów wystukiwanych przez nauczyciela <i>Echo instrumentowe</i> – zabawa z wykorzystaniem instrumentów perkusyjnych rozpoznawanie kolegów z grupy po głosie stuchanie hymnu Unii Europejskiej <i>Oda do Radości</i>, określanie nastroju utworu nauka piosenki <i>Płynie Wisła, płynie</i> <p>plastyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> przygotowanie flagi Unii Europejskiej przygotowanie herbu własnej rodziny malowanie widoku na wybrane stolice europejskie widziane z okien samolotu <p>techniczna</p> <ul style="list-style-type: none"> wyklejanie flag wybranych państw europejskich wyklejanie włoskiego dania z papieru 	<p>Ponadpodstawowe osiągnięcia dzieci 5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje literę j i J 	<ul style="list-style-type: none"> zabawa ruchowa – naśladowanie określonych ruchów zgodnie z usłyszanym dźwiękiem zabawa ruchowa <i>Ojciec Wirgiliusz</i>
----	--	--	--	--	--	---	--

			<p>matematyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • klasyfikacja sportów: wodne, zimowe, z piłką, z przyrządami • dobieranie w pary rekwizytów sportowych • zapoznanie z cyfrą dziesięć • tworzenie zbiorów dziesięcioelementowych • dodawanie i odejmowanie w zakresie 10 • stosowanie określeń: co drugi, o jeden więcej, o jeden mniej • organizowanie turnieju matematycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • słuchanie opowiadania <i>Franklin jeździ na rowerze</i> (lub oglądanie bajki) • omówienie różnych rodzajów kolarstwa • omówienie historii powstania roweru i koła na podstawie planszy demonstracyjnej • układanie elementów historyjki obrazkowej <i>Powstanie koła</i> we właściwej kolejności • nazywanie różnych dyscyplin sportowych na podstawie ilustracji i doświadczeń dzieci • słuchanie wiersza J. Tuwima: <i>Raz - dwa - trzy!</i>, omówienie recepty na zdrowie zawartej w wierszu • omówienie znaczenia terminu trening w kontekście dyscyplin sportowych 	<p>plastyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie medali, pucharów i plakatów informujących o olimpiadzie sportowo-plastycznej • rysowanie prac plastycznych o tematyce sportowej <p>teatralna</p> <ul style="list-style-type: none"> • naśladowanie ruchem wybranej dyscypliny sportowej 	<ul style="list-style-type: none"> • omówienie zasad bezpieczeństwa podczas jazdy na rowerze • oglądanie i omówienie wybranych znaków drogowych związanych z rowerami • rozmowa o higienie – utrzymywanie higieny w trakcie uprawiania sportu 	<ul style="list-style-type: none"> • igryzka przedszkolne lekkoatletyczne: skok w dal, rzut piłeczką palantową, biegi • zabawa ruchowa <i>Rowerek</i> • ćwiczenia Metodą Dennisona • wysiłki – malowanie kredą z zawiązanymi oczami • słuchając instrukcji kolegi • wykonywanie w grupie ćwiczeń rozgrzewających • zabawa ruchowa: związanie krepiny na czas • zorganizowanie wyścigów z elementami zadań plastycznych • wprowadzenie elementów gimnastyki artystycznej z szarfami (wstążkami) z bibuły
	5-latki:		<p>matematyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługiwanie się liczebnikami porządkowymi i zbiorowymi w zakresie 10 • stosowanie znaków matematycznych $<$, $>$, $=$ 	<ul style="list-style-type: none"> • dorysowywanie elementów potrzebnych do danej dyscypliny sportowej • omówienie znaczenia rozgrzewek w sporcie 	<p>plastyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • rysowanie wyobrażenia wyglądu koła za 100 lat 		
	<p>Podstawowe osiągnięcia dzieci</p> <p>3, 4 i 5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, na czym polega gimnastyka • potrafi rozpoznać symbol znajdujący się na piktogramie • wykonuje ćwiczenia fizyczne • wykazuje się odpornością emocjonalną w sytuacji porażki • bierze udział we współzawodnictwie • wypowiada się na temat dyscypliny sportowej – kolarstwa • wymienia zasady bezpieczeństwa dotyczące jazdy na rowerze • wypowiada się na temat wpływu ruchu na zdrowie • wzbogaca słownictwo o nazwy dyscyplin sportowych • wyjaśnia pojęcie higiena • opisuje sposoby przestrzegania zasad higieny podczas zabaw sportowych 	<p>5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje sporty • opowiada historię powstania przedmiotów: koła i roweru • rozpoznaje kilka znaków drogowych dotyczących sportowu • dobiera w pary pasujące do siebie rekwizyty sportowe • wyjaśnia pojęcie rozgrzewka • posługuje się liczebnikami w zakresie 10 • stosuje podstawowe znaki matematyczne 					

34	maj Lecimy na Marsa	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa wybrane rekwizyty sportowe • uczestniczy w zawodach sportowych • wyjaśnia pojęcie olimpiada sportowa • przestrzega reguł w konkurencjach sportowych • wyjaśnia pojęcie trening • podejmuje inicjatywę w wymyśleniu zabaw ruchowych • maluje i wycina nożyczkami po śladzie kształt medalu • zna moc cyfry 10 • dodaje i odejmuje w zakresie 10 • rozumie znaczenie ruchu w życiu człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywanie zagadki słownej dotyczącej hałasu • rozmowa na temat hałasu i jego szkodliwości • szukanie innych określeń hałasu i ciszy • zabawy dźwiękonaśladowcze z wykorzystaniem ilustracji • opisywanie wyglądu planet • wypowiedzi na temat życia w kosmosie, wyglądu kosmitów • zabawa <i>Thumacz</i> – przekazywanie nazwy rzeczy poprzez opis, bez użycia tej nazwy • wymiennianie nazw przedmiotów z otoczenia na odpowiednią głoskę lub w określonym kolorze • porozumiewanie się w języku marsjańskim mówiąc sylabami • opowiadanie wybranych bajek • układanie historyjki obrazkowej 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>przyrodnicza</u> <ul style="list-style-type: none"> • oglądanie aplikacji interaktywnej <i>Kosmos</i> • omówienie planet Układu Słonecznego • oglądanie Ziemi widzianej z kosmosu • zaplanowanie wizyty na planecie Mars • wspólne oglądanie globusa • zapoznanie z budową Ziemi • poznanie historii powstania Ziemi • przypomnienie nazewnictwa części ciała • <u>matematyczna</u> <ul style="list-style-type: none"> • przypomnienie wyglądu i nazewnictwa figur geometrycznych • szukanie figur geometrycznych w przedmiotach używanych na co dzień • stosowanie określeń lewa strona, prawa strona 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>muzyczna</u> <ul style="list-style-type: none"> • zabawa rytmiczna <i>Marsjainin</i>, śpiewanie rymowanki na wymyśloną przez siebie melodię • nauka piosenki <i>Zielone Ufoludki</i> • <u>plastyczna</u> <ul style="list-style-type: none"> • rysowanie hałasu • tworzenie wymyślonej konstelacji z wypchniętych gwiezdek • malowanie farbami akwarelowymi na stworzonych wyklejankach z serwetek • <u>techniczna</u> <ul style="list-style-type: none"> • konstruowanie w sali rakiety kosmicznej z dostępnych materiałów • tworzenie marsjańskich masek • <u>teatralna</u> <ul style="list-style-type: none"> • scenki dramowe – przekazywanie informacji za pomocą gestów i ruchu • <i>Kalambury</i> – przekazywanie nazwy rzeczy za pomocą ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>współpraca w grupach</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • ćwiczenia Metodą W. Sherborne • zabawa ruchowa – wymyślanie sekwencji kroków marsjańskich
----	-------------------------------	--	---	---	---	---	--

					<ul style="list-style-type: none"> • kalambury rysunkowe – zgadywanie, z jakiej bajki pochodzi postać • konstruowanie kukietek ze słomek i serwetek • zabawy inscenizacyjne z wykorzystaniem kukietek 		
	5-latk:	<p>przyrodnicza</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonywanie doświadczeń związanych z kosmosem, z których wynika że: słońce i gwiazdy świecą przez cały czas, księżyc świeci światłem odbitym od słońca, do oddychania potrzebny jest tlen <p>matematyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie obrazka z figur geometrycznych na podstawie polecenia słownego • określanie położenia przedmiotów na kartce 	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z wyglądem litery h i H 	<p>techniczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie makiety Układu Słonecznego z wypchniętych z kart pracy materiałów • przeprowadzanie w ogrodzie doświadczeń nawiązujących do napędu odrzutowego - zabawy balonem i papierowym samolotem • wykonywanie kartonowego modelu rakiety 			
	<p>Podstawowe osiągnięcia dzieci</p> <p>3, 4 i 5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonuje ćwiczenia aparatu artykulacyjnego poprzez naśladowanie onomatopei • rozumie pojęcia: hałas, huk, harmider • wypowiada się na temat szkodliwości hałasu dla człowieka • utrwała nazwy planet Układu Słonecznego • wie, że są inne, alternatywne metody komunikacji • jest zaciekawione otaczającym światem • postępuje się pojęciami związanymi z kosmosem - planeta, wszechświat, księżyc, gwiazda, słońce, kosmonauta • wymienia przedmioty na podaną głoskę • opisuje zaprojektowany przez siebie pojazd kosmiczny • podejmuje pracę w grupie • powtarza wyrazy dzieląc je na sylaby • powtarza układy kroków • konstruuje opaskę na głowę • podejmuje współpracę w grupie • opisuje wygląd Ziemi widzianej z kosmosu • planuje kompozycję pracy plastycznej • wie, jak zbudowana jest Ziemia 	<p>5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonuje proste doświadczenia • przygotowuje makietę układu słonecznego • eksperymentuje z napędem balonów i papierowych samolotów • tworzy maskę • konstruuje przestrzenną raketę z papieru • tworzy obrazki z figur geometrycznych • określa położenie przedmiotów na kartce <p>Ponadpodstawowe osiągnięcia dzieci</p> <p>5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje literę h i H 					

35	maj Bohaterowie naszych bajek	<ul style="list-style-type: none"> • zna historię powstania Ziemi • znajduje figury w przedmiotach codziennego użytku • rozróżnia lewą i prawą stronę • układa historyjkę obrazkową 	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowa na temat bajki <i>Smerfy</i>, przypomnienie imion bohaterów • słuchanie wierszy J. Tuwima: <i>Idzie Grześ...</i>, <i>Rzepka</i>, <i>Słoń Trąbalski</i>, wypowiedzi na temat wierszy • słuchanie wiersza L. J. Kerka <i>Żyrafa u fotografa</i> • zabawa w fotografa, wypowiedzi na temat tej pracy • słuchanie wiersza B. Formy <i>Kolory</i> • rozmowy na temat ulubionych bajek • wymienianie fantastycznych i realnych bohaterów bajek • dobieranie przedmiotów do bajek, których dotyczą • słuchanie i opowiadanie bajek: <i>Księżniczka na ziarnku grochu</i>, <i>Mala Syrenka</i>, <i>Jaś i Malgosia</i>, <i>Kopciuszek</i> • słuchanie wybranych baśni w formie słuchowiska • zabawy z aplikacją <i>W świecie bajek</i> • ćwiczenia polegające na wyodrębnianiu szczegółów na obrazku i opowiadaniu o nich z wykorzystaniem ilustracji do bajek 	<p>muzyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • nastuchiwanie odgłosów lasu, łąki • zabawa muzyczno-ruchowa do muzyki relaksacyjnej <i>Elfy</i> <p>plastyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie ilustracji do wybranego wiersza • zabawa <i>Malarz</i> – rozpoznawanie kolorów • przypominanie zasad mieszania kolorów • kolorowanie kółek • wszystkim dostępnymi kolorami, porównywanie ilości kolorów • porównywanie ilustracji przedstawiających Czerwonego Kapturka w książkach • zastanawianie się nad rolą tekstu i ilustracji w książkach – oglądanie książek bez tekstu oraz książek bez ilustracji <p>techniczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyklejanie z kolorowego papieru pracy plastycznej na temat ulubionego bohatera bajek i opowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie cech wyglądu postaci z bajek • określanie cech wyglądu dzieci w grupie 	<ul style="list-style-type: none"> • ćwiczenia według Metody W. Sherborne • ćwiczenia treningu autogennego Schultza • zabawy ruchowe z wykorzystaniem chusty animacyjnej – utrwalanie nazw kolorów • zabawa z piłką <i>Kolory</i>
----	---	---	--	--	--	---

36	maj Dzień Rodzica	<p><u>Podstawowe osiągnięcia dzieci</u> 3, 4 i 5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uważnie słucha • wymienia bohaterów wierszy należących do klasyki literatury dziecięcej • nazywa kolory • potrafi odpowiednio mieszać kolory, aby powstały nowe barwy • słucha bajek: <i>Księżniczka na ziarnku grochu</i>, <i>Mała Syrenka</i> • z pomocą nauczyciela opowiada bajkę <i>Jaś i Małgosia</i>, <i>Kopciuszek</i> • rozpoznaje bajkę po przedmiocie, który tej bajki dotyczy • wyjaśnia znaczenie pojęć pozytywny i negatywny • wymienia pozytywne i negatywne bohaterów bajki • opisuje wygląd Czerwonego Kapturka • porównuje ilustracje w książkach • łączy rekwizyt z bajką, w której występuje • streszcza wybrane bajki • wie, w jakim środowisku mieszka ulubiony bohater • tworzy nowe przygody ulubionego bohatera • określa cechy wyglądu postaci z bajek 	<p><u>5-latek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonuje ćwiczenia mające na celu zmniejszenie napięcia mięśniowego • współpracuje z innym dzieckiem podczas zajęć • wyjaśnia znaczenie pojęcia moral • tworzy inscenizacje z kukielkami oparte na dialogach • wymyśla własne bajki i historie <p><u>Ponadpodstawowe osiągnięcia dzieci</u> 5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat moralu płynącego z wierszy • rozpoznaje literę f i F 	<ul style="list-style-type: none"> • zabawa ruchowa <i>Wilk</i> • zajęcia otwarte dla rodziców <i>Metodą W. Sherborne</i> • zabawy z chustą Klanza • zabawy orientacyjno – porządkowe typu: <i>Ptaszki do gniazd</i>
		<p><u>przyrodnicza</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazywanie na mapie miejscowości, z której pochodzi mama i tata • planowanie wycieczki dla mamy - zapoznanie z ciekawymi miejscami w niedalekim otoczeniu <p><u>matematyczna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowywanie mapy wycieczki • przeliczanie w zakresie 10 • układanie cyfr w odpowiedniej kolejności • szacowanie liczby dzieci i liczby par • planowanie prezentu dla taty za określoną sumę pieniędzy 	<p><u>muzyczna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • zabawa muzyczno – ruchowa <i>Ostolek</i> • słuchanie piosenki <i>Rodzina</i> <p><u>plastyczna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie dowolnego przepisu w formie obrazkowej • tworzenie pracy plastycznej na temat pomagania w domu rodzicom • tworzenie portretów rodziców w technice kolażu • praca plastyczna na temat <i>Kim będę w przyszłości</i> • tworzenie planu wycieczki i biletu dla mamy • rysowanie portretów tatusiów z dzieciństwa (w wieku kilku lat) 	<ul style="list-style-type: none"> • omówienie zasad zachowania się wobec obcych osób • rozmowy na temat prośbienia o pomoc, jeśli dzieci czują, że są w niebezpieczeństwie (policjant, strażak, rodzice, sąsiedzi, nauczyciele, osoby znajome) • omówienie sytuacji dotyczących bezpieczeństwa dziecka na podstawie tablicy demonstracyjnej i karty pracy • oglądanie aplikacji interaktywnej <i>Co się stanie gdy...</i> • organizacja festynu dla rodziców • rozmowy na temat obowiązków i pomagania rodzicom w domu

				<ul style="list-style-type: none"> rozmowy o rodzicach: co lubią, skąd pochodzą, jak spędzają wolny czas określanie jak wyglądali ojcowie dzieci w wieku 5 lat 	<p>techniczna</p> <ul style="list-style-type: none"> konstruowanie i ozdabianie tekturowych ramek <p>teatralna</p> <ul style="list-style-type: none"> scenki dramowe – ćwiczenie zachowania się w stosunku do obcych osób 	<ul style="list-style-type: none"> powtórzenie wiadomości na temat stosowania zasad bezpieczeństwa w domu proba odpowiedzi na pytanie <i>Po co nam praca?</i> rozmowy na temat pracy rodziców; oglądanie rekwiizytów przyniesionych przez dzieci związanych z zawodem rodziców rozmowy na temat planów zawodowych dzieci – kim chcieliby być w przyszłości wykonanie tygodniowego grafiku domowych obowiązków 	
	5-latk:	matematyczna	<ul style="list-style-type: none"> układanie i rozwiązywanie prostych zadań tekstowych 	<ul style="list-style-type: none"> czytanie przepisu przedstawionego w formie wyrazowo – obrazkowej, odszyfrowywanie piktogramów powtarzanie z pamięci krótkiego wierszyka 			
	<p>Podstawowe osiągnięcia dzieci</p> <p>3, 4 i 5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi wypowiedzieć się na temat treści bajki <i>Czerwony Kapturek</i> umie przewidzieć negatywne konsekwencje nieposłuszeństwa wobec rodziców wypowiada się na temat tego, jakie skutki może przynieść kontakt z nieznanymi osobami rozumie, dlaczego należy być posłusznym potrafi z pomocą nauczyciela odczytać przepis przedstawiony w formie obrazkowo-wyrazowej uważnie słucha wiersza J. Tuwima <i>Spóźniony słowik</i> umie wymyślić przepis na zdrowe i smaczne życie chętnie wykonuje ćwiczenia z rodzicem jest bardziej sprawny fizycznie opisuje, w jaki sposób pomaga rodzicom wymienia zasady bezpieczeństwa w kuchni przedstawia rodziców i opisuje ich wygląd portretuje rodziców w technice kolazu konstruuje i ozdabia ramki z tektury opisuje charakter pracy rodzica wymienia zakres zadań i obowiązków przedstawicieli wybranych zawodów wypowiada się słownie i plastycznie na temat, kim chciałby być w przyszłości wie, skąd pochodzą jego rodzice i wskazuje miejscowości na mapie przeprowadza wywiady z rodzicami - przekazuje zdobyte informacje 	<p>5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia w formie obrazkowej przepis na wymyślona potrawę potrafi współpracować podczas ćwiczeń w parach, zespołach i w grupie wymienia dni tygodnia sporządza tygodniowy plan domowych obowiązków powtarza z pamięci krótki wierszyk układa i rozwiązuje proste zadania tekstowe 					

			<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zaplanować wycieczkę dla mamy • samodzielnie tworzy plan wycieczki i bilet dla mamy • planuje prezent dla taty za określoną kwotę pieniędzy • maluje portret taty w wieku kilku lat • wie, w jakiej kolejności występują cyfry 	EDUKACJA				
NR TYGODNIA	MIESIĄC I TEMAT TYGODNIA	GRUPA WIEKOWA	matematyczna i przyrodnicza (obejmuje 4, 11, 12, 13 punkt podstawy programowej)	polonistyczna (obejmuje 3, 14 punkt podstawy programowej)	artystyczna (obejmuje 7, 8, 9, 10 punkt podstawy programowej)	społeczna i samoobsługowa (obejmuje 1, 2, 6, 15 punkt podstawy programowej)	ruchowa (obejmuje 5 punkt podstawy programowej)	
37	czerwiec Dzieci święta	3, 4 i 5-latk:	<p>przyrodnicza</p> <ul style="list-style-type: none"> • dopasowywanie odgłosów i nazw zwierząt do ich wyglądu • praca z aplikacją <i>Zwierzęta i ich potomstwo</i> • określanie cech wyglądu zwierząt • dopasowywanie sylwetek dzieci do zamieszkiwanych przez nich kontynentów • praca z aplikacją interaktywną <i>Mapa Świata</i> • wskazywanie różnic w wyglądzie i upodobaniach swoich i innych osób <p>matematyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • szukanie patyków – porównywanie ich wielkości i grubości • przeliczanie liczby osób posiadających wybraną cechę 	<ul style="list-style-type: none"> • słuchanie wiersza W. Chotomskiej <i>Lody na patyku</i> • wypowiedzi na temat lodów: rodzajów, ulubionych smaków • poszukiwanie znaczeń wyrazu lód • słuchanie wiersza M. Brykczyńskiego <i>O prawach dziecka</i> • czytanie listów dotyczących praw dziecka od dzieci z różnych stron świata • rysowanie różnych wzorów za pomocą patyków, kamyczków, palców i kredy na piasku i na asfalcie 	<p>muzyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • zabawa na powitanie <i>Kto ma...</i> • przypomnienie piosenki <i>Wszystkie dzieci nasze są</i> • słuchanie odgłosów zwierząt <p>plastyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • rysowanie znaczenia wyrazów zamek i myszka • utworzenie plakatu o prawach dziecka poprzez przyklejenie prac dzieci i napisów • rysowanie kredą na asfalcie postaci ludzkiej • praca plastyczna – wymarzona szkoła w przyszłości • wyklejanie strojów i nakryć głowy z różnych zakątków świata <p>techniczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • wycinanie z kartki złożonej w harmonijkę sylwetek ludzi trzymających się za ręce • konstruowanie kapelusza chińskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowa na temat praw dziecka na podstawie wiersza M. Brykczyńskiego <i>O prawach dziecka</i> • wyjaśnienie różnic pomiędzy prawami i obowiązkami • rozmowy na temat nauki – nauka jest prawem, ale również obowiązkiem dzieci • oglądanie zdjęć ze szkół w różnych zakątkach świata • prezentacja strojów i nakryć głowy z różnych zakątków świata • przypomnienie zasad bezpieczeństwa na placu zabaw • oglądanie placów zabaw w różnych zakątkach świata • rozmowa na temat ludzi o różnych kolorach skóry • wyjaśnienie, że inność jest naturalna 	<ul style="list-style-type: none"> • zabawy ruchowe w plenerze • zabawa <i>Komórki do wynajęcia</i> • gra w klasy • zabawy podwórkowe • zabawy na placu zabaw z przypomnieniem zasad bezpieczeństwa 	

					<ul style="list-style-type: none"> konstruowanie makiety placu zabaw z dostępnych materiałów budowanie igloo z balonów <p><u>teatralna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> zabawy dramowe – dziecko pokazuje ruchem to, co przedstawia jego ilustracja 		
	5-latk:	<u>matematyczna</u>	<ul style="list-style-type: none"> rozszyfrowywanie znaczenia homonimów rysowanie szlaczków o tematyce letniej 	<ul style="list-style-type: none"> składanie kartki w harmonijkę eksperymentowanie z materiałami podczas tworzenia makiety placu zabaw 			
	<p><u>Podstawowe osiągnięcia dzieci</u></p> <p>3, 4 i 5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> uważnie słucha wiersza W. Chotomskiej <i>Lody na patyku</i> wypowiada się na temat swoich ulubionych lodów umie przedstawić ruchem to, co widzi na ilustracji potrafi rysować kredą po asfalcie i patykiem po piasku wykonuje zaproponowane ćwiczenia wymienia niektóre prawa dziecka opisuje wygląd i stroje dzieci z różnych stron świata wykleja stroje na papierowych sylwetkach konstruuje z papieru chiński kapelus wyjaśnia zasady bezpiecznego przebywania na placu zabaw konstruuje plac zabaw z dostępnych materiałów definiuje znaczenie pojęcia nauka wyjaśnia, dlaczego dzieci się uczą rysuje wymarzoną szkołę przyszłości wie, jak wyglądają i jakie odgłosy wydają wybrane zwierzęta rozumie, że ludzie się różnią wie, że inność nie jest niczym gorszym wie, gdzie mieszkają dzieci z innych stron świata zauważa różnice fizyczne i psychiczne pomiędzy różnymi osobami przelicza liczebność grup posiadających tą samą cechę buduje z wykorzystaniem balonów 	<p>5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi narysować postać ludzką potrafi posługiwać się prostym planem w celu odnalezienia określonego miejsca rozumie potrzebę tworzenia praw i norm współpracuje w grupie składa kartkę papieru w harmonijkę wycina sylwetki ludzi z papieru eksperymentuje z dostępnymi materiałami tworząc konstrukcje wyjaśnia znaczenie pojęć prawa i obowiązek wymienia przykładowe prawa i obowiązki dopasowuje cyfrę do ilości elementów <p><u>Ponadpodstawowe osiągnięcia dzieci</u></p> <p>5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumie, że niektóre wyrazy brzmią tak samo, a mają inne znaczenie 					

38	czerwiec Mapy i poszukiwanie skarbów	3, 4 i 5-latk:	<p>przyrodnicza</p> <ul style="list-style-type: none"> • przypomnienie wyglądu i sposobu korzystania z mapy • nanoszenie na mapę ważnych miejsc • oglądanie aplikacji interaktywnej <i>Las</i> • praca z aplikacją <i>Mapa Świata</i> <p>matematyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • zabawa w GPS – wykonywanie poleceń wymagających orientacji przestrzennej • klasyfikowanie przedmiotów znajdujących się na obrazkach do globalnego czytania według kategorii nadrzędnych • rozwiązywanie łamigłówek-labiryntów • samodzielne tworzenie łamigłówek-labiryntów • wprowadzenie pojęcia odwracalności i nieodwracalności zmian 	<ul style="list-style-type: none"> • słuchanie wiersza D. Wawilow <i>Kup mi coś</i> • zabawy intonacyjne z wykorzystaniem wiersza <i>Kup mi coś</i> – stosowanie odpowiedniego tonu głosu • przypomnienie wyglądu dzieci z różnych stron świata na podstawie tablicy demonstracyjnej • słuchanie wiersza J. Krakowskiego <i>Kto tak piękną gra</i> • oglądanie książek z krzyżówkami i innymi łamigłóvkami • przyniesionymi przez nauczyciela i dzieci, wyjaśnienie pojęcia łamigłówka • rozwiązywanie zagadek słownych • zabawa <i>Poszła Tola</i> - głoskowanie wybranych wyrazów • zapoznanie z pojęciem labirynt • słuchanie <i>Mitu o Tezeuszu i Minotaurze</i> 	<p>muzyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznanie wyglądu instrumentów smyczkowych na podstawie tablicy demonstracyjnej i aplikacji interaktywnej • słuchanie koncertu i opisywanie wrażeń z nim związanych • poznanie dźwięku: skrzypiec, altówki, wiolonczeli i kontrabas • przy wykorzystaniu aplikacji interaktywnej • reagowanie ruchem na dźwięk instrumentów smyczkowych • zabawa <i>Mato nas</i> i <i>Kółko graniatie</i> • słuchanie utworu muzycznego A. Vivaldiego <i>Lato</i> <p>techniczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • konstruowanie tekturowego totemu • budowanie tratwy z materiałów znalezionych w sali przedszkolnej • tworzenie, rozcinanie i układanie puzzle <p>plastyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie plakatu mającego na celu zachęcenie dzieci do pomocy rówieśnikom z Afryki – technika kolażu • tworzenie pióropuszy indyjskich z papieru • rysowanie schematycznych map prowadzących do ukrytego w ogrodzie przedmiotu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowa z dziećmi na temat ich zachowania podczas zakupów, rozumienie, że rodzice nie są w stanie kupić wszystkiego • oglądanie fragmentów filmów przedstawiających sytuację dzieci w Afryce, zwrócenie uwagi na problem głodu i braku wody • zapoznanie z kulturą Indian - oglądanie ilustracji przedstawiających rekwizyty indiańskie i sposób życia Indian, założenie wioski indiańskiej • oglądanie ilustracji i materiałów związanych z piratami • oglądanie starych map, omówienie elementów charakterystycznych i powtarzających się na różnych mapach, omówienie różnych sposobów zaznaczania drogi prowadzącej do celu • ustalanie przyczyn i przewidywanie skutków zachowań 	<ul style="list-style-type: none"> • zabawa ruchowa do wiersza D. Wawilow <i>Kup mi coś</i> • zabawy ruchowe – tańce indiańskie • zabawa ruchowa <i>Atak Piratów</i> - rzucanie gazetowymi kulkami do celu
----	---	----------------	---	--	---	--	---

		<p>5-latkci:</p>	<ul style="list-style-type: none"> dobieranie w pary obrazków rozpoczynających się tą samą głoską rozwiązywanie rebusów - tworzenie wyrazów z pierwszych głosek innych słów zabawa <i>Pociąg głoskowy</i> - wymyślanie wyrazów rozpoczynających się głoską, na którą zakończył się poprzedni układanie zdań, liczenie wyrazów w tych zdaniach z wykorzystaniem obrazków do globalnego czytania przygotowanie gry <i>Domino Głoskowe</i>, zabawy z przygotowaną grą wyszukiwanie błędów w zdaniach i poprawianie błędów opowiadanie wymyślonych historii na podstawie samodzielnie narysowanych map prowadzących do skarbu 	<p>techniczna</p> <ul style="list-style-type: none"> przygotowanie koperty do gry <i>Memory głoskowe</i> i <i>Domino głoskowe</i> konstruowanie tratwy z papieru <p>plastyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> wycinanie nożyczkami kształtu piór po śladzie <p>muzyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> zabawy głosem – dobieranie wysokości głosu do wysokości dźwięku instrumentu smyczkowego 		
	<p>Podstawowe osiągnięcia dzieci</p> <p>3, 4 i 5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> wie, jak wyglądają instrumenty smyczkowe widzi różnicę w wyglądzie poszczególnych instrumentów smyczkowych rozumie znaczenie słowa łamigłówka potrafi rozwiązać proste zagadki rozumie pojęcia: przód, tył dokonyje analizy sylabowej wyrazów wie, że rodzice nie są w stanie wszystkiego mu kupić wie, jak wyglądają dzieci z różnych stron świata układa zdania i liczy wyrazy w tych zdaniach opisuje wygląd piratów rzuca gazetową kulka do celu podejmuje współpracę z kolegami podczas budowania tratwy wyjaśnia, do czego służą mapy rysuje mapę, prowadzącą do ukrytego przedmiotu opisuje wybrane elementy związane z kulturą Indian 	<p>5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi posługiwać się prostą mapą wyodrębnia głoski w nagłosie i w wygłosie dzieli wyrazy na głoski potrafi ułożyć nowy wyraz z pierwszych głosek innych wyrazów rozumie pojęcia: prawo, lewo rozpoznaje po wysokości dźwięku skrzypce i kontrabas dostrzega błędy w zdaniach konstruuje tratwę z papieru i tektury opowiada wymyśloną historię o poszukiwaczach skarbów wycina nożyczkami kształt piór po śladzie <p>Ponadpodstawowe osiągnięcia dzieci</p> <p>5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumie sytuację dzieci w krajach Afryki rozpoznaje różnicę w wydawanym przez poszczególne instrumenty smyczkowe dźwięku 	<p>5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi posługiwać się prostą mapą wyodrębnia głoski w nagłosie i w wygłosie dzieli wyrazy na głoski potrafi ułożyć nowy wyraz z pierwszych głosek innych wyrazów rozumie pojęcia: prawo, lewo rozpoznaje po wysokości dźwięku skrzypce i kontrabas dostrzega błędy w zdaniach konstruuje tratwę z papieru i tektury opowiada wymyśloną historię o poszukiwaczach skarbów wycina nożyczkami kształt piór po śladzie <p>Ponadpodstawowe osiągnięcia dzieci</p> <p>5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumie sytuację dzieci w krajach Afryki rozpoznaje różnicę w wydawanym przez poszczególne instrumenty smyczkowe dźwięku 			

		5-latk:	<p>przyrodnicza</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznanie gatunków roślin i zwierząt występujących w górach 	<ul style="list-style-type: none"> • kopiowanie zagłówek i samolotu według wzoru Pana Twardowskiego • ocena postępowania • przypomnienie poznanych liter • czytanie prostych zdań i ich ilustrowanie 	<p>techniczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • konstruowanie makiet samochodów portów z wykorzystaniem pojazdów z kart pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnienie przeznaczenia i sposobów oznakowania wyjść ewakuacyjnych, omówienie znaczenia syren alarmowych • podejmowanie decyzji, co powinien wziąć ze sobą do plecaka turysta wybierający się w góry 	
		<p>Podstawowe osiągnięcia dzieci 3, 4 i 5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • słucha legendy <i>Pan Twardowski</i> • podaje przykłady wyrazów przeciwstawnych • uważnie słucha wiersza J. Tuwima <i>Pan Matuszkiewicz i wieloryb</i> • słucha legendy dotyczącej Rzeszowa • słucha legendy związanej z Lublinem <i>Czarcia Łapa</i> • opisuje zasady bezpiecznego podróżowania wybranymi środkami komunikacji • wyjaśnia, do czego służy kask rowerowy, fotelik samochodowy, kapok • wykonuje instrukcje nauczyciela podczas zabaw ruchowych • opisuje górski krajobraz • wyjaśnia wybrane zasady bezpiecznego przebywania w górach • wymienia różne sposoby przemieszczania się ludzi • opisuje różne rodzaje pojazdów lądowych, wodnych i powietrznych • konstruuje z dostępnych materiałów pojazdy, statki i samoloty • wie, jak wygląda Ziemia i jak ludzie wyobrażali ją sobie kiedyś • zna nazwiska i dokonania Kolumba i Magellana • rozumie, że Ziemia jest podzielona na strefy czasowe • dzieli bilety ze względu na ich przeznaczenie • samodzielnie tworzy bilet • zna różne rodzaje emocji i potrafi je zaprezentować 	<p>5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego postać Twardowskiego przedstawiona jest z kogutem i księżycem • rozumie symbolikę fantastycznych elementów w legendach • wyjaśnia, do czego służą wyjścia ewakuacyjne • definiuje znaczenie syreny alarmowej • wymienia nazwy wybranych roślin i zwierząt górskich • opisuje wyposażenie plecaka turysty wybierającego się w góry <p>Ponadpodstawowe osiągnięcia dzieci</p> <p>5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • czyta proste zdania i wykonuje do nich ilustrację 	<p>Podstawowe osiągnięcia dzieci 3, 4 i 5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • słucha legendy <i>Pan Twardowski</i> • podaje przykłady wyrazów przeciwstawnych • uważnie słucha wiersza J. Tuwima <i>Pan Matuszkiewicz i wieloryb</i> • słucha legendy dotyczącej Rzeszowa • słucha legendy związanej z Lublinem <i>Czarcia Łapa</i> • opisuje zasady bezpiecznego podróżowania wybranymi środkami komunikacji • wyjaśnia, do czego służy kask rowerowy, fotelik samochodowy, kapok • wykonuje instrukcje nauczyciela podczas zabaw ruchowych • opisuje górski krajobraz • wyjaśnia wybrane zasady bezpiecznego przebywania w górach • wymienia różne sposoby przemieszczania się ludzi • opisuje różne rodzaje pojazdów lądowych, wodnych i powietrznych • konstruuje z dostępnych materiałów pojazdy, statki i samoloty • wie, jak wygląda Ziemia i jak ludzie wyobrażali ją sobie kiedyś • zna nazwiska i dokonania Kolumba i Magellana • rozumie, że Ziemia jest podzielona na strefy czasowe • dzieli bilety ze względu na ich przeznaczenie • samodzielnie tworzy bilet • zna różne rodzaje emocji i potrafi je zaprezentować 	<p>muzyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • zabawa <i>Morze, góry</i> - naśladowanie pływania (dźwięki średnie) i wspinania się (dźwięki wysokie) • zabawa <i>Jedzie pociąg z daleka</i> • słuchanie piosenki <i>Niech żyją wakacje</i> <p>plastyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • zilustrowanie listu do młodszych kolegów 	<p>5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego postać Twardowskiego przedstawiona jest z kogutem i księżycem • rozumie symbolikę fantastycznych elementów w legendach • wyjaśnia, do czego służą wyjścia ewakuacyjne • definiuje znaczenie syreny alarmowej • wymienia nazwy wybranych roślin i zwierząt górskich • opisuje wyposażenie plecaka turysty wybierającego się w góry <p>Ponadpodstawowe osiągnięcia dzieci</p> <p>5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • czyta proste zdania i wykonuje do nich ilustrację 	
40	czerwiec Wakacje	3, 4 i 5-latk:	<p>przyrodnicza</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówienie charakterystycznych cech wybranych kontynentów • oglądanie aplikacji interaktywnej <i>Mapa Świata i Spacer po Polsce</i> • opisywanie pejzażu pól i łąk oraz pejzażu leśnego • określenie wyglądu roślin latem (w porównaniu z pozostałymi porami roku) 	<ul style="list-style-type: none"> • słuchanie wiersza J. Gajdy <i>Wakacje</i> • rozmowa na temat wakacyjnych planów • wypowiedzi na temat specyfiki spędzania wolnego czasu nad morzem i w górach • rozmowa na temat uczuć towarzyszących dzieciom przed rozpoczęciem nauki w szkole 	<p>muzyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • zabawa <i>Morze, góry</i> - naśladowanie pływania (dźwięki średnie) i wspinania się (dźwięki wysokie) • zabawa <i>Jedzie pociąg z daleka</i> • słuchanie piosenki <i>Niech żyją wakacje</i> <p>plastyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • zilustrowanie listu do młodszych kolegów 	<p>podsumowanie</p> <ul style="list-style-type: none"> • rok, relacjonowanie minionych wydarzeń • powtórzenie wiadomości na temat charakterystycznych zabytków, legend, pomników związanych z wybranymi miastami w Polsce • napisanie listu do młodszych kolegów 	<ul style="list-style-type: none"> • zabawa <i>My idziemy na bizony</i> • zabawa ruchowa <i>Kangury</i> • zabawa <i>Mały Murzynek</i> • wycieczka do szkoły

			<ul style="list-style-type: none"> dopasowywanie obrazka do odpowiedniego środowiska <u>matematyczna</u> klasyfikowanie przedmiotów ze względu na ich przydatność w górach i nad morzem układanie kilkulementowych układanek związanych z zabytkami Warszawy poszukiwanie inspiracji do kontynuowania działań matematycznych w czasie wakacji segregowanie dostępnych materiałów ze względu na ich przeznaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> rozmowa na temat różnicy nauki w szkole i przedszkolu śłuchanie wiersza W. Faber <i>Księga</i>, rozmowa na temat obowiązków szkolnych 	<ul style="list-style-type: none"> rysowanie ilustracji na puzzlach z karty pracy konstruowanie przeprawy przez rzekę z materiałów dostępnych w sali rysowanie pracy plastycznej na temat bezpiecznego przebywania na plaży lub w wodzie projektowanie znaku graficznego informującego o zagrożeniu <p><u>techniczna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> konstruowanie mostów z papieru 	<ul style="list-style-type: none"> omówienie zasad bezpieczeństwa podczas wakacji – bezpieczne zachowanie się w wodzie, podczas wycieczek, podczas upału opisywanie zagrożeń płynących ze świata zwierząt, roślin lub sytuacyjnych – powtórzenie wiadomości związanych z bezpieczeństwem przypomnienie aktywnych sposobów spędzania czasu latem 	
	5-latki:			<ul style="list-style-type: none"> kalkowanie postaci chłopca i dziewczynki, dorysowywanie tła zgodnego z własnymi planami wakacyjnymi rozwiązywanie krzyżówki 	<p><u>techniczna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> konstruowanie kartonowych smoków na krakowską <i>Paradę smoków</i> 		
	<p><u>Ponadpodstawowe osiągnięcia dzieci</u></p> <p>3, 4 i 5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat wakacyjnych planów klasyfikuje przedmioty ze względu na ich przydatność w górach, nad morzem itp. jest zmotywowane do rozpoczęcia nauki w klasie pierwszej wypowiada się na temat specyfiki zajęć w szkole integruje się z uczniami szkoły wypowiada się na temat cech charakterystycznych dla poszczególnych kontynentów charakteryzuje pejzaż pol i łak oraz leśny układa kilkulementowe układanki konstruuje most z dostępnych materiałów opisuje zasady bezpiecznego przebywania w wybranych środowiskach wymienia przykładowe zagrożenia płynące ze świata zwierząt, ludzi lub określonych sytuacji relacjonuje minione wydarzenia w przedszkolu podjekuje inicjatywę w tworzeniu wspólnego listu do młodszych kolegów wie, jak wyglądają rośliny w porze letniej dobiera obrazki do ekosystemów potrafi sformułować zadania matematyczne w oparciu o codzienne sytuacje życiowe potrafi segregować posiadane materiały 	<ul style="list-style-type: none"> kalkowanie ilustracji przedstawiającą dzieci wymienia zwierzęta na wybranych kontynentach nazywa stolicę Polski i opisuje herb Warszawy projektuje uproszczony znak graficzny informujący o zagrożeniu rysuje wybrane wydarzenia przedszkolne z minionego roku podpisuje się pod listem rysując swoją podobiznę <p><u>Ponadpodstawowe osiągnięcia dzieci</u></p> <p>5-latek:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje krzyżówkę 					

Tydzień 23 – Domy na świecie

TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 23

Temat tygodnia: Domy na świecie

Cele ogólne:

- rozumienie znaczenia słowa dom
- wypowiedzi na temat różnych domów
- poznanie budowli i innych obiektów architektonicznych z różnych stron świata
- zapoznanie ze specyfiką pracy architekta, projektanta wnętrz, inżyniera i pracownika budowlanego
- kształtowanie postawy dbania o bezpieczeństwo w domu
- zabawy konstrukcyjne z wykorzystaniem różnych materiałów
- poznanie domów zwierząt

Pomoce: ringo, piłeczki tenisowe, woreczki, hula-hop, ilustracje różnych rodzajów budynków mieszkalnych, ilustracje bloków i budynków wielorodzinnych o różnych elewacjach, pudełka kartonowe (np. po butach), papierowe foremki do babeczek, plastelina, słomki, ścinki materiałów, papier i tektura, ulotki i magazyny z ilustracjami mebli, małe niebieskie prostokąty (wym. 3x4cm), kolorowa bibuła, papier, kartonowe pudełka, klocki różnego rodzaju, poduszki, klocki drewniane, papierowe figury geometryczne, obrazki, zdjęcia przedstawiające zabudowę miejską i wiejską, obrazki zwierząt żyjących na wsi i w mieście, klocki różnego rodzaju.

Aplikacja interaktywna: *Jak powstaje dom? Meblowanie kamienicy.*

dzień 1	dzień 2	dzień 3	dzień 4	dzień 5
1. Zabawa powitalna, integracyjna lub poranne ćwiczenia gimnastyczne. 2. Wypełnianie kalendarza pogody. 3. Kształtowanie słuchu fonematycznego. 4. Ćwiczenia w kształtowaniu orientacji w przestrzeni. 5. Zajęcia dydaktyczne. 6. Dźwięki: <i>Ruch uliczny, Odgłosy otoczenia.</i> 7. Zajęcia dydaktyczne.				
Mój dom	Bezpieczeństwo w domu	Piramidy i inne budowle	Makieta domu mieszkalnego	Do celu
				Do celu
Czy tylko ludzie mają domy?	Domy i domki	Domy na wsi i w mieście	Domy są różne	Wycieczka po najbliższej okolicy w celu obserwacji różnych budynków
Czy tylko ludzie mają domy?				

Temat: Do celu

Cele

3, 4 i 5-latek:

- jest sprawniejszy fizycznie
- potrafi celnie rzucać

5-latek:

- zna wygląd litery ł i Ł
- tworzy mandalę

Pomoce: ringo, piłeczki tenisowe, woreczki gimnastyczne, hula-hop, **5-latki dodatkowo:** plansza demonstracyjna *Alfabet*, karta pracy *Literka Ł* z zeszytu nr 4.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Rozgrzewka – *Berek drewniany*. Wybrana osoba, „berek”, goni pozostałe. Osoby, które uciekają, są chronione przed berkiem, jeśli dotknął czegoś drewnianego. Kolejna osoba, którą „berek” złapał, przejmuje jego rolę. Jeżeli w miejscu zabawy nie ma drewnianych przedmiotów, zmieniamy zasady gry. Może to być *Berek Plastikowy* itp.
2. Dzieci otrzymują po jednym woreczku gimnastycznym, zdejmują buty i wykonują następujące ćwiczenia:
 - podrzucanie woreczka i chwytanie,
 - podrzucanie woreczka, klaśnięcie i chwytanie,
 - podrzucenie woreczka i łapanie w przysiadzie,
 - przerzucanie woreczka z ręki do ręki,
 - przekładanie woreczka za plecami,
 - chwytanie woreczka stopą i podanie go do ręki (kilka razy jedną, kilka razy drugą).
3. Rzuty woreczkami do celu. Na sali rozłożone są hula-hop, zadaniem dzieci jest trenowanie rzutów do tego koła, z różnych odległości.
4. Konkurs rzutów woreczkami do hula-hop.
5. Zabawy dowolne z piłeczką tenisową.
6. Konkurs rzutów piłeczką do hula-hop, które jest trzymane przez nauczyciela na wysokości pasa dziecka.
7. Zabawy z ringo.
8. Konkurs rzutów ringiem do celu. Celem jest położone koło hula-hop, następnie dowolny drążek lub serso.
9. Rozmowa z dziećmi na temat tego, czy trudno jest rzucać do celu.
10. Rozmowa dotycząca sportów, w których celność jest niezbędna (koszykówka, strzelectwo, piłka nożna, łucznictwo itp.). Wyodrębnienie łucznictwa.

5-latki:

Po przerwie II zajęcia:

11. Wprowadzenie litery ł i Ł na podstawie wyrazu łuk z wykorzystaniem planszy demonstracyjnej.
12. Tworzenie mandali z wykorzystaniem liter wypchanych z karty pracy.

Temat: Czy tylko ludzie mają domy?

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wymienia nazwy domów zwierząt
- potrafi szybko zareagować na polecenia nauczyciela

5-latek:

- czyta tekst wyrazowo-obrazkowy

Pomoce: plansza demonstracyjna *Mapa Świata*, plansza demonstracyjna *100 Zwierząt*, krzeselka, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Domy* z zeszytu nr 1, tabliczka do globalnego czytania: dom.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Oglądanie planszy demonstracyjnej *Mapa Świata*. Dzieci wyszukują interesujące je zwierzęta i zastanawiają się, gdzie te zwierzęta mieszkają.
2. Klasyfikacja zwierząt pod względem kategorii: ptaki, które mieszkają w gniazdach, zwierzęta leśne, mieszkające w lesie, zwierzęta wodne, które mieszkają w zbiornikach wodnych, zwierzęta, które mieszkają w norkach i dziuplach. Można tej klasyfikacji dokonywać na planszy demonstracyjnej *100 Zwierząt* – pisakami suchościernymi w wybranych kolorach, dzieci zaznaczają pętlami wybrane zwierzęta.
3. Nazywanie domów zwierząt.
4. Dzieci nazywają domy zwierząt domowych, np.: kota, psa, rybek, chomika, papug oraz hodowlanych, np.: konia, krowy, świni, kury. To zadanie również można wykonać z wykorzystaniem planszy demonstracyjnej *100 Zwierząt*.
5. Zabawa ruchowa *Norki i gniazda*. Na całej sali rozłożone są krzeselka. Dzieci maszerują po sali, na hasło nauczyciela „norka” – chowają się pod krzeselko, „gniazdo” – stają na krzesło. Dla 5-latków zabawę można utrudnić wymieniając nazwy zwierząt, a dzieci same muszą zdecydować, czy dane zwierzę mieszka w gnieździe, czy w norce .

5-latki:

6. Globalne czytanie wyrazu: dom, z wykorzystaniem tabliczki do globalnego czytania.
7. Czytanie tekstu wyrazowo-obrazkowego z karty pracy.
8. Rysowanie mieszkańców stawu, nory i gniazda.

Temat: Mój dom

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wypowiada się na temat, co to jest dom
- reaguje na zmianę wysokości dźwięków

5-latek:

- dokonuje analizy i syntezy wyrazów z głoską d

Pomoce: wiersz Jerzego Ficowskiego *Dom, w którym śmiesz*, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *D jak dom* z zeszytu nr 1.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Rozmowa na temat znaczenia słowa dom. Dzieci opowiadają, jaki jest ich dom. Zwrócenie uwagi na to, że dom to nie tylko budynek, ale również osoby w nim mieszkające.
2. Odczytanie wiersza *Dom, w którym śmiesz*. Rozmowa na temat wiersza - zwrócenie uwagi na dwa rodzaje domów: taki, w którym straszy i taki, w którym śmiesz.
3. Wypowiedzi dzieci o tym, czy ich domy to te, w których straszy, czy te, w których śmiesz.
1. Zabawa ruchowa *Dom, w którym straszy i dom, w którym śmiesz*. W trakcie, kiedy słychać niskie dźwięki, dzieci stają nieruchomo, kulą się i drżą ze strachu – to jest dom, w którym straszy; kiedy słychać wysokie dźwięki, dzieci skaczą i śmieją się – to dom, w którym śmiesz.
2. Wyodrębnienie wyrazu: dom – analiza tego wyrazu. Analiza i synteza sylabowa wyrazów z głoską d.

5-latki:

3. Analiza fonemowa wyrazów z głoską d, wyodrębnianie głoski d w nagłosie.
4. Wykonanie ćwiczenia w karcie pracy – kolorowanie obrazków, których nazwy rozpoczynają się głoską d: dom, dym, dynia, dywan, deszcz, dróżka, dach, dachówka, doniczka, drzewo.

*Dom, w którym śmiesz*¹

Jerzy Ficowski

Jest wśród wielu baśni naszych
baśń o domu, w którym straszy,

¹ *Antologia poezji dziecięcej*, Poznań: IBIS, 2010.

w którym zawsze przed północą,
strachy pięścią w mur łomocą,
aż psy wyją wniebogłosy,
- aż na głowie stają włosy,
aż na strychu puszczyk wrzeszczy,
księżyc zaś dostaje dreszczy.

Ale ja wam powiem szczerze-
w jedną tylko bajkę wierzę
spośród całej bajek rzeszy:
w baśń o domu, w którym śmieszyl!
W owym domu przed północą
gwiazdki spoza szyb chichocą,

na suficie tańczy pająk,
cienie aż się pokładają
i trzepocą w świetle słodkim
ćmy wesołe jak łaskotki.

Gdybyś w takim domu usnął,
te łaskotki sen twój musną,
aż tak będzie uśmiechnięty,
jakby go ktoś łechtał w pięty!
Widząc w lustrze swe odbicie,
sen się bawi znakomicie,
krąży jak na karuzeli
wszystkich śpiących rozweseli.

To jest dom najbardziej wesoły,
Lecz niestety – bez adresu!
Sam go znajdziesz, kiedy zaśniesz.
Może to jest twój dom właśnie?

Temat: Domy i domki

Cele

3, 4 i 5-latek:

- zna nazwy figur geometrycznych
- poprawnie przelicza w zakresie 7
- buduje poprawne wypowiedzi kilkuzdaniowe

5-latek:

- buduje według wzoru

Pomoce: papierowe figury geometryczne, klej.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Zabawa ruchowa *Budujemy domy*. Dzieci poruszają się swobodnie po sali w rytm muzyki. Gdy muzyka cichnie, nauczyciel klaszcze w ręce od jednego do siedmiu razy. Dzieci jak najszybciej dobierają się w grupy tylu osobowe, ile razy nauczyciel zaklaszcze. W tak utworzonych zespołach budują z siebie domki.
2. Nauczyciel prosi dzieci, aby przypomniały sobie teraz, jak wyglądają ich domy, ile mają okien, ile pięter, w jakim kształcie jest dach. Pokazuje dzieciom wycięte z papieru figury geometryczne i prosi, żeby zastanowiły się, ile i jakich figur potrzeba będzie do zbudowania domu przypominającego ten, w którym mieszkają.

3. Dzieci kolejno podchodzą do nauczyciela i mówią, ile i jakich figur potrzebują do budowy swojego domu.
4. Naklejanie przez dzieci figur na kartki - tworzenie obrazków przedstawiających ich domy. Dzieci starają się, aby podczas pracy, jak najmniej osób widziało ich pracę. Umieszczenie gotowych obrazków na tablicy.
5. Dzieci kolejno opowiadają o swoich pracach - pozostałe dzieci starają się odgadnąć, o którym obrazku mowa.

5-latki:

6. Nauczyciel umieszcza na tablicy wykonany z figur geometrycznych obrazek budynku (np. przedszkola lub jakiegoś budynku charakterystycznego dla miejscowości, w której jest przedszkole). Dzieci na swoich kartkach starają się odtworzyć taki sam budynek.
7. Próby odgadywania przez dzieci jaki to budynek - porównywanie do rzeczywistego obrazu (lub do zdjęcia).

Temat: Domy na wsi i domy w mieście

Cele

3, 4 i 5-latek:

- rozróżnia zabudowę miejską od wiejskiej
- wie, jakie zwierzęta żyją na wsi, a jakie w mieście
- nazywa domy zwierząt żyjących na wsi
- porównuje liczebność zbiorów, stosuje pojęcia: mniej, więcej, tyle samo

5-latek:

- pracuje zgodnie w grupie

Pomoce: obrazki, zdjęcia przedstawiające zabudowę miejską i wiejską, obrazki zwierząt żyjących na wsi i w mieście,

5-latki dodatkowo: klocki różnego rodzaju.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Zabawa ruchowa *Domy*. Nauczyciel dzieli dzieci na 2 grupy - jedna jest „kotkami”, druga - „domami kotków” (domków powinno być o jednej mniej, jeśli jest parzysta liczba dzieci, nauczyciel dołącza się do zabawy). „Domki” wykonują klęk podparty, „kotki” swobodnie chodzą po sali. Na hasło nauczyciela „kotki do domu”, „kotki” jak najszybciej starają się znaleźć sobie dom. Po kilku próbach następuje zmiana ról w zabawie.
2. Oglądanie obrazków przedstawiających zabudowę wiejską i miejską; wyszukiwanie różnic i podobieństw pomiędzy budynkami. Próby określania, z czego wynikają te różnice. Dzieci dzielą obrazki na te przedstawiające zabudowę miejską i wiejską.
3. *Mieszkańcy miasta, mieszkańcy wsi* - wymienianie przez dzieci zwierząt, które żyją na wsi i tych, które żyją w mieście. Oglądanie obrazków różnych zwierząt - podział na grupy według miejsca, w którym żyją (obrazki przedstawiające zwierzęta żyjące i w miastach i na wsi układane są pośrodku).
4. Porównywanie liczby obrazków w poszczególnych grupach. Określanie, w której jest więcej i o ile. Próby wytłumaczenia przez dzieci, dlaczego tak jest.
5. Nazywanie przez dzieci domów zwierząt wiejskich i miejskich (stajnia, obora, gniazdo, kurnik, mieszkanie człowieka itp.).
6. Zabawa z piłką *Domy i ich mieszkańcy* - dzieci siedzą w kręgu, nauczyciel rzuca piłkę do wybranego dziecka podając nazwę domu. Zadaniem dziecka jest podać nazwę mieszkańca danego domu i odrzucić piłkę (np. ul - pszczoła, buda - pies, kurnik - kura, dziupla - wiewiórka, itd.).

5-latki:

7. Podział dzieci na dwie grupy. Jedna grupa buduje wieś, a druga miasto - zwrócenie uwagi na zbudowanie domów dla ludzi i zwierząt.

Temat: Domy są różne

Cele

3, 4 i 5-latek:

- rozróżnia i nazywa różne typy domów
- wie, dlaczego na świecie istnieje taka różnorodność domów
- zna pojęcie: definicja - samodzielnie układa proste definicje
- zwraca uwagę na istotne cechy przedmiotów

5-latek:

- uzupełnia elementy do siedmiu

Pomoce: obrazki lub zdjęcia przedstawiające domy z różnych części świata i ich mieszkańców, globus lub *Mapa Świata*; 5-latki **dotatkowo:** karta pracy *Okna* z zeszytu nr 2.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Zabawa ruchowa *Domy*. Dzieci poruszają się po sali w rytm muzyki, gdy muzyka cichnie, jak najszybciej zajmują miejsca w obręczach - „domkach” rozłożonych na podłodze. Nauczyciel za każdym razem zabiera jedną obręcz. Dzieci, które nie zmieszczą się do „domku”, siadają na podłodze i przyglądają się dalszej części zabawy.
2. Oglądanie różnych domów i nazywanie ich (np. igloo, wigwam, lepianka, bloki, wieżowce itp.), próby dopasowywania do nich obrazków przedstawiających ich mieszkańców.
3. Rozmowa na temat różnorodności domów - próby odpowiedzi przez dzieci na pytania: *Dlaczego domy są tak różne?, Od czego zależy to, z czego są zrobione i jak wyglądają?*
4. Oglądanie globusa (lub *Mapy Świata*) - dopasowywanie pod kierunkiem nauczyciela domów do poszczególnych kontynentów, naklejanie obrazków w odpowiednie miejsca.
5. Zabawa rozwijająca twórcze myślenie: nauczyciel prosi dzieci, aby wyobraziły sobie, że jest przybyszem z innej planety i prosi, żeby spróbowały wytłumaczyć mu w jednym zdaniu, co to jest dom. Chętne dzieci układają w odpowiedzi krótkie, jednozdaniowe definicje.
6. *Co musi mieć dom?* - wymienianie przez dzieci cech wspólnych dla wszystkich domów, niezależnie od ich rodzaju (np.: ściany, okna, dach), a także określanie przez dzieci, jaką funkcje one pełnią i co by było, gdyby ich nie było.
7. Zabawa sprawnościowa *Domek z kart*. Nauczyciel dzieli dzieci na grupy 4, 5-osobowe, każda dostaje 15 kart do gry. 10 kart dzieci rozkładają na stole, z pozostałych 5 budują na nich domek, następnie kolejno starają się zabierać po jednej karcie ze stołu tak, żeby nie zburzyć domku. Wygrywa ta grupa, która wyciągnie więcej kart bez zburzenia „domku”.

5-latki:

8. Karta pracy *Okna* - dorysowywanie odpowiedniej liczby okien, tak, żeby każdy dom miał ich 7.

Temat: Bezpieczeństwo w domu

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wyjaśnia zasady bezpiecznego przebywania w domu
- opisuje zagrożenia związane z instalacją elektryczną i gazową
- wymienia zasady bezpieczeństwa w kuchni i łazience

5-latek:

- wymienia zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami
- określa zasady zachowania się wobec osoby obcej

Pomoce: rekwizyty związane z instalacjami domowymi, narzędzia i urządzenia elektryczne, plansze demonstracyjne: *Używanie środków chemicznych i 100 przedmiotów*, 5-latki **dotatkowo:** karta pracy *Instalacja odprowadzająca wodę* z zeszytu nr 3.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel rozmawia z dziećmi na temat bezpieczeństwa w domu, zwraca uwagę, że zasady bezpieczeństwa mogą dotyczyć bardzo wielu obszarów: bezpiecznego używania urządzeń elektrycznych, ale również korzystania z instalacji gazowej, używania narzędzi, środków chemicznych, bezpieczeństwa w kuchni.
2. Wskazanie na planszy demonstracyjnej *100 przedmiotów* wybranej rzeczy i przedstawienie zasad ostrożności, które powinny być zachowane podczas posługiwania się tym przedmiotem.
3. Omówienie zasad bezpieczeństwa dotyczących instalacji elektrycznej i gazowej. Opisanie zasad działania samych instalacji oraz wymienienie urządzeń do nich podłączonych. Omówienie zasad bezpiecznego korzystania z urządzeń elektrycznych i wskazanie, z których urządzeń dzieci mogą korzystać pod nadzorem osób dorosłych (nauczyciel zwraca uwagę dzieci, że urządzenie podłączone do źródła prądu nie może mieć styczności z wodą).
4. Wycieczka po przedszkolu w poszukiwaniu urządzeń elektrycznych.
5. Nauczyciel zwraca uwagę na bezpieczne używanie narzędzi: na korzystanie z drabiny tylko pod nadzorem i w obecności osób dorosłych, zasady używania młotka, śrubokrętu i innych ostrych narzędzi. Ćwiczenia w bezpiecznym używaniu narzędzi – wbijanie gwoździ i pinezek, wkręcanie śrub.
6. Omówienie zasad bezpieczeństwa w kuchni – zasady ostrożności w pobliżu kuchenki, piekarnika itp.
7. Zasady bezpieczeństwa dotyczące środków czyszczących, chemicznych i lekarstw. Zwrócenie uwagi, aby nie dotykać nieznanymi butelek i pojemników. Zakaz samodzielnego zażywania lekarstw – omówienie planszy demonstracyjnej *Używanie środków chemicznych*.
8. Zachowanie w domu podczas nieobecności rodzica – zwrócenie uwagi, aby nie wspinać się po meblach i drabinie, omówienie zasad zachowania wobec osób obcych.

5-latki:

9. Karta pracy *Instalacja odprowadzająca wodę* z zeszytu nr 3. Polecenie: „Wytnij z karty nr 2 rury odprowadzające wodę. Spróbuj ułożyć między piętrami instalację z rur w taki sposób, aby z każdego sanitariatu mogła odpłynąć woda. Przyklej rury do schematu kamienicy i pokoloruj ilustrację”.

Temat: Makieta bloku mieszkalnego

Cele

3, 4 i 5-latek:

- aranżuje wnętrze mieszkania z dostępnych materiałów
- porządkuje przestrzeń wokół wybudowanej budowli
- podejmuje współpracę w grupie

5-latek:

- właściwie stosuje pojęcie: elewacja
- opisuje zakres pracy architektów

Pomoce: ilustracje różnych rodzajów budynków mieszkalnych, ilustracje bloków i budynków wielorodzinnych o różnych elewacjach, pudełka kartonowe (np. po butach), papierowe foremki do babeczek, plastelina, słomki, ścinki materiałów, papier i tektura, ulotki i magazyny z ilustracjami mebli, klej, nożyczki, małe niebieskie prostokąty (o wymiarach 3x4cm), kolorowa bibuła, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Kamieniczki* z zeszytu nr 3, karta pracy *Park w mieście* z zeszytu nr 4.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

Etap 1:

1. Nauczyciel prezentuje na ilustracjach różne rodzaje budynków mieszkalnych. Między innymi opisuje bloki mieszkalne, w których obok siebie może mieszkać kilka rodzin. Nauczyciel na tablicy rysuje przekrój bloku: kontur budynku, podział na piętra, szyb windy przez całą wysokość bloku oraz kontury poszczególnych mieszkań. Proponuje dzieciom wspólne wybudowanie podobnego bloku.
2. Nauczyciel rozdaje dzieciom kartony (po butach lub inne przygotowane – najlepiej, aby kartony miały zbliżone wymiary). Każdy karton jest jednym mieszkaniem w bloku. Dzieci ustawiają kartony jeden na drugim w dwóch

rzędach i sprawdzają czy uda się z nich skonstruować blok. Można ustawić kilka bloków mieszkalnych (np. w układzie po 3 pudełka w 2 rzędach) - wówczas powstanie całe osiedle. Rozłożenie bloków – każde dziecko bierze swoje pudełko do rąk.

Etap 2:

3. Urządzanie wnętrza mieszkań: postawienie pudełka po butach w taki sposób, aby w stronę dziecka ustawiony był otwór, a ścianki pudełka tworzyły podłogę, sufit i dwie boczne ściany. Urządzanie pokoju z wykorzystaniem np. słomek i papierowych foremek na babeczki (lampy), katalogów reklamowych lub czasopism z meblami, ścinków materiałów (dywany), tekturowych i papierowych mebli (sklejanie różnych form i kształtów). Nauczyciel wyjaśnia, że aranżowaniem wnętrza mieszkań zajmuje się architekt/projektant wnętrz.

Etap 3:

4. Ponowne złożenie urządzonych pudełek w bloki mieszkalne. Sklejanie pudełek w taki sposób, aby bloki mogły stać. Można od spodu przykleić większe kartony, które będą tworzyły stabilną podstawę bloku.
5. Nauczyciel odwraca powstałe bloki tyłem i przybliża termin elewacji budynków. Wspólne oglądanie budynków na ilustracjach, omówienie układu okien w blokach i elementów ozdobnych na budynkach. Nauczyciel wyjaśnia, że o wyglądzie budynków decydują architekci (wymyślają jak będą wyglądały budynki, rysują plany, na podstawie których budynki są wznoszone przez ekipy budowlane). Omówienie znaczenia estetyki w otoczeniu, zdefiniowanie pojęcia estetyka. Przy pomocy niebieskich prostokątów wyklejenie okien z tyłu bloku - zwrócenie uwagi na uporządkowany układ okien.

Etap 4:

6. Nauczyciel informuje dzieci, że ich bloki mieszkalne znajdują się w sąsiedztwie pięknego parku – wspólne zaaranżowanie podwórek oraz zieleni (wyklejanie drzew i kwiatów bibułą przyklejaną na małe tekturki). Nauczyciel wyjaśnia, że projektowaniem zieleni zajmują się architekci krajobrazu.
7. Podsumowanie wszystkich etapów pracy, podzielenie się uwagami i spostrzeżeniami z przebiegu prac.

5-latki:

8. Podczas etapu 3 wypełnienie karty pracy *Kamieniczki* z zeszytu nr 3.
9. Podczas etapu 4 wypełnienie karty pracy *Park w mieście* z zeszytu nr 4.

Uwagi:

- Scenariusz zajęć może być realizowany przez kilka dni. W przypadku dzieci młodszych można zrealizować wybrane elementy scenariusza.

Temat: Piramidy i inne budowle

Cele

3, 4 i 5-latek:

- konstruuje piramidę z wybranych materiałów
- ocenia skutki działań

5-latek:

- planuje przebieg pracy konstrukcyjnej
- przewiduje skutki działania

Pomoce: papier, kartonowe pudełka, klocki różnego rodzaju, poduszki oraz inne przedmioty dostępne w sali przedszkolnej, tablica interaktywna i zasoby Internetu, **5-latki dodatkowo:** klocki drewniane.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel pokazuje dzieciom ilustrację piramid egipskich. Przybliża historię ich powstania. Między innymi objaśnia, że powstały około 4,5 tysiąca lat temu, zbudowane są z bloków kamiennych, a są tak solidne i trwałe, że przetrwały do naszych czasów.
2. Zabawa w budowanie piramid: dzieci dobierają się w pary i budują piramidę z dowolnych materiałów znalezionych w sali. Nauczyciel prosi, aby piramida była jak najbardziej stabilna i informuje, że wykorzystać można tylko jeden rodzaj materiałów (np. tylko klocki lub tylko poduszki). Zwraca uwagę, aby dobrze się zastanowić przy wyborze określonego rodzaju materiału konstrukcyjnego.

3. W trakcie pracy nauczyciel jeszcze raz prezentuje ilustrację przedstawiającą egipskie piramidy i prosi, aby zwrócić uwagę na podstawę piramidy i jej kształt.
4. Nauczyciel omawia wybudowane przez dzieci piramidy i wskazuje na różne rodzaje podstaw piramid (podstawa budowli ma kluczowe znaczenie dla jej stabilności). Aby zilustrować znaczenie właściwie skonstruowanej podstawy, można zrobić eksperyment z pudełkami (piramida składająca się z pudełek ustawionych jedno na drugim w pewnym momencie się przewróci, ale jeśli podstawa będzie rozbudowana – piramida będzie stała stabilnie).
5. Omówienie powstałych budowli, sprawdzenie ich stabilności.
6. Zaprezentowanie różnego rodzaju budynków na świecie nawiązujących do architektury europejskiej i światowej: sławnych zabytków, domów mieszkalnych na różnych kontynentach, pokazanie konstrukcji mostów oraz budynków publicznych (np. różnych stadionów). Można do tego celu wykorzystać zasoby Internetu.

5-latki:

7. Zaprezentowanie budynków na palach (powstają na wodzie, najczęściej na bagnach lub w pobliżu delt rzek), wieżowców (ciekawym dolnośląskim przykładem jest wrocławski *Trzonolinowiec* – budynek powstał w latach 60-tych i podwieszony jest od dołu na betonowych słupach, choć pierwotnie zawieszony był na linach; dodatkową ciekawostką jest fakt, że budowany był nie od dołu, ale od najwyższego piętra). Pokazanie przenośnych domów plemion koczowniczych (teraz taką funkcję pełnią przyczepy kempingowe), domów na wodzie (np. barki w Paryżu lub Amsterdamie). Zwrócenie uwagi na zastosowanie różnych materiałów do budowy domów: gliny, ziemi i trzciny (starożytny Egipt), drewna (japońskie domy z drewna i papieru, drewniane domy Europy), kamienia (piramidy Egipskie, twierdze i pałace średniowieczne, pałace renesansowe), cegły (kamienice miast europejskich, współcześnie budowane domy), używanie żelbetonu do budowy wieżowców.
8. Jako ciekawostkę można również pokazać dzieciom przykłady bardzo nietypowych budynków mieszkalnych, np. budynki zaprojektowane przez A. Gaudiego w Barcelonie.
9. Zabawa klockami drewnianymi – budowanie muru. Znalezienie przez dzieci takiego sposobu ustawienia klocków, aby mur się nie przewracał.

Tydzień 24 – Kupujemy

TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 24

Temat tygodnia: Kupujemy

Cele ogólne:

- poznanie rodzajów sklepów i rodzajów produktów, które można w nich kupić
- rozumienie roli pieniędzy w życiu człowieka
- uwrażliwienie na wartość rzeczy niematerialnych
- ćwiczenia w prostych obliczeniach matematycznych związanych z pieniędzmi
- ćwiczenia w ważeniu przedmiotów
- analiza i synteza sylabowa i fonemowa wyrazów
- uwrażliwienie na zmianę tempa w muzyce
- nabywanie umiejętności odpowiedniego zachowania się w sklepie

Pomoc: serwetki, ręczniki papierowe, bibuła i krepina, kartki, flamastry lub kredki, papier samoprzylepny, produkty spożywcze będące wyposażeniem sklepów spożywczych, odzieżowych i z zabawkami, pudełka do skonstruowania kas, plastikowe wieszaki, sznurek, miski jednorazowe, gazetki reklamowe ze sklepów, różne produkty które można kupić w sklepie, w tym te, które kupujemy na wagę (np. cukierki, fasola) i miarę (np. sznurek, wstążka), waga szalkowa z odważnikami tej samej wartości, linijka, miarka krawiecka, kartoniki z cyframi od 1 do 7 (4 komplety).

Aplikacja interaktywna: *Ważenie liczb.*

dzień 1	dzień 2	dzień 3	dzień 4	dzień 5
1. Zabawa powitalna, integracyjna lub poranne ćwiczenia gimnastyczne. 2. Wypełnianie kalendarza pogody. 3. Kształtowanie słuchu fonemacyjnego. 4. Ćwiczenia w kształtowaniu orientacji w przestrzeni. 5. Zajęcia dydaktyczne. 6. Dźwięki: <i>Różne tempo muzyczne.</i> 7. Zajęcia dydaktyczne.				
Głoskowy supermarket	Owoce i warzywa z papieru	Pieniądze i ich rola	W sklepie	Na sklepowych półkach
Tempo, tempo	Sklepy	Wycieczka do sklepu	Mierzymy, ważymy	Zabawy w sklep
Tempo, tempo		Wycieczka do sklepu		

Temat: Głoskowy supermarket

Cele

3, 4 i 5-latek:

- dzieli wyrazy na sylaby

5-latek:

- podaje wyrazy rozpoczynające się określoną głoską
- dzieli wyrazy na głoski
- konstruuje kostkę do gry
- wskazuje błędy w zdaniach

Pomoce: plansza demonstracyjna *Alfabet*, aplikacja interaktywna *W królestwie głosek*, karta pracy *Kostka samogłoskowa* z zeszytu nr 4.

Przebieg zajęć

5-latki:

1. Przypomnienie poznanych głosek /liter/ na podstawie planszy demonstracyjnej *Alfabet*. Analiza sylabowa i fonemowa nazw przedmiotów przedstawionych na obrazkach. Układanie zdań do ilustracji, liczenie wyrazów w tych zdaniach.
2. Zabawa z wykorzystaniem aplikacji interaktywnej *W królestwie głosek* – wybieranie tych części, w których są samogłoski – wyszukiwanie danej głoski w nagłosie, śródgłosie i w wygłosie.
3. Wykonanie kostki samogłoskowej z karty pracy.
4. Zabawa w *Głoskowy supermarket*. Dzieci siedzą w kole, każde z nich ma przygotowaną kostkę. Zadaniem wyznaczonego dziecka jest rzucenie kostką i wymyślenie rzeczy, którą chciałby kupić, ale jej nazwa musi zawierać wylosowaną samogłoskę. Dziecko analizuje wyraz głośno, żeby sprawdzić czy ma określoną samogłoskę. Na koniec dzieli wyraz na sylaby.
5. II runda *Głoskowego supermarketu* (bez wykorzystania kostki) – dziecko wymyśla, co chce kupić w supermarkecie i próbuje poprzez opis przedstawić to pozostałym dzieciom, np. banany – *owoce, żółte, długie, lubią je małpy*. Osoba, która odgadła, przedstawia swoją propozycję.
6. Nauczyciel wypowiada zdania zawierające błędy rzeczowe, zadaniem dziecka jest odnaleźć te błędy, np.: „W piekarni kupujemy książki”, „Róża to rodzaj pieczywa.”

Wersja łatwiejsza:

- Dzieciom, które mają problemy z dzieleniem wyrazów na głoski, pomaga nauczyciel.

Uwagi:

- Te zajęcia można przeprowadzić w grupie czterolatek, ale bez ustalenia głoski, która ma być w wyrazie. Należy tak zmodyfikować polecenia, by dzieci tylko dzieliły na sylaby wymyślone wyrazy, a dzieci uzdolnione wyodrębniły pierwszą głoskę.

Temat: Sklepy

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wypowiada się na temat rodzajów sklepów
- klasyfikuje przedmioty na określone kategorie
- reaguje na przerwę w muzyce

5-latek:

- ustala cechę nadrzędną przedmiotów podzielonych na kategorie

Pomoce: płyta z dowolną muzyką, ilustracje przedstawiające produkty, które można kupić w sklepie, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Sklepy* z zeszytu nr 1.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Rozmowa na temat sklepów na podstawie doświadczeń dzieci, zwrócenie uwagi na rodzaje i funkcje sklepów.
2. Wady i zalety sklepu samoobsługowego oraz sklepu z obsługą sprzedawcy.
3. Dzieci klasyfikują rozdane wcześniej przez nauczyciela ilustracje różnych przedmiotów ze względu na to, gdzie można je kupić. Nauczyciel sugeruje, że nie można brać pod uwagę supermarketu, w którym można kupić wszystko.
4. Rozwiązywanie zagadek dotyczących sklepów, tworzenie kategorii nadrzędnych:
 - róże, hiacynty i tulipany – to..., kupisz je w ...;
 - bułki, rogalce, chleb – to..., kupisz je w ...;
 - syropy, tabletki, witaminy – to..., kupisz je w ...;
 - *Czerwony Kapturek, Calineczka, Jaś i Małgosia* to..., kupisz je w ...;
 - sweter, spodnie, kurtka – to ..., kupisz je w itp.
5. Rozmowa na temat tego, co to jest paragon i po co on jest.
6. Zadania matematyczne, utrwalające nazwy sklepów i ich asortyment, np.: „Kwiaciarnia - kupujesz 2 róże i 2 tulipany. Ile kwiatów kupiłeś?”, „Księgarnia - kupiłeś 3 książki grube i 2 książki cienkie. Ile razem książek kupiłeś?”
7. Zabawa ruchowa. W trakcie grania muzyki dzieci chodzą po sali, kiedy muzyka się zatrzymuje, zadaniem dzieci jest ustawić się w kolejce przed nauczycielem. Dziecko, któremu udało się ustawić jako pierwszemu, przejmuje rolę asystenta nauczyciela i zatrzymuje muzykę. Zabawę powtarzamy kilka razy.

5-latki:

8. Wykonanie ćwiczenia w karcie pracy – rysowanie tego, co dziecko chciałoby kupić w danym sklepie: kwiaciarni, sklepie odzieżowym, piekarni i księgarni.

Wersja łatwiejsza:

- Przy zadaniach matematycznych poziom trudności zadań należy dostosować do możliwości dziecka.

Temat: Tempo, tempo

Cele

3, 4 i 5-latek:

- dostrzega zmianę tempa w muzyce
- reaguje ciałem na zmianę tempa w muzyce

Pomoce: nagranie z muzyką w tempie szybkim, średnim i wolnym, plansza demonstracyjna *Świat muzyki*.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Słuchanie dźwięków granych przez nauczyciela lub z płyty – tempo szybkie, średnie i wolne. Dzieci określają, jakie jest tempo danego fragmentu.
2. Dzieci poruszają się po sali w tempie, które określa muzyka.
3. Oglądanie planszy demonstracyjnej *Świat muzyki*. Nauczyciel pokazuje dzieciom schemat, na którym są wartości rytmiczne nut oraz tłumaczy, co ten schemat oznacza.
4. Nauczyciel gra: Dzieci ruchem określają tempo muzyki: półnuty – dzieci idą krokami „słoniowymi” lub z przyklękaniem, ćwierćnuty - dzieci idą, ósemki – dzieci biegają, (można dodać szesnastki - dzieci skaczą).
5. Zabawa *Zabawki I*. Dzieci podzielone są na trzy grupy: „misie” poruszają się w tempie wolnym, „lalki” w średnim tempie wybiegają, a „pajacyki” w tempie szybkim skaczą. Określona grupa dzieci porusza się w trakcie, kiedy słuchać muzykę w danym tempie.
6. Zabawa *Zabawki II*. Wszystkie dzieci (bez podziału na grupy) wykonują określone ruchy w trakcie grania muzyki.
7. Dzieci stoją na środku sali, w trakcie wolnych dźwięków rozchodzą się po sali, w trakcie średnich dźwięków dobierają się w pary, w trakcie dźwięków szybkich ponownie schodzą się na środku. Wszystkie ruchy wykonują w odpowiednim tempie.

1 K. Przybylska, *Wychowanie muzyczne w przedszkolu*, Warszawa: WSiP, 1977.

5-latki:

8. Naśladowanie ustalonych ruchów w określonym tempie. Mogą to być dowolnie wymyślone czynności: poruszanie rękami jak gałązkami na wietrze, naśladowanie pisania, naśladowanie prania itp.

Uwagi:

- Idealnym rozwiązaniem jest, jeśli nauczyciel może grać na instrumencie, ponieważ może dostosować grę do reakcji dzieci.

Temat: Mierzymy, ważymy

Cele

3, 4 i 5-latek:

- zna podstawowe pojęcia związane z wagą i miarą
- układa przedmioty według ciężaru i długości
- potrafi dokonać pomiaru długości przy pomocy miarki i pomiaru wagi przy pomocy wagi szalkowej

5-latek:

- rozumie zależność między wartością jednostki, a wartością całości - dokonuje prostych obliczeń w tym zakresie

Pomoce: różne produkty, które można kupić w sklepie, w tym kupowane na wagę (np. cukierki, fasola) i miarę (np. sznurek, wstążka), waga szalkowa z odważnikami tej samej wartości, linijka, miarka krawiecka, kartoniki z cyframi od 1 do 7 (4 komplety).

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Zabawa ruchowa *Niesiemy zakupy*. Nauczyciel prosi dzieci, żeby wyobraziły sobie, że wracają ze sklepu i niosą: coś bardzo dużego i ciężkiego, coś dużego i lekkiego, coś bardzo długiego, coś małego itp.
2. Oglądanie różnych produktów. Wypowiedzi dzieci na temat tego, w jaki sposób kupujemy daną rzecz: *na sztuki, na wagę, na długość*. Dzielenie ich na grupy. Wymienianie przez dzieci innych produktów pasujących do poszczególnych grup.
3. Rozmowa na temat tego, w jaki sposób ustalana jest cena za towary na wagę i kupowane według długości. Oglądanie wagi szalkowej i miarki (linijki).
4. Podział dzieci na grupy po 4 lub 5 osób. Każda grupa otrzymuje od nauczyciela sznurki różnej długości i woreczki, w których znajdują się rzeczy o zróżnicowanej wadze. Zadaniem każdej z grup jest ułożenie sznurków: od najdłuższego do najkrótszego i worków od najlżejszego do najcięższego.
5. Sprawdzanie przez dzieci poprawności ułożenia przy pomocy wagi szalkowej i linijki, przyporządkowywanie przedmiotom odpowiednich podpisów - cyfr.
6. Zabawy z mierzaniem i ważeniem różnych przedmiotów - porównywanie ich długości i ciężaru.

5-latki:

7. *Ile to kosztuje?* Nauczyciel prosi dzieci, aby wyobraziły sobie, że są w sklepie i kupują coś na wagę (np. cukierki). Zadaniem dzieci jest ustalenie, ile będzie kosztował ich worek - jedna jednostka kosztuje 1 złoty. Nauczyciel kładzie towar na wadze i powoli układa odważniki. Dzieci obserwują, ile ich jest i starają się przeliczyć cenę.
8. Nauczyciel zmienia produkt i cenę za jednostkę wagi (np. 2 złote), a dzieci znów starają się przeliczyć. Zadanie można powtórzyć z jednostkami miary.

Uwagi:

- Zajęcia można uatrakcyjnić poprzez prowadzenie ich przy pomocy pacynki - Dziadka Naukowca.

Temat: Na sklepowych półkach

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wie, jakie produkty można znaleźć w danym sklepie
- posługuje się pojęciami prawo, lewo w odniesieniu do siebie i innych przedmiotów
- rozumie pojęcie: o jeden więcej i potrafi je stosować
- dopasowuje cyfry w zakresie 1-7 do liczby produktów

5-latek:

- poprawnie przelicza obrazki

Pomoce: gazetki reklamowe ze sklepów, nożyczki, kleje kartki, 5-latki **dotatkowo:** karta pracy *Zakupy* z zeszytu nr 2.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Utrwalenie znajomości nazw różnych sklepów - zabawa z piłką. Dzieci siedzą w kręgu, nauczyciel rzuca piłkę do wybranego dziecka, podając nazwę jakiegoś produktu, dziecko odrzuca piłkę, podając nazwę sklepu, w którym można daną rzecz kupić (np. ciastko - cukiernia, ziemniaki - warzywniak itp.)
2. *Sprzedawca* - chętne dziecko siada za „ładą sklepową” (stolikiem) nauczyciel zawiązuje mu oczy i układa na stoliku różne „produkty” - zabawki. Kolejne dziecko staje się klientem - wybiera produkt i tłumaczy sprzedawcy, gdzie on leży, żeby mógł go podać, posługując się określeniami po prawej, po lewej, wyżej, niżej. Jeśli uda mu się naprowadzić sprzedawcę zajmuje jego miejsce, a następane dziecko staje się klientem.
3. Przeglądanie gazetek reklamowych ze sklepów - opisywanie, jakie produkty się w nich znajdują i jaką rolę pełnią.
4. Podział dzieci na grupy 3 lub 4 osobowe. Praca w grupach - każda grupa wybiera sobie, jaki chce sklep stworzyć i wycina z gazetki odpowiednie produkty, na kartce z rysunkiem siedmiu półek nakleja produkty zgodnie z zasadą, że na kolejnej półce ma być o jedną rzecz więcej. Następnie dzieci dokleją do każdej półki odpowiednie podpisy z cyframi od 1 do 7.
5. Oglądanie przygotowanych przez dzieci prac - określanie z jakiego sklepu mógłby pochodzić dany regał z półkami.

5-latki:

6. Wypełnienie karty pracy *Zakupy* - przeliczanie obrazków.

Dodatkowe polecenia:

- Starsze dzieci mogą dodatkowo pokolorować sklep w wypełnianej karcie pracy.

Temat: Wycieczka do sklepu

Cele

3, 4 i 5-latek:

- zna i stosuje zasady bezpieczeństwa podczas wyjść poza teren przedszkola
- zna i stosuje zasady zachowania w sklepie
- kupuje pojedyncze towary
- potrafi formułować pytania i opisywać własne wrażenia

Pomoce: drobne pieniądze, 5-latki **dotatkowo:** karta pracy *Owoce i warzywa* z zeszytu nr 4.

Przebieg zajęć:

3, 4 i 5-latki:

1. Wymienianie przez dzieci sklepów znajdujących się w pobliżu przedszkola i towarów, które można w nich kupić.
2. Zapoznanie dzieci z celem wycieczki, przypomnienie zasad zachowania się podczas wyjść poza teren przedszkola, zwrócenie uwagi na właściwe zachowanie się w miejscu publicznym.

3. Wyjście do sklepu:
 - oglądanie wystawy;
 - oglądanie wnętrza sklepu;
 - rozmowa z ekspedientką na temat jej pracy - zadawanie pytań przez dzieci.
4. Kupienie przez dzieci lizaków (lub owoców) - stosowanie w praktyce wiedzy teoretycznej, zwrócenie uwagi na posługiwanie się zwrotami grzecznościowymi.
5. Powrót do przedszkola - omówienie wrażeń z wycieczki.

5-latki:

6. Wymienianie nazw swoich ulubionych owoców i warzyw.
7. Karta pracy *Owoce i warzywa* - wypychanie i odrysowywanie sylwet owoców i warzyw.

Dodatkowe polecenia:

- Wypchane warzywa i owoce można wykorzystać do zabaw matematycznych lub jako produkty podczas zabawy w sklep.

Temat: Warzywa i owoce z papieru

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wymienia nazwy owoców i warzyw
- dzieli produkty na warzywa czy owoce
- formuje z papieru produkty spożywcze

5-latek:

- wycina nożyczkami elementy po śladzie
- tworzy przestrzenną ilustrację straganu według instrukcji nauczyciela

Pomoce: serwetki, ręczniki papierowe, bibuła i krepina, kartki, flamastry lub kredki, klej, nożyczki, papier samoprzylepny,

5-latki dodatkowo: karta pracy *Na straganie* z zeszytu nr 3.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Zabawa w kole: każde dziecko po kolei wymienia nazwę jednego owocu lub warzywa. Dziecko najpierw mówi, jakiego rodzaju produkt wymienił poprzednik (owoc czy warzywo) i wymienia własną propozycję (kolejna osoba określa, czy jest to owoc czy warzywo i podaje własny przykład).
2. Wykonanie z papieru, serwetek i bibuły produktów spożywczych przeznaczonych na stragan warzywno-owocowy: np. sałaty z kawałków bibuły, jabłek i pomarańczy ze zgniecionych w kulki serwetek, śliwek z małych kawałków bibuły itd. Można też wyciąć z tektury kształt warzyw i owoców do oklejenia bibułą przez dzieci.
3. Naklejanie etykiet z papieru samoprzylepnego na pudełka po produktach spożywczych i małe plastikowe butelki.
4. Zaaranżowanie straganu z warzywami i owocami, zabawa w sklep.

5-latki:

5. Wykonanie karty pracy *Na straganie* z zeszytu nr 3. Polecenie: „Napisz cyfry po śladzie. W okienku pod cyframi narysuj odpowiednią ilość kropek. Z karty pracy nr 2 wytnij markizę oraz skrzynki z owocami. Złóż elementy wzdłuż linii zgięć i przyklej do karty we wskazanych miejscach - dopasuj ilość owoców i warzyw. Przyklej markizę”.

Temat: Pieniądze i ich rola

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wyjaśnia zasady właściwego zachowania się w sklepie
- opisuje znaczenie i rolę pieniędzy
- prawidłowo stosuje pojęcie uczciwość

5-latek:

- wyjaśnia pojęcia: gratis i promocja
- wymienia przykłady rzeczy materialnych i niematerialnych

Pomoce: papierowe monety z karty pracy *Monety* z zeszytu nr 4, ulotki reklamowe ze sklepów.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel omawia przebieg transakcji w sklepie, wyjaśnia, że za kupione produkty trzeba zapłacić. Zdefiniowanie, co oznaczają pojawiające się w sklepach terminy: gratis i promocja? Obejrzenie ulotek reklamowych ze sklepów.
2. Wyjaśnienie pojęcia uczciwość.
3. Nauczyciel pyta dzieci: „Po co są pieniądze? W jaki sposób można zdobyć pieniądze?, Czy pieniądze są niezbędne w życiu?”
4. Nauczyciel opowiada o kilku ciekawostkach związanych z historią pieniądza – np.: „W bardzo dawnych czasach nie było pieniędzy, ale panował tzw. handel wymienny. Wymieniano się różnymi produktami”.
5. Oglądanie pieniędzy z karty pracy *Monety* (zeszyt nr 4 lub e-zeszyt). Opisywanie wyglądu monet. Układanie i grupowanie monet według instrukcji nauczyciela.
6. Odrysowywanie wzoru z prawdziwych monet miękką kredką lub ołówkiem na kartce. Przyglądanie się odbitym wzorom i porównywanie ich z monetami. Umycie rąk po zabawie i zwrócenie uwagi, że po dotykaniu pieniędzy zawsze należy myć ręce (wyjaśnienie dlaczego).

5-latki:

7. Wyjaśnienie pojęć dotyczących rzeczy materialnych i niematerialnych. Porównanie pojęć – np. pieniędzy i zdrowia.
8. Próba odpowiedzi na pytanie, jakie inne rzeczy niematerialne są ważne w życiu? Zwrócenie uwagi na przyjaźń, miłość, mądrość, wiedzę, dobroć itd.

Temat: W sklepie

Cele

3, 4 i 5-latek:

- właściwie obsługuje wagę szalkową
- przelicza zapłatę za produkty w sklepie w stosunku 1:1

5-latek:

- stosuje poprawne formy grzecznościowe robiąc zakupy
- przelicza zapłatę za produkty w sklepie w stosunku 2:1

Pomoce: produkty będące wyposażeniem sklepów spożywczych, odzieżowych i z zabawkami znalezione w sali i szatni, pudełka do skonstruowania kas, plastikowe wieszaki, sznurek, miski jednorazowe, ulotki reklamowe ze sklepów, kartki, flamastry, taczka lub wózek, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Monety* z zeszytu nr 4, karta pracy *Jaki to sklep* z zeszytu nr 3.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

Nauczyciel zachęca dzieci do zabawy w sklep.

1. Przygotowanie produktów do sklepów spożywczych, odzieżowych i z zabawkami. Wykorzystanie przedmiotów dostępnych w sali (zabawki) i szatni (ubrania).
2. Przygotowanie naklejek z informacją cenową, przygotowanie reklam dotyczących specjalnych ofert w sklepach (wycinanka z prawdziwych sklepowych ulotek promocyjnych).
3. Skonstruowanie i przygotowanie kas do sklepów – wykorzystanie pudełek kartonowych, przygotowanie drukarek fiskalnych.
4. Samodzielne zrobienie wag szalkowych (np. z wieszaków – na dwóch krańcach plastikowego wieszaka wieszamy na nitkach jednorazowe miski, wieszak wieszamy w taki sposób, aby miski mogły swobodnie opadać).
5. Przygotowanie koszyków na zakupy oraz samochodów dostawczych, dowożących asortyment do sklepów (np. większy samochód na sznurku lub wózek/taczka).

6. Zabawa w sklep – dzieci pełnią role osób sprzedających i kupujących. Można dzieci podzielić na dwie grupy, w każdej grupie dzieci parami będą sprzedawały produkty w skonstruowanym przez siebie sklepie lub – również w parach – decydowały o kupowanych produktach. W połowie czasu przeznaczzonego na zabawę nastąpi zamiana ról - sprzedający będą kupującymi i odwrotnie.
7. Stosowanie pełnych form grzecznościowych podczas dialogu w sklepach (stosowanie zwrotów „Dzień dobry”, „Dziękuję”, „Proszę”, „Do widzenia”).
8. Przeliczanie zakupów i płatności – na zasadzie 1:1, 2:1.
9. Zamiana ról (kupujący są sprzedającymi i odwrotnie).

5-latki:

10. Wykorzystanie w zabawie karty pracy *Monety* z zeszytu nr 4.
11. Wypełnienie karty pracy *Jaki to sklep* z zeszytu nr 3.

Tydzień 25 – Projektujemy

TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 25

Temat tygodnia: Projektujemy

Cele ogólne:

- rozumienie znaczenia słowa projektujemy
- projektowanie różnych przedmiotów: odzieży, instrumentów, budowli
- ćwiczenia słuchowe
- kształtowanie umiejętności klasyfikowania obiektów
- poznanie pracy projektantów z różnych dziedzin
- nabywanie umiejętności dobierania ubrania do warunków atmosferycznych

Pomoce: czasopisma związane z projektowaniem ogrodów, architekturą, modą, puszki po napoju gazowanym, papier samoprzylepny lub papier kolorowy i dobry klej, ziarna: fasoli, grochu, kaszy itp., magazyny i katalogi meblarskie, rekwizyty związane z współczesnym wzornictwem przemysłowym (np. łyżki do lodów, kubki w dziwnym kształcie), torby papierowe (takiej wielkości, aby dzieci mogły je założyć na głowę, ale nie na twarz; alternatywnie można zszyć dwie kartki A4 lub kawałki papieru pakowego), ścinki materiałów, bibuła, papier wstążki, pióra, papier pakowy, ubrania i chustki w różne wzory, kolorowe paski papieru (np. kolorowe kartki A4 pocięte wzdłuż dłuższego boku na paski o szerokości około 3cm), kolorowe kartki papieru A4, różne guziki przyniesione przez dzieci, pudełka po zapalniczkach, paski papieru różnej długości i szerokości, 5 dużych arkuszy papieru z naszkicowanymi polami gry planszowej i oznaczonymi polami - meta i start, plastelina, kredki, 5 kostek do gry, zdjęcia z gazet przedstawiające różne elementy strojów, małe kartki papieru, sylwety chłopca i dziewczynki, kartki z symbolami przedstawiającymi różne ubrania i płęć dzieci.

Aplikacja interaktywna: *Meblowanie kamienicy, Ubieranie się stosownie do pogody.*

dzień 1	dzień 2	dzień 3	dzień 4	dzień 5
<ol style="list-style-type: none">1. Zabawa powitalna, integracyjna lub poranne ćwiczenia gimnastyczne.2. Wypełnianie kalendarza pogody.3. Kształtowanie słuchu fonematycznego.4. Ćwiczenia w kształtowaniu orientacji w przestrzeni.5. Zajęcia dydaktyczne.6. Utwór muzyczny: <i>Wiosna</i> A. Vivaldiego.7. Zajęcia dydaktyczne.				
Projektujemy...	Projektowanie	Projektujemy nakrycia głowy	Wzory i desenie	Projektujemy solidny dom
Projektujemy instrument	Guziki	Projektujemy grę	Ubrania	Wizyta w zakładzie krawieckim lub zaproszenie krawcowej do przedszkola

Temat: Projektujemy instrument

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wykorzystuje przedmioty codziennego użytku do wykonania instrumentu
- projektuje wygląd zewnętrzny instrumentu
- wykorzystuje wykonany instrument do zabaw rytmicznych

Pomoce: plansza demonstracyjna *Świat muzyki*, puszki po napoju gazowanym (0,33 l.), papier samoprzylepny lub papier kolorowy i dobry klej, ziarna: fasoli, grochu, kaszy itp.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Wypowiedzi dzieci na temat tego, z jakich przedmiotów i w jaki sposób można utworzyć instrumenty.
2. Oglądanie tablicy demonstracyjnej *Świat muzyki* i próba odpowiedzi na pytanie - do jakiej kategorii zaliczy się instrumenty powstałe z przedmiotów codziennego użytku (zazwyczaj do perkusyjnych). Przypomnienie sposobów grania na takich instrumentach. Zwrócenie uwagi na marakasy¹.
3. Przygotowanie instrumentu z puszki. Projektowanie na kartkach wyglądu zewnętrznego instrumentu.
4. Wykonanie instrumentu. Dzieci oklejają puszkę dowolnym kolorem papieru i przyozdabiają według własnego pomysłu. Do puszki należy wsypać dowolne ziarna: groch, fasolę, kaszę. Na koniec trzeba dobrze zakleić otwór, żeby ziarna nie wysypywały się.
5. Zabawy z wykonanymi instrumentami. Nazwanie instrumentu – grzechotka lub marakasy. Sprawdzanie różnorodności wydawanego dźwięku w zależności od rodzaju ziaren i ich ilości.
6. Wspólne grane wybranej piosenki np. *Panie Janie, Pojedziemy na łów, Włazł kotek na płotek*.

Uwagi:

- Do wykonania instrumentu można też wykorzystać kubeczki plastikowe, trudniej jest wtedy zakleić górę kubeczka żeby się nie wysypały ziarenka.
- Bardzo atrakcyjne instrumenty można zrobić ze starej żarówki. Wypaloną żarówkę okleja się różnymi gazetami i papierami przy pomocy mocnego kleju np. do tapet. Gdy ta papierowa otoczka wyschnie żarówkę trzeba stłuc. Stłuczone szkło, które będzie wewnątrz, wydaje ciekawy dźwięk.

Temat: Projektujemy...

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wymienia różne rodzaje projektowania
- dopasowuje rodzaj stroju do okoliczności
- uczestniczy w pokazie mody

5-latek:

- rozpoznaje literę p i P

Pomoce: czasopisma związane z projektowaniem ogrodów, architekturą, modą, tablica interaktywna, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Literka P* z zeszytu nr 4.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Wypowiedzi dzieci na temat tego, co można projektować. Poznanie różnych rodzajów projektowania (architektura, odzież, ogrody itp.). Oglądanie fachowych czasopism związanych z daną dziedziną.
2. Rozmowa na temat projektowania odzieży.

¹ Rodzaj gruchawki, której korpus wykonany jest z gliny, orzecha lub dyni, osadzony na drewnianym trzonku. Wewnątrz znajdują się twarde nasiona, kamyczki itp., wydające przy potrząsaniu marakasami charakterystyczny szelest. (Źródło: *Wikipedia*)

- Oglądanie w Internecie fragmentów pokazów mody (najlepiej, jeśli się uda, strojów wieczorowych, sportowych i wizytowych – męskich i damskich).
- Dzieci próbują się podzielić według rodzaju ubrania, jaki mają na sobie: sportowy, wizytowy, elegancki, spodnie, spódniczki, bluzki z krótkim rękawem, z długim, kolor odzieży, buty.
- Pokaz mody. Chętne dzieci przechodzą po sali jak po wybiegu i prezentują swój strój. Drugie dziecko komentuje strój w następujący sposób: *Modelka ma na sobie niebieskie jeansy, białą, elegancką bluzkę, piękne różowe buty* itd.

5-latki:

- Poznanie wyglądu litery p i P na podstawie wyrazu projektujemy lub pokaz.
- Zabawy kształtujące słuch fonematyczny: wyodrębnianie p w różnych miejscach w wyrazie.
- Wykonanie ćwiczenia w kartach pracy: rysowanie liter P i p po śladzie, naklejanie ich na kartkę i projektowanie dla liter ubrań.

Uwagi:

- Warto rodziców zapytać, czy posiadają czasopisma związane z projektowaniem ogrodów, modą, architekturą.
- W czasie pokazu mody nauczyciel pomaga dzieciom podczas komentarza.

Temat: Projektujemy solidny dom

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wypowiada się na temat wysłuchanego utworu *Trzy świnki*
- przewiduje, że z nietrwałych materiałów powstaje niesolidny dom

5-latek:

- posługuje się przymiotnikami przy opisywaniu przedmiotów
- projektuje trwałą budowlę – potrafi dobrać odpowiednie materiały

Pomoce: tablica interaktywna z dostępem do Internetu, opowiadanie *Trzy świnki*, ilustracje różnych budowli, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Solidny dom* z zeszytu nr 1.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

- Czytanie bajki *Trzy świnki* lub obejrzenie jej w Internecie¹.
- Wypowiedzi dzieci na temat poszczególnych budowli, stosowanie przymiotników np.: solidny, nietrwały, słaby, drewniany, słomiany, murowany.
- Wypowiedzi na temat trwałości poszczególnych budowli oraz na temat tego, co każdą z budowli może zniszczyć.
- Zwrócenie uwagi na to, że solidna konstrukcja wymagała dużego nakładu pracy, ale praca się opłaciła.
- Zastanawianie się nad tym, jakie budowle, które dzieci znają, będą najbardziej trwałe, a jakie najmniej trwałe. Zwrócenie uwagi na konieczność stworzenia solidnych fundamentów.
- Oglądanie ilustracji przedstawiających różne budowle i określanie ich trwałości (dobrze, jeżeli nauczyciel wybierze ilustracje przedstawiające zróżnicowane budowle np. namiot, szałas, wieżowiec, wille, drewnianą chatkę itp.).
- Zabawa ruchowa *Budujemy dom* na zasadzie zabawy *Salatka owocowa* utrwalająca znajomość części domu. Dzieci siedzą w kole, nauczyciel wyznacza dzieciom role poprzez wskazanie danego dziecka i wypowiedzenie nazwy części domu: fundament, ściany, okna, dach, komin. Kiedy dziecko usłyszy nazwę danej części domu, musi obieć grupę dookoła i usiąść na swoim miejscu.

5-latki:

- Wykonanie ćwiczenia w kartach pracy. Wypowiedzi dzieci na temat materiałów, jakich użyły świnki do budowania swoich domów i na temat trwałości tych materiałów.
- Projektowanie budowli, która byłaby bardzo trwałą. Wypowiedzi na temat tego, jakich materiałów dzieci użyłyby do zbudowania zaprojektowanej budowli, uzasadnianie swojego projektu.

¹ Przykładowa bajka na stronie <http://www.youtube.com/watch?v=m7NNvL47ERg> (12.03.2013 r.).

Uwagi:

- Zabawę ruchową *Budujemy dom* można przeprowadzić z wykorzystaniem chusty animacyjnej, wówczas dzieci biegają pod chustą.

Temat: Guziki

Cele

3, 4 i 5-latek:

- układa wzory o powtarzającym się rytmie
- grupuje przedmioty według określonych cech
- projektuje i wykonuje wzór na pudełku

5-latek:

- koloruje zgodnie z poleceniem
- rozumie określenia odnoszące się do długości i szerokości

Pomoce: różne guziki przyniesione przez dzieci, pudełka po zapalkach, papier kolorowy, nożyczki, kleje, **5-latki dodatkowo:** paski papieru różnej długości i szerokości.

Przebieg zajęć¹

3, 4 i 5-latki:

1. Oglądanie różnych guzików przyniesionych przez dzieci. Układanie z nich wzorów o powtarzającym się rytmie. Zwrócenie uwagi na kolor, liczbę oczek, kształt, kolor.
2. Porządkowanie przez dzieci guzików ze względu na określoną cechę np. kształt, ilość dziurek, kolor, wielkość. Określanie, w którym zbiorze jest ich więcej, próby szacowania przez dzieci o ile więcej.
3. Nauczyciel pokazuje i wyjaśnia dzieciom symbole oznaczające cechy guzików: duże, małe, 2 - dziurkowe, 4 - dziurkowe, pętelkowe, w różnych kolorach. Dzieci wyszukują poszczególne guziki, zgodnie z symbolami oznaczonymi na kartce, którą pokazuje im nauczyciel i umieszczają na kartce papieru. Utrudnieniem jest pokazywanie przez nauczyciela kartek przedstawiających symbole dwóch lub więcej cech - np. mały guzik 2 - dziurkowy.
4. Zabawa ruchowa: nauczyciel umieszcza w różnych miejscach sali kartki z symbolami określającymi cechy guzików. Każde dziecko losuje jeden guzik. Dzieci poruszają się swobodnie po sali, na hasło nauczyciela starają się jak najszybciej znaleźć kartkę z symbolem swojego guzika i ustawić się przy niej. Nauczyciel zmienia miejsca ustawienia kartek podczas zabawy.
5. *Pudełko dla guzików* - każde dziecko otrzymuje pudełko po zapalkach, papier kolorowy, nożyczki, klej, kartkę papieru i kredki. Na początku rysują na kartce projekt tego, jak chcą ozdobić swoje pudełko, następnie starają się go zrealizować.
6. Oglądanie projektów i pudełek - określanie czy są podobne do siebie.
7. Zabawa *Pchełki* - dzieci dobierają się w grupy 3, 4-osobowe. Każda grupa otrzymuje kilkanaście guzików. Dzieci wybierają sobie po jednym dużym guziku, używając go będą starały się skierować inne do pudełek po zapalkach, pozostałe guziki rozsypują na stoliku dookoła pudełka. Kolejno starają się naciskając dużym guzikiem obok małego sprawić, żeby „wskoczył” do pudełka. Wygrywa to dziecko, któremu uda się umieścić w pudełku więcej guzików.

5-latki:

8. Nauczyciel dzieli dzieci na grupy pięcioosobowe. Każda grupa otrzymuje 7 pasków papieru różnej długości i szerokości. Zadaniem dzieci jest ułożenie ich zgodnie ze wskazówkami nauczyciela, np. od najdłuższego do najkrótszego, od najgrubszego do najcieńszego itp.
9. Nauczyciel prosi, żeby dzieci pokolorowały paski zgodnie z jego wskazówkami, np. najdłuższy na czerwono, trzeci co do grubości na zielono, najgrubszy na niebiesko, pozostałe według własnego pomysłu.

¹ Opracowano na podstawie prac E. Gruszczyk-Kolczyńskiej.

Temat: Projektujemy grę

Cele

3, 4 i 5-latek:

- współpracuje w grupie
- tworzy grę planszową, ustala fabułę i zasady
- przestrzega ustalonych zasad gry
- sprawnie przelicza „oczka” na kostce i pola na planszy

Pomoce: 5 dużych arkuszy papieru z naszkicowanymi polami gry planszowej i oznaczonymi polami meta i start, plastelina, kredki, 5 kostek do gry.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Gimnastyka z kostką: nauczyciel rzuca kostką. Dzieci wykonują tyle powtórzeń danego ćwiczenia, ile oczek wypadnie na kostce (np. przysiady, podskoki, skłony, pajacyki itp.).
2. Nauczyciel dzieli dzieci na pięć grup. Każda otrzymuje arkusz papieru z konturem gry. Zadaniem dzieci jest wymyślenie fabuły gry, tytułu, ustalenie zasad (np. że pola w danym kolorze oznaczają dodatkowy rzut, stratę ruchu itp.).
3. Wykonanie gry - kolorowanie pól, ozdabianie planszy, ustalanie zasad.
4. Wykonanie z plasteliny pionków do gry, pasujących do fabuły gry.
5. Oglądanie poszczególnych gier, opisywanie ich przez autorów, tłumaczenie zasad.
6. Wybór przez dzieci gier, w które mają ochotę zagrać. Gra zgodna z zasadami ustalonymi przez autorów.

Temat: Ubrania

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wie, że strój należy dobierać odpowiednio do pogody
- zna konsekwencje nieodpowiedniego dobierania stroju
- tworzy zbiory zgodnie z podaną cechą
- odczytuje proste symbole
- zna określenie ubierać się na cebulkę i jego znaczenie.

5-latek:

- koloruje ubrania odpowiednie na deszczową i na słoneczną pogodę

Pomoce: zdjęcia z gazet przedstawiające różne elementy strojów, małe kartki papieru, sylwety chłopca i dziewczynki, kartki z symbolami przedstawiającymi różne ubrania i pleć dzieci, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Odpowiednie ubrania* z zeszytu nr 2.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Zabawa doskonaląca spostrzegawczość - *Model*. Jedno z dzieci siada na krześle naprzeciwko pozostałych. Wszystkie dzieci przyglądają mu się przez chwilę, następnie zamykają oczy. Nauczyciel zmienia coś w wyglądzie „modela” (np. podwija nogawkę, poprawia włosy, krzyżuje ręce itp.). Dzieci otwierają oczy i starają się określić, co się zmieniło. Dziecko, któremu się udało odgadnąć, staje się nowym modelem.
2. Oglądanie zdjęć różnych ubrań i obuwia. Wypowiedzi dzieci, które z nich się im najbardziej podobają i dlaczego. Podział ich na grupy według różnych kryteriów np. dla kobiet, dla mężczyzn, w zależności od pory roku, okrycia wierzchnie, buty itp.
3. Dzieci losują kartki z symbolami przedstawiającymi część garderoby i pleć (np. sukienka - dziewczynka, T-shirt z samochodem - chłopiec). Na czterech osobnych karteczkach rysują poszczególne ubranie na każdą z pór roku dla chłopca lub dziewczynki.
4. Oglądanie zaprojektowanych przez dzieci ubrań. Tworzenie z nich zestawów i umieszczanie ich na sylwetach przedstawiających chłopca lub dziewczynkę.

5. Rozmowa na temat konieczności dobierania ubrań w zależności od pogody i konsekwencjach zbyt ciepłego lub zbyt lekkiego ubioru. Wyjaśnienie pojęcia *ubranie na cebulkę* i jego zalet.

5-latki:

6. Karta pracy *Odpowiednie ubrania* - kolorowanie strojów odpowiednich na słoneczną i deszczową pogodę.

Temat: Projektowanie

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wyjaśnia znaczenie pojęć: projekt, projektant
- opisuje wygląd wybranego przedmiotu
- wyjaśnia przeznaczenie zaprojektowanego przedmiotu

5-latek:

- opisuje, jak zmieniały się wybrane przedmioty z otoczenia

Pomoce: magazyny i katalogi meblarskie, rekwizyty związane z współczesnym wzornictwem przemysłowym (np. łyżki do lodów, kubki w niespotykanym kształcie), plansza demonstracyjna *Wczoraj i dziś*, kartki A4, klej, nożyczki, kredki, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Wzory i desenie* z zeszytu nr 3.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel zwraca uwagę, że wszystko, co nas otacza, zostało przez kogoś kiedyś zaprojektowane: stolik, krzesło, lampa, dom, rower. Nauczyciel prezentuje dowolnie wybrany zabawkowy samochód i wyjaśnia, że kiedyś ktoś wymyślił, jakiej ten samochód będzie wielkości i jakiego koloru.
2. Termin *design* – brzmi tajemniczo, ale w najogólniejszym znaczeniu oznacza projektowanie. Nazwa wywodzi się z języka angielskiego, ale coraz częściej można ją usłyszeć również w Polsce. Osobę, która jest projektantem, często nazywa się *designerem*. Oglądanie katalogów meblowych i magazynów wnętrzarskich.
3. Na przykładzie planszy demonstracyjnej *Wczoraj i dziś* wyjaśnienie, że przedmioty, które nas otaczają, zmieniały się na przestrzeni wieków. Wspólne omówienie, w jaki sposób zmieniały się przybory do pisania, rower, samochód.
4. Wykorzystując tablicę interaktywną i dostęp do Internetu nauczyciel prezentuje dzieciom np. różne projekty krzeseł. Szczególnie sławne krzesła w historii wzornictwa są autorstwa między innymi M. Thoneta – Model 214 (choć ma już 150 lat nadal wygodnie można na nim usiąść, ponieważ wciąż jest w sprzedaży - jest to pierwsze krzesło produkowane w fabryce), krzesło R. Mackintosh'a – Hill House (krzesło zaprojektowane jako ozdoba, a nie do siedzenia), krzesło A. Jacobsena - Mrówka (zaprojektowane krzesło ma trzy nogi).
5. Zabawa plastyczna: zaprojektowanie dowolnego sprzętu domowego z wykorzystaniem katalogów i magazynów poświęconych wystrojowi wnętrz (lampy, krzesła, fotela, łóżka, wzoru na dywanie).
6. Zorganizowanie wystawy zaprojektowanych przedmiotów, omówienie prac.

5-latki:

7. Zamiast punktu 5 - zaprojektowanie wystroju wnętrza mieszkalnego.
8. Wykonanie karty pracy *Wzory i desenie* z zeszytu nr 3.

Temat: Projektujemy nakrycia głowy

Cele

3, 4 i 5-latek:

- opisuje wybrane czapki i kapelusze
- projektuje nakrycie głowy

5-latek:

- odrysowuje elementy z szablonów

Pomoce: torby papierowe (takiej wielkości, aby dzieci mogły je założyć na głowę, ale nie na twarz; alternatywnie można zszyć dwie kartki A4 lub kawałki papieru pakowego), ścinki materiałów, bibuła, papier wstążki, pióra, klej, nożyczki, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Pokaz mody* z zeszytu nr 4.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Przygotowanie prezentacji na temat różnych rodzajów nakryć głowy na przestrzeni wieków. Pokazanie charakterystycznych nakryć głowy w poszczególnych krajach i kulturach (zwrócenie uwagi na różnorodność czapek i nakryć głowy – np. sombrero meksykańskie, kapelusz zakopiański, pióropusz indiański, koronę królewską).
2. Obejrzenie współcześnie produkowanych czapek i kapeluszy.
3. Zabawa słowna - próba znalezienia jak największej ilości określeń dla nakryć głowy (np. czapka, kapelusz, kominiarka, kask, czepek itd.).
4. Nauczyciel rozdaje dzieciom papierowe torby, prosi wskazane dziecko o założenie torby na głowę (torba założona na czubek głowy, nie jest zakładana na twarz).
5. Na bazie papierowej torby dzieci tworzą wymyślone nakrycie głowy z dostępnych materiałów. Rysują kontur nakrycia głowy i ozdabiają go według własnego pomysłu.
6. Prezentacja i omawianie powstałych prac z wykorzystaniem lusterka. Dzieci oglądają się w nim i samodzielnie opisują stworzone przez siebie nakrycia głowy.

5-latki:

7. Wykonanie karty pracy *Pokaz mody* z zeszytu nr 4. Polecenie: „Wypchnij figury chłopca i dziewczynki oraz komplety ubrań. Wspólnie z kolegami i koleżankami przygotujcie pokaz mody. Możesz wykorzystać szablony i samodzielnie przygotować kolejne zestawy ubrań”.
8. Odrysowywanie od szablonów kolejnych zestawów ubrań zakładanych na papierowe sylwetki. Staranne wycinanie nożyczkami po narysowanej linii.
9. Przygotowanie pokazu mody zaprojektowanych strojów.

Temat: Wzory i desenie

Cele

3, 4 i 5-latek:

- opisuje wybrany wzór z tkaniny lub papieru pakowego
- wykleja powtarzalny wzór z kolorowych pasków papieru

5-latek:

- kontynuuje wzór według powtarzalnej zasady
- projektuje powtarzalny wzór/deseń tkaniny

Pomoce: papier pakowy, ubrania i chustki w różne wzory, kolorowe paski papieru (np. kolorowe kartki A4 pocięte wzdłuż dłuższego boku na paski o szerokości około 3cm), kolorowe kartki papieru A4, kredki, klej, nożyczki, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Mozaiki* z zeszytu nr 3.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Rozmowa w kole: wspólne oglądanie różnych wzorów na tkaninach i na papierze pakowym. Omówienie różnych rodzajów wzorów na ubraniach, wybranie wzorów, które najbardziej podobają się dzieciom - próba określenia dlaczego akurat te desenie.
2. Zwrócenie uwagi dzieciom na powtarzalne elementy we wzorach na tkaninach i papierze.
3. Zabawa ruchowa *Pokaz mody*. Oglądanie wzorów na ubraniach, w które ubrane są dzieci.
4. Zabawa plastyczna: nauczyciel prosi dzieci, aby wybrały jedną z kolorowych kartek, która będzie tłem do tworzonego przez nie wzoru. Przyklejanie do wybranego tła kolorowych pasków papieru oraz dorysowywanie pomiędzy nimi wymyślonych elementów – samodzielne stworzenie wzoru, który mógłby być na tkaninie. Zwrócenie uwagi na powtarzalne elementy wzoru.
5. Przygotowanie wystawy *Wzory i desenie*, omówienie powstałych prac.

6. Zwrócenie uwagi na niezwykle kolory i barwy tkanin, z których szyte są ubrania w niektórych kulturach na świecie – wykorzystując tablicę interaktywną z dostępem do Internetu można pokazać dzieciom ilustracje przedstawiające np. targi z tkaninami w Indiach.

5-latki:

7. *Sławne mozaiki* - zwrócenie uwagi na rolę mozaik w niektórych kulturach – zaprezentowanie zdjęć np. mozaik rzymskich (najczęściej układane są z drobnych kolorowych kamieni, marmuru, szkła lub ceramiki). Na przestrzeni wieków tworzono z nich dekoracje ścian i posadzek.
8. Wykonanie karty pracy *Mozaiki* z zeszytu nr 3.

Tydzień 26 – Życie w wodzie

TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 26

Temat tygodnia: Życie w wodzie

Cele ogólne:

- rozumienie znaczenia wody dla życia roślin i zwierząt i skutków braku wody na Ziemi
- poznanie niektórych organizmów żyjących w wodzie
- uświadomienie skutków zanieczyszczenia wody
- poznanie rodzajów zbiorników wodnych
- zapoznanie z rodzajami infrastruktury związanej z wodą

Pomoce: woda w przezroczystym dzbanku, kubeczki dla dzieci, niebieska farba, bibuła niebieska w kilku odcieniach, zszywacz, utwór C. Saint-Saens *Akwarium*, gazety, papier, rolki po papierze i ręcznikach, kubki jednorazowe przezroczyste i kolorowe, nakrętki po słoikach, nakrętki po sokach, słomki, plastelina, kartki A4, farby w kolorach niebieskim, zielonym i białym, klej płynny, nożyczki, drobna kasza lub ryż, papier kolorowy, patyczki, bibuła, nitka, zdjęcia raf koralowych i jej mieszkańców, papier kolorowy, bibuła lub krepina, folia malarska, papier pakowy, gazety, farby i pędzle, przezroczysta taśma klejąca, obraz graficzny cyfry 8, puzzle - cyfra 8 wielkości całej kartki rozmiaru A4 z zaznaczonymi 2 liniami dzielącymi obrazek na 3 duże części, figury dla każdego dziecka (kilka kwadratów w różnych kolorach i różnej wielkości, kilka trójkątów w różnych kolorach i różnej wielkości, kilka kół w różnych kolorach i różnej wielkości, 2 lub 3 kostki do gry, wyraz *osiem* do czytania globalnego, kartki z cyframi 1-8, zdjęcia ryb (śledź, tuńczyk, makrela, karp, pstrąg, szczupak), sól morską, woda źródłana, encyklopedie dla dzieci dotyczące mórz i oceanów, zdjęcia bursztynów i pereł oraz morskich i oceanicznych zwierząt do pokazania na tablicy multimedialnej, chusta animacyjna, niebieskie tekturki, pędzle, farby, karteczki w trzech kolorach - tyle, ile jest dzieci, muszelki (lub szablony muszelek) do liczenia punktów, 3 kubeczki, karteczki z pytaniami, medale w kształcie muszelek - złote, srebrne i brązowe.

Aplikacja interaktywna: *Świat podwodny*.

dzień 1	dzień 2	dzień 3	dzień 4	dzień 5
1. Zabawa powitalna, integracyjna lub poranne ćwiczenia gimnastyczne. 2. Wypełnianie kalendarza pogody. 3. Kształtowanie słuchu fonematycznego. 4. Ćwiczenia w kształtowaniu orientacji w przestrzeni. 5. Zajęcia dydaktyczne. 6. Utwór muzyczny: <i>Akwarium</i> C. Saint-Saens'a. 7. Zajęcia dydaktyczne.				
Pod wodą	Latarnia morska	Papierowe akwarium	Rafa koralowa	W jak woda
Wodna muzyka	Osiem	W słodkich wodach	W słonych wodach	Wiemy dużo o życiu w wodzie - quiz

Temat: Pod wodą

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wymienia nazwy niektórych organizmów wodnych
- wypowiada się na temat wyglądu organizmów wodnych

Pomoce: aplikacja interaktywna *Mapa Świata*, atlasy z rybami, zwierzętami wodnymi, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Pod wodą* z zeszytu nr 1.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Oglądanie interaktywnej *Mapy Świata*. Zwrócenie uwagi, że w wodzie żyją nie tylko ryby:
 - Australia – ptaszor, rekin;
 - Antarktyda - narwał, foka;
 - Grenlandia – mors;
 - Ameryka Północna - manat;
 - Azja - długopłetwowiec, konik morski.
2. Opisywanie wybranych zwierząt, ustalenie ich wielkości (porównanie wielkości np. manata - długość 3,5 m i masa 500 kg - do sali przedszkolnej). Omówienie cech charakterystycznych wybranych zwierząt. Zwrócenie uwagi zwłaszcza na budowę ciała umożliwiającą pływanie. Rozmowa na temat tego, jak dzieci sobie wyobrażają życie pod wodą.
3. Rozmowa na temat ryb – dzieci wymieniają nazwy znanych im ryb. Oglądanie atlasów ryb i innych zwierząt wodnych lub czasopism wędkarskich przyniesionych przez dzieci.
4. Wypowiedzi dzieci na temat doświadczeń związanych z hodowlą rybek.
5. Wypowiedzi dzieci na temat bajek związanych z wodą: *Gdzie jest Nemo*, *Rybki z ferajny*, *Mała Syrenka*, *Kapitan Nemo*.
6. Zabawa ruchowa. Dzieci naśladują wybrane ruchy związane z wodą: pływanie żabką, pływanie jak rybka, pływanie pieskiem, pływanie kraulem. Nauczyciel wyznacza, w jaki sposób dzieci mają się poruszać.

5-latki:

7. Wykonanie ćwiczenia w kartach pracy – wyszukanie 10 szczegółów, którymi różnią się obrazki.
8. Dzieci mogą na tej karcie pracy domalować kilka innych elementów np. rybki według wierszyka E. M. Minczakiewicz *Ryba*:

„Jedna fala, fala druga.
Ogon, płetwy, oko mruga.
Wszyscy teraz chyba wiecie,
że to ryba ma być przecież.”¹

Temat: W jak woda

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wymienia niektóre właściwości fizyczne wody
- wymienia rodzaje zbiorników wodnych
- wypowiada się na temat znaczenia wody dla życia roślin, zwierząt i ludzi

5-latek:

- rozpoznaje literę w i W

Pomoce: tablica demonstracyjna *Mapa Świata*, woda w przezroczystym dzbanku, kubeczki dla dzieci, wiersz T. Ferenc *Woda*, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Literka W* z zeszytu nr 4, niebieska farba.

¹ E. M. Skorek, *Rysowane wierszyki*, Kraków: Impuls, 2006.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Oglądanie wody w dzbanku, zwrócenie uwagi na jej kolor – woda jest bezbarwna.
2. Rozlanie wody do kubeczków. Każde dziecko wącha wodę i określa jej zapach – woda jest bezwonna.
3. Smakowanie wody. Dzieci określają, jaki jest smak wody - woda nie ma smaku.
4. Rozmowa na temat znaczenia wody dla życia człowieka, roślin i zwierząt. Zwrócenie uwagi na to, że woda niezbędna jest dla życia roślin i zwierząt, gdyby one zginęły z powodu braku wody, człowiek nie miałby picia, ale również pożywienia.
5. Oglądanie na *Mapie Świata* miejsc pustynnych. Oglądanie na *Mapie Świata* zbiorników wodnych, zwrócenie uwagi, że większa część zbiorników wodnych to oceany i morza, w których jest woda słona nienadająca się do picia.
6. Odczytanie wiersza T. Ferenc *Woda*. Rozmowa na temat wiersza. Zwrócenie uwagi na skutki braku wody.
7. Wymienianie zbiorników wodnych (kałuża, studnia, jezioro, rzeka, morze, ocean) z wykorzystaniem *Mapy Świata*. Porównywanie wielkości poszczególnych zbiorników, np. morze jest większe od jeziora, ale mniejsze od oceanu.
8. Zabawa ruchowa. Dzieci biegają po całej sali, na hasło „woda” muszą wejść na krzeselko lub stolik.

5-latki:

9. Zapoznanie dzieci w wyglądem litery W i w na podstawie wyrazu woda.
10. Wykonanie ćwiczenia w kartach pracy – wypchnięcie litery i malowanie jej po śladzie palcem zamoczonym w niebieskiej farbie. Rysowanie elementów, które kojarzą się z wodą.

*Woda*¹

Teresa Ferenc

W sadzie jej pełno:

w studni aż dudni,

w deszczu pluszcze głośno,

w rzece płynie,

na samym morza dnie utopiona,

nie ginie.

W chmurze lekka jak para,

w wiadrze ciężka jak ołów,

piękna jak Wodospad Niagara,

w ogrodzie jak rosnący ogród.

A co drzewa mówią,

gdy im brak wody?

Co kwiaty,

Gdy nie ma deszczu?

Co powiesz ty,

Gdy przez dnie całe

sucho w kranie

i sucho w powietrzu?

Co powie żółta trawa

i popękana ziemia,

pusta studnia i rzeka,

i Sahara bez cienia?

¹ <http://eko-sanokołopl/2/eko-wiersze> (10.06.2013 r.).

Temat: Wodna muzyka

Cele

3, 4 i 5-latek:

- słucha utworu muzyki klasycznej C. Saint-Saens *Akwarium*
- przygotowuje improwizację ruchową do muzyki C. Saint-Saens *Akwarium*
- słucha legendy dotyczącej Bagiennika Biebrzańskiego

Pomoce: bibuła niebieska w kilku odcieniach, zszywacz, utwór C. Saint-Saens *Akwarium*, odgłosy morza, plansza demonstracyjna *Mapa Polski*.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Rozmowa na temat tego, co słycać pod wodą. Wyjaśnienie, czy rzeczywiście ryby nie mają głosu.
2. Słuchanie odgłosów morza z płyty. Rozmowa na temat tego, jakie inne odgłosy może wydawać woda, naśladowanie tych odgłosów: plum, plum; kap, kap; szuuuu, szuuu; plusk, plusk; chlap, chlap itp.
3. Wysłuchanie utworu C. Saint-Saens *Akwarium*. Wypowiedzi dzieci na temat uczuć towarzyszących podczas słuchania utworu. Wyjaśnienie, że utwór nosi tytuł *Akwarium* i przedstawia życie pod wodą. Dzielenie się wrażeniami związanymi z wysłuchanym utworem.
4. Przygotowanie pasków bibuły o szerokości około 10 cm. Jeden pasek to cała długość bibuły.
5. Improwizacja ruchowa z wykorzystaniem bibuły do utworu C. Saint-Saens *Akwarium*.
6. Dzieci dobierają się w pary. Nauczyciel przy pomocy zszywacza łączy paski bibuły, tak żeby powstał jeden długi na jedną parę.
7. Zabawa z wykorzystaniem długich bibulek. Pary ustawiają się równo w dwóch rzędach, dzieci z jednej pary stają naprzeciwko siebie w odległości równej długości bibuły. W trakcie grania fragmentu utworu dzieci delikatnie falują bibułą tworząc powierzchnię wody. (Należy zwrócić uwagę na to, że bibuła jest delikatna).
Kilkoro dzieci odkłada swoje paski bibułki. Ich zadaniem jest przejść (potem: pełzać, czołgać się) pod falującymi w rytm melodii bibułami pozostałych dzieci. Następnie dzieci zmieniają się rolami.

5-latki:

8. Wysłuchanie legendy o Bagienniku biebrzańskim. Pokazanie Bagiennika i Biebrzy na mapie. Rozmowa na temat legendy.
9. W trakcie utworu C. Saint-Saens *Akwarium* dzieci poruszają się jak legendarne Bagienniki, wykonują charakterystyczne wolne i ciężkie ruchy.

*Bagiennik biebrzański*¹

Biebrza to rzeka, prawy dopływ Narwi. Biebrza to jednak dużo więcej. To coś, co chyba jednak łatwiej przeżyć, niż opisać. (...)

Wedle miejscowej legendy, najwierniejszym mieszkańcem tej przedziwnej krainy jest demon – Bagiennik. Niewielu śmiertelników widziało go jednak na własne oczy.

Wędrując po biebrzańskich torfowiskach, spotkacie niekiedy bąble gazu, wydobywające się z dna zastoisk. Naukowcy powiedzą wam, że to gazy gnilne, składające się głównie z metanu. Starzy biebrzańcy doszukają się w tym jednak obecności demona. Kto ma rację? Trudno dociec. (...)

Nieliczni, którzy na własne oczy widzieli Bagiennika, mówią, że nigdy nie opuszcza on swej topieli. Niekiedy wystawia z błota brunatną, wielką głowę, by zaczerpnąć powietrza nozdrzami umieszczonymi na czole. Podobno czyni to jednak nie tyle z konieczności, co ze zwykłego kaprysu. Oddycha bowiem przez cienką zielonkawo-brunatną skórę, czerpiąc tlen wprost z wody.

Bagienniki, w przeciwieństwie do Utopców i Wodników, zwykle nie czynią ludziom krzywdy. O prawdziwości tego twierdzenia świadczyć może poniższa historia.

Zanim ją wam jednak opowiem, wspomnieć muszę o kilku ważnych dla niej sprawach.

Demon ów potrafi strzelać z nozdrzy błotnistą, gorącą substancją, która, co ciekawe, ma właściwości uzdrawiające. Okłady z tejże mazi leczą ciężkie, niegojące się rany, choroby serca, reumatyzm, bóle krzyża i wiele innych przypadłości. Z drugiej

¹ T. Lippoman, *Legenda Podlasia*, Białystok: Instytut Wydawniczy *Kreator*, 2008.

jednak strony, oddech Bagiennika jest podobno zabójczy.

Ostatnia ważna dla naszej historii informacja dotyczy hierarchii słowiańskich bóstw. Bagiennik mianowicie jest demonem niższego szczebla, oddającym hołd Pani Jezior i Płytководzi, zwanej też Królową Podwodnych Łąk i Panią Ryb.

Rzecz działa się nie tak dawno temu, bo na przełomie XVIII i XIX w.

We wsi Brzostowo, chętnie dzisiaj odwiedzanej przez amatorów podglądania wodnego i błotnego ptactwa, mieszkał wraz z ojcem Jan Mocarski. Obaj byli rybakami, jak większość sąsiadów. Pewnego wrześniowego wieczora ojciec naszego bohatera wybrał się na rzekę, by zapolować na dużego suma. Zabrał ze sobą zapas grubej linki, solidne haki i kilka martwych płotek – na przynętę.

Noc była ciepła, ale pochmurna i zanosilo się na deszcz. Tuż przed północą miał branie. Nawinięty na olszynowy kołek sznur, błyskawicznie pogrążył się w czarnej wodzie. Doświadczony rybak nie próbował podrywania, wiedział bowiem, że duża ryba potrzebuje sporo czasu, by połknąć przynętę.

Gdy jednak linka niemal w całości odkręciła się z kołka, zaciął. Teraz jednak sum przejął inicjatywę. Ciągnął twardo pod prąd. Stary nie chciał stracić ryby i popuszczał po trosze po kawałku linki. Wkrótce nie miał już jednak czego popuszczać. Koniec sznura owinął więc wokół dłoni. Sum twardo ciągnął, sznur wrzynał się w ciało do krwi. Walka trwała niemal do wschodu słońca. Wielka ryba holowała łódź kilka kilometrów w górę rzeki. Gdzieś w okolicach wsi Biodry, staremu udało się ją zmęczyć. Wyholował olbrzyma na mieliznę, ogłuszył osinową pałką i wciągnął do wąskiej duszyhubki.

Tuż po wschodzie słońca był w domu z niemal siedemdziesięciokilogramowym, dwumetrowym sumem. Próżno dzisiaj szukać takich ryb w naszych wodach. Wytrute, wybite prądem, osaczone sieciami, należą już do legendy.

Mocarski wrócił do chaty dumny jak paw. Dochód z takiej zdobyczy pozwalał na godne życie przez kilka tygodni. Uznanie sąsiadów też nie było bez znaczenia.

Mijały coraz krótsze jesienne dni. Rana na dłoni rybaka nie chciała się jednak goić. (...)

Zraniona dłoń paliła go i rwała, z dnia na dzień coraz bardziej. Nie pomagały okłady z torfu i sprawdzonych ziół. Palce zaczęły czernieć, do rany wdała się gangrena. Ból był tak nieznośny, że stary błagał syna, by odciął mu dłoń. Ten jednak udał się do miejscowej poszeptuchy. Zielarka poradziła Janowi, by na początek złożył ofiarę z najprzedniejszych ryb Pani Jezior i Płytководzi a następnie ciemną pochmurną nocą udał się nad brzeg Biebrzy i przywabił Bagiennika świeżym, tłustym węgorzem oraz dymem z dębowych liści, wyprazonych w piecu chleboo wymiarach. Zanim jednak wywoła z moczarów demona, powinien starannie owinąć głowę lnianym płótnem. Jak wiemy bowiem, oddech Bagiennika jest zabójczy, a maż, którą strzela on z nozdrzy, gorąca jak ogień.

Młody Mocarski zastosował się do zaleceń zielarki. Pierwszej nocy nic jednak się nie wydarzyło. Słyszał tylko puszczyki nawołujące się z pobliskiej dąbrowy. Drugiej nocy coś ciężkiego wpadło do wody, chociaż nie było ani krztyny wiatru. Trzeciej nocy z Biebrzy wyłonił się Bagiennik, by odebrać swoją ofiarę. Najpierw ukazała się wielka, żabia głowa. Szeroka, bezzębna paszcza pochwyciła węgorza i po chwili wszystko zniknęło. Jan jednak czekał.

O brzasku demon pojawił się raz jeszcze na bardzo krótką chwilę, by strzelić gorącą mazią wprost na owiniętą lnianym płótnem głowę rybaka.

Ile w tej historii prawdy, trudno dociec. Podobno jednak stary Mocarski nie stracił zaatakowanej przez gangrenę dłoni i dożył lat ponad dziewięćdziesięciu, co jak na owe czasy było nie lada wyczynem. Na coś się więc jednak maż Bagiennika przydała. Wszak do dziś dnia ludzie zażywają dla zdrowia kąpeli borowinowych, które jak wiadomo z bagna pochodzą.

Czy Bagiennik nadal nad Biebrzą przebywa? Trudno powiedzieć. Jak bowiem wszystkim dobrze wiadomo, niewielu śmiertelników może go ujrzeć na własne oczy.

Temat: Osiem

Cele

3, 4 i 5-latek:

- zna cyfrę osiem
- rozumie pojęcia zbioru - tworzy zbiory ośmioelementowe
- rozróżnia figury geometryczne
- zna obraz graficzny cyfr: 1, 2, 3, 5, 6 i 7

5-latek:

- rysuje po śladzie cyfrę 8

Pomoce: obraz graficzny cyfry 8, puzzle - cyfra 8 wielkości całej kartki rozmiaru A4 z zaznaczonymi 2 liniami dzielącymi obrazek na 3 duże części, figury dla każdego dziecka (kilka kwadratów w różnych kolorach i różnej wielkości, kilka trójkątów w różnych kolorach i różnej wielkości, kilka kół w różnych kolorach i różnej wielkości), **5-latki dodatkowo:** 2 lub 3 kostki do gry, wyraz „osiem” do czytania globalnego, kartki z cyframi 1-8, karta pracy *Cyfra 8* i karta pracy *Cyfra 8 - po śladzie z zeszytu nr 2*.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Wyszukiwanie przez dzieci rzeczy, których jest w sali osiem.
2. Zapoznanie z obrazem graficznym cyfry osiem - wypowiedzi co przypomina swoim kształtem, kreślenie w powietrzu i na płaszczyźnie (dywanie) cyfry osiem.
3. Zabawa ruchowa - dzieci dobierają się w grupy czteroosobowe i budują z siebie cyfrę osiem.
4. Określanie, czego mamy w organizmie po osiem sztuk - palce u rąk, palce u nóg.
5. Zabawa twórcza *W co mogę zamienić cyfrę osiem?* - dzieci dostają kartki z cyfrą osiem i tworzą z niej dowolny obrazek.
6. Wykonywanie 8 przysiadów, 8 podskoków, 8 tupnięć itp.
7. Układanie zbiorów ośmioelementowych - dzieci układają zbiory ośmioelementowe z figur geometrycznych, same ustalają kryterium (kształt, kolor lub wielkość).

5-latki:

8. Nauczyciel prosi 8 osób o ustawienie się w jednym rzędzie, następnie rozdaje dzieciom kartoniki z cyframi 1 - 8, tak aby osoby trzymające nie widziały posiadanej cyfry. Zadaniem pozostałych dzieci jest ustawić kartoniki w odpowiedniej kolejności, używając imion kolegów - proszą o przesunięcie się danej osoby o jedno miejsce w daną stronę - lewo lub w prawo/w stronę okna lub drzwi itp.
9. Zapoznanie dzieci w zapisem słownym cyfry 8 - czytanie globalne wyrazu *osiem*.
10. Zabawa z kostkami - dzieci ustalają, ile oczek musi być na dwóch lub trzech kostkach, żeby wynik wynosił osiem. Ustalają też, ile trzeba odjąć od 10 i 9 na kostkach, żeby wyszło osiem.
11. Układanie cyfry osiem z liczmanów, sznurka, klocek itp.
12. Zabawa ruchowa - dzieci do muzyki ruszają się swobodnie po sali, gdy muzyka cichnie, dobierają się w grupy zgodnie z kartką podniesioną przez nauczyciela, na której widnieje cyfra 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 lub 8.
13. Karta pracy *Cyfra 8* i karta pracy *Cyfra 8 - po śladzie* - kolorowanie ósmego obrazka, rysowanie po śladzie cyfry 8.

Temat: W słonych wodach

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wie, że w morzach i oceanach występuje słona woda
- zna kilka gatunków zwierząt słonowodnych
- wykazuje zainteresowanie książką jako źródłem wiedzy
- wie, jak powstają perły i bursztyny
- zna zawody, które związane są z morzami i oceanami

5-latek:

- wykonuje pracę plastyczną techniką „mokre w mokrym”.

Pomoce: książki, encyklopedie dla dzieci dotyczące mórz i oceanów, przygotowane przez nauczyciela zdjęcia bursztynów i pereł oraz morskich i oceanicznych zwierząt do pokazania na tablicy multimedialnej, chusta animacyjna, aplikacja interaktywna *Świat podwodny*, **5-latki dodatkowo:** niebieskie tekturki, pędzle, farby.

Przebieg zajęć:

3, 4 i 5-latki:

1. Zabawy z chustą animacyjną:
 - Rekin: dzieci siedzą w kręgu w siadzie prostym, trzymając chustę przy brodzie (tak, że reszta ciała jest pod nią schowana). Pod chustą znajduje się jedno dziecko „rekin” - jego zadaniem jest wciągnięcie za nogi pod chustę jak

największej ilości dzieci. Zadanie utrudnia mu „ratownik” - nie siedzi on pod chustą, ale porusza się dokoła i widząc, że rekin wciąga jakieś dziecko, próbuje mu pomóc, trzymając za ręce i ratując przed rekinem.

- Morze: Dzieci stoją trzymając chustę. Wyobrażają sobie, że jest ona taflą morza lub oceanu i zgodnie z poleceniami nauczyciela wprawiają ją w ruch. Np. morze jest spokojne, zawiał lekki wietrzyk i zrobiły się delikatne fale, zaczęło wiać mocniej i coraz mocniej, powstał sztorm na morzu, i znów wieje coraz słabiej i słabiej, morze uspokoiło się zupełnie.
- 2. Nauczyciel pyta dzieci czy wiedzą, czym się różni woda w morzach i oceanach od wody np. w rzekach i jeziorach i tej, która jest w kranie - przypomnienie pojęcia wody słone.
- 3. Mówi dzieciom, że są rośliny i zwierzęta, które żyją tylko w słonych wodach. Wymienianie przez dzieci znanych im roślin i zwierząt żyjących w słonych wodach.
- 4. Prezentacja zdjęć przygotowanych przez nauczyciela pokazujących wybrane przez niego zwierzęta (np. koniki morskie, ośmiornice, kilka gatunków ryb głębinowych).
- 5. *Wodne skarby*: nauczyciel pyta dzieci, czy wiedzą, jakie skarby można znaleźć w morzach i oceanach (dzieci prawdopodobnie wymienią skarby z wraków statków). Nauczyciel wyjaśnia dzieciom, jak powstają perły i bursztyny. Opowieść ilustruje zdjęciami prezentowanymi na tablicy multimedialnej.
- 6. Oglądanie przez dzieci książek i albumów przyrodniczych pokazujących życie w słonych wodach. Nauczyciel opowiada lub czyta dzieciom ciekawostki na temat wybranych przez dzieci roślin i zwierząt.
- 7. Nauczyciel prosi dzieci, aby zastanowiły się, jakie zawody są związane z morzem (rybak dalekomorski, nurek, kapitan statku, pracownik latarni morskiej, pracownicy portowi, ratownicy wodni itp.). Chętne dzieci układają zagadki na temat wybranych zawodów i opowiadają je lub pokazują innym dzieciom.

5-latki:

- 8. Praca plastyczna techniką „mokre na mokrym” - *W wodzie* - nauczyciel rozdaje dzieciom niebieskie tekturki. Dzieci rozprawdzają na nich czystą wodę za pomocą grubych pędzli, następnie malują rośliny i zwierzęta morskie cieńszymi pędzelkami maczanymi w farbie.

Temat: W słodkich wodach

Cele

3, 4 i 5-latek:

- rozumie pojęcie słodka woda odnoszące się do zbiorników wodnych
- zna kilka gatunków zwierząt żyjących w słodkich wodach
- wymienia kilka gatunków ryb słodko i słonowodnych
- wykazuje zainteresowanie książką jako źródłem wiedzy

5-latek:

- zna stadia rozwojowe żaby

Pomoce: zdjęcia ryb słodkowodnych i słonowodnych (śledź, tuńczyk, makrela, karp, pstrąg, szczupak), kubeczki plastikowe, sól morska woda źródlana, aplikacja interaktywna *Świat podwodny*, **5-latki dodatkowo:** plansza demonstracyjna *Stadia rozwojowe - żaba*.

Przebieg zajęć:

3, 4 i 5-latki:

1. Zabawa ruchowa - *Idziemy na ryby*. Nauczyciel prosi dzieci, żeby wyobraziły sobie, że wybierają się na ryby i ilustrowały ruchem jego opowiadanie: „Zakładacie na nogi wysokie kalosze, na plecy wciągacie pelerynę przeciwdeszczową, na ramię zarzucacie długie wędkę. Jeszcze tylko krzeselko i wiaderko do ręki i wychodzicie z domu. Idzicie, idzicie, spoglądacie w niebo, czy burza się nie zbliża. W końcu docieracie nad brzeg jeziora. Rozkładacie krzeselko, wyciągacie wędkę, zakładacie przynętę, zarzucacie wędkę i siadacie. Cisza, nic się nie dzieje, obserwujecie spławik wędkę. Nudy, ziewacie... aż tu nagle wędka się poruszyła, zrywacie się z miejsca, naciągacie żyłkę na kołowrotek, ciągniecie, ciągniecie... A tu nic. Z powrotem zarzucacie wędkę i czekacie. Jest! Znowu wędka się rusza. Nawijacie żyłkę na kołowrotek, wyciągacie wędkę, a na jej końcu piękna, duża ryba. Odczepiacie ją od wędkę, wrzucacie do wiaderka, składacie, krzeselko, pakujecie wędkę i ruszacie do domu. Ryba wam trochę ciąży bo jest wielka, ale wracacie szczęśliwi”.
2. Nauczyciel pyta dzieci, czy któreś z nich łowiło kiedyś ryby - wypowiedzi dzieci na temat ich doświadczeń w tym zakresie. Zwrócenie uwagi, na zbiorniki wodne, w których dzieci łowiły ryby.

3. Rozmowa na temat wody w jeziorach, stawach i rzekach - nauczyciel pyta, czym się ona różni od wody w morzu. Wyjaśnienie pojęcia słodka woda.
4. Nauczyciel pyta dzieci, czy słodka woda ma naprawdę słodki smak. Zachęca dzieci do udziału w doświadczeniu.
5. Doświadczenie: jak smakuje słona woda, a jak słodka. Nauczyciel przygotowuje kubki z wodą - zwykłą, źródlaną i słoną (źródłana posolona). Chętne dzieci podchodzą wybierają kubek z wodą, wachają ją i próbują. Starają się określić najpierw po zapachu, a później po smaku, jaka to woda i skąd mogłaby pochodzić.
6. Rozmowa na temat doświadczenia, dzieci opisują swoje przeżycia. Przypomnienie, w jakich zbiornikach wodnych występuje słona woda, a w jakich słodka.
7. Nauczyciel pokazuje dzieciom zdjęcia różnych ryb, zwraca uwagę na cechy charakterystyczne ich wyglądu. Dzieci starają się je nazywać i dokonują (z pomocą nauczyciela) podziału na słodkowodne i słonowodne.
8. Nauczyciel pyta dzieci, dlaczego warto jeść ryby.
9. Zwierzęta z jezior i rzek - nauczyciel prosi, żeby dzieci wymieniły, jakie jeszcze zwierzęta (poza rybami) żyją w rzekach i stawach.
10. Oglądanie przez dzieci albumów, książek i encyklopedii pokazujących zwierzęta żyjące w wodzie. Nauczyciel czyta dzieciom ciekawostki na temat wybranych przez dzieci zwierząt.

5-latki:

11. Nauczyciel prezentuje dzieciom rysunki przedstawiające stadia rozwojowe żaby. Tłumaczy dzieciom i opisuje poszczególne etapy rozwoju.

Temat: Latarnia morska

Cele

3, 4 i 5-latek:

- opisuje wygląd latarni morskiej
- konstruuje latarnię z dostępnych materiałów

5-latek:

- wyjaśnia funkcję latarni morskiej
- konstruuje łódki z papieru

Pomoce: gazety, papier, rolki po papierze i ręcznikach, kubki jednorazowe przezroczyste i kolorowe, nakrętki po słoikach, nakrętki po sokach, słomki, plastelina, łupiny orzechów lub wyłoczki po jajkach, **5-latki dodatkowo:** kartki, klej i nożyczki, karta pracy *Morskie opowieści* z zeszytu nr 3.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Rozmowa w kole: ustalenie, jaką funkcję pełnią latarnie morskie (pełnią funkcję znaku nawigacyjnego na morzu, ze szczytu wysyłają sygnały świetlne, a w czasie mgły mogą wysyłać również znaki dźwiękowe). Opisanie zasady działania latarni. obejrzenie przykładowych latarni znajdujących się na wybrzeżu polskim – wykorzystanie zasobów Internetu. Dobrym przykładem mogą być latarnie: w Niechorzu (na jej szczycie jest taras widokowy), Kołobrzegu, na przylądku Rozewie (ma największy zasięg spośród wszystkich polskich latarni), w Gdańsku (jest najmłodszą polską latarnią).
2. Praca konstrukcyjno-manualna: *Zaprojektowanie latarni*. Zaprojektowanie podstawy latarni z kolorowego kubka jednorazowego odwróconego do góry dnem (można przezroczysty kubek okleić kolorowym papierem samoprzylepnym) oraz rolki po papierze toaletowym lub ręczniku (można wykonać rulon z papieru). Na szczycie rolki położenie nakrętki ze słoika, na jej szczycie – małej nakrętki po soku. Nakrętkę po soku przykrywamy przeciętym w połowie przezroczystym jednorazowym kubkiem (w ten sposób konstruujemy świecący wierzchołek latarni).
3. Powstałe latarnie możemy otoczyć pogniecionymi gazetami, tworząc imitację skał.
4. Na koniec dzieci mogą ustawić łódki (np. z łupinek po orzechach lub z wyłoczek po jajkach).

5-latki:

5. Zamiast punktu 4 - konstruowanie łódek z papieru.
6. Wykonanie karty pracy *Morskie opowieści* z zeszytu nr 3.

Temat: Papierowe akwarium

Cele

3, 4 i 5-latek:

- opisuje zasady opiekowania się rybkami akwariowymi
- wykleja akwarium z dostępnych materiałów
- wycina nożyczkami po śladzie

5-latek:

- planuje kompozycję pracy plastycznej

Pomoce: kartki A4, farby w kolorach niebieskim, zielonym i białym, klej płynny, nożyczki, drobna kasza lub ryż, papier kolorowy, patyczki, bibuła, nitka, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Zakładamy akwarium* z zeszytu nr 3.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Rozmowa na temat domowych akwariów. Dzieci, które mają w domach akwaria, dzielą się własnymi doświadczeniami. Oglądanie gatunków ryb akwariowych na planszach demonstracyjnych i w Internecie. Omówienie wyposażenia akwarium (grzałka, filtr, termometr).
2. Nauczyciel proponuje dzieciom założenie własnego papierowego akwarium – malowanie tła wody na kartce formatu A4. Nauczyciel pozostawia do dyspozycji farby w kolorze niebieskim, zielonym i białym – dzieci same mieszają farby i przygotowują odpowiedni odcień tła.
3. Przygotowywanie podłoża w akwarium – posmarowanie dolnej części kartki klejem i posypanie jej piaskiem, drobną kaszą lub ryżem.
4. Z papieru kolorowego wycięcie kształtu filtra, grzałki i termometru – przyklejenie akcesoriów.
5. Posadzenie w akwarium roślin z papieru lub zrolowanej bibuły. Przyklejenie patyczków, imitujących zanurzone w wodzie ozdobne korzenie.
6. Przygotowanie ryb z papieru kolorowego – wycięcie i przyklejenie ich do tła akwarium.
7. Omówienie powstałych prac.

5-latki:

8. Ryby w akwarium można przykleić na nitkach – jeżeli przykleimy górną część nitki, ryby będą się poruszały sprawiając wrażenie pływania.
9. Alternatywnie można wykonać akwarium słodkowodne z karty pracy *Zakładamy akwarium* z zeszytu nr 3.

Temat: Rafa koralowa

Cele

3, 4 i 5-latek:

- opisuje, czym jest rafa koralowa
- rozpoznaje w grupie zwierząt wodnych wybrane organizmy zamieszkujące rafę

5-latek:

- wskazuje na źródła zagrożeń, na jakie narażona jest rafa koralowa
- wycina nożyczkami po śladzie elementy z karty pracy

Pomoce: *Mapa Świata*, plansza demonstracyjna *Zwierzęta wodne*, zdjęcia raf koralowych i jej mieszkańców, papier kolorowy, bibuła lub krepina, folia malarska, papier pakowy, gazety, farby, pędzle, klej, nożyczki, przezroczysta taśma klejąca, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Zakładamy akwarium* z zeszytu nr 3.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Prezentacja raf koralowych: omówienie miejsc występowania raf (np. Wielkiej Rafy Koralowej koło Australii). Wykorzystanie *Mapy Świata* - planszy demonstracyjnej lub aplikacji interaktywnej.

2. Rozpoznawanie na planszy demonstracyjnej *Zwierzęta wodne* organizmów zamieszkujących rafę. Uświadomienie dzieciom, że zanieczyszczenia i ingerencja w środowisko naturalnie są przyczynami niszczenia raf koralowych.
3. Zabawa ruchowa: dzieci stoją w dwóch rzędach i ruchami rąk naśladują falujące morze (kolejne dziecko w rzędzie podnosi ręce dopiero wtedy, kiedy ręce podniósł już jego poprzednik).
4. Zabawa plastyczna: zespołowe tworzenie rafy koralowej. Tworzenie koralowców i ukwiałów ze zwiniętych gazet, malowanie ich na jaskrawe kolory. Ustawienie koralowców na arkuszach papieru.
5. Rozwieszenie folii malarskiej za koralowcami (rodzaj tła, do którego doczepione zostaną egzotyczne ryby).
6. Przygotowanie ryb z tektury i kolorowego papieru (z pomarszczonej bibuły można przykleić rybom wystające płetwy i ogon). Przyklejenie ryb taśmą klejącą do powieszonych w sali folii (zamiast folii mogą być wykorzystane arkusze papieru pakowego lub płachta niebieskiej tkaniny).
7. Posprzątanie niewykorzystanych materiałów.
8. Zabawa ruchowa: dzieci poruszają się po sali i udają pływającą ławicę ryb (poruszają się zgodnie w jednym kierunku), na dźwięk instrumentu „ławica” zmienia kierunek i płynie w przeciwną stronę.

5-latki:

9. Pomalowanie farbami kartek A4 – przygotowanie tła akwarium słonowodnego. Wykonanie akwarium słonowodnego z karty pracy *Zakładamy akwarium* z zeszytu nr 3.

Uwagi:

- Zabawy mogą być podzielone i realizowane przez kolejne dni.

Temat: Osiem nut

Cele

3, 4 i 5-latek:

- śpiewa proste piosenki na melodię gamy
- rozpoznaje dźwięki gamy

5-latek:

- gra gamę na dzwoneczkach

Pomoce: plansza demonstracyjna *Świat muzyki*, dzwoneczki lub pianino, wiersz T. Kubiaka *Osiem nut*, **5-latki dodatkowo:** liny (skakanki lub inne długie sznurki), dzwoneczki dla dzieci.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Przypomnienie, co to jest gama, z wykorzystaniem planszy demonstracyjnej *Świat muzyki*.
2. Odczytanie wiersza T. Kubiaka *Osiem nut*.
3. Powtórne czytanie wiersza – dzieci wspólnie z nauczycielem śpiewają część, w której wymienione są dźwięki gamy.
4. Zabawa utrwalająca gamę. Nauczyciel gra na dowolnym instrumencie gamę, a dzieci naśladują wchodzenie lub schodzenie po schodach (lub drabinie) w zależności, czy nauczyciel gra od najniższego dźwięku do najwyższego, czy odwrotnie. Wchodzenie rozpoczyna się od pozycji kucania, a kończy przy staniu na palcach z rękami wyciągniętymi ku górze.
5. Przypomnienie piosenki na melodię gamy *Mały kotek...* Nauka nowej piosenki:

„Słońko wschodzi coraz wyżej,
a zachodzi coraz niżej.”

oraz

„Mały Jurek wlaźł na murek
patrz na Jurka schodzi z murka.”

5-latki:

6. Zabawa utrwalająca rozumienie gamy. Nauczyciel na dywanie rozkłada pięć lin równoległe, w odległości od siebie około 30 cm (jak pięciolinię do zapisywania nut). Dzieci dzielą się na zespoły tak, żeby mogły stać obok siebie przed linami. Nauczyciel śpiewa lub gra na instrumencie melodyjnym poszczególne dźwięki gamy, a dzieci wykonują kroki do przodu (trzeba pamiętać, że dwie pierwsze nutki leżą pod pięciolinią). Następnie nauczyciel gra gamę od dźwięku najwyższego do najniższego, a dzieci schodzą po linach. Takie zadanie wykonują wszystkie zespoły.
7. Ponowne czytanie wiersza. Nauczyciel w odpowiednim momencie gra, a dzieci poruszają się po linach zgodnie z określonym dźwiękiem.
8. Indywidualne śpiewanie piosenek na melodię gamy i ilustrowanie wysokości dźwięków spacerem po linie.
9. Granie gamy na dzwoneczkach.
10. Granie gamy na dzwoneczkach i śpiewanie wybranej piosenki.

Osiem nut¹

Tadeusz Kubiak

Do, re, mi, fa,
sol, la, si, do –
podśpiewują,
połem idą.

Osiem nut,
osiem siostr,
rozśpiewanych
w cieniu brzoź.

Do, re, mi, fa,
sol, la, si, do –
podskakują,
łąką idą.

Ośmiu braci,
osiem tonów
idzie łąką
w dal zieloną.

Osiem tonów,
osiem dźwięków –
wszystkie razem
są piosenką.

Temat: Wiemy dużo o życiu w wodzie - quiz

Cele - dziecko:

- potrafi współpracować w grupie
- posiada utrwalone wiadomości na temat życia w wodzie
- przestrzega ustalonych zasad podczas zabawy
- radzi sobie w sytuacjach rywalizacji

Pomoce: karteczki w trzech kolorach - tyle, ile jest dzieci, muszelki (lub szablony muszelek) do liczenia punktów, 3 kubeczki, karteczki z pytaniami, medale w kształcie muszelek - złote, srebrne i brązowe

¹ http://www.edumuz.pl/articles.php?article_id=115 (15.04.2013 r.).

Przebieg zajęć:

3, 4-latki:

1. Dzieci siedzą w kręgu. Nauczyciel kolejno podchodzi do każdego dziecka i podsuwa mu woreczek z karteczkami do losowania. Każde dziecko losuje jedną karteczkę. Na podstawie koloru kartek dzieci dzielą się na trzy grupy, każda z nich zajmuje miejsca przy jednym stoliku. Na każdym stoliku przygotowany jest kubek do liczenia punktów.
2. Nauczyciel tłumaczy dzieciom reguły zabawy: każda z grup będzie otrzymywała pytanie: jeśli na nie odpowie otrzymuje punkt- muszelkę, którą wrzuca do swojego kubeczka. Jeśli nie odpowie pytanie przechodzi do drużyny, która pierwsza się zgłosi i ma ona szansę na zdobycie dodatkowego punktu. Liczy się zawsze pierwsza odpowiedź- nie można jej poprawiać.
3. Początek zabawy: nauczyciel z woreczka losuje pytania i zadaje je poszczególnym drużynom, za każdą dobrą odpowiedź przyznaje punkt - dając drużynie muszelkę.

Przykładowe pytania:

- Wymień 3 gatunki zwierząt żyjących w słodkich wodach.
- Wymień 3 gatunki zwierząt żyjących w słonych wodach.
- Wymień nazwy 3 zbiorników wodnych.
- Jak nazywają się największe zbiorniki wodne ze słoną wodą?
- W jaki sposób powstają perły?
- W jaki sposób powstają bursztyny?
- Wymień 3 zawody związane z morzem
- Jaka rolę pełni latarnia morska?
- Wymień 2 zbiorniki ze słodką wodą
- Podaj nazwę ryby słodkowodnej.
- Podaj nazwę ryby słonowodnej.
- Co jest większe: móże czy ocean?
- Wymień gatunek rybki akwariowej.
- Gdzie żyją ryby głębinowe?
- Jakim kolorem na mapie oznaczono zbiorniki wodne?
- Jak nazywa się statek, który zatonął i znajduje się na dnie morza?
- Czy woda w rzekach jest słodka czy słona?
- Wymień 3 bajki, których bohaterowie żyją w wodzie.

Nauczyciel może przygotować dodatkowe pytania zgodne z treściami zrealizowanymi przez niego w tygodniu „Życie w wodzie”.

4. Zakończenie zabawy: każda grupa liczy swoje punkty - muszelki. Określenie miejsc na podstawie ilości zdobytych punktów.
5. Wręczenie dzieciom medali, zgodnie z zajętych miejscami, składanie gratulacji zwycięzcom.

Tydzień 27 – Wiosna

TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 27

Temat tygodnia: Wiosna

Cele ogólne:

- poznanie zmian zachodzących w przyrodzie w okresie wiosny
- poznanie wyglądu wiosennych kwiatów
- ćwiczenia usprawniające pracę obu półkul mózgowych
- wykonywanie prac plastycznych inspirowanych nową porą roku

Pomoce: liny (skakanki lub inne sznurki), dzwonki lub pianino, woda (w porcjach do picia dla dzieci), apaszki, arkusze szarego papieru, pastele lub kredki świecowe, słomki do napojów, drobne patyczki, słoma, ususzone rośliny, kawałki sznurka, wełna, gazeta (do zrolowania), papierowe talerze lub miseczki, kartki A4 lub cztery arkusze papieru pakowego rozłożonego na stolikach, wycięte szablony wiosennych kwiatów (wykonane z brystolu lub folii: tulipany, narcyzy, krokusy, przebiśniegi, szafirki, śnieżniki, hiacynty), farby, pędzle, taśma np. malarska (lub inna dowolna do przyklejenia szablonów), sadzonki wiosennych kwiatów w doniczkach, balony, kolorowa bibuła, kartki w dużym formacie (np. 3-4 arkusze papieru pakowego), biała i niebieska farba, pędzle, obrazki przedstawiające pierwsze wiosenne kwiaty (przebiśniegi, krokusy, żonkile, tulipany), żywe kwiaty (np. tulipany) w wazonie, doniczki, ziemia, cebulki kwiatów, książki i albumy przyrodnicze, farby, pędzle, duży arkusz szarego papieru, figury geometryczne wycięte z kolorowego papieru.

Aplikacja interaktywna: *Wzrost rośliny.*

dzień 1	dzień 2	dzień 3	dzień 4	dzień 5
<ol style="list-style-type: none">1. Zabawa powitalna, integracyjna lub poranne ćwiczenia gimnastyczne.2. Wypełnianie kalendarza pogody.3. Kształtowanie słuchu fonematycznego.4. Ćwiczenia w kształtowaniu orientacji w przestrzeni.5. Zajęcia dydaktyczne.6. Utwór muzyczny: <i>Piosenka o wiosnie.</i>7. Zajęcia dydaktyczne.				
Wiosenne porządki	8 nut	Spacer po wiosennej łące	Wiosenny deszcz	Kwiaty – oznaki wiosny
			Wiosenny deszcz	
Budujemy gniazda	Wiosenne kwiaty	Szukamy oznak wiosny	Wiosenna łąka	Spacer w celu obserwacji zmian zachodzących w przyrodzie wiosną

Temat: Spacer po wiosennej łące

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wymienia to, co jest roślinie potrzebne do życia
- wykonuje ćwiczenia na przekroczenie linii środkowej ciała
- rysuje oburącz

Pomoce: woda (w porcjach do picia dla dzieci), apaszki, arkusze szarego papieru, pastele lub kredki świecowe.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Dzieci - „kwiatki” - siedzą w rozsypce na dywanie – „łące”. Wybrana osoba spaceruje, a wszyscy śpiewają piosenkę: „Uwijemy wianuszek, zerwę piękny kwiatuszek. Jak na imię masz?”. Osoba spacerująca wybiera sobie jedno z dzieci, daje mu rękę, a ono się przedstawia mówiąc swoje imię i idą razem. Wszystkie dzieci śpiewają piosenkę dalej: „Choć, rączkę nam dasz! Uwiliśmy wianuszek, każdy piękny kwiatuszek. Kogo mocno pokochamy, temu ten wianuszek damy.”¹. Kolejno wstają poproszone dzieci i tworzą łańcuch, zabawa trwa do momentu, aż wszystkie „kwiatki” są już wplecione w wianek.
2. Włączenie muzyki relaksacyjnej.
3. Nauczyciel pyta – „Co kwiatki potrzebują, aby zdrowo rosnąć?” Dzieci wiedzą już, że potrzebne są woda, tlen i światło, prosi więc dzieci, aby podeszły do niego i napiły się wody (element ćwiczeń PACE gimnastyki mózgu). Następnie mówi: „Teraz potrzebujemy jeszcze odetchnąć świeżym powietrzem” - dzieci wymuszają ziewanie (ćwiczenie energetyzujące ziewanie – masujemy okolice nad zuchwą), „Zostało nam jeszcze nacieszyć się słońcem” (dzieci leżą i wykonują pozycję Dennisona z rękami pod pachami). Dzieci leżą tak przez kilka minut i słuchają muzyki.
4. Nauczyciel rozdaje dzieciom apaszki – „Tak dobre warunki stworzyliśmy naszym kwiatkom, że urosły im piękne listeczki” (każde dziecko dostaje dwie chustki). Główna część zajęcia to zabawa chustkami. Dzieci wykonują ruchy na hasła nauczyciela:
 - „kołysanie” – dzieci kołyszą się na boki z chustkami uniesionymi przed sobą;
 - „góra” – dzieci unoszą obie ręce do góry;
 - „dół” – dzieci opuszczają ręce z chustkami swobodnie w dół;
 - „wirowanie” – dzieci wykonują ruchy naprzemienne apaszkami;
 - „ósemki” – dzieci wykonują dwoma rękami leniwe ósemki;
 - „stop” – dzieci stają w bezruchu.
5. Nauczyciel daje dzieciom odpowiednie komendy stosownie do muzyki.
6. Nauczyciel zwraca też uwagę dzieciom, że ruchy powinny być wykonywane spokojnie, harmonijnie i delikatnie. Na koniec dzieci podrzucają chustkę i obserwują, jak ona spada.
7. Dzieci zbierają apaszki i oddają w ustalone miejsce, a w zamian otrzymują duży arkusz papieru (jeden na 3 osoby). Uczestnicy zajęć dobierają sobie przybory do rysowania i szukają wygodnego miejsca na dywanie - „łące”.
8. Nauczyciel informuje dzieci, że jest już wiosna i słońce coraz bardziej świeci, a przy takiej pogodzie kwiatki bardzo szybko rosną, tak szybko, że musimy je rysować dwoma rękami. Zadaniem dzieci jest rysowanie oburącz kwiatów i motyli. Dorysowywanie dodatkowych elementów łąki (może być jedną ręką) – zwierząt, trawy, nieba itp.
9. Na zakończenie zajęć nauczyciel otwiera szeroko okno, a dzieci siadają w dowolnym miejscu i kilka razy energetycznie ziewają, a potem spokojnie krążą szyć. Po kilku tych ćwiczeniach, jeszcze kilka razy robią sowę.
10. Jeśli dzieci chcą, mogą napić się wody i przejść do wybranych zajęć.

Wersja łatwiejsza:

- Dzieci młodsze mogą oburącz rysować dowolne elementy. Jeśli chcą, to mogą kwiaty rysować jedną ręką.

Uwagi:

- Opisy ćwiczeń kinezylogii znajdują się w końcowej części przewodnika.
- Jeśli nauczyciel nie dysponuje apaszkami, może wykorzystać chusteczki higieniczne.

¹ M. Bogdanowicz, *W co się bawić z dziećmi*, Gdańsk: Harmonia, 2005.

Temat: Wiosenne porządki

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wypowiada się na temat zmian zachodzących w przyrodzie w okresie wiosny
- dobiera rysunki do tekstu wiersza J. Brzechwy *Wiosna*

5-latek:

- rysuje szlaczki o tematyce wiosennej

Pomoce: plansza demonstracyjna *Pory roku*, tablica interaktywna z dostępem do Internetu, wiersz J. Brzechwy *Wiosna*, karta pracy *Wiosna* z zeszytu nr 1 wyświetlona na tablicy interaktywnej, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Wiosna* i *Wiosenne szlaczki* z zeszytu nr 1.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Rozmowa na temat zmian zachodzących w przyrodzie w okresie wiosny. Porównanie niektórych elementów krajobrazu (drzewa, plac zabaw) z poprzednią porą roku.
2. Ustalenie, jaki jest miesiąc i jaki będzie po nim. Zwrócenie uwagi na to, że w przypadku dobrej pogody przyroda budzi się bardzo szybko.
3. Słuchanie wiersza J. Brzechwy *Wiosna*. Rozmowa na temat wiersza, zwrócenie uwagi na zmiany, jakie w przyrodzie wprowadziła wiosna.
4. Oglądanie na tablicy interaktywnej ptaków występujących w wierszu.
5. Nauczyciel wybiera dzieci do zabawy parateatralnej: wiosnę, wietrzyk, krasnoludki, chmurki, słońce, bocian, żurawie, skowronki, dzieci. Nauczyciel czyta wiersz, a wybrane dzieci w odpowiednim momencie wstają i naśladują ustalone gesty (np. wiosna wstaje, przeciąga się, zagląda w zagłąda w zakątki itp.). Jeżeli są jeszcze chętne dzieci, to przejmują rolę występujących. Zwrócenie uwagi na zachowanie się pozostałych dzieci podczas występu kolegów.
6. Przygotowanie ilustracji do wiersza z karty pracy. Dla dzieci 3, 4-letnich nauczyciel może wykorzystać materiał dostępny w e-zeszytcie i wyświetlić go na tablicy interaktywnej.
7. Nauczyciel czyta wiersz, a dzieci układają wycięte ilustracje w odpowiedniej kolejności.
8. Nauczyciel czyta początki wersów, a dzieci dopowiadają pozostałą, wykorzystując do tego ilustracje.

5-latki:

9. Ćwiczenia sprawności manualnej, analizy i syntezy wzrokowej – wykonanie ćwiczenia w kartach pracy – rysowanie szlaczek o tematyce wiosennej.

*Wiosna*¹

Jan Brzechwa

Wiosna w kwietniu zbudziła się z rana,
wyszła wprawdzie troszeczkę zaspana,
lecz zajrzała we wszystkie zakątki:
- zaczynamy wiosenne porządki.
Skoczył wietrzyk zamaszyscie,
poodkurzał mchy i liście.
Z bocznych drózek, z polnych ścieżek
powymiałał brudny śnieżek.
Krasnoludki wiadra niosą,

myją ziemię ranną rosą.
Chmury, płyną po błękiecie,
a obłoki miękką szmatką
polerują słońce gładko.
Aż się dziwią wszystkie dzieci,
że tak w niebie ładnie świeci.

1 J. Brzechwa, *Klasyka polska dla dzieci*, Poznań: Publicat S.A.

Bocian w górę poszybował,
tęczę barwnie wymalował.
A żurawie i skowronki
posypały kwieciami łąki.
Posypały klomby, grządki
i skończyły się porządki.

Temat: Kwiaty - oznaki wiosny

Cele

3, 4 i 5-latek:

- zna nazwy pierwszych wiosennych kwiatów
- wyodrębnia i nazywa części roślin
- wykazuje zainteresowanie książką jako źródłem wiedzy
- dodaje i odejmuje na palcach w zakresie 7
- wie, czego roślina potrzebuje do życia
- sadi kwiatki

5-latek:

- stara się dodawać i odejmować w pamięci
- koloruje kwiaty według wzoru

Pomoce: obrazki przedstawiające pierwsze wiosenne kwiaty (przebiśniegi, krokusy, żonkile, tulipany), żywe kwiaty (np. tulipany), doniczki, ziemia, cebulki kwiatów, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Kolorowy bukiet kwiatów* z zeszytu nr 2.

Przebieg zajęć:

3, 4 i 5-latki:

1. Opowiadanie ruchowe *Nasionko* - nauczyciel prosi, żeby dzieci wyobraziły sobie, że są małutkimi nasionkami i starały się ilustrować ruchem jego opowiadanie: „Nasionko śpi sobie głęboko w ziemi, nagle docierają do niego pierwsze promyki słońca, które je budzą. Zaczyna więc powolutku rosnąć w górę. Powoli też wypuszcza listki na bok. Nagle spadł ciepły, wiosenny deszczyk, czując go, nasionko zaczęło rozkwitać i coraz szybciej się rozwijać. Powstał z niego piękny kwiat, wystawiający głowę wysoko do słońca”.
2. Nauczyciel pokazuje dzieciom ilustracje wiosennych kwiatów. Wypowiedzi dzieci na temat ich wyglądu i cech charakterystycznych, nauczyciel zwraca uwagę na wypowiedzianie się pełnymi zdaniami.
3. Próby nazywania kwiatów przez dzieci. Dopasowywanie podpisów - czytanie całościowe.
4. Oglądanie kwiatów w wazonie. Nauczyciel pyta dzieci czy wiedzą, jak nazywają się ich poszczególne części: liść, łodyga, kwiat.
5. Nauczyciel zachęca dzieci do dokładnego przyjrzenia się kwiatom. Nazywanie poszczególnych części kwiatu - słupek, pręciki, płatki.
6. Nauczyciel prosi dzieci, aby posłuchały uważnie jego opowieści i starały się liczyć kwiaty w opowiadaniu. Początkowo pomaga dzieciom, pokazując odpowiednią liczbę palców, zachęcając dzieci, żeby też pokazywały na palcach, później dzieci próbują same (starsze dzieci nauczyciel zachęca do prób liczenia w pamięci). Przykładowe historyjki:
 - „Na skwerku rosły trzy krokusy, po deszczu wyrosły jeszcze dwa przebiśniegi. Ile razem jest kwiatków?”
 - „Na trawniku rosły 2 żółte krokusy, 4 fioletowe i jeden biały. Ile razem było krokusów?”
 - „W ogródku zakwitło 7 tulipanów, mama zerwała 3 do wazonu. Ile zostało w ogrodzie?”
7. Zabawę można kontynuować tak długo, dopóki dzieci nie stracą zainteresowania.
8. Rozmowa z dziećmi na temat tego, czego rośliny potrzebują do życia (ziemia, woda, słońce).
9. Sadzenie kwiatków: każde dziecko otrzymuje doniczkę i cebulkę kwiatka.
10. Dzieci samodzielnie sypią ziemię do doniczek, umieszczają w nich cebulki i podlewają je.
11. Ustawienie doniczek na parapecie (lub w innym słonecznym miejscu w sali). Sprzątnięcie stanowisk pracy.

5-latki:

12. Karta pracy *Kolorowy bukiet kwiatów* - kolorowanie według wzoru.

Temat: Szukamy oznak wiosny

Cele

3, 4 i 5-latek:

- zna oznaki zbliżającej się wiosny
- zna i stosuje zasady bezpieczeństwa obowiązujące podczas wyjść poza teren przedszkola
- obserwuje przyrodę
- nazywa napotkane rośliny i zwierzęta
- przedstawia wspomnienia za pomocą ekspresji plastycznej

Pomoce: ilustracje wiosennych kwiatów, książki i albumy przyrodnicze, farby, pędzle.

Przebieg zajęć:

3, 4 i 5-latki:

- Rozmowa kierowana na temat pierwszych oznak wiosny (kwiaty, pąki, pierwsze listki, ptaki, pojawiające się owady itp.) - nauczyciel zwraca uwagę na wypowiedzianie się pełnymi zdaniami.
- Przypomnienie zasad obowiązujących podczas przebywania poza terenem przedszkola - wymienianie zasad przez dzieci, zwrócenie uwagi, dlaczego takie zasady obowiązują.
- Wyjście na spacer: obserwacja przyrody w przydomowych ogródkach, na trawnikach, w parkach. Poszukiwanie przez dzieci oznak wiosny, nazywanie dostrzeżonych roślin i zwierząt. Liczenie oznak wiosny, przeliczanie napotkanych kwiatków.
- Powrót do przedszkola. Omówienie wrażeń z wycieczki: nauczyciel prosi dzieci o wymienienie wszystkich oznak wiosny, które udało im się spotkać.
- Nauczyciel zachęca dzieci do prób odnalezienia napotkanych kwiatów na ilustracjach, w książkach lub albumach przyrodniczych.
- Praca plastyczna *Znaleźliśmy wiosnę* - malowanie farbami. Przygotowanie wystawy prac.

Temat: Wiosenna łąka

Cele

3, 4 i 5-latek:

- zna nazwy figur geometrycznych
- klasyfikuje figury według określonej cechy lub cech
- rozumie pojęcie zbioru
- określa i porównuje liczebność zbiorów
- tworzy nowe wzory i kształty z figur geometrycznych

5-latek:

- uważnie słucha poleceń
- rozumie pojęcia: obok, nad, pod, na górze, na dole, po lewej stronie, po prawej stronie
- określa kierunki oraz miejsce na kartce papieru

Pomoce: duży arkusz szarego papieru, figury geometryczne wycięte z kolorowego papieru, kleje, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Figury geometryczne z zeszytu nr 4*.

Przebieg zajęć:

3, 4 i 5-latki:

1. Dzieci dobierają się w pary: siadają po turecku jedno za drugim. Dziecko, które siedzi z tyłu, rysuje na plecach osoby przed nim jakiś wzór. Gdy uda się odgadnąć, co to było, następuje zmiana dzieci.
2. Nauczyciel pokazuje dzieciom figury wycięte z kolorowego papieru. Prosi, żeby dzieci podzieliły je według kolorów.
3. Nauczyciel dzieli dzieci na tyle grup, ile jest kolorów figur. Każda grupa zajmuje się zbiorem figur w innym kolorze. Nauczyciel prosi, żeby teraz dzieci podzieliły figury według wielkości (małe, średnie, duże), następnie kształtu (koła,

kwadraty, prostokąty, trójkąty).

4. Nauczyciel prosi, aby dzieci policzyły, ile mają figur w każdym ze zbiorów i ułożyły je w kolejności: od tego zbioru, w którym jest najmniej, do tego, w którym jest najwięcej figur.
5. Nauczyciel klaszcze w ręce. Dzieci liczą, ile jest kłaśnieć - jeśli ich liczba odpowiada liczbie figur w którymś z ich zbiorów, wstają. Nauczyciel za każdym razem sprawdza poprawność liczenia.
6. Nauczyciel prosi dzieci, żeby wyobraziły sobie, że spacerują latem po łące. Gdy dzieci chodzą, rozkłada (rozsypuje) na podłodze figury z poprzednich zadań. Prosi, żeby dzieci wyobraziły sobie, że to są kwiatki i je pozбираły. Gdy wszystkie figury zostaną zebrane, następuje koniec zabawy.
7. *Wiosenna łąka* - nauczyciel pyta dzieci, jakie rośliny i jakie zwierzęta można spotkać wiosną na łące. Prosi, żeby dzieci spróbowały stworzyć je z figur geometrycznych. Dzieci mogą składać figury, nie mogą wycinać. Gotowe elementy przyklejają na arkuszu papieru tworząc wspólny obraz. Oglądanie gotowej pracy.

5-latki:

8. Karta pracy *Figury geometryczne* - dzieci wypychają figury i układają na stolikach. Każde dziecko ma komplet figur i kartkę papieru. Nauczyciel „dyktuje” dzieciom obrazek wykonany przez siebie z figur lub wymyślony, np.: kółko w prawym górnym rogu, w lewym dolnym rogu kwadrat, nad kwadratem trójkąt itp.
9. Po zakończonej pracy dzieci porównują swoje prace z wzorem nauczyciela - dokonują ewentualnych poprawek.
10. Następnie dzieci tworzą własne kompozycje z figur.

Temat: Budujemy gniazda

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wyjaśnia cel zakładania gniazd przez ptaki
- wymienia przykładowe materiały z których budowane są gniazda
- konstruuje gniazdo z dostępnych materiałów

5-latek:

- opisuje wygląd wybranych ptasich gniazd

Pomoce: drobne patyczki, słoma, ususzone rośliny, kawałki sznurka, wełna, gazety (do zrolowania), paski wykorzystanego papieru makulaturowego, papierowe talerze lub miski.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Swobodna rozmowa nauczyciela z dziećmi na temat ptaków. Wspólne oglądanie planszy demonstracyjnej *Stworzenia chodzące, latające, pływające*.
2. Aby wychować potomstwo, większość ptaków musi najpierw założyć gniazdo. Ptaki intuicyjnie wiedzą, jak powinno wyglądać i gdzie powinno być zbudowane. Najczęściej do budowy gniazd wykorzystują drobne patyczki, słomę, błoto, mech, kawałki sznurka, wełnę. Ptaki budują gniazda w różnych miejscach, np. wróble - zakładają miejsca lęgowe w szczelinach domów, jaskółki oknówki - pod gzymsami przy oknach, a dzięcioły i sikorki - w dziuplach. Gniazda mają różne kształty: strzyżyk buduje gniazdo w kształcie kulistym, drożdź śpiewak - w krzakach lub na drzewach (w kształcie filiżanki), a orzeł bielik buduje rozłożyste gniazda na czubku sosen, używane później przez wiele pokoleń ptaków.¹
3. Zabawa konstrukcyjna: *Zakładanie gniazd*. Na środku sali nauczyciel rozkłada materiały, które można wykorzystać do budowy gniazd. Wyklejanie ptasich gniazd z dostępnych materiałów na papierowych talerzykach lub miskach. Każde dziecko może jednorazowo wziąć tylko trzy małe elementy do wyklejenia gniazda i po ich wykorzystaniu wrócić po kolejne trzy elementy (w taki sposób zwykle ptaki budują swoje gniazda - wracają wielokrotnie po materiał budulcowy).
4. Omówienie efektów pracy, wspólne zastanowienie się czy zakładanie gniazda jest łatwym czy trudnym zadaniem.

¹ D. Burnie, *Ptaki*, Warszawa: Multico, 2008.

Temat: Wiosenne kwiaty

Cele

3, 4 i 5-latek:

- opisuje wygląd wiosennych kwiatów
- wymienia nazwę wiosennego kwiatu
- maluje kwiaty farbami z wykorzystaniem szablonów

5-latek:

- wymienia nazwy kilku wiosennych kwiatów
- wykonuje papierowe przebiśniegi według instrukcji nauczyciela

Pomoce: kartki A4 lub arkusze papieru pakowego rozłożonego na stolikach, wycięte szablony wiosennych kwiatów (wykonane z brystolu lub folii: tulipany, narcyzy, krokusy, przebiśniegi, szafirki, śnieżniki, hiacynty), farby, pędzle, taśma np. malarska (lub inna dowolna do przyklejenia szablonów), sadzonki wiosennych kwiatów w doniczkach, **5-latki dodatkowo:** karty pracy *Przebiśniegi* i *Wiosenne kwiaty* z zeszytu nr 3.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Przed zajęciami nauczyciel wycina z brystolu lub folii szablony kwiatów do odwzorowywania farbami: tulipany, narcyzy, krokusy, przebiśniegi, szafirki, śnieżniki, hiacynty.
2. Wykorzystując tablicę interaktywną oraz zasoby Internetu nauczyciel prezentuje wiosenne kwiaty - omówienie wyglądu, koloru i cech charakterystycznych tulipanów, narcyzów, krokusów, przebiśniegów, szafirków, śnieżników, hiacyntów.
3. Oglądanie sadzonek w doniczkach lub opisywanie kwiatów zauważonych podczas spacerów.
4. Przygotowanie kartek do odwzorowywania farbami sylwetek kwiatów. Zwrócenie uwagi na kolory poszczególnych kwiatów. Zabawa szablonami – odwzorowywanie kształtu i sylwetek kwiatów. Domalowanie łądy i trawy.
5. Wspólne oglądanie skończonych prac, rozpoznawanie namalowanych kwiatów.

5-latki:

6. Wykonanie karty pracy *Przebiśniegi* z zeszytu nr 3.
7. Wykonanie karty pracy *Wiosenne kwiaty* z zeszytu nr 3.

Temat: Wiosenny deszcz

Cele

3,4 i 5-latek:

- wymienia różne rodzaje zjawisk atmosferycznych
- opisuje sposoby ochrony przed deszczem
- wykleja tęczę z bibuły

5-latek:

- wymienia różne nazwy i określenia deszczu

Pomoce: plansza demonstracyjna *Pogoda*, tablica interaktywna i zasoby Internetu, konewka, miska, woda, balony, kartki A4, kolorowa bibuła, **5-latki dodatkowo:** kartki w dużym formacie (np. 3-4 arkusze papieru pakowego), biała i niebieska farba, pędzle.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Rozmowa na temat zjawisk atmosferycznych obserwowanych wiosną. Swobodne wypowiedzi dzieci. Omówienie planszy demonstracyjnej *Pogoda*.
2. Deszcz: wymienienie jak największej ilości określeń, opisujących różne natężenie deszczu. Na drewnianych klockach

wystukiwanie dźwięków, jakie może wydawać określony rodzaj opadu.

3. Wymienienie jak największej ilości przedmiotów, które wiążą się z ochroną przed deszczem.
4. Zabawa konewką: przelewanie wody z konewki do miski i sprawdzanie, jaki wydawany przy tym jest dźwięk. Wkładanie do miski różnych faktur i tworzyw (np. plastikowej deski do krojenia, gumowej podkładki, arkusza folii aluminiowej, tkaniny), sprawdzanie czy dźwięk wlewanej konewką wody zmieni się, czy pozostanie taki sam.
5. Burza: w chmurach burzowych znajdują się ładunki elektryczne, które mogą być niebezpieczne, dlatego w trakcie burzy nie powinno się przebywać na dworze i nie należy chować się pod drzewem (pioruny uderzają zazwyczaj w wysokie obiekty). Podczas burzy można zaobserwować błyskawice oraz usłyszeć grzmoty pioruna (dźwięk przemieszcza się wolniej niż światło, dlatego najpierw widzimy błyski, a potem dopiero słyszymy grzmoty).
6. Eksperyment - wytworzenie ładunku elektrycznego: potarcie nadmuchanego balonu o sweter (podobnie jak w chmurze burzowej powstanie w nim ładunek elektryczny), następnie podniesienie balonu nad głowę (włosy zaczną unosić się do góry).¹
7. Tęcza: powstaje przez przenikanie światła przez krople deszczu. Praca plastyczna: wyklejanie tęczy z kolorowej bibuły (kolory: fioletowy, czerwony, pomarańczowy, żółty, zielony, niebieski).

5-latki:

8. Chmury: oglądanie na tablicy interaktywnej różnych rodzajów chmur. Opisywanie wyglądu chmur. Obserwacja nieba przez okno: wyszukiwanie i nazywanie różnych kształtów chmur.
9. Praca plastyczna: malowanie do muzyki. Malowanie chmur i słuchanie muzyki klasycznej (np. *Poranek* E. Griega). Praca na dużym formacie – mieszanie farby niebieskiej i białej.

Uwagi:

- Zadania mogą być wykonywane w ciągu kolejnych dni.

¹ J. Woodward, *Pogoda*, Warszawa: Multico, 2008.

Tydzień 28 – Zwierzęta małe i duże

TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 28

Temat tygodnia: Zwierzęta małe i duże

Cele ogólne:

- poznanie różnych rodzajów kotów dzikich i domowych
- poznanie niektórych gatunków zwierząt i ich potomstwa
- poznanie warunków życia różnych zwierząt
- wykonywanie ćwiczeń poprawiających sprawność fizyczną

Pomoce: ilustracja słonia i mrówki, płyta CD – relaksacyjny utwór, ilustracje mrowiska, serwetki, wąskie paski papieru, 3-częściowe sylwetki dinozaurów z tektury do złożenia (przygotowane przez nauczyciela), farby, zielony papier, tektura, szablony sylwetek dinozaurów, tektura/brystol, papier kolorowy, klocki drewniane lub inne, sylwetki zwierząt (ilustracje lub karty pracy zeszyt nr 4 - na ilustracjach jeden dorosły osobnik + jedno młode, rodzaje zwierząt: wilki, koty, świny, słonie afrykańskie, lisy, żyrafy, krowy, psy, chomiki, zebry, konie, dziki), obraz graficzny cyfry 9, puzzle - cyfra 9 wielkości całej kartki rozmiaru A4 z zaznaczonymi 2 liniami dzielącymi obrazek na 3 duże części, figury dla każdego dziecka (kilka kwadratów w różnych kolorach i różnej wielkości, kilka trójkątów w różnych kolorach i różnej wielkości, kilka kół w różnych kolorach i różnej wielkości), 2 lub 3 kostki do gry, wyraz "dziewięć" do czytania globalnego, kartki z cyframi 1-9, obrazki przedstawiające psy różnej wielkości i maści, obrazki psa policyjnego, ratownika, pasterskiego, przewodnika, obrazki przedstawiające zwierzęta (minimum 10-20) z uwzględnieniem podziału na domowe, leśne i egzotyczne.

Aplikacja interaktywna: *Zwierzęta i ich potomstwo, Świat z perspektywy...*

dzień 1	dzień 2	dzień 3	dzień 4	dzień 5
1. Zabawa powitalna, integracyjna lub poranne ćwiczenia gimnastyczne. 2. Wypełnianie kalendarza pogody. 3. Kształtowanie słuchu fonematycznego. 4. Ćwiczenia w kształtowaniu orientacji w przestrzeni. 5. Zajęcia dydaktyczne. 6. Piosenka: <i>Na podwórku koło bramy, Kundel bury</i> 7. Zajęcia dydaktyczne.				
Zwierzęta i ich potomstwo	W mrowisku	W parku dinozaurów	Zagrody zwierząt	Koci świat
Silny jak słoń, słaby jak mrówka	Dziwny pies	Dziewięć	Nasi ulubieńcy	Znam wszystkie zwierzęta
Silny jak słoń, słaby jak mrówka				

Temat: Silny jak słoń, słaby jak mrówka

Cele

3, 4 i 5-latek:

- uważnie słucha poleceń nauczyciela
- rozumie znaczenie pojęć słaby i silny

5-latek:

- klasyfikuje obiekty według kryterium: duży - mały, silny - słaby
- wykonuje ćwiczenia mające na celu zmniejszenie napięcia mięśniowego

Pomoce: ilustracja słonia i mrówki, płyta CD – relaksacyjny utwór, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Duży jak słoń, słaby jak mrówka* z zeszytu nr 1.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Zabawa z elementami pantomimy – dzieci mają za zadanie pokazać pary przeciwieństw: ciepło – zimno, ciężkie – lekkie, gruby – chudy, chory – zdrowy, duży – mały.
2. Rozmowa z dziećmi na temat kategorii duży - mały. Nauczyciel przynosi ilustrację przedstawiającą słonia i mrówkę (w odpowiedniej skali, tzn. takiej, żeby było widać różnice wielkości) i uświadamia dzieciom różnicę.
3. Nauczyciel mówi: „Zwróćcie uwagę na to, że między słoniem i mrówką jest jeszcze jedna wielka różnica, tzn. słoń jest duży, ale jest też silny, natomiast mrówka jest mała, ale jest bardzo słaba. Podobna różnica jest między dzieckiem, a dorosłym. Spróbujmy siłować się „na rękę”. Zobaczcie, z jaką łatwością pokonuję Karolka, bo jestem silniejsza i większa od niego. Zobaczcie, że Karol może pokonać Oliwię, bo on jest silniejszy od niej. Karol jest silniejszy od Oliwii, ale słabszy ode mnie”. Można powtarzać różne kombinacje siłowania się dzieci, ale za każdym razem należy podsumowywać ćwiczenia mówiąc – „Karol jest silniejszy od Kacpra, a Kacper jest słabszy od Karola”.
4. Zabawa przypominająca nazwy części ciała – *Głowa, ramiona...*
5. Dzieci proszone są o położenie się na dywanie, nauczyciel włącza muzykę relaksacyjną.

5-latki:

6. Dzieci słuchają poleceń nauczyciela i wykonują określone ruchy. Na polecenia napnij, zaciśnij wyobrażają sobie, że są silni jak słoń, jeśli natomiast słyszą rozluźnij, to zamieniają się w słabą mrówkę.
7. Polecenia treningu Jacobsona (wypowiadamy je powoli, robimy pauzy, żeby dzieci mogły wykonać określony ruch) –
Zaciśnij obie pięści - zwróć uwagę na napięcie - rozluźnij się.
Dotknij palcami barków i podnieś ramiona – czujesz napięcie? - rozluźnij się.
Wzrusz ramionami, podnieś je jak najwyżej - zwróć uwagę na napięcie barków - rozluźnij się.
Zmarszcz czoło - zwróć uwagę na napięcie czoła i okolicy oczu - rozluźnij się.
Zaciśnij powieki - rozluźnij mięśnie z lekko przymkniętymi oczami.
Przyciśnij język do podniebienia - zwróć uwagę na napięcie w jamie ustnej - rozluźnij.
Zaciśnij zęby - odnotuj napięcie w jamie ustnej i szczęce - odpocznij.
Odrzuć głowę do tyłu - zauważ napięcie karku i górnej partii pleców - odpocznij.
Opuść głowę, przyciśnij brodę do piersi - zauważ napięcie karku i barków – rozluźnij.
Wygnij plecy w łuk odsuwając się od podłogi - zauważ napięcie pleców i barków - odpocznij.
Zrób dwa głębokie oddechy, zatrzymaj i wydychaj powietrze - zauważ, że oddech staje się wolniejszy i spokojniejszy - odpocznij.
Wciągnij brzuch, staraj się docisnąć go do kręgosłupa - rozluźnij się, oddychaj regularnie.
Napnij mięśnie brzucha - zauważ naprężenie w brzuchu - odpocznij.
Napnij pośladki tak, aby się na nich lekko podnieść - zauważ napięcie - odpocznij.
Ściągnij uda wyprostowując nogi - zauważ napięcie - odpocznij.
Skieruj palce u nóg do góry, ku twarzy - odnotuj napięcie stóp i łydek - odpocznij.
Podkurcz palce u nóg tak, jakbyś chciał je zagrzebać w piasku - zauważ napięcie w podbiciu stóp - odpocznij.
8. Dzieci pomalutku wstają i siadają na dywanie oraz wykonują trzy głębokie oddechy.
9. Nauczyciel prosi, aby dzieci usiadły do stolików i rozdaje im karty pracy *Duży jak słoń, słaby jak mrówka*. Na karcie narysowane są przedmioty w nieodpowiedniej skali. Zadaniem dzieci jest pokolorowanie na czerwono tych przedmiotów, które w rzeczywistości należą do kategorii duży, a na żółto tych, które są małe. Dodatkowo mają zaznaczyć pętlą te rzeczy, o których można powiedzieć, że są silne.

10. Sprawdzenie wykonania zadania i ewentualne wyjaśnienie wątpliwości.

Wersja łatwiejsza:

- Przy zabawie z pokazywaniem przeciwieństw dzieciom 3 i 4-letnim pomaga nauczyciel.
- Dzieci 3 i 4-letnie relaksują się, leżąc i słuchając muzyki.
- W miarę możliwości podczas treningu relaksacyjnego nauczyciel pokazuje, jak wykonać polecenia, ale również porusza się po sali i wskazuje dzieciom, które mają problem w ustaleniu określonej części ciała, o którą chodzi, lekko ją dotykając.

Uwagi:

- Jest to trudny trening relaksacyjny, bo wymaga dobrej znajomości części ciała, warto jednak go wykonać nawet, jeśli dzieci przy pierwszym treningu wykonują polecenia niezbyt dokładnie. Dzieci dość szybko się uczą i po kilku treningach osiąga się zamierzony efekt.

Temat: Dziwny pies

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wykonuje ruchy naprzemienne
- rytmicznie wypowiada tekst wiersza D. Wawiłow *Dziwny pies*
- zna na pamięć fragmenty wiersza

Pomoce: tekst wiersza D. Wawiłow *Dziwny pies*.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Dzieci słuchają wiersza czytanego przez nauczyciela.
2. Rozmowa na temat wiersza – Czy ten pies był dziwny?
3. Ćwiczenia - każde z ćwiczeń odbywa się w trakcie wypowiadania słów części wiersza:
 - maszerowanie po sali zgodnie z rytmem wypowiadanych słów;
 - dzieci stoją w kole, w rytm wypowiadanych słów wykonują uderzenie dwoma rękami o dwa uda oraz klaśnięcie nad głową;
 - w rytm wypowiadanych słów przez nauczyciela dzieci wykonują pajacyki;
 - czworakowanie po całej sali, zwracanie uwagi na omijanie kolegów;
 - ruchy naprzemienne – uderzanie lewą ręką w prawe udo i odwrotnie.

5-latki:

4. Dzieci wykonują:
 - ruchy naprzemienne – dotykanie lewą ręką prawej stopy i odwrotnie;
 - ruchy naprzemienne - dotykanie lewą ręką stopy prawej z tyłu i odwrotnie;
 - klaskanie na przemian pod jedną i pod drugą nogą.
5. Wspólne recytowanie wiersza z wykonywaniem dowolnych ruchów.
6. Zabawa w parach – dzieci klaszczą zgodnie z zasadą – swoje rączki, partnera po skosie itd. i wypowiadają wspólnie tekst wiersza.

Wersja trudniejsza:

- Jeżeli dzieci mają trudności z klaskaniem typu „swoje-kolegi”, to mogą klaskać ciągle w dłonie kolegi obiema rękami jednocześnie.

Dodatkowe polecenia:

- Recytowanie wiersza przez chętne dzieci. Indywidualne prezentowanie recytacji wiersza z prezentacją własnego układu ruchowego.

Dziwny pies!

Danuta Wawiłow

Jeden, dwa,
jeden, dwa,
pewna pani
miała psa.
Trzy i cztery,
trzy i cztery,
pies ten dziwne
miał maniery.
Pięć i sześć,
pięć i sześć,
wcale lodów
nie chciał jeść.
Siedem, osiem,
siedem, osiem,
wciąż o kości
tylko prosił.
Dziewięć, dziesięć,
dziewięć, dziesięć,
kto z nas kości
mu przyniesie?
Może ja?
Może ty?
Licz od nowa -
raz, dwa, trzy...

Temat: Koci świat

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wykonuje ćwiczenia narządów mowy
- uważnie słucha wiersza czytanego przez nauczyciela L.J. Kerna *W królestwie*
- wypowiada się na temat kotów na podstawie wiersza oraz własnych doświadczeń

Pomoce: tekst wiersza J.L. Kerna *W królestwie kotów*, płyta CD z nagraniami dźwięków niskich i wysokich, 5-latki
dotatkowo: karta pracy *Koci świat* z zeszytu nr 1.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Oglądanie planszy *Mapa Świata* i wyszukanie na niej różnych kotów (ryś, tygrys syberyjski, tygrys bengalski, pantera śnieżna, lew, jaguar, ocelot) – rozmowa na temat kotów dzikich.
2. Rozmowa na temat kotów domowych na podstawie doświadczeń dzieci. Opisywanie wyglądu swojego kota.
3. Rozmowa na temat cech charakterystycznych kota domowego i jego zachowania.
4. Zabawa ruchowa – *Kotek idzie, kotek biegnie, kotek śpi* – w rytm dźwięków wysokich dzieci biegają na czworakach, w rytm dźwięków niskich dzieci chodzą pomalutku też na czworakach, w przerwie w muzyce dzieci kładą się bez ruchu zwinięte w kuleczkę (śpią).
5. Ćwiczenia narządów artykulacyjnych:
 - naśladowanie dźwięku „miau”, ze szczególnym naciskiem na tworzenie z ust „dziubka” przy głosce „m” i rozszerzania ust na samogłosce „a”;
 - wypowiadanie dźwięku „miau” z różnym natężeniem głosu – cicho, normalnie, głośno;

1 D. Wawiłow, *Wierszykarnia*, Warszawa: Nasza Księgarnia, 2010.

- naśladowanie piszczenia kota – dźwięk „pi”;
 - udawanie lizania mleczka z miseczki – ruchy językiem na zewnątrz jamy ustnej;
 - oblizywanie ust – językiem dokładnie oblizywanie górnej i dolnej wargi;
 - ziewanie kotka (szerokie otwieranie ust z próbą uruchomienia podniebienia miękkiego).
6. Uważne słuchanie wiersza L. J. Kerna *W królestwie kotów*. Wyjaśnienie niezrozumiałych słów (np. gzymusy).

5-latki:

7. Wyjaśnienie związków frazeologicznych i powiedzeń dotyczących kotów, występujących w wierszu: kocia muzyka, czarny kot, kot przebiega drogę, ząb za ząb, kot spada na cztery łapy.
8. Zabawa *Kocia muzyka* – nucenie piosenki *Wlazł kotek na płotek* na sylabie „miau”.
9. Przypomnienie tego, co jest w kocim świecie - na podstawie wiersza.
10. Praca z kartą pracy – stworzenie ilustracji „kociego świata” z wykorzystaniem umieszczonych tam elementów.

Wersja łatwiejsza:

- Dzieciom, które nie mają jeszcze wykształconej wyobraźni twórczej, można podpowiedzieć, jakie elementy warto narysować (przedszkole, więcej kotów itp.).

*W królestwie kotów*¹

Ludwik Jerzy Kern

Gdzie dużo piwnic,
Strychów
I płotów
Tam się zaczyna Królestwo Kotów.
Świat tam na cztery łapy spadł,
Zaczarowany koci świat.

Przez cały tydzień,
Od poniedziałku,
Pełno tam mruceń,
Pyszczeń
I miauków,
Gonitw po gzymdach,
Skoków przez płot.
Różnych ząb za ząb,
I kot za kot.

W Królestwie Kotów wszystko jest kocie.
Koci wujkowie są,
Kocie ciocie,
Kocie przedszkola,
Kocie sklepiki,
W których sprzedają kocie łakocie.
W kinach zaś idą filmy kocie,
W kółko te same
Z Myszka Miki.
Bo w tym królestwie kocie jest wszystko,
Nawet muzyka w kocim disco,
A także doszły mnie takie słuchy,
Że w nocy straszą tam
Kocie Duchy.

Awantur różnych też bywa sporo,
Wszystkie się one z niczego biorą.
Najlepszy druh z najlepszym druhem
W konflikt popada o byle muchę,

¹ L. J. Kern, *W królestwie kotów*, Łódź: Wydawnictwo 86 Press, 1992.

Albo sierść im się jeży na grzbiecie
O miejsce na parapecie.

Największą jednak wzbudza tam trwogę,
Gdy kotu kot
Przebiega drogę.
Każdy się przed czymś takim wzdraga,
Taka zniewaga
Krwi wymaga.
Bo pecha wróży
I los marny,
Zwłaszcza, gdy kot był czarny.

No trudno,
Nigdzie nie brak kłopotów.
Nie brak ich także w Królestwie Kotów.
A mimo to, powiadam Wam,
Każdy z tych kotów, które znam,
Biec tam natychmiast gotów.

Temat: Zwierzęta i ich potomstwo

Cele

3, 4 i 5-latek:

- dobiera rodziny zwierząt – rodzice i ich potomstwo
- właściwe nazywa niektóre gatunki zwierząt i ich potomstwo

5-latek:

- rozpoznaje literę z i Z
- dzieli wyrazy na sylaby i głoski

Pomoce: plansza demonstracyjna *100 Zwierząt*, aplikacja interaktywna *Zwierzęta i ich potomstwo*, 5-latki **dotatkowo:** plansza demonstracyjna *Alfabet*, karta pracy *Zwierzęta i ich potomstwo z zeszytu nr 1*.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Oglądanie aplikacji interaktywnej *Zwierzęta i ich potomstwo*. Nazywanie wspólnie z nauczycielem gatunków zwierząt i ich potomstwa.
2. Rozmowa na temat, w jaki sposób zwierzęta opiekują się młodymi.
3. Zabawa ruchowa – dzieci tworzą pary „mamy i dzieci”. W rytm dowolnej muzyki dzieci indywidualnie poruszają się po sali. W przerwie w muzyce dziecko i mama muszą się znaleźć.
4. Oglądanie planszy demonstracyjnej *100 Zwierząt*, wyszukiwanie zwierząt, które występowały w aplikacji i nazywanie ich.
5. Dzieci siedzą w kole – nauczyciel pyta, jaką pierwszą głoskę dzieci słyszą w wyrazie „zwierzęta” – wyodrębnienie głoski z.
6. Dzieci wymyślają inne wyrazy rozpoczynające się głoską z.
7. Dzielenie tych wyrazów na sylaby.

5-latki:

8. Podział wyrazów wymyślonych przez dzieci na głoski.
9. Demonstracja wyglądu litery Z i z wykorzystaniem planszy demonstracyjnej *Alfabet*.
10. Wykonanie zadania w kartach pracy – ćwiczenia grafomotoryczne, przygotowujące do pisania litery Z i z oraz łączenie w pary mamy z dzieckiem – labirynt.
11. Wykonanie zadania na tablicy interaktywnej przy wykorzystaniu aplikacji interaktywnej *Zwierzęta i ich potomstwo* – tworzenie rodzin zwierząt.

Dodatkowe polecenia:

- Jeżeli dzieci chętnie biorą udział w zabawie ruchowej, to można wprowadzić wersję: rodzina zwierząt to tata, mama i dziecko. W przerwie w muzyce musi się odnaleźć cała rodzina.
- Przy zadaniu 11 dzieci mogą próbować same właściwie nazywać wybierane zwierzęta.

Temat: Dziewięć

Cele

3, 4 i 5-latek:

- zna cyfrę dziewięć
- rozumie pojęcia zbioru - tworzy zbiory dziewięcioelementowe
- rozróżnia figury geometryczne
- zna obraz graficzny cyfr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, i 8

5-latek:

- rysuje po śladzie cyfrę 9

Pomoce: obraz graficzny cyfry 9, puzzle - cyfra 9 wielkości całej kartki rozmiaru A4 z zaznaczonymi 2 liniami dzielącymi obrazek na 3 duże części, figury dla każdego dziecka (kilka kwadratów w różnych kolorach i różnej wielkości, kilka trójkątów w różnych kolorach i różnej wielkości, kilka kół w różnych kolorach i różnej wielkości), 5-latki **dodatkowo:** 2 lub 3 kostki do gry, wyraz *dziewięć* do czytania globalnego, kartki z cyframi 1-9, karta pracy *Cyfra 9* i karta pracy *Cyfra 9 - po śladzie* z zeszytu nr 2.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Wyszukiwanie przez dzieci rzeczy, których jest w sali dziewięć.
2. Zapoznanie z obrazem graficznym cyfry dziewięć – wypowiedzi co przypomina swoim kształtem, kreślenie w powietrzu i na płaszczyźnie (dywanie) cyfry dziewięć.
3. Zabawa ruchowa- dzieci dobierają się w grupy trzyosobowe i budują z siebie cyfrę dziewięć.
4. Określanie, czego mamy w organizmie po dziewięć sztuk - palce u rąk, palce u nóg.
5. Zabawa twórcza *W co mogę zamienić cyfrę dziewięć?* - dzieci dostają kartki z cyfrą dziewięć i tworzą z niej dowolny obrazek.
6. Wykonywanie 9 przysiadów, 9 podskoków na jednej nodze, 9 tupnięć itp.
7. Układanie zbiorów dziewięcioelementowych - dzieci układają zbiory dziewięcioelementowe z figur geometrycznych, same ustalają kryterium (kształt, kolor lub wielkość).

5-latki:

8. Nauczyciel prosi 9 osób o ustawienie się w jednym rzędzie, następnie rozdaje dzieciom kartoniki z cyframi 1-9, tak aby osoby trzymające nie widziały posiadanej cyfry. Zadaniem pozostałych dzieci jest ustawić kartoniki w odpowiedniej kolejności, używając imion kolegów - proszą o przesunięcie się danej osoby o jedno miejsce w daną stronę - lewo lub w prawo/ w stronę okna lub drzwi itp.
9. Zapoznanie dzieci w zapisem słownym cyfry 9 - czytanie globalne wyrazu *dziewięć*.
10. Zabawa z kostkami - dzieci ustalają, ile oczek musi być na dwóch lub trzech kostkach, żeby wynik wynosił dziewięć. Ustalają też, ile trzeba odjąć od 10 na kostkach, żeby wyszło dziewięć.
11. Układanie cyfry dziewięć z liczmanów, sznurka, klocek itp.
12. Zabawa ruchowa: dzieci do muzyki ruszają się swobodnie po sali. Gdy muzyka cichnie, dobierają się w grupy zgodnie z kartką podniesioną przez nauczyciela, na której widnieje cyfra 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 lub 9.
13. Karta pracy *Cyfra 9* i karta pracy *Cyfra 9 - po śladzie* - kolorowanie dziewiątego obrazka, rysowanie po śladzie cyfry 9.

Temat: Nasi ulubieńcy

Cele

3, 4 i 5-latek:

- tworzy wypowiedzi wielozdaniowe
- określa cechy wyglądu na podstawie obrazka
- dzieli na grupy obrazki ze względu na wybraną cechę
- wie, jaką rolę w życiu ludzi pełnią psy

5-latek:

- układa sylwetki zwierząt z figur geometrycznych

Pomoce: obrazki przedstawiające psy różnej wielkości i maści, obrazki psa policyjnego, ratownika, pasterskiego, przewodnika, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Zwierzęta małe i duże* z zeszytu nr 2, figury geometryczne dla każdego dziecka, inne materiały dostępne dla dzieci, np. patyczki matematyczne, klocki itp.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Rozmowa na temat posiadanych pupili – rozumienie potrzeby ponoszenia odpowiedzialności za zwierzęta i konieczności opiekowania się nimi.
2. Oglądanie obrazków przedstawiających psy różnej rasy, koloru i wielkości, opowiadanie o ich wyglądzie.
3. Dzielenie obrazków na grupy ze względu na wybraną cechę – kolor, wielkość itp. Określanie liczebności zbiorów.
4. Rozmowa kierowana na temat roli psów funkcyjnych z zastosowaniem odpowiednich zdjęć (obrazków):
 - policyjnych;
 - ratowniczych - służba z opiekunem, ratowanie życia, wskazywanie niebezpiecznych substancji, poszukiwanie osób zaginionych;
 - psów pasterskich – pomoc w opiece nad bydłem, pilnowanie zwierząt pod nieobecności hodowcy;
 - psów przewodników – pomoc osobom niewidomym (oraz niepełnosprawnym) w samodzielnym poruszaniu się nie tylko w obrębie domu, ale także w codziennym życiu (zakupy, spacer, przejścia dla pieszych - informowanie o zagrożeniu);
 - psy uczestniczące w dogoterapii – pomoc osobom chorym w powrocie do zdrowia.
5. Zabawa ruchowa z elementem czworakowania *Pieski idą na spacer*. Nauczyciel wydaje polecenia „pieski na spacerze” – dzieci wędrują po sali, „pieski się bawią” – dzieci turlają się, leżą na plecach unosząc w górę ręce i nogi, „pieski śpią” – dzieci spokojnie leżą zwinięte w kłębek.

5-latki:

6. Karta pracy *Zwierzęta małe i duże* – rysowanie po śladzie wybranego czworonoga, przeliczanie i zaznaczanie odpowiedniej liczby psów na karcie pracy.
7. Przypomnienie nazw figur geometrycznych – kwadrat, koło, trójkąt i prostokąt.
8. Układanie czworonogów z figur geometrycznych oraz innych dostępnych materiałów – patyczków matematycznych, kredek, klocków itp.

Temat: Znam wszystkie zwierzęta

Cele

3, 4 i 5-latek:

- zna nazwy i wygląd zwierząt zamieszkujących różne części świata
- dzieli zwierzęta ze względu na wybraną cechę
- określa liczebność grup

5-latek:

- używa określenia: najwięcej, najmniej oraz tyle samo

Pomoce: obrazki przedstawiające zwierzęta (minimum 10-20) z uwzględnieniem podziału na domowe, leśne i egzotyczne, plansze demonstracyjne: *Na wsi, Nad morzem, Las, Łąka, Zwierzęta egzotyczne, 100 Zwierząt, Zwierzęta wodne*.

Przebieg zajęć:

3, 4 i 5-latki:

1. Oglądanie obrazków przedstawiających zwierzęta. Zapoznanie z wyglądem i nazwami zwierząt.
2. Dzielenie obrazków zwierząt na trzy grupy: hodowlane (domowe), leśne, egzotyczne. Układanie obrazków na odpowiednich planszach demonstracyjnych – według miejsca ich zamieszkania.
3. Zabawa ruchowa – dzieci stoją w rozsypane, nauczyciel mówi dzieciom, jakimi są zwierzątkami, zadaniem dzieci jest naśladowanie ruchu wskazanych zwierząt.
4. Określanie „na oko”, w której grupie znajduje się najwięcej obrazków.
5. Dokładne przeliczanie liczebności kolejnych grup, określanie, w której jest najwięcej, najmniej lub tyle samo.
6. Aplikacja interaktywna *100 Zwierząt* - wyodrębnianie zwierząt żyjących w Polsce, nazywanie ich, określanie ich wyglądu – wielkości, koloru, pożywienia.
7. Aplikacja interaktywna *100 Zwierząt* - wyodrębnianie zwierząt ze względu na ich miejsce zamieszkania: wodnych, ziemnych i powietrznych. Określanie liczebności grup.

Dodatkowe polecenia:

- Można także zapytać dzieci, w jaki sposób jeszcze można podzielić zwierzęta – biorąc pod uwagę wielkość, kolor, posiadanie dzioba, ilość nóg itp.
- Jeśli w grupie jest *Mapa Świata*, można spróbować podzielić zwierzęta biorąc pod uwagę kontynent, na którym żyją.
- W grupie starszej można spróbować podzielić zwierzęta na grupy ptaków, ssaków, gadów i owadów.

Temat: W mrowisku

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wymienia charakterystyczne zachowania mrówek
- prawidłowo stosuje pojęcia: większy, taki sam, mniejszy
- podejmuję współpracę w grupie

Pomoce: plansza demonstracyjna *Stworzenia chodzące, pływające, latające...*, ilustracje mrowiska, serwetki, wąskie paski papieru, klej, nożyczki, plastelina, zabawki i poduszki dostępne w sali, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Labirynt* z zeszytu nr 3.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel prosi dzieci, aby opisały, jak wygląda mrówka (określenia koloru, wielkości i budowy). Kolejne pytanie dotyczy miejsca zamieszkania mrówek – opisywanie wyglądu mrowiska (nawiązanie do planszy demonstracyjnej *Stworzenia chodzące, pływające i latające*).
2. Dzieci próbują wymienić zwierzęta mniejsze od mrówek, tak samo małe jak mrówki oraz większe od mrówek (liczne przykłady porównujące wielkość: mniejszy, taki sam, większy).
3. Rozmowa o sposobie poruszania się mrówek. Zabawa ruchowa: dzieci chodzą jedno za drugim wytyczoną wcześniej krętą ścieżką – najpierw w pozycji wyprostowanej, w kolejnej wersji ćwiczenia – na czworaka.
4. Wykonanie pracy plastycznej: nauczyciel dzieli kartkę formatu A4 na pół (orientacja pionowa). W górnej części kartki dzieci wyklejają kopiec mrowiska zrolowanymi kawałkami serwetki, w dolnej części kartki – wyklejają podziemne korytarze i labirynty mrowiska (z pociętych wąskich pasków papieru). Na koniec wyklejają z plasteliny mrówki.
5. Zabawa ruchowa: dzieci tworzą mały kopiec mrowiska z dostępnych w sali materiałów (lalki, misie, poduszki, koce). Ustawiają się w rzędzie jedno obok drugiego (w mrowczym szyku) i próbują rozbudować mrowisko, podając sobie z ręki do ręki kolejne przedmioty. Podawane przedmioty finalnie trafiają do osoby, która stoi najbliższej mrowiska i będzie dokładała je do kopca.
6. Posprzątanie sali po zabawie.

5-latki:

7. Zamiast punktu 4 - wykonanie karty pracy *Labirynt* z zeszytu nr 3.

Temat: W parku dinozaurów

Cele

3, 4 i 5-latek:

- opisuje charakterystyczne cechy dinozaurów
- wycina nożyczkami po śladzie
- składa tekturowe sylwetki dinozaurów

5-latek:

- rysuje tekturowe sylwetki dinozaurów na podstawie szablonu

Pomoce: 3-częściowe sylwetki dinozaurów z tektury do złożenia (przygotowane przez nauczyciela), nożyczki, farby i pędzle, tektura, szablony sylwetek dinozaurów, klej, **5-latki dodatkowo:** szablony dinozaurów do odrysowywania, zielony papier.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel przez zajęcia przygotowuje i wycina sylwetki dinozaurów z grubej tektury: każda sylwetka składa się z trzech części – korpusu oraz dwóch kartoników w kształcie nóg (przednich i tylnych). Nogi połączone są z korpusem na zasadzie nacięć dwóch elementów i wsunięcia ich w siebie. Sylwetkę najlepiej wyciąć w taki sposób, aby pozostał szablon dinozaura do samodzielnego odrysowywania przez dzieci (wypychanka).
2. Nauczyciel opisuje czasy życia dinozaurów (przez 180 milionów lat żyły na lądzie, miały różną wielkość, były roślino- i mięsożerne). Wykorzystując dostęp do Internetu nauczyciel prezentuje na tablicy interaktywnej warunki życia i wygląd wybranych dinozaurów (miały cztery nogi, były pokryte łuskami, składały jaja). Prosi dzieci o opisanie prezentowanych sylwetek (np. brachiozaur – był wielkości kamienicy i obskubywał liście na czubku drzew). Ciekawostka przyrodnicza: uważa się, że ptaki pochodzą od dinozaurów.
3. Praca manualna: pomalowanie farbami wyciętych przez nauczyciela sylwetek dinozaurów. Złożenie sylwet i ustawienie makiety parku dinozaurów.

5-latki:

4. Zamiast punktu 3 - samodzielne odrysowywanie na brystolu sylwetek dinozaurów z wykorzystaniem szablonów. Wycinanie sylwetek po śladzie, malowanie farbami, nacinanie elementów i składanie sylwet.
5. Przygotowanie parku dinozaurów – doklejenie z zielonego papieru dużych liści paproci.

Temat: Zagrody zwierząt

Cele

3, 4 i 5-latek:

- rozróżnia zwierzęta egzotyczne
- tworzy rodziny zwierząt

5-latek:

- klasyfikuje zwierzęta żyjące w różnych środowiskach
- charakteryzuje warunki życia określonych grup zwierząt

Pomoce: tektura/brystol, papier kolorowy, klocki drewniane lub inne, sylwetki zwierząt (ilustracje *Zwierzęta* z e-zeszytu nr 4, na ilustracjach rodziny zwierząt: wilki, koty, świny, słonie afrykańskie, lisy, żyrafy, krowy, psy, chomiki, zebry, konie, dziki), plansza demonstracyjna i tablica interaktywna *100 Zwierząt, Mapa Świata*, klej, nożyczki, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Zwierzęta* z zeszytu nr 4.

Przebieg zajęć:

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel rozdaje dzieciom klocki (drewniane lub inne), dzieci budują zagrodę dla rodziny zwierząt. Zamiast

klocków można wykorzystać długie prostokąty wycięte z papieru.

2. Nauczyciel rozdaje sylwetki zwierząt i ich potomstwa (sylwetki z karty pracy *Zwierzęta* z zeszytu nr 4 lub e-zeszytu) Dzieci wybierają sobie jedną rodzinę zwierząt i „wprowadzają” ją do swojej zagrody. Dopasowywanie wielkości zagrody do wymagań i potrzeb określonych zwierząt.
3. Dzieci zastanawiają się, w jaki sposób można opiekować się zwierzętami z zagrody (co jedzą, jakie lubią aktywności itd.).
4. Sprzątanie stolików z elementami zabawy ruchowej: dzieci naśladują sposób poruszania się tych zwierząt, których nazwy wymienia nauczyciel.

5-latki:

5. W punkcie 2 wykorzystanie karty pracy *Zwierzęta* z zeszytu nr 4.
6. Dzieci zastanawiają się, w jaki sposób można pogrupować zwierzęta z ilustracji (zwierzęta afrykańskie, zwierzęta leśne, zwierzęta hodowlane, zwierzęta domowe).

Wersja trudniejsza:

- Dzieci wymieniają inne, znane im zwierzęta domowe, hodowane w gospodarstwach, leśne, afrykańskie.

Uwagi:

- Karta pracy, z której wypchnięte zostały sylwetki zwierząt, stała się szablonem z konturami do odrysowywania. Szablon może być wielokrotnie używany do samodzielnego rysowania kolejnych zwierząt.

Tydzień 29 – Ekologia

TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 29

Temat tygodnia: Ekologia

Cele ogólne:

- zapoznanie ze sposobami ochrony środowiska
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego
- rozumienie konieczności dbania o wodę, ziemię i powietrze

Pomoce: klocki, pusty pojemnik, żetony lub klocki, umyte śmieci, gazety, czysty kosz na śmieci, duże kartki, papieru, kredki, pastele, flamastry, czasopisma, butelki plastikowe z nakrętkami, butelki, rolki po papierze i ręcznikach, nakrętki, niepotrzebne pudełka, tektura, opakowania po jajkach, wykorzystany papier pakowy i torby ozdobne, sznurki, stare koszulki, taśmy (np. malarska), plastikowe butelki, nakrętki, miski, sitka, lejki, konewki, wiaderka, łyżki, węże do przelewania wody, kolorowe folie, słomki, kreda, worki na śmieci, foliowe rękawiczki (dla każdego dziecka), pojemniki do segregacji odpadów, karteczki ze smutną i wesołą buzią (komplet dla każdego dziecka), kartki z figurami geometrycznymi, kartoniki ze znakami <, >, = i cyframi 1-9, obrazki przedstawiające zanieczyszczone jeziora, oczyszczalnie wody i ścieków, 2 słoiki, woda, piasek, drobne papierki, kawałki mydła, gaza, gumka recepturka, wata, lniana szmatka.

Aplikacja interaktywna: *Segregacja śmieci, Krążenie wody w przyrodzie.*

dzień 1	dzień 2	dzień 3	dzień 4	dzień 5
<ol style="list-style-type: none">1. Zabawa powitalna, integracyjna lub poranne ćwiczenia gimnastyczne.2. Wypełnianie kalendarza pogody.3. Kształtowanie słuchu fonematycznego.4. Ćwiczenia w kształtowaniu orientacji w przestrzeni.5. Zajęcia dydaktyczne.6. Piosenka: <i>Moja planeta.</i>7. Zajęcia dydaktyczne.				
Ekodetektywi	Ekologiczna konstrukcja	Butelkowe szaleństwo	Chronimy środowisko	Woda i ekologia
	Ekologiczna konstrukcja		Chronimy środowisko	Woda i ekologia
Turniej ekologiczny	Prezent dla Ziemi	Ekologia – dbałość o środowisko	Czysta woda	Wycieczka po okolicy w celu pozbierania śmieci – akcja <i>Sprzątanie Świata</i>

Temat: Ekodetektywi

Cele

3, 4 i 5-latek:

- słucha ze zrozumieniem opowiadania B. Badowskiej *Czemu umilkły ptaki?*
- potrafi segregować odpady
- jest odpowiedzialne za stan środowiska naturalnego

5-latek:

- jest spostrzegawcze – odnajduje ukryte śmieci

Pomoce: klocki, pusty pojemnik, opowiadanie B. Badowskiej *Czemu umilkły ptaki?*, plansza demonstracyjna *Kodeks Młodego Ekologa*, 5-latki **dotatkowo:** karta pracy *Znajdź śmieci* z zeszytu nr 1.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Wysłuchanie opowiadania B. Badowskiej *Czemu umilkły ptaki?*
2. Sprawdzenie umiejętności słuchania ze zrozumieniem poprzez zadawanie pytań. „Jakie było ulubione zajęcie Misia i Misi?”, „Co zobaczyły misie w drodze do szkoły?”, „Kogo misie poprosiły o pomoc?”, „Co było powodem, że ptaki przestały śpiewać, a rośliny zwiędły?”, „Kto zaśmiecił las?”, „Jakie dziwne śmieci znalazły misie?”, „Jak zakończyła się przygoda misiów?”
3. Rozmowa z dziećmi na temat tego czy w ich okolicach też jest stworzone takie śmietnisko. Propozycja, by podczas spaceru zamienić się w ekodetektywa i poszukać „dzikich” wysypisk śmieci.
4. Przypomnienie fragmentu opowiadania – „Dzieci rozejrzały się wokół i ... Ojej! Dotychczas nikt nie zwracał uwagi, że pośród traw i zarośli panuje straszny bałagan! Wszędzie wały się śmieci, puste butelki, metalowe puszki po konserwach i opakowania po słodyczach”. Ustalenie, do jakich kubłów można wrzucić dany rodzaj śmieci.
5. Zabawa ruchowa - nauczyciel rozkłada w sali jeden (ustalony) rodzaj klocków. Dzieci wyobrażają sobie, że te klocki to śmieci. Zadaniem dzieci jest pobieranie klocków. Nauczyciel wspólnie z dziećmi przelicza, ile klocków każdy z nich zebrał. Zabawę można powtórzyć kilka razy. Następnie wszystkie klocki wrzucamy do jednego pojemnika. Dzieci dostają z kosza po jednym klocku, ich zadaniem jest położyć klocek w dowolnym miejscu na dywanie. Podsumowujemy ćwiczenie, zwracamy uwagę na to, że jak każdy wyrzuci jeden śmieć, to wydaje się, że szkoda jest niewielka, ale jak wrzuci 20 osób, to zbiera się spora ich ilość. Jest też tak, że jak śmieci zbiera jedna osoba, to może niewiele, ale jak kilka, to efekt jest duży.

5-latki:

6. Rozmowa z dziećmi, co oprócz zbierania śmieci mogą zrobić dla środowiska.
7. Oglądanie planszy demonstracyjnej *Kodeks Młodego Ekologa* i ustalenie tego, co są w stanie zrobić dzieci.
8. Wykonanie ćwiczenia w karcie pracy – wyszukanie ukrytych śmieci.

Uwagi:

- Zachęcamy do zapoznania się z innymi opowiadaniem z książki B. Badowskiej *100 bajek krasnoludka* - www.siedmiorog.pl.

*Czemu umilkły ptaki?*¹

Basia Badowska

Na samym szczycie Dębowego Wzgórza stoi sobie maleńka drewniana chatka, w której mieszka sympatyczna rodzina Misiów: mama, tata i dwoje dzieci – Miś i Misia. Ich ulubionym zajęciem są pieszcze wycieczki po okolicy, która jest naprawdę piękna. U podnóża Dębowego Wzgórza rozciąga się Głęboki Bór z tysiącem szumiących drzew i Błękitne Jezioro o kryształicznie czystej wodzie.

Pewnego dnia w drodze do szkoły Miś i Misa spostrzegli, że w lesie dzieje się coś dziwnego, ptaki umilkły, kwiaty powędły, motyle pochowały się w swoich kryjówkach, a z drzew spada coraz więcej uschniętych liści.

- Ojej, co to może być? Czyżby Głęboki Bór zachorował? – zmartwiła się Misia.

¹ B. Badowska, *100 bajek krasnoludka*, Wrocław: Siedmioróg, 2006.

Gdy dzieci dotarły do szkoły, natychmiast powiedziały o tym swojemu nauczycielowi. Pan Wilk zamyślił się na chwilę i posmutniał:

- Chyba wiem, co dolega naszej przyrodzie. Musimy jej pomóc. Chodźcie ze mną, coś wam pokażę – rzekł nauczyciel i cała klasa ruszyła na spacer do lasu.

- Przyjrzyjcie się uważnie, moi mili, a w mig odkryjecie, czemu ptaki przestały śpiewać, a kwiaty zwiędły... - westchnął pan Wilk.

Dzieci rozejrzały się wokół i ... Ojej! Dotychczas nikt nie zwracał uwagi, że pośród traw i zarośli panuje straszny bałagan! Wszędzie wałały się śmieci, puste butelki, metalowe puszki po konserwach i opakowania po słodyczach.

- Kto tu tak naśmiecił? – zdziwił się Miś.

- No cóż, ludzie – ze smutkiem odpowiedział pan Wilk. – Bardzo lubią spędzać czas na łonie przyrody, organizują biwaki i pikniki...

- I zostawiają po sobie mnóstwo śmieci! – pisnęła oburzona Misia.

- A przyroda na tym cierpi! Rośliny chorują, a zwierzęta uciekają. Nie możemy na to pozwolić! – rzekł stanowczo Miś.

- Posprzątajmy ten bałagan! – zawołały dzieci i natychmiast wzięły się do pracy.

Nauczyciel przyniósł im ogromne worki na śmieci, a tatuś misiów przyjechał swoją ciężarówką, by zabrać odpady. Leśne porządki rozpoczęły się na dobre. Każde dziecko ze swoim workiem zaglądało w najmniejszy zakamarek, znajdując tam rzeczy, o których wam się nawet nie śniło! Misia znalazła dziurawy kalosz, Ania natrafiła na zardzewiały garnek, a Miś przydzwigał wielką czarną oponę samochodową!

Sprzątanie to ciężka praca, ale na dzieci czekała wspaniała nagroda. Z każdą chwilą w lesie robiło się coraz piękniej! Kwiaty podnosiły kolorowe główki, liście zieleniły się, a pośród drzew z wolna zaczął rozbrzmiewać świergot ptaków. Przyroda ożyła!

Temat: Turniej ekologiczny

Cele

5-latek:

- rozwiązuje zadania dotyczące wiedzy i umiejętności z zakresu ochrony środowiska
- bierze udział w konkursie z elementem współzawodnictwa (kształtowanie wytrwałości emocjonalnej)

Pomoce: żetony lub klocki, umyte śmieci, gazety, czysty kosz na śmieci, duże kartki papieru, kredki, pastele, flamastry, czasopisma.

Przebieg zajęć

5-latki:

1. Zaśpiewanie wybranej piosenki o tematyce ekologicznej.
2. Dzieci dzielimy na cztery zespoły, liczba uczestników zespołów zależy od ilości dzieci - około 5 - 6 osób w drużynie. Stoły rozkładamy w całej sali tak, by każda drużyna siedziała przy swoim stole, w pewnej odległości od pozostałych. Po dobrej odpowiedzi dzieci dostają umowne punkty w postaci żetonów lub klocków.
3. Rozwiązywanie zagadek ekologicznych, każda drużyna ma jedną zagadkę.
 - „Bardzo proszę wszystkie dzieci, niech wrzucają do nas śmieci.” (kosze)
 - „Sosnowy, dębowy, stary lub młody. Rosną w nim grzyby, rosną jagody.” (las)
 - „Używamy jej do gotowania, mycia. Potrzebna jest ludziom, zwierzętom, roślinom do życia.” (woda)
 - „Bywa czarny, siwy, bury. Płynie z kominów pod chmury.” (dym)
4. Pytania z odpowiedziami - tak, nie. Każda drużyna ma dwa pytania.
 - Czy w lesie można śmiecić?
 - Czy śmieci wyrzucamy do kubłów na śmieci?
 - Czy wodę trzeba oszczędzać?
 - Czy można deptać kwiaty w lesie?
 - Czy można wyrzucać śmieci na trawniki?
 - Czy hałas jest szkodliwy?
 - Czy można łamać gałęzie drzew?
 - Czy można w lesie krzyknąć?
5. Segregacja śmieci. Każda drużyna otrzymuje reklamówkę ze śmieciami, wśród których są papiery, butelki plastikowe,

szklane opakowania kolorowe i białe, kubeczki po jogurtach. Na środku sali w odległości od siebie leżą kartki w kolorach kubłów na śmieci lub rysunki kubłów: niebieski, biały, zielony i żółty. Zadaniem każdej drużyny jest prawidłowo posegregować śmieci. Za to zadanie, w całości wykonane prawidłowo drużyna otrzymuje 4 punkty.

6. Rośliny chronione. Zadaniem każdej drużyny jest podanie jednej rośliny, która jest chroniona.
7. Zwierzęta chronione. Zadaniem każdej drużyny jest podanie jednego zwierzęcia, które jest chronione.
8. Pytania problemowe. Każda drużyna dostaje jedno pytanie. Za pełną odpowiedź na to pytanie drużyna dostaje 3 punkty.
 - Dlaczego nie można wyrzucać szklanych butelek do lasu?
 - Dlaczego nie można wypalać traw?
 - Co najbardziej zatruwa powietrze i dlaczego?
 - W jaki sposób ludzie zanieczyszczają rzeki?
9. Konkurs rzutów do kosza. Każde dziecko przygotowuje kulkę z gazety. Zadaniem konkursowym jest wrzucenie kulki do kosza na śmieci lub innego pojemnika. W tej konkurencji biorą udział wszystkie dzieci. Przyznajemy punkt każdemu dziecku, które wrzuciło, a ono dołącza swój punkt do drużyny.
10. Ochrona środowiska. Za odpowiedź na to pytanie drużyna może zdobyć 3 punkty.
 - W jaki sposób można chronić powietrze?
 - W jaki sposób można chronić las?
 - W jaki sposób można chronić wodę?
 - W jaki sposób dzieci mogą chronić naszą planetę?
11. Przygotowanie plakatu ekologicznego. Dzieci wspólnie w drużynie przygotowują plakat o tematyce ekologicznej na dużej kartce lub na połowie arkusza szarego papieru. Mają do dyspozycji kredki, pastele, czasopisma.
12. Wystawa i omówienie plakatów. Podliczenie punktacji i ogłoszenie wyników. Rozdanie medali.

Wersja łatwiejsza:

- Taki turniej można przeprowadzić również w grupie 3 i 4-latków, trzeba tylko dostosować pytania do poziomu grupy lub naprowadzać dzieci na prawidłowe odpowiedzi.

Uwagi:

- Turniej oprócz sprawdzenia wiedzy ma również wartość edukacyjną.
- Sugerujemy, żeby ten turniej przeprowadzić na koniec tygodnia, jako sprawdzenie wiedzy dzieci z zakresu ochrony środowiska.
- Medale znajdują się w kartach pracy.

Temat: Butelkowe szaleństwo

Cele

3, 4 i 5-latek:

- jest sprawniejszy fizycznie
- wie, że opakowania po zużytych produktach można wykorzystać do innych celów

Pomoce: plastikowe butelki (najlepiej 1,5 l z nakrętkami).

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Wszystkie ćwiczenia wykonujemy kilkakrotnie.
2. Zabawa powitalna. Dzieci siedzą na podłodze z butelkami w rękach i śpiewają piosenkę na powitanie. W czasie śpiewania piosenki *Witaj* (opis w załączniku) wystukują, uderzając w butelkę, uderzając butelką o podłogę, o nogę itp.
3. Indywidualne zabawy ruchowe z butelkami – każde dziecko ma butelkę:
 - ręce wyprostowane i skierowane do przodu, dziecko podaje butelkę z jednej ręki do drugiej, nie może ugiąć rąk; ćwiczenie wykonuje się w miejscu i w ruchu;
 - podawanie butelki z ręki do ręki pod kolanami;
 - podrzucanie butelki i chwywanie;
 - podrzucanie butelki, klaśnięcie w dłonie i chwywanie;

- podrzucanie butelki, obrót wokół własnej osi i próba złapania;
 - trzymanie butelki oburącz i skłony się do jednej i drugiej nogi, na przemian;
 - butelka trzymana jest nad głową, ręce wyprostowane - wykonanie krążenia biodrami;
 - butelka jest trzymana dwoma rękami, wyprostowanymi, ustawionymi pod kątem prostym do ciała – wykonanie 10 przysiadów;
 - przekładanie butelki z ręki do ręki za plecami;
 - butelka i dziecko leżą na podłodze, zadaniem dziecka (leżącego na plecach) jest przemieścić butelkę na drugi koniec sali nogami;
 - dziecko jest na czworakach, jego zadaniem jest przemieszczenie butelki głową na drugi koniec sali.
4. Zabawy z butelkami w parach – jedna butelka na parę:
- dzieci poruszają się po sali i przez cały czas podają sobie butelkę;
 - dzieci stają naprzeciwko siebie, chwytają i łapią butelkę;
 - dzieci kładą butelkę między brzuchy i mają za zadanie poruszać się w taki sposób, by butelka nie wypadła;
 - dzieci kładą butelkę między plecy i mają za zadanie poruszać się w taki sposób, by butelka nie wypadła;
 - dzieci kładą się na podłodze i mają za zadanie przekazywać sobie butelkę nogami.
5. Zabawy w grupie – kilka butelek w zależności od ćwiczenia: slalom – butelki ustawione są na całej sali, w jednej linii, z niewielkimi odstępami, zadaniem dzieci jest przebiec wyznaczony tor z ominięciem butelek.

5-latki:

- dzieci ustawiają się w dwóch rzędach, zadaniem dzieci jest przekazywanie butelki nad głowami (można wprowadzić elementy konkurencji między zespołami);
 - dzieci ustawione w dwóch rzędach, nogi rozszerzone, ich zadaniem jest podawanie butelki między nogami;
 - wszystkie dzieci stają w kręgu, zadaniem grupy jest podawanie sobie butelki w jak najszybszym tempie;
 - dzieci siadają, zadaniem grupy jest podawanie sobie butelki poprzez przesuwanie jej nogą;
 - dzieci leżą, zadaniem grupy jest podawanie butelki nogami.
6. Na zakończenie można stworzyć mecz piłki nożnej, w której rolę piłki będzie pełniła butelka.

Uwagi:

- Niektóre zadania indywidualne mogą być zbyt trudne dla dzieci 3, 4-letnich. Nauczyciel dostosowuje ćwiczenia do możliwości dzieci.
- Butelki trzeba zachować, ponieważ będą potrzebne do zajęć konstrukcyjnych w tym tygodniu.

Temat: Czysta woda

Cele

3, 4 i 5-latek:

- zna pojęcie ekologia i wie, co ono oznacza
- przeprowadza proste doświadczenia i wyciąga z nich wnioski
- zna pojęcie filtr i zna zasadę działania filtru
- wie, do czego służą oczyszczalnie ścieków
- zna zagrożenia dla przyrody wynikające z działań ludzi

5-latek:

- układa definicje słów filtr i oczyszczalnia ścieków
- współpracuje w grupie podczas wykonywania pracy plastycznej,
- zna sposoby dbania o wodę

Pomoce: kartki z figurami geometrycznymi, kartoniki ze znakami <, >, = i cyframi 1-9, obrazki przedstawiające zanieczyszczone jeziora, oczyszczalnię wody i ścieków, 2 słoiki, woda, piasek, drobne papierki, kawałki mydła, gaza, gumka recepturka, wata, lniana szmatka.

Przebieg zajęć:

3, 4 i 5-latki:

1. Zabawa dydaktyczno – ruchowa *Rybki*. Każde dziecko otrzymuje kartkę, na której narysowana jest określona liczba figur geometrycznych. Na dywanie leżą obręcze (jeziora), a na nich kartoniki z cyframi. Na jednej obręczy leżą papierki, kapsle itp. Dzieci określają nazwy figur geometrycznych, przeliczają je. Poruszają się w takt muzyki, na sygnał ustawiają się przy odpowiedniej obręczy - oznaczonej taką cyfrą, ile figur widnieje na ich kartce.
2. Dzieci porównują liczbę rybek w jeziorach, zastanawiają się, dlaczego w jednym jeziorze nie ma wcale ryb (jest zanieczyszczone). Porównanie liczby ryb w różnych jeziorach, umieszczenie znaków $<$, $>$, $=$. Wspólne odczytanie wyników.
3. Nauczyciel pyta dzieci: „Jak, ich zdaniem, ryby czują się w brudnej wodzie?”, „W jaki sposób ludzie zanieczyszczają wodę?”, „W jaki sposób można oczyszczać wodę?”.
4. Doświadczenie *Oczyszczamy wodę*. Nauczyciel demonstruje dzieciom słoik z wodą, drugi pusty. Do wody dzieci wrzucają kawałki mydła, drobne papierki, ciemny piasek. Mieszają wodę. Opisują wygląd wody i własne odczucia przy oglądaniu jej. Następnie dzieci pod dyktando nauczyciela przygotowują filtr. Na słoiku gumką recepturką przymocowują gazę, na nią kładą trochę waty, na to kawałek lnianej szmatki, na wierzch ponownie złożony gazik. Chętne dziecko wolno przelewa połowę brudnej wody przez filtr. Dzieci porównują wodę z obu słoików.
5. Nauczyciel wyjaśnia dzieciom: „W trakcie, gdy używamy wodę, bardzo często ulega ona zabrudzeniu. Taka woda jest niezdrowa dla ludzi, zwierząt i roślin. Ponieważ trudno zrezygnować jednak z używania wody, ludzie wymyślili sposób na jej oczyszczanie – filtry. Miejsca, w których oczyszcza się brudną wodę, nazywamy oczyszczalniami ścieków”.
6. Oglądanie przez dzieci zdjęć przedstawiających zanieczyszczone zbiorniki wodne i oczyszczalnie śmieci.

5-latki:

7. Dzieci siedzą w kręgu: kolejno starają się kończyć zdania, układając swoje definicje:
 - filtr to...
 - oczyszczalnia ścieków to.....
8. *W jaki sposób możemy dbać o czystą wodę?* - wypowiedzi dzieci. Nauczyciel zapisuje propozycje dzieci, następnie dzieli dzieci na tyle grup, ile było pomysłów. Każda grupa wykonuje wspólną pracę (wybraną techniką), przedstawiającą sposób dbania o to, żeby nie zabrakło czystej wody. Omówienie przygotowanych prac.

Dodatkowe polecenia:

- Jeśli nauczyciel posiada dostęp do lampy naftowej, można przeprowadzić doświadczenie ukazujące, jak działa filtr powietrza. Nauczyciel przygotowuje lampę naftową i wilgotny gazik. Zapala lampę bez klosza – dzieci obserwują wydobywający się dym i opary. Następnie zakłada klosz, a na jego górny otwór zakłada gazik. Dzieci obserwują, co dzieje się z wydobywającym się dymem, dokładnie oglądają, co pozostało na gaziku.

Uwagi:

- Zajęcia można uatrakcyjnić poprzez prowadzenie ich przy pomocy pacynki - Dziadka Naukowca.

Temat: Ekologia - dbałość o środowisko

Cele

3, 4 i 5-latek:

- zna pojęcie ekologia i wie, co ono oznacza
- wymienia niektóre elementy środowiska naturalnego
- wie, jakie zachowania człowieka wobec środowiska są poprawne, a jakie szkodliwe

5-latek:

- układa definicje słów ekologia i środowisko

Pomoce: karteczki ze smutną i wesołą buzią (komplet dla każdego dziecka).

Przebieg zajęć:

3, 4 i 5-latki:

1. Zabawa ruchowa *W lesie* - nauczyciel dzieli dzieci na dwie grupy. Jedna z nich zmienia się w drzewa - staje z rękami uniesionymi do góry i się nie rusza; druga - dzieci biegają swobodnie wśród drzew nie hałasując i omijając sprawnie drzewa i inne dzieci. Na hasło nauczyciela „szukamy cienia” dzieci jak najszybciej ustawiają się obok drzewa (przy jednym drzewie może być jedno dziecko). Po kilku rundach następuje zamiana ról.
2. Nauczyciel czyta dzieciom wiersz D. Klimkiewicz *Co to jest ekologia*.
3. Wypowiedzi dzieci na temat, czym jest ekologia - na podstawie wiersza i własnych doświadczeń.
4. Nauczyciel powtarza wiersz lub wybrane fragmenty - dzieci starają się je powtarzać (nauka metodą ze słuchu). Próby wspólnego rytmicznego mówienia.
5. Rozwiązywanie zagadek: nauczyciel czyta zagadki, dzieci szukają odpowiedzi:
„Depczesz po niej codziennie, nie myśląc o tym zupełnie, że bez jej magicznej siły nie istniałyby rośliny” (gleba)/
„Latem suknie zielone mają, jesienią na ziemię je zrzucają.” - (drzewa)
„Potrzebna jest roślinom, zwierzęta bez niej zginą. Z nieba spada jako deszcz, z kranu płynie, jeśli chcesz.” (woda)
„Ono unosi w górę latawce, i rozdmuchuje z mleczy dmuchawce. Chociaż dotknąć go nie możemy, to dzięki niemu żyjemy” - (powietrze)
6. Nauczyciel tłumaczy dzieciom, że woda, gleba, rośliny, powietrze to część przyrody - środowiska naturalnego, w którym żyjemy i które należy chronić. Pyta dzieci, co by było, gdyby:
 - zabrakło czystej wody;
 - całą ziemię pokryłyby śmieci;
 - zginęłyby wszystkie zwierzęta;
 - powietrze było bardzo zanieczyszczone.
7. Dzieci starają się wyobrazić to sobie i wypowiadają się - nauczyciel zwraca uwagę na to, by odpowiadały pełnymi zdaniami.
8. Każde dziecko dostaje 2 kartki z rysunkami: smutnej i wesołej buzi. Nauczyciel opowiada lub pokazuje dzieciom różne sytuacje związane z zachowaniami człowieka wobec przyrody. Nauczyciel pokazuje np., że:
 - wypija wodę z butelki i rzuca ją na ziemię;
 - nakłada pastę na szczoteczkę, odkręca wodę, moczy szczoteczkę i zaczyna czyścić zęby (nie zakręcając kranu);
 - stoi pod prysznicem, zakręca wodę, mydli ciało, odkręca wodę i splukuje;
 - zrywa gałęzie z drzewa;
 - podlewa kwiatki;
 - wrzuca baterie do kosza na śmieci w sali.
9. Dzieci oceniają, czy dane zachowanie jest poprawne, czy nie. Jeśli uważają, że jest poprawne, podnoszą do góry uśmiechniętą buzię, jeśli jest szkodliwe dla środowiska - smutną. Gdy w grupie są rozbieżności, nauczyciel lub chętne dziecko uzasadnia czy zachowanie było dobre czy nie.
10. Chętne dzieci mogą same pokazywać zachowania, pozostałe dzieci oceniają, pokazując kartki z odpowiednimi rysunkami.

5-latki:

11. Dzieci siedzą w kręgu: kolejno starają się kończyć zdania, układając swoje definicje:
 - ekologia to...
 - środowisko to.....

Uwagi:

- Zajęcia można uatrakcyjnić poprzez prowadzenie ich przy pomocy pacynki - Babci Wiedzy lub Dziadka Naukowca.

*Co to jest ekologia*¹

Danuta Klimkiewicz

Ekologia – mądre słowo
a co znaczy? – powiedz sowo!
Sowa chwilę pomyślała
i odpowiedź taką dała.
To nauka o zwierzakach,

¹ <http://www.edukacja.edux.pl> (20.07.2013).

lasach, rzekach, ludziach, ptakach.
Mówiąc krótko w paru zdaniach
o wzajemnych powiązaniach między nimi.
Bo to wszystko
to jest nasze środowisko.
Masz je chronić i szanować!
-powiedziała mądra sowa.

Temat: Prezent dla Ziemi

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wykorzystuje w praktyce wiadomości na temat segregacji odpadów
- porządkuje przedszkolny plac zabaw
- wie, jak długo rozkładają się odpady
- zna pojęcia: odpady niebezpieczne i elektrośmieci

Pomoce: worki na śmieci, foliowe rękawiczki (dla każdego dziecka), pojemniki do segregacji odpadów.

Przebieg zajęć:

3, 4 i 5-latki:

1. Zabawa ruchowa *Zbieramy śmieci*. Dzieci chodzą swobodnie po sali, gdy nauczyciel klaśnie jeden raz, dzieci schylają się udając, że podnoszą papier i wrzucają go do kosza, gdy klaśnie dwa razy, podskakują, udając, że łapią foliowy worek unoszący się na wietrze.
2. Nauczyciel mówi dzieciom, że wiedzą już dużo na temat ekologii i tego jak dbać o środowisko. Jednak nie wszyscy tyle wiedzą i na świecie niestety jest dużo śmieci. Pyta dzieci czy wiedzą, ile czasu minie, zanim te śmieci znikną (ulegną rozkładowi). Wymienia:
 - szklana butelka – nigdy;
 - papier - pół roku;
 - plastikowa butelka - około 500 lat;
 - papieros - 5 lat;
 - metalowa puszka - 1000 lat;
 - owoce, warzywa - do 1 roku;
 - guma do żucia - 5 lat.
3. Nauczyciel tłumaczy, że skoro tak długo to trwa, to należy jakoś Ziemi pomóc, bo większość śmieci będzie się rozkładała do końca ich życia. Pyta czy dzieci mają pomysł, co można zrobić. Naprowadza rozmowę na temat sprzątanania.
4. Nauczyciel przypomina dzieciom, jakie materiały należy segregować. Prosi dzieci, żeby zbierały je do osobnych worków. Tłumaczy też dzieciom, co to są odpady niebezpieczne (światłówki, baterie, akumulatory) i elektrośmieci i mówi, że takie rzeczy można wrzucać tylko do specjalnych pojemników.
5. Wyjście na plac zabaw. Rozdanie dzieciom worków i rękawiczek. Porządkowanie placu zabaw i jego okolic. Segregacja zbieranych śmieci.
6. Wrzucenie zebranych śmieci do odpowiednich pojemników.
7. Zabawy na posprzątanym placu zabaw.

Uwagi:

- Dobrze byłoby zrealizować ten scenariusz 22 kwietnia - w ramach Międzynarodowego Dnia Ziemi, jako prezent dla Ziemi z okazji jej święta.

Temat: Ekologiczna konstrukcja

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wznosi konstrukcje z dostępnych materiałów
- wykorzystuje w zabawie niepotrzebne materiały

5-latek:

- przewiduje końcowy efekt pracy konstrukcyjnej
- realizuje określony w zabawie plan działania

Pomoce: plastikowe butelki, rolki po papierze i ręcznikach, nakrętki, niepotrzebne pudełka, tektura, opakowania po jajkach, wykorzystany papier pakowy i torby ozdobne, sznurki, stare koszulki, klej, nożyczki, taśmy (np. malarska), sylwetki koszy na śmiecie (zielony, niebieski, żółty i biały).

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Wspólne przeglądanie zgromadzonych niepotrzebnych materiałów recyklingowych. Zastanowienie się, do czego jeszcze można wykorzystać posiadane materiały.
2. Budowanie konstrukcji z dostępnych materiałów. Zwrócenie szczególnej uwagi na elementy pracy zespołowej.
3. Omówienie efektów działań.
4. Rozłożenie na środku sali czterech sylwetek koszy na śmieci – pogrupowanie materiałów, z których zbudowana była konstrukcja z zachowaniem zasad segregacji śmieci i odpadów.

5-latki:

- Przed przystąpieniem do pracy konstrukcyjnej – zaplanowanie oczekiwanego końcowego efektu.

Dodatkowe polecenia:

- Można również wprowadzić zabawy tematyczne i wspólnie skonstruować np. robota.

Temat: Chronimy środowisko

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wyjaśnia pojęcie ochrona środowiska
- wymienia ekologiczne zasady, które może stosować w domu

5-latek:

- wyjaśnia pojęcie ekologia
- wyjaśnia wpływ zanieczyszczeń na przyrodę

Pomoce: plansza demonstracyjna *Kodeks Młodego Ekologa*, kartki, kredki, 5-latki **dodatkowo:** karta pracy *Plakat ekologiczny* z zeszytu nr 3.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Na przykładzie planszy demonstracyjnej *Kodeks Młodego Ekologa* omówienie możliwych sposobów ochrony środowiska w następujących obszarach:
 - Segregowanie śmieci. Omówienie zasad segregowania śmieci, zabawa z aplikacją interaktywną *Segregacja Śmieci*.
 - Oszczędzanie wody. Wymienienie możliwych sposobów oszczędzania wody - w przedszkolu, w domu, w ogrodzie.
 - Oszczędzanie energii elektrycznej. Wskazanie sposobów oszczędzania energii w domu.
 - Wskazanie sprzętów elektrycznych na terenie przedszkola i możliwych sposobów oszczędzania energii.
 - Ekologiczne zakupy.
 - Ograniczenie emisji spalin (fabryki, przemysł, środki transportu).

- Ochrona środowiska naturalnego (ochrona roślin i zwierząt zagrożonych wyginięciem, sadzenie nowych roślin).
- 2. Aktywność ruchowa na dworze: posadzenie nowych roślin w ogrodzie przedszkolnym.
- 3. Ponowne wykorzystywanie materiałów recyklingowych. Zwrócenie uwagi dzieci, że w zabawach plastycznych zwykle wykorzystywane są materiały niepotrzebne.
- 4. Wykonanie pracy plastycznej nawiązującej do wybranego zagadnienia związanego z ochroną środowiska.

5-latki:

- Wykonanie karty pracy *Plakat ekologiczny* z zeszytu nr 3.

Temat: Woda i ekologia

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wyjaśnia znaczenie wody dla życia człowieka
- ozdabia butelkę po wodzie

5-latek:

- dostrzega sposoby różnego wykorzystania plastikowych butelek po wodzie
- określa możliwe sposoby przelania wody z butelki do butelki

Pomoce: plansze demonstracyjna *Kodeks Młodego Ekologa*, *Mapa Świata*, woda w misce i ręcznik, plastikowe butelki, nakrętki, miski, sitka, lejki, konewki, wiaderka, łyżki, węże do przelewania wody, klej, nożyczki, kolorowe folie, słomki, kreda, przezroczysty dzbanek.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel zwraca uwagę na szczególne znaczenie wody w życiu człowieka (woda słodka jest niezbędna dla życia, jednak jest dobrem, którego brakuje w wielu zakątkach świata, dlatego z wody należy korzystać oszczędnie). Wskazanie na *Mapie Świata* rejonów, gdzie z uwagi na klimat występują niedobory wody. Pokazanie na tablicy interaktywnej ilustracji i pejzaży charakterystycznych dla miejsc, gdzie jest niedobór wody.
2. *Woda i ekologia* - zwrócenie uwagi na łatwość zanieczyszczenia wody (woda jest potrzebna do produkcji większości dóbr, dlatego wiele fabryk jest zlokalizowanych w pobliżu zbiorników wodnych).
3. Eksperymentowanie w małych zespołach: nauczyciel udostępnia dzieciom słoiki oraz różnego rodzaju tkaniny i materiały, z których można zrobić filtr. Sprawdzanie, jakie materiały najdokładniej oczyszczą brudną wodę.
4. Zabawy w ogrodzie przedszkolnym:
5. Zabawa twórcza: nauczyciel prosi o wymienienie jak największej liczby zastosowań dla niepotrzebnych plastikowych butelek po wodzie.
6. Zabawa nakrętkami z butelek po wodzie – na wzór gry w kapsle. Nauczyciel rysuje długi tor kredą na asfalcie, zaznacza linię startu i mety. Każde dziecko oznacza wzorem jedną nakrętkę. Gra w wyścig nakrętek - wygrywa ta osoba, która pstrykając w nakrętkę pierwsza dotrze do mety. Jeśli nakrętka wypadnie z toru – dziecko zaczyna grę od początku (nauczyciel może narysować kilka torów do rozgrywek w podgrupach).
7. Zabawa w przelewanie wody - zabawa w parach. Zadaniem dzieci jest przelanie wody z jednej butelki do drugiej w taki sposób, aby woda się nie rozlała. Dzieci mogą wykorzystywać dowolne przedmioty z dostępnych (miski, sitka, lejki, konewki, wiaderka, łyżki, węże). Pozostawienie dzieciom możliwości samodzielnego podjęcia decyzji, jakie przedmioty wykorzystają. Omówienie efektów doświadczeń i wskazanie najszybszych sposobów wykonania zadania.
8. Wazony z jednorazowych butelek: ozdobienie butelek dostępnymi materiałami, (przykładowy wzór znajduje się na planszy demonstracyjnej *Kodeks Młodego Ekologa*).

Uwagi:

- Zadania mogą być wykonywane przez kilka kolejnych dni.

Tydzień 30 – Kwiaty i owady

TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 30

Temat tygodnia: Kwiaty i owady

Cele ogólne:

- zapoznanie z roślinami i zwierzętami żyjącymi na łące
- opisywanie wyglądu kwiatów i owadów
- obserwacja przyrody na łące
- uwrażliwienie na piękno przyrody, zwłaszcza jej małych elementów

Pomoce: szarfy, bibułka w kolorze zielonym, fioletowym i żółtym, klej, karty pracy, cztery arkusze papieru pakowego, kółka w trzech wielkościach, papier kolorowy lub kartki z kolorowych magazynów, sylwetki owadów i pająków, flamastry, sznurek (włóczka), plastelina, sylwetki biedronek z różną ilością kropek, sylwetki kwiatków, pszczoł i motyli, kartoniki z cyframi od 1 do 9 oraz znakami + i =, encyklopedie, książki, albumy przyrodnicze o owadach, fotografie owadów, karteczki z rysunkami owadów, sylwetki 5 uli, kartoniki z cyframi od 1 do 9, karatecki z rysunkami pszczoł (różne ilości, zdjęcia pszczoły i osy, miód, świeczka z wosku pszczelego).

Aplikacja interaktywna: *Segregacja śmieci, Krążenie wody w przyrodzie.*

dzień 1	dzień 2	dzień 3	dzień 4	dzień 5
<ol style="list-style-type: none">1. Zabawa powitalna, integracyjna lub poranne ćwiczenia gimnastyczne.2. Wypełnianie kalendarza pogody.3. Kształtowanie słuchu fonematycznego.4. Ćwiczenia w kształtowaniu orientacji w przestrzeni.5. Zajęcia dydaktyczne.6. Piosenka: <i>Poranek</i> E. Griega.7. Zajęcia dydaktyczne.				
Wiosenne kwiaty	Motyle	Na łące	Pajęczyna pająka	Matematyka na łące
Wiosenne kwiaty				
Piękno łąki	Wiosna na łące	Co to są owady?	Pszczoły i osy	Wycieczka na łąkę lub do ogródka kwiatowego w celu obserwacji kwiatów i owadów
	Wiosna na łące			

Temat: Piękno łąki

Cele

3, 4 i 5-latek:

- dostrzega piękno otaczającego świata
- wypowiada się na temat wyglądu motyli

5-latek:

- przemalowuje ilustrację zgodnie z kodem

Pomoce: tablica interaktywna z dostępem do Internetu, wiersz B. Formy *Łąka*, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Łąka* z zeszytu nr 1.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Słuchanie wiersza B. Formy *Łąka*. Rozmowa na temat wiersza.
2. Wypowiedzi dzieci na temat, czy dobrze być motylem.
3. Oglądanie różnych motyli na tablicy interaktywnej. Opisywanie wyglądu motyla.
4. Spacer na łąkę (może być park lub skwer). Obserwacja roślin i owadów spotkanych na spacerze. Zwracanie uwagi na motyle.

5-latki:

5. Wykonanie ćwiczenia w kartach pracy – przemalowywanie łąki według kodu, nazwanie występujących tam owadów.

*Łąka*¹

Bożena Forma

Powiał letni wietrzyk,
łąka zapachniała,
świeżą koniczyną
pokryła się cała.

Brzęczą głośno pszczoły,
pracują wytrwale.
Zapylają kwiaty,
nie nudzą się wcale.

Słońce ciepłe blaski
na ziemię wysyła.
Mienią się w nich skrzydła
pięknego motyla.

Na łące tej chciałbym
znaleźć się przez chwilę
i stać się prześlicznym
barwnym motylem.

Temat: Wiosenne kwiaty

Cele

3,4 i 5-latek:

- wymienia nazwy wiosennych kwiatów
- wypowiada się na temat wyglądu kwiatów

1 http://www.rokwpzedszkolu.pl/index.php?k=k0402&d=st&sort=t_a (20.05.2013r.).

5-latek:

- wykonuje pracę plastyczną poprzez tworzenie kulek z bibuły i wylepianie konturu kwiatów

Pomoce: tablica interaktywna z dostępem do Internetu, utwór E. Griega *Morgenstimmung*, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Wiosenne kwiaty z zeszytu nr 1*, bibułka w kolorze zielonym, fioletowym i żółtym, klej.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Rozwiązywanie zagadek dotyczących kwiatów, pokaz każdego kwiatka na tablicy interaktywnej (po odgadnięciu zagadki). Ćwiczenia językowe w opisywaniu wyglądu danego kwiatka.

„Kwitnie białą całą wiosną. Kwitnie także latem.

Płatków ma podobno sto. Co to jest za kwiatek?” (stokrotka)

„Spadły w las białe gwiazdki. Jest ich tyle, tyle... Co to za kwiatki?” (zawilce)

„Ma złote serduszko, ciepłutki kożuszek,
rośnie na polance liliowy kwiatusek.” (sasanka)

„»Pan« jest w tej zagadce oraz wyraz »tuli«
a całość wyrosła z niewielkiej cebuli.” (tulipan)

„Jeszcze śpi wszystko, co żyje, jeszcze nie rośnie,
a on śmiało śnieg przebiję, powie wam o wiosnie.” (przebiśnieg)

„Liliowy górski kieliszek mrozu, śniegu się nie lęka,
a zniszczyć go tylko może bezmyślna człowieka ręka.” (krokus)

„Tam w lesie cienistym, zakwitła niebiesko.

Na łące na pewno czułaby się kiepsko.

A gdy zakwitła w marcu, to wtedy już wiecie,

że nieodwołanie jest wiosna na świecie.” (przyłaszczka)”

2. Zabawa muzyczno-ruchowa. Dzieci naśladują wyrastanie kwiatusek z nasiona do utworu E. Griega *Morgenstimmung*.

5-latki:

3. Wykonanie ćwiczenia w kartach pracy. Rysowanie po śladzie krokusów. Przygotowanie tła za pomocą kredki świecowej, przygotowanie kulek z bibuły i wylepianie nimi krokusów.

Temat: Wiosna na łące

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wymienia owady charakterystyczne dla ekosystemu łąki
- wykonuje ćwiczenia ortofoniczne – naśladuje odgłosy owadów
- wykonuje ćwiczenia fizyczne
- reaguje na zmianę wysokości dźwięku naśladując określone owady

5-latek:

- rozpoznaje literę c i C
- dokonuje analizy i syntezy wyrazów z głoską c

Pomoce: plansza demonstracyjna *Łąka*, szarfy, nagranie – dźwięki wysokie, średnie i niskie, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Literka C z zeszytu nr 4*.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Oglądanie planszy demonstracyjnej *Łąka*. Dzieci wspólnie z nauczycielem wyodrębniają poszczególne gatunki owadów i ptaków i naśladują ich ruchy oraz odgłosy, jakie wydają. Szukanie innych owadów oraz zwierząt żyjących na

łące i naśladowanie ich odgłosów: pszczoła (bzem, bzem), komar (bzzzy, bzzzy), mucha (bzym, bzym), bąk (bzyk, bzyk), osa (bzom, bzom), konik polny (cyk, cyk), jeż (fu, fu), gołąb (guu, guu), wróbel (ćwir, ćwir), kukułka (kuku, kuku), bocian (kle, kle), żaba (kum, kum).

2. Nauczyciel dzieli dzieci na 4 zespoły i przydziela im role – owadów z punktu pierwszego (jeden zespół ma jedną rolę). Zespoły stają w grupach, w różnych częściach sali. Nauczyciel gra na dowolnym instrumencie melodycznym lub korzysta z nagrania na płycie – dźwięki wysokie, niskie, średnie. Należy umówić się z dziećmi, który zespół ma jaki dźwięk. Może to być, np.:
 - dźwięki wysokie – komary;
 - dźwięki średnie – pszczoły;
 - dźwięki niskie – bąki;
 - cisza – konik polny.
3. Zadaniem zespołu jest wyjście na środek sali i naśladowanie ruchu i dźwięku charakterystycznego dla danego owada wtedy, kiedy słychać określone dźwięki.
4. Nauczyciel rozkłada na sali szarfy. Każda szarfa to jeden kwiat. Kiedy gra muzyka, dzieci – „motylki” latają po sali, a gdy muzyka ucichnie, muszą usiąść na wybranym „kwiatku”. Zabawę można urozmaicić, przy każdej rundzie zmniejszać ilość szarf, a dziecko, które nie ma gdzie usiąść opada z zabawy.
5. Zabawa typu berek – *Bociek i żaby*. Berek to bociek, goni on pozostałych, czyli żaby. Osoba złapana musi kucnąć i poruszać się jak żabka do momentu „uratowania”. Uratowanie polega na tym, że inny uciekający musi przełożyć nogę nad głowę żabki.

5-latki:

6. Próby układania wierszy o tematyce związanej z wiosną. Śpiewanie stworzonych wierszyków na dowolną melodię.
7. Wprowadzenie litery C i c na podstawie wyrazu cytryna. Analiza i synteza wyrazów z głoską c.
8. Wykonanie ćwiczenia w karcie pracy – wypychanie literki, pisanie jej po śladzie. Zabawa twórcza polegająca na przerobieniu literki C w dowolny przedmiot.

Temat: Co to są owady?

Cele

3, 4 i 5-latek:

- zna podstawowe wiadomości na temat owadów
- zna i rozumie liczebniki porządkowe
- potrafi wymienić pożyteczne owady
- wie, jak zbudowane są owady - dostrzega wspólne cechy w ich budowie

5-latek:

- określa, w którą stronę lecą motyle
- dorysowuje wzory na skrzydłach motyli

Pomoce: encyklopedie, książki, albumy przyrodnicze o owadach, fotografie owadów, karteczki z rysunkami owadów;

5-latki dodatkowo: karta pracy *Wzorzyste motyle* z zeszytu nr 2.

Przebieg zajęć:

3, 4 i 5-latki:

1. Zabawa ruchowa *Motyle*. Nauczyciel prosi dzieci, aby wyobraziły sobie, że są motylami i latają swobodnie po łące. Prosi, żeby uważnie słuchały, a on im podpowie, gdzie są najładniejsze kwiaty i będą się tam kierowały (np. zielony samochód, trzecie okno od drzwi, 2 stolik od strony biurka itp.)
2. Nauczyciel prosi dzieci, aby wyobraziły sobie, że są przybyszem z innej planety i spróbowały mu wyjaśnić, co to są owady.
3. Wymienianie przez dzieci znanych im owadów.
4. Oglądanie zdjęć owadów, szukanie podobieństw w ich wyglądzie, próby dokonywania przez dzieci uogólnień na temat wyglądu owadów. Nauczyciel może zadawać pytania pomocnicze, naprowadzające.
5. Nauczyciel czyta dzieciom tekst na temat owadów.
6. Wymienianie przez dzieci znanych im owadów, wyszukiwanie ich na zdjęciach. Podział na pożyteczne i szkodniki.

- Oglądanie albumów i książek o owadach, wyszukiwanie przez dzieci interesujących owadów - poszukiwanie przez nauczyciela ciekawostek na ich temat.
- Losowanie przez chętne dzieci kartek z obrazkami owadów- układanie zagadek na ich temat. Przed dziećmi dodatkowo rozłożone są zdjęcia różnych owadów. Dziecko, które rozwiąże zagadkę, udziela odpowiedzi, a jednocześnie mówi, na którym ze zdjęć znajduje się dany owad np. *rozwiązaniem jest pszczoła, znajduje się na trzecim zdjęciu od lewej strony.*

5-latki:

- Wypełnianie karty pracy *Wzorzyste motyle* – określanie, w którą stronę lecą motyle, dorysowywanie wzoru na skrzydłach.

Owady, insekty (*Insecta*) – gromada stawonogów. Jest to najliczniejsza grupa zwierząt. Zwierzęta te żyją we wszystkich środowiskach lądowych, przystosowały się także do środowiska wodnego. Były pierwszymi zwierzętami, które posiadały umiejętność aktywnego lotu. Rozmiary ciała owadów wahają się od 0,25 mm do ponad 35 cm. W Polsce do najliczniej reprezentowanych rzędów owadów należą motyle, chrząszcze, błonkówki i muchówki. Owady mają olbrzymie znaczenie w przyrodzie, są wśród nich owady zarówno pożyteczne, jak i szkodniki. Nauka zajmująca się owadami to entomologia. Ciała wszystkich owadów podzielić można na trzy odcinki: głowę, tułów i odwłok. Wszystkie owady wykluwają się z jajek. Postać dorosła to imago.¹

Temat: Matematyka na łące

Cele

3, 4 i 5-latek:

- przelicza, dodaje i odejmuje na konkretach w zakresie 9
- określa położenie przedmiotów względem siebie i drugiej osoby
- stosuje liczebniki porządkowe
- określa liczebność zbiorów

5-latek:

- dopełnia zbiory do 9
- porównuje liczebność zbiorów - określa, o ile jest więcej/mniej

Pomoce: sylwety biedronek z różną ilością kropek, sylwety kwiatków, pszczoł i motyli, kartoniki z cyframi od 1 do 9 i znakami +, =.

Przebieg zajęć:

3, 4 i 5-latki:

- Zabawa ruchowa *Spacer po łące* - dzieci poruszają się swobodnie po sali. Na hasło nauczyciela „przyklejają stopy do ziemi” schylają się i podnoszą z ziemi po jednej sylwecie kwiatka, biedronki, pszczoły lub motyla. Jeśli są w stanie jej dosięgnąć bez odrywania stóp od podłogi. Zabawa trwa tak długo, aż wszystkie sylwety będą zebrane.
- Nauczyciel układa sylwety przed dziećmi i zadaje pytania, np. „Który z kolei jest żółty motylek?”, „Która biedronka ma 5 kropek?”, „Który jest biały kwiatek?”. Dzieci odpowiadają posługując się liczebnikami porządkowymi.
- Po chwili nauczyciel zmienia charakter zadawanych pytań: „Co jest pierwsze?”, „Co jest piąte?”, itp.
- Nauczyciel prosi dzieci, żeby starały się znaleźć dwie biedronki, które razem mają np. 5 kropek, 7 kropek, 9 kropek itp.
- Słuchanie opowieści matematycznych - chętne dzieci mogą je ilustrować odpowiednimi sylwetkami, np.:
 - „Po łące latały 3 biedronki, później nadleciała jedna pszczoła i dwa motyle. Ile razem jest owadów?”
 - „Po łące latało 5 pszczoł, jedna odleciała a zamiast niej pojawiły się dwie biedronki - ile teraz jest owadów?”
 - „Na łące rosną 3 kwiaty - na każdym są dwie pszczoły - ile pszczoł jest razem?”
 - „Na łące rosło dziewięć kwiatów, 5 przekwitło, ile kwiatów zostało?”, itp.

¹ Źródło: Wikipedia.

6. Zabawa ruchowa - każde dziecko wybiera sobie jedną sylwetę i przez chwilę wciela się w rolę zwierzęcia lub kwiatka, którą przedstawia ilustrując ruchem opowiadanie nauczyciela. „Jest piękny pogodny dzień na łące, wieje spokojny wietrzyk, kwiaty kołyszą się na nim łagodnie, pszczoły zbierają nektar, biedronki wesoło latają, motyle gonią się wzajemnie. Nagle wiatr staje się coraz mocniejszy, wieje mocno z prawej strony i z lewej. Przewraca kwiatki i przyciąga do ziemi owady. Po chwili jednak znów wychodzi słońce, kwiatki znów rosną, owady zaczynają latać”.
7. Dzieci siadają na dywanie ze swoimi sylwetami i układają je zgodnie z poleceniami nauczyciela: przed sobą, za sobą, po lewej stronie, po prawej stronie, unoszą nad siebie, układają pod sobą.
8. Potem nauczyciel prosi, żeby dzieci dobrały się w pary i usiadły naprzeciwko siebie. Jedno z dzieci siedzi nieruchomo, a drugie układa sylwetę zgodnie z poleceniami nauczyciela: przed kolegą (koleżanką), za nim (nią), po jego (jej) prawej stronie, po jego (jej) lewej stronie.
9. Następnie następuje zamiana ról w parach.

5-latki:

10. Nauczyciel układa przed dziećmi sylwety biedronek, prosi, żeby dzieci dobrały je tak, żeby razem miały 9 kropek. Po dobraniu biedronek dzieci przygotowują też zapis działania z kartoników (np. biedronka z 3 kropkami, z 2 i z 4 - dzieci układają z kartoników $3+2+4=9$).
11. Dzieci liczą, ile jest biedronek, ile pszczół, ile kwiatów i ile motyli. Określają, w którym zbiorze jest więcej, w którym mniej i o ile (sprawdzają, przez dobieranie w pary - liczą, ile zostanie bez pary).

Temat: Pszczoły i osy

Cele

3, 4 i 5-latek:

- przelicza w zakresie 9
- odróżnia pszczołę od osy
- wie, jakie korzyści przynosi hodowla pszczół
- zna podstawowe zasady zachowania się przy pszczołach

5-latek:

- dodaje i odejmuje na palcach, stara się dodawać i odejmować w pamięci

Pomoce: sylwety 5 uli, kartoniki z cyframi od 1 do 9, karteczki z rysunkami pszczół (różne ilości), zdjęcia pszczoły i osy, miód, świeczka z wosku pszczelego.

Przebieg zajęć:

3, 4 i 5-latki:

1. Zabawa ruchowa *Pszczoły i ule*, dzieci losują karteczki z rysunkami pszczół - liczą, ile ich jest. Udając pszczoły, poruszają się swobodnie po sali. Na hasło nauczyciela „do ula” starają się jak najszybciej odnaleźć ul oznaczony taką samą ilością pszczół i przy nim stanąć. Gdy pszczoły znów zaczynają latać, nauczyciel zmienia umiejscowienie uli w sali i zabawa trwa dalej.
2. Nauczyciel pokazuje dzieciom zdjęcie pszczoły i zdjęcie osy. Pyta dzieci, czym się różnią od siebie.
3. Nauczyciel pyta dzieci, jakie jeszcze znają różnice między pszczołami i osami (pszczoła żądli tylko raz i zostawia żądło, osa może żądlić wiele razy; pszczoły budują ule w drzewach, osy w ziemi i pod nią, pszczoły produkują miód, osy nie; pszczoły zbierając nektar zapylają kwiaty, osy nie).
4. Nauczyciel pyta dzieci, czy wiedzą, jakie korzyści mamy z pszczół (wosk pszczeli, miód, zapylenie kwiatów).
5. Oglądanie świeczki z wosku pszczelego, oglądanie miodu, wąchanie go, próbowanie przez chętne dzieci (nauczyciel musi się wcześniej upewnić, czy żadne z dzieci nie ma alergii!).
6. Nazywanie różnych rodzajów miodów - nauczyciel zadaje pytania, dzieci odpowiadają, jak nazywa się miód: z lipy (lipowy), z wrzosu (wrzosowy), z gryki (gryczany), z różnych gatunków kwiatów (wielokwiatowy). Wyjaśnienie przez dzieci lub chętne dziecko, jak powstaje miód spadziowy.
7. Rozmowa na temat właściwości miodu (smaku, koloru, zapachu, właściwości zdrowotnych).
8. Rozmowa na temat zachowania w pobliżu pszczół i os - jak się zachowywać, żeby nie prowokować do użądleń (spokojne ruchy, nie odganiać, nie uderzać).
9. Nauczyciel tłumaczy, jak należy wyciągać żądło (nie łapiemy mocno palcami, bo można w ten sposób „wstrzyknąć” resztki jadu, które w nim zostały, lepiej delikatnie zsunąć bokiem np. przy użyciu linijki).

10. Omówienie sposobów łagodzenia bólu i opuchlizny - wymienianie przez dzieci znanych im sposobów (okłady z lodu, z cebuli, specjalne maści itp.).
11. Zwrócenie uwagi, że dla osób uczulonych użądlenie może być niebezpieczne - przypomnienie numeru na pogotowie (999, 112).

5-latki:

12. Zabawa ruchowa *Pszczoly i ule* - tak jak na początku zajęć dzieci losują karteczki z rysunkami pszczoł, liczą, ile ich jest. Tym razem jednak ule oznaczone są kartkami z działaniami matematycznymi, np. 3+4 i dodatkowo rysunkiem przedstawiającym dwie grupy pszczoł - po jednej stronie kartki 3 po drugiej 4. Zadaniem dzieci jest więc, po usłyszeniu hasła nauczyciela „do ula”, jak najszybsze przeliczenie działań na ulach i odnalezienie właściwego. Gdy pszczoły znów zaczynają latać, nauczyciel zmienia umiejscowienie uli w sali i zabawa trwa dalej.

Temat: Motyle

Cele

3, 4 i 5-latek:

- opisuje wygląd motyli
- maluje motyle farbami w technice plam

5-latek:

- opisuje stadia rozwojowe motyla
- wyjaśnia znaczenie pojęcia symetryczny

Pomoce: kartki A4, farby, pędzle, tablica demonstracyjna *Stadia rozwojowe*.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel, wykorzystując dostęp do Internetu oraz tablicę interaktywną, prezentuje dzieciom wygląd różnych motyli, np. rusałka pawik, rusałka admirał, bielinek kapustnik, modraszek ikar. Opisywanie oglądanych motyli.
2. Na przykładzie tablicy demonstracyjnej *Stadia rozwojowe* omówienie etapów przekształcania się gąsienicy w motyla (jako ilustrację można również wykorzystać książkę *Bardzo głodna gąsienica* E. Carle).
3. Praca plastyczna: nauczyciel prosi dzieci, aby złożyły na pół kartki formatu A4. Sprawdza, czy kartki zostały równo złożone.
4. Na złożeniu kartki dzieci malują flamastrami lub farbami korpus oraz głowę i czułki motyla. Nałożenie grubych warstw farby (kilku kolorów) w pobliżu złożenia kartki – większej ilości w górnej części, mniejszej ilości – w dolnej części kartki (skrzydła motyla). Złożenie kartki i rozprowadzenie wewnątrz farb. Rozłożenie pracy i pozostawienie jej do wyschnięcia. Eksperymenty z barwą – nakładanie różnych kolorów farb na kolejne kartki.
5. Na przykładzie motyli - kleksów mówienie zasady symetrii.
6. Wyschnięte motyle można wyciąć i powiesić na nitkach.
7. Omówienie prac, przygotowanie wystawy motyli.

Temat: Na łące

Cele

3, 4 i 5-latek:

- opisuje wygląd łąki
- wykleja przestrzenne kwiaty z papieru

5-latek:

- wycina z papieru kształty kwiatów
- wymienia owady występujące na łące

Pomoce: plansze demonstracyjne *Łąka* i *100 Zwierząt*, dwa arkusze papieru pakowego, kółka w trzech wielkościach, nakrętki od soków, papier kolorowy lub kartki z kolorowych magazynów, sylwetki owadów i pająków, klej, nożyczki, 5-latki dodatkowo: karta pracy *Owady i pająki* z zeszytu nr 4.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Wspólne omówienie planszy demonstracyjnej *Łąka*, wyszukanie owadów i pajaków na planszy *100 Zwierząt*. Próba nazwania odszukanych owadów. Zaprezentowanie owadów, które mają szczególne umiejętności lub wygląd: np. patyczak (trudno zauważyć go na drzewie, wygląda jak patyk), fruczak gołąbek (motyl, który zachowuje się i przypomina kolibra, najmniejszego ptaka świata), nartnik (potrafi chodzić po powierzchni wody).
2. Nauczyciel rozkłada na stolikach papier pakowy, zadaniem dzieci jest wyklejenie łąki wykorzystując przygotowane przez nauczyciela kółka z papieru oraz dowolnie wycięte kształty z kolorowych magazynów.
3. Przyklejenie kwiatów z kółek w taki sposób, aby posmarowany klejem był tylko środek kółka/kwiatka, a pozostała część odstawała od arkusza papieru (zaginanie brzegów papieru do siebie). Przyklejanie kółek różnej wielkości - jedno na drugim.
4. Przyklejanie kolorowych nakrętek jako środków kwiatów oraz łądyg ze zrolowanych pasków papieru.
5. Eksperymentowanie z papierem – wycinanie różnych kształtów kwiatów i liści w taki sposób, aby kwiaty sprawiały wrażenie przestrzennych (odstawały w niektórych miejscach od arkusza papieru pakowego).
6. Przyklejenie do makiety łąki sylwetek owadów wyciętych z ilustracji i magazynów.
7. Omówienie powstałych prac.

5-latki:

8. Punkt 2. - starsze dzieci mogą składać kółka (kwiaty) i nacinać od zewnątrz różne kształty płatków.
9. W punkcie 4. wykorzystanie karty pracy *Owady i pająki* z zeszytu nr 4.

Temat: Pajęczyna pająka

Cele

3, 4 i 5-latek:

- opisuje wygląd pająka
- wyjaśnia, w jaki sposób powstaje sieć pająka

Pomoce: kartki, flamastry, sznurek (włóczka), plastelina, tablica interaktywna, plansze demonstracyjne *Łąka* i *100 Zwierząt*, zasoby Internetu.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Swobodna rozmowa na temat pajaków i ich wyglądu. Próba odpowiedzi na pytanie „Czym pająk różni się od owada?” (pająk ma osiem nóg i parę jadowitych szczękoczułków, a jego ciało składa się z dwóch części – głowotułowia i odwłoka.)
2. Korzystając z zasobów Internetu - oglądanie na tablicy interaktywnej pajaków i wytwarzanych przez nie sieci (pająki są bardzo dobrymi budowniczymi i tworzą sieci różnego kształtu). Nauczyciel wyświetla na tablicy sieć kolistą wytworzoną przez pająka krzyżaka. Dokładne przyjrzenie się sieci, próba odwzorowania sieci flamastrem na kartce papieru (narysowanie małego okręgu na środku kartki, narysowanie promieni biegnących od środka kółka do brzegu kartki, na koniec połączenie promieni po liniach zbliżonych do okręgów – narysowanie kilku okręgów różnej wielkości).
3. Wyklejanie pajęczyny sznurkiem (włóczką) lub plasteliną po narysowanym śladzie. Staranne posmarowanie klejem narysowanych konturów pajęczyny i wyklejenie ich sznurkiem. Ważne jest, aby zachować taką kolejność wyklejania jak podczas rysowania elementów – w taki właśnie sposób tworzone są prawdziwe sieci przez pająki.
4. Wyklejenie z plasteliny na pajęczynie pajaków krzyżaków.
5. Spacer w ogrodzie przedszkolnym: poszukiwanie pajęczyn i pajaków, prowadzenie obserwacji przyrodniczych, zrobienie zdjęć.

Wersja łatwiejsza:

- Młodsze dzieci mogą wyklejać narysowaną sieć plasteliną lub paskami papieru.

Tydzień 31 – Wielkanoc

TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 31

Temat tygodnia: Wielkanoc

Cele ogólne:

- poznanie tradycji i zwyczajów związanych ze Świątami Wielkanocnymi
- przygotowanie ozdób świątecznych
- poznanie pracy rolnika i wytworów jego pracy
- ćwiczenia pamięci

Pomoce: bloki kolorowe (A3 i A4), stare papiery (ścinki), zszywacz, 6 jajek (plastikowych, styropianowych lub innych), paski papieru w dwóch kolorach – długość około 20cm, szerokość ok. 3cm, białe kartki A4, rolki po papierze toaletowym lub ręcznikach kuchennych, kolorowy brystol (małe kawałki), wata, nasiona rzeżuchy, przyniesione przez dzieci pudełka po małych jogurtach.

Aplikacja interaktywna: *Wzrost rośliny, Jak powstaje...*

dzień 1	dzień 2	dzień 3	dzień 4	dzień 5
1. Zabawa powitalna, integracyjna lub poranne ćwiczenia gimnastyczne. 2. Wypełnianie kalendarza pogody. 3. Kształtowanie słuchu fonematycznego. 4. Ćwiczenia w kształtowaniu orientacji w przestrzeni. 5. Zajęcia dydaktyczne. 6. Piosenka: <i>Miała baba koguta</i> . 7. Zajęcia dydaktyczne.				
J jak jajko	Koszyk	Wielkanocne zajęcia	Praca rolnika	Wielkanocna rzeżucha
J jak jajko				
Pisanki	x	x	x	x

Temat: J jak jajko

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wykonuje ozdobę świąteczną – przestrzenne jajko

5-latek:

- wymienia niektóre stadia rozwojowe zwierząt jajorodnych: krokodyla i bociana oraz żaby i motyla
- rozpoznaje literę j i J

Pomoce: plansza demonstracyjna *Stadia rozwojowe zwierząt*, bloki kolorowe (A3 i A4), stare papiery (ścinki), zszywacz, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Literka J* z zeszytu nr 4.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Oglądanie planszy demonstracyjnej przedstawiającej stadia rozwojowe krokodyla, żaby, bociana i motyla. Opisywanie poszczególnych stadiów rozwojowych. Rozmowa na temat tego, że tak różne zwierzęta rodzą się z jajek. Porównywanie wielkości tych jajek.
2. Przygotowanie przestrzennych jajek różnej wielkości. Dzieci wycinają z papieru po dwa takie same jajka, ale mogą być w różnych kolorach. Jajka można wyciąć z formatu A3 i mniejsze. Z pomocą nauczyciela dzieci zszywają dwa jajka, przy jego obrzeżach, tak żeby je połączyć. Należy zostawić niewielki otwór. Do otworu trzeba włożyć podarte na kawałki ścinki, które zostały po wycięciu jajka, ale również stare kawałki bibuły, papierów. Następnie należy zszyć jajko do końca.
3. Ozdabianie wykonanych jajek w dowolny sposób (rysowanie, malowanie, naklejanie wyciętych elementów).
4. Porównywanie wielkości wykonanych jajek. Stosowanie pojęć: większe, mniejsze.

5-latki:

5. Zapoznanie dzieci z wyglądem litery J i j. Rysowanie liter palcem po śladzie.
6. Wykonanie ćwiczenia w kartach pracy. Rysowanie przedmiotów, które mają jajowaty kształt.
7. Rysowanie kurczaczka według wiersza W. Szumanównej¹:

„Kurczątko z jajeczka się urodziło...
Główkę, brzuszek wychyliło.
Na dwie nóżki wskoczyło.
Czarne oczka otworzyło,
Dziobek mały rozchyliło,
Że jest głodne zakwiliło.”

Wersja łatwiejsza:

- Do wykonania jajek można przygotować dzieciom szablony.

Temat: Pisanki

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wypowiada się na temat tradycji malowania jajek w okresie wielkanocnym
- wymienia różne rodzaje pisanek

5-latek:

- rysuje szlaczki na pisankach

¹ E. M. Skorek, *Rysowane wierszyki*, Kraków: Impuls, 2006.

Pomoce: tablica interaktywna z dostępem do Internetu, 6 jajek (plastikowych styropianowych lub innych), wiersz *Pisanki* H. Szayerowej, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Pisanki* z zeszytu nr 1.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Oglądanie różnych pisanek przyniesionych przez nauczyciela lub wyświetlanie ich przy wykorzystaniu tablicy interaktywnej. Zwrócenie uwagi na różne sposoby ozdabiania jajek: kraszanka (czerwona), z motywem łowickim, malowanka (jednobarwna, ale nie czerwona), skrobanka (jednobarwna z wyskrobanym wzorem), wyklejanka (z włóczki), pisanki (zrobione woskiem i zabarwione), czekoladowe jajeczka.
2. Słuchanie wiersza *Pisanki* H. Szayerowej. Rozmowa na temat wiersza. Wymienianie potraw, które można zrobić z jajek. Wypowiedzi dzieci na temat tego, dlaczego kura chciała dać swoje jajko tylko na pisankę.
3. Liczenie jajek. Stosowanie nazw liczebników porządkowych.
4. Zabawa *Złodziej jajek*. Dzieci siedzą w kole, wewnątrz koła jest „kura”. „Kura” ma zawiązane oczy, przed nią stoi pojemniczka z jajkami. Dzieci wstają pojedynczo i poruszając się powoli próbują wykraść jajko, skradają się tak, żeby „kura” nie usłyszała. Jeśli „kura” usłyszy musi wskazać, z której strony osoba idzie. Jeśli wskaże poprawnie, dziecko siada na swoje miejsce. Po chwili zabawę przerywa się, a „kura” przelicza, ile jajek jej zostało. Rolę kury przejmuje inne dziecko. Wygrywa ta osoba, która ocaliła najwięcej jajek.
5. Zabawy grafomotoryczne. Wybrane dzieci wyznaczają, za pomocą jakiego wzoru ozdabiają jajko. Wszystkie dzieci palcem w powietrzu, a potem palcem na dywanie kreślą dany wzór.

5-latki:

Wykonanie ćwiczenia w karcie pracy – rysowanie szlaczków na pisankach, projektowanie własnych wzorów.

*Pisanki*¹

Halina Szayerowa

Zniosła mi kura jajek sześć.
Pytam więc kury, czy mogę zjeść?
Ko...ko...ko... – zaprzecza hardo.
Ani sadzonych, ani na twardo.
I jajecznicy – nie.
I na miękko – nie!
Nie dam! Choćbym miała pęknąć!
Więc pytam grzecznie kury, czy mogę
utrzeć te jajka na kogel-mogel?
Spojrzała na mnie...jak na osła...
i zagdakała wielce wyniosła,
że jaja...na pisanki zniosła!

Temat: Praca rolnika

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wykonuje ćwiczenia narządów artykulacyjnych, aktywizuje tylną część języka
- uważnie słucha tekstu czytanego przez nauczyciela

5-latek:

- wypowiada się z zastosowaniem pojęć określających następstwa czasowe
- układa w kolejności elementy historyjki obrazkowej przedstawiającej powstanie chleba

Pomoce: aplikacja interaktywna *Zwierzęta i ich potomstwo*, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Praca rolnika* z zeszytu nr 1, aplikacja interaktywna *Jak to jest zrobione – chleb*.

¹ <http://miastodzieci.pl/piosenki-wiersze/123/1062:pisanki>, (12.03.2013 r.).

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Opowiadanie *W gospodarstwie*¹. Nauczyciel czyta tekst (może czytać z wykorzystaniem pacynki Babci Wiedzy) dotyczący pracy rolnika. W określonych miejscach dzieci naśladują odgłosy zwierząt.
2. W gospodarstwie jest zawsze bardzo dużo pracy, dlatego rolnik musi wstać bardzo wcześnie. Zjada solidne śniadanie, a potem rusza do pracy. Najpierw trzeba wydoić i nakarmić krowy, które mieszkają w oborze, bo już od rana głośno muczą (*naśladowanie odgłosu krowy – muuu, muuu*). Mleko krów zostanie przekazane do mleczarni. (*Zapytanie dzieci czy wiedzą, jakie produkty mamy z mleka*). Na śniadanko czekają też świnki w chlewiku (*naśladowanie odgłosu świnki – kwi, kwi lub chrum, chrum*). Świnki uwielbiają jeść, ciągle są głodne. Rolnik musi posprzątać klatkę świnek. Wyrzuca brudną słomę i ścieli świeżą. Musi mieć do tego widły i taczki. Kiedy słońce wzeszło rozlega się na podwórku głos koguta – kuku – ryku (*naśladowanie przez dzieci tego odgłosu*). To taki wiejski budzik. Obudził on wszystkie ptaki w kurniku: kury (*naśladowanie - ko, ko*), kaczki (*naśladowanie - kwa, kwa*), gęsi (*naśladowanie gę, gę lub ssss, ssss*), indyki (*naśladowanie gul, gul*). (*Zapytanie dzieci czy wiedzą, jakie korzyści mamy z hodowania tych ptaków*). Teraz trzeba owce (*be, be, be*) wypuścić z zagrody i zaprowadzić na pastwisko. Zaraz do gospodarza przybiega pies (*hau, hau*). Jest on bardzo pomocny przy wyprowadzaniu owiec. Pies pilnuje, żeby nie zgubiła się żadna owieczka. Na łąkę trzeba wyprowadzić też krowę (*muuu, muuu*). Po południu jest czas na zjedzenie obiadu, ale trzeba się śpieszyć, bo przecież zwierzęta też są głodne. Więc rolnik czym prędzej wraca do pracy. Karmi on zwierzęta, przygotowuje drewno na opał, pracuje w polu, sprząta podwórko. Wieczorem, kiedy wszyscy już kończą swoją pracę, rolnik musi zająć się zwierzętami: przyprowadzić je z pastwiska, wydoić krowy i owce, nakarmić je. Kiedy kończy pracę, jest już bardzo późno.
3. Rozmowa z dziećmi na temat pracy rolnika na podstawie tekstu i własnych doświadczeń. Ustalenie czy praca rolnika jest ciężka, czy lekka.
4. Zabawa ruchowa *Wiejskie podwórko* – reakcja na sygnał nauczyciela, zapamiętywanie wyznaczonej roli, aktywizacja tylnej części języka poprzez wypowiedzianie sylab z głoskami tylnojęzykowymi.
5. Dzielimy dzieci na 4 grupy – ptaki hodowlane: gęsi, kury, kaczki i indyki. Dzieci poruszają się (kucając) po całej sali. Na sygnał nauczyciela, będący wywołaniem danego rodzaju ptaków, przybiegają wszystkie dzieci, które pełniły rolę określonego ptaka i wydają charakterystyczny dla niego odgłos.

5-latki:

6. Praca z aplikacją interaktywną *Zwierzęta i ich potomstwo*. Przygotowujemy część zadaniową aplikacji. Zadaniem chętnych dzieci jest przypomnienie, jakie czynności wykonywał rolnik z zastosowaniem pojęć dotyczących następstw czasowych (najpierw, wcześniej rano, potem, następnie, na końcu itp.). W momencie, kiedy pojawiają się określone zwierzęta, dziecko na tablicy układa całą rodzinę (kur, kaczek, krów itd.) i naśladuje charakterystyczny dla nich odgłos.
7. Praca rolnika to nie tylko hodowanie zwierząt, ale również praca w polu. Rozmowa dotycząca tego zagadnienia (na czym polega praca w polu, jakie dzieci znają maszyny rolnicze, co mamy dzięki tej pracy).
8. Rozmowa na temat tego, że bez pracy rolnika nie byłoby chleba. Oglądanie aplikacji interaktywnej *Jak powstaje chleb* i omówienie poszczególnych etapów produkcji chleba. Wykonanie zadania na tablicy interaktywnej – ułożenie obrazków przedstawiających historię chleba w odpowiedniej kolejności: sianie zboża; zboże wykiełkowane – faza krzewienia i strzelania w źdźbło; dojrzewanie kłosów zboża, żniwa – koszenie zboża; przekazanie ziaren zboża do młyna; wyprodukowanie mąki; wyrabianie ciasta na chleb; pieczenie chleba; zakup chleba w sklepie.
9. Wykonanie ćwiczenia w kartach pracy. Ułożenie historyjki obrazkowej – *Jak powstaje chleb*. Wspólne opowiadanie tej historii. Warto żeby dzieci wzięły tą historyjkę do domu i opowiedziały ją komuś z rodziny.

Uwagi:

- Druga część zajęć przeznaczona jest dla dzieci starszych, ale ze względu na jej atrakcyjność i wykorzystanie multimediów zachęcamy do przeprowadzenia ich również w młodszej grupie, jako zajęcia kolejne lub w innym dniu.
- Jeżeli ćwiczenie związane z opowiadaniem pewnych historii są prowadzone rzadko, dzieci mają z tym ogromne trudności. Dlatego też należy wspomagać dziecko w takich ćwiczeniach: wspierać i zachęcać w rozpoczynaniu zdania, pomagać w tworzeniu wypowiedzi kilkuzdaniowych. Należy zwrócić uwagę, aby dzieci wypowiadały się poprawnie stylistycznie. Można pozwolić dziecku się wypowiedzieć, ale potem należy powtórzyć zdanie w prawidłowej formie, żeby nie utrwałać złych nawyków językowych.

¹ autor: Agnieszka Pieluszyńska.

Temat: Wielkanocna rzeżucha

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wie, w jaki sposób należy dbać o rośliny
- samodzielnie sadi rzeżuchę
- zobowiązuje się do dbania o własną sadzonkę

Pomoce: wata, nasiona rzeżuchy, przyniesione przez dzieci pudełka po małych jogurtach, plansza demonstracyjna *Co jest roślinie potrzebne do życia?*.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Oglądanie planszy demonstracyjnej *Co jest roślinie potrzebne do życia?* - przypomnienie zasad dbałości o rośliny.
2. Rozmowa na temat tego, co symbolizuje rzeżucha i dlaczego jest siana w czasie trwania Świąt Wielkanocnych.
3. Oglądanie rzeczy przyniesionych przez dzieci - pudełek po jogurtach oraz przygotowanych przez nauczyciela - wata, woda i nasionka. Nauczyciel pyta dzieci, czy wiedzą, co to są za nasiona - rzeżucha.
4. Nauczyciel informuje dzieci, że w przyniesionych przez nich pudełkach po jogurtach będą sadić rzeżuchę.
5. Nauczyciel rozdaje dzieciom kawałki waty, dzieci solidnie upychają watę w pudełkach.
6. Następnie nauczyciel wsypuje ziarenka rzeżuchy do przygotowanych przez dzieci pojemniczków.
7. Na koniec dzieci podlewają delikatnie wodą nasionka leżące na wacie.
8. Nauczyciel tłumaczy dzieciom, że rzeżuchę należy podlewać codziennie, aby urosła, jednak uczula dzieci, aby przed podlaniem dotknęły watkę i sprawdziły, czy jest sucha. Jeśli jest wilgotna - tego dnia nie należy dolewać już wody. Informuje dzieci także, że na wzrost rzeżuchy należy kilka dni poczekać.
9. Rozwiązywanie zagadek dotyczących Wielkanocy:

„W ten świąteczny dzień każdy z nas się śmieje. A woda nie z nieba, lecz z wiader się leje.” (lany poniedziałek)

„Zagląda ciekawie przez okienko – słonko. Bo też chce zobaczyć koszyk ze (święconką)”

„W wielkanocnym koszyczku leżeć będą sobie. zanim je tam włożę, słicznie je ozdobię.” (pisanki)

„Święta! Święta nadeszły! Wstawajmy! Już rano! Podzielimy się jajeczkiem, bo dziś przecież...” (Wielkanoc)

„Tyle w koszyczku leży pisanek! A pośród nich słodki...” (baranek)

„Na wielkanocnym stole to ona króluje. Polana słodkim lukrem i gościom smakuje.” (baba wielkanocna)

„Żółciutkie jak słonko, piękne jak motyle. Wiosną rozkwitają w ogrodzie...” (żonkile)

„Choć już Święta blisko wiatr na dworze dmucha. Na talerzu, w domu i w naszej sali od dziś kiełkuje.” (rzeżucha)

Temat: Koszyk

Cele

3, 4 i 5-latek:

- opisuje wygląd wiklinowego koszyka
- podejmuje próbę przeplatania papierowych pasków według instrukcji nauczyciela

5-latek:

- przeplata papierowe paski

Pomoce: paski papieru w dwóch kolorach (długość 20 cm, szerokość 3 cm), białe kartki A4, klej, nożyczki, flamastry i kredki.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Oglądanie z nauczycielem wiklinowych koszy – przyjrzenie się, w jaki sposób zostały wplecione. Określenie, do czego takie kosze są wykorzystywane.
2. W przypadku dzieci młodszych nauczyciel może wcześniej przygotować kartki z wyklejonymi paskami w pionie i zachęcić wyklejania pojedynczych pasków w poziomie.

5-latki:

3. Podjęcie próby samodzielnego wyplatania kolorowych pasków papieru – przed rozpoczęciem pracy nauczyciel kilkakrotnie pokazuje instrukcję wykonania pracy.
4. W efekcie powstanie przepleciony obrazek złożony z czterech poziomych i pionowych pasków.
5. Instrukcja: „Cztery długie paski papieru w jednym kolorze smarujemy klejem z jednej strony paska. Posmarowaną część paska przyklejamy na górze kartki (paski układamy pionowo, jeden obok drugiego w odległościach 4 cm od siebie). Przeplatanie pasków w drugim kolorze w poprzek wcześniej przyklejonych – przyklejenie pierwszego paska w poziomie, od lewej strony (kolejne paski przyklejane jeden pod drugim, w 4cm odległościach od siebie). Przeplatanie pasków odbywa się na zasadzie góra – dół (nad jednym przyklejonym paskiem i pod kolejnym, nad trzecim i pod czwartym; przeplatanie kolejnego paska rozpoczyna się naprzemiennie – jeśli poprzedni rozpoczęty był od góry, kolejny rozpoczynamy przeplatać od dołu). Otrzymujemy przeplecione paski – cztery w pionie i cztery w poziomie. Przyklejenie do kartki brzegów wszystkich przeplecionych pasków (z czterech stron kartki)”.

Temat: Wielkanocne zajęcia

Cele

3, 4 i 5-latek:

- tworzy sylwetkę zająca według instrukcji nauczyciela
- uczestniczy w zawodach zespołowych
- kuca i skacze naśladując zająca

5-latek:

- konstruuje sylwetkę zająca z dostępnych materiałów

Pomoce: kolorowe kartki A4, papier kolorowy, nożyczki, klej, flamastry, szarfy, **dodatkowo 5-latki:** karta pracy *Wielkanocne zajęcia* z zeszytu nr 3.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Wyszukanie zająca szaraka na planszach demonstracyjnych *Łąka* oraz *100 Zwierząt* (najczęściej występuje na łąkach i na otwartych przestrzeniach, nie wykopuje nor, jego ogon nazywa się omykiem, uszy – słuchami, a łapy – skokami).
2. Zabawy mimiczne – naśladowanie min zająca, poruszanie nosem.
3. Nauczyciel rozdaje dzieciom kolorowe kartki – smarowanie krótszego boku klejem (z jednej strony) i zwijanie kartki w rolkę. Czarnym flamastrem dzieci rysują na rolce oczy, nos i wąsy zająca.
4. Przygotowanie z kolorowego papieru uszu dla zająca – narysowanie konturu czarnym flamastrem, wycięcie kształtu nożyczkami po śladzie, przyklejenie uszu do rolki – korpusu zająca.
5. Zabawa ruchowa – wyścigi dwóch drużyn zajęczych. Przydzielenie dzieci losowo do jednej z dwóch drużyn. Wyścigi w kicaniu do mety: na podłodze rozłożone dwie szarfy (meta i start), wyścig w kicaniu ze złączonymi nogami od linii startu do mety (pojedynczo, kiedy jedna osoba dobiega do mety, kicanie rozpoczyna kolejna osoba), trzymanie rąk przy uszach w geście naśladującym uszy zająca. Wygrywa ta drużyna, która w komplecie jako pierwsza znajdzie się za linią mety.

5-latki:

- Wykonanie karty pracy *Wielkanocne zajęcia* z zeszytu nr 3.

Tydzień 32 – Mieszkamy w Europie

TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 32

Temat tygodnia: Mieszkamy w Europie

Cele ogólne:

- zapoznanie z wyglądem kontynentu europejskiego, z flagą i hymnem Unii Europejskiej
- zapoznanie z flagami i wyglądem wybranych państw europejskich
- przypomnienie podstawowych informacji o Polsce i polskich symboli narodowych

Pomoce: piłka, klocki, instrumenty perkusyjne, kotara lub zasłonka, duże arkusze papieru (np. szarego lub brystolu), karty pracy, nagranie *Ody do radości*, żółte kartki formatu A4, cztery flagi różnych państw, w tym flaga Polski (flagi najlepiej podobne do flagi Polski), "karty do głosowania" - niewielkie karteczki z cyframi 1, 2 i 3 przy których znajdują się kwadraciki do zaznaczenia poprawnej odpowiedzi, płyta CD z hymnem Polski oraz innymi utworami muzycznymi, puzzle przedstawiające kontur mapy Polski (6-10 elementów), czyta karta, konturowa mapa Europy, flagi państw europejskich, wstążki różnej długości, centymetr krawiecki, zdjęcia i ilustracje przedstawiające charakterystyczne elementy ze stolic europejskich: zabytki, kształt kraju, flagę, postacie z bajek, sławnych artystów i sportowców, potrawy ze stolic europejskich (stolice: Berlina, Paryż, Praga, Londyn, Warszawa, Rzym), książka *Pinokio*, but - kozak lub kalosz, mapa świata, makaron spaghetti, serwetki w kratkę lub paski oraz białe, papierowe talerze, łyżki i widelce jednorazowe, słomki, białe kartki typu xero, kolorowa bibuła.

Aplikacja interaktywna: *Mapa Świata*.

dzień 1	dzień 2	dzień 3	dzień 4	dzień 5
1. Zabawa powitalna, integracyjna lub poranne ćwiczenia gimnastyczne. 2. Wypełnianie kalendarza pogody. 3. Kształtowanie słuchu fonematycznego. 4. Ćwiczenia w kształtowaniu orientacji w przestrzeni. 5. Zajęcia dydaktyczne. 6. Piosenka: <i>Oda do radości, Płynie Wisła płynie</i> . 7. Zajęcia dydaktyczne.				
Flaga Unii Europejskiej	Co dziś wiemy o Polsce – konkurs	Mieszkamy w Europie	Herby	Europejskie stolice
Flaga Unii Europejskiej			Herby	Europejskie stolice
Barwy dźwięków	Długości i odległości	Flagi w Europie	Włoska restauracja	Uroczystość związana z: 3 Majem, Dniem flagi
		Flagi w Europie		

Temat: Barwy dźwięków

Cele

3, 4 i 5-latek:

- rozróżnia otaczające dźwięki
- rozróżnia kierunek i barwę dźwięku

Pomoce: piłka, klocki, instrumenty perkusyjne, kotara lub zasłanka.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Zabawa *Super ucho*. Dzieci siedzą w kręgu. Jedno z dzieci jest wewnątrz koła, zakrywa oczy – kuli się. Nauczyciel krąży na zewnątrz koła, wskazuje dziecko (poprzez dotknięcie ramienia), które ma cichutko klasnąć. Zadaniem dziecka w środku koła jest wskazanie, z którego miejsca dochodzi dźwięk. Osoba, która klaskała, przejmuje rolę osoby w środku. Zabawę przeprowadzamy w kilku wersjach: pstrykanie palcami, puknięcie w podłogę, chrząknięcie, uderzenie w uda). Wszystkie dźwięki wydawane są bardzo cicho. W sali powinna panować cisza.
2. Zabawa *Skacząca piłka*. Wszystkie dzieci odwracają się plecami. Nauczyciel odbija piłką w podłogę, a zadaniem dzieci jest określenie, ile razy piłka się odbiła. Zabawę można przeprowadzić w takiej formie, żeby każde z dzieci mogło indywidualnie odgadywać. Można również zaangażować dzieci do koźlowania.
3. Zabawa *Jaki to dźwięk*. Wszystkie dzieci odwracają się plecami. Nauczyciel uderza klockiem w różne przedmioty (ławkę, podłogę, okno, drzwi, nogę od ławki itp.). Zadaniem dzieci jest odgadnąć, w jaki przedmiot uderzał klocek.
4. Zabawa rytmiczna. Dzieci biorą po dwa klocki (lub klawesy, jeśli są w przedszkolu). Nauczyciel wystukuje rytm (zaczyna od rytmów składających się z dwóch dźwięków, następnie przechodzi do trudniejszych), dzieci powtarzają ten rytm. Rolę nauczyciela mogą przejmować kolejno dzieci, to one wówczas zadają rytm do powtórzenia dla kolegów.
5. Należy rozdać dzieciom instrumenty perkusyjne, tak żeby dwoje dzieci miało taki sam instrument. Para dzieci z takim samym instrumentem siada do siebie plecami w odległości około 3 m, tak wszystkie pary, które uda się stworzyć (zależy to od dostępności instrumentów). Jeden rząd jest rzędem prowadzącym, a drugi mu odpowiada. Nauczyciel poprzez wskazanie wyznacza, które dziecko ma zagrać kilkusekundowy dźwięk na swoim instrumencie. Dziecko, które uważa, że ma taki sam instrument, odpowiada w taki sposób. Następnie rola poszczególnych rzędów się zmienia, to drugi rząd gra pierwszy. Po takiej rundzie inne, chętne dzieci zamieniają się rolami.
6. Zabawa ruchowa. Należy ustalić, jaki instrument wskazuje, na jaki ruch. Może to być np. tamburyno – chodzenie, grzechotka – bieganie drobnymi kroczkami, tarka – pełzanie, klawesy – marsz z wysokim unoszeniem kolan, bębenek – przysiady. Nauczyciel chowa wybrane instrumenty za kotarą, tak żeby dzieci dźwięki rozpoznawały tylko słuchowo. Dzieci wykonują określone ruchy, kiedy słyszą dźwięk danego instrumentu.
7. Zabawa *Czyj to głos?* Dzieci ustawiają się w półkoło. Jedno z dzieci oddala się od grupy i staje plecami. Wybrane dziecko wydaje cichy odgłos np. jakiegoś zwierzątka. Zadaniem dziecka stojącego plecami jest odgadnąć czyj to jest głos. Podczas zabawy z młodszymi dziećmi wyznaczone dziecko cichutko mówi imię osoby, która odgaduje.

Wersja łatwiejsza:

- Przy zabawie nr 6. – ilość instrumentów i ruchów dostosowujemy do możliwości dzieci.
- Ilość i rodzaj zadań dla dzieci 3, 4-letnich dostosowujemy do ich możliwości.

Temat: Flaga Unii Europejskiej

Cele

3, 4 i 5-latek:

- rozpoznaje symbole Unii Europejskiej
- przygotowuje flagę Unii Europejskiej

Pomoce: tablica interaktywna z dostępem do Internetu, duże arkusze papieru (np. szarego lub brystolu), nagranie *Ody do radości*, żółte kartki formatu A4, 5-latki **dodatkowo:** karta pracy *Flaga Unii Europejskiej* z zeszytu nr 1.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Omówienie zasad zachowania się podczas słuchania hymnu Unii Europejskiej. Słuchanie hymnu Unii Europejskiej. Rozmowa na temat utworu – czy jest on wesoły, czy smutny. Podanie tytułu hymnu – *Oda do radości*.
2. Nauczyciel opowiada dzieciom, co to takiego Unia Europejska, zwraca uwagę na zasadę współpracy państw w Unii, wspólną walutę itp.
3. Oglądanie w Internecie za pomocą tablicy interaktywnej mapy Unii Europejskiej, wymienienie państw należących do Unii, zwrócenie uwagi na przynależność Polski do tej organizacji.
4. Oglądanie flagi Unii Europejskiej na tablicy interaktywnej – liczenie gwiazdek na fladze.
5. Oglądanie maskotki Unii Europejskiej – Syriusza, wyjaśnienie nazwy maskotki pochodzącej od najjaśniejszej gwiazdy na niebie. Pokazanie dzieciom, że maskotka ta w poszczególnych krajach ma elementy charakterystyczne dla tego kraju.

5-latki:

6. Przygotowanie flagi Unii Europejskiej. Dzieci w dwóch zespołach malują duże arkusze papieru np. szarego na niebieski kolor. Można również wykorzystać niebieski brystol.
7. Wycięcie z kart pracy gwiazdy. Dzieci w zespołach przeliczają ile mają gwiazdek, a ile im brakuje do 12, wykorzystują do tego celu rysunek wzorcowy w kartach pracy. Z żółtego papieru zespoły przygotowują tyle gwizdek, ile im brakuje, wykorzystują wyciętą gwiazdę, jako szablon.
8. Naklejanie 12 gwiazdek na niebieski arkusz, wykorzystanie do tego celu widoku tarczy zegara. Zwrócenie uwagi na to, że gwiazdy na fladze Unii Europejskiej są ułożone na planie tarczy zegara.

Dodatkowe polecenia:

- Dzieci w grupie 3, 4-latków również mogą wspólnie z nauczycielem przygotować flagę Unii Europejskiej w podobny sposób, gwiazdy mogą być wycięte z żółtego papieru.

Temat: Herby

Cele

3, 4 i 5-latek:

- zna polskie symbole narodowe
- recytuje wybrane wiersze patriotyczne

5-latek:

- rozpoznaje herby niektórych polskich miast

Pomoce: plansze demonstracyjne: *Symbole narodowe*, *Mapa Polski*, *Zabytki polskich miast*, szablon herbu, który został po wypchaniu godła z zeszytu nr 4, piosenka *Płynie Wisła*, *płynie*.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Przypomnienie polskich symboli narodowych i wierszy z nimi związanych na podstawie planszy demonstracyjnej *Symbole narodowe*: M. Łuczaka – *Orzeł biały*, Cz. Janczarskiego - *Barwy Ojczyście*, W. Bełzy - *Katechizm polskiego dziecka*.
2. Nauka piosenki *Płynie Wisła*, *płynie*.
3. Oglądanie planszy demonstracyjnej *Zabytki polskich miast* i omówienie herbów tych miast. Wyjaśnienie słowa herb. Jeśli pobliska miejscowość ma herb, to pokazanie i omówienie tego herbu.
4. Oglądanie planszy demonstracyjnej *Mapa Polski* i zwrócenie uwagi na symbol łodzi przy mieście Łódź. Taka łódź jest również w herbie tego miasta.
5. Oglądanie Gryfa przy Szczecinie i herbu Szczecina z Gryfem. Słuchanie *Legandy o szczecińskim Gryfie*.
6. Przygotowanie herbu swojego, swojej rodziny lub grupy. Dzieci odrysowują kształt herbu z szablonu, który został po wypchnięciu godła i projektują wybrany herb.

Legenda o szczecińskim Gryfie

Jak głosi jedna z legend Gryf przybył na szczecińskie ziemie wraz z boginią Sediną. Po kolejnej kłótni wśród bogów Olimpu Sedina zabrała swojego wiernego Gryfa oraz Hermesa i popłynęła z nimi w nieznaną. Dotarli oni daleko na północ, gdzie morze nie było już tak słone, a roślinność krain mniej bujna. Wiedzioną intuicją, Sedina skierowała łódź w stronę jednej z delt rzek. Wpłynęli oni w głąb nieznanego lądu. Wkrótce oczom bogini ukazał się przepiękny krajobraz. Wysokie, nagie wzgórza, u którego podnóża rozpościerał się gęsty las. Na brzegu pasły się sarny i jelenie, a dookoła rozbrzmiewał niebiański śpiew ptaków. Sedina urzeczona widokiem postanowiła posadzić na szczycie wzniesienia dąb. Obok ziarenka Hermes wrzucił piórko symbolizujące lotny umysł i powodzenie w handlu, natomiast Gryf – lwi pazur, znak odwagi i śmiałości. Bogini dopełniła rytuału i podlała nasionko słoną wodą morza, mającą przywołać tęsknotę za przygodami, podróżami i miłością do morza. W tym właśnie miejscu Sedina zaczerpowała swoje pragnienia i marzenia.

Podczas kolejnej wyprawy wzdłuż rzeki bogini ujrzała strapionych rybaków. Tereny, skąd pochodzili, były ubogie w jedzenie i zwodnicze. Niebezpieczeństwo czyhało na każdym kroku, czy to na lądzie, czy to na wodzie. Sedina, widząc ich niedolę, udzieliła im wskazówki, by zabrali rodziny i ruszyli na zachód. Drogę wskazywał im biały orzeł trzymający w szponach rybę. Zaprowadził on strudzonych wędrowców do zakłętego miejsca, gdzie na wzgórzu rósł ogromny dąb, a na nim siedział król wszystkich orłów – Gryf.

Tak o to na ziemie przyszłego Szczecina przybyli pierwsi osadnicy, a ich wiernym stróżem stał się mityczny Gryf. Przez wieki tereny te chronione były przez magiczne siły, które wspomagały mieszkańców w ich poczynaniach, szczególnie związanych z morzem i handlem. Nic w tym dziwnego – w końcu bogini Sedina ukochała najmocniej żeglarzy i podróżników.

Długo Szczecin odczuwał życzliwość Sediny, która uczyniła z niego miasto handlu, żeglugi i przemysłu. W hołdzie bogini postawiono nawet pomnik przy dzisiejszym placu Tobruckim. Niestety, nie przetrwał on do naszych czasów (nie wiadomo do końca, co się z nim stało podczas II wojny światowej), a na dawnym cokole stoi obecnie kotwica.

Tak więc, jeśli przyjdzie Wam przechadzać się w tamtych okolicach – spojrzcie na fontannę z kotwicą i pomyślcie o Sedinie, a może znów Szczecin powróci do jej łask.

Temat: Co dziś wiemy o Polsce? - konkurs

Cele

3, 4 i 5-latek:

- przypomina sobie poznane wcześniej informacje dotyczące Polski,
- współpracuje w grupie.

Pomoce: koperta nr 1 - cztery flagi różnych państw, w tym flaga Polski (flagi najlepiej podobne do flagi Polski), „karty do głosowania” - niewielkie karteczki z cyframi 1, 2 i 3 przy których znajdują się kwadraciki do zaznaczenia poprawnej odpowiedzi (ilość zgodnie z liczbą drużyn - 1 drużyna = 1 karta), płyta CD z hymnem Polski oraz innymi utworami muzycznymi, koperta nr 2 - puzzle przedstawiające kontur mapy Polski (6-10 elementów), czyta karta, kleje, konturowa mapa Europy (tyle, ile jest drużyn).

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

Nauczyciel informuje dzieci, że w dniu dzisiejszym odbędzie się konkurs wiedzy o Polsce *Co wiemy o Polsce?* Następnie dzieli dzieci na cztery drużyny (lub tak, aby liczebność grup nie przekraczała sześciu osób). Każda z drużyn zostaje nazwana jednym z kolorów: niebieski, żółty, zielony i czerwony. Nauczyciel dzieli tablicę na 4 części i każdą z nich przyporządkowuje odpowiedniej drużynie, zaznaczając ją danym kolorem. Po skończonym zadaniu, cała drużyna podnosi rękę do góry, sygnalizując gotowość do prezentacji swej pracy. Każde wygrane zadanie punktowane jest narysowaną na tablicy (lub przyklepioną) flagą. Konkurs składa się z 5 zadań:

1. Każda z drużyn otrzymuje kopertę, w której znajdują się 4 flagi. Zadaniem drużyn jest podnieść w górę flagę Polski. Drużyna, która podniesie odpowiednią flagę otrzymuje 1 punkt, natomiast drużyna, która podniesie ją pierwsza - otrzymuje 2 punkty.
2. Do kolejnego zadania nauczyciel przygotowuje płytę CD oraz rozdaje drużynom po jednej „karcie do głosowania”. Zadaniem dzieci będzie wysłuchanie trzech utworów muzycznych i zaznaczenie na karcie cyfry, która została przydzielona hymnowi Polski. Każda drużyna, która zaznaczy poprawną odpowiedź otrzymuje 1 punkt.
3. Drużyny otrzymują drugą kopertę - znajdują się w niej puzzle przedstawiające kontur mapy Polski (6-10 elementów).

Po ułożeniu puzzli dzieci przyklejają kontur mapy na dodatkową kartkę i oznaczają, gdzie znajduje się Warszawa. Drużyna, która podniesie ułoży puzzle, otrzymuje 1 punkt, natomiast drużyna, która ułoży je pierwsza - otrzymuje 2 punkty.

4. Drużyny otrzymują konturową mapę Europy, a ich zadaniem jest zaznaczyć, w którym miejscu na mapie Europy znajduje się Polska.
5. Kolejną konkurencją jest quiz - aby uzyskać punkt reprezentant drużyny musi jak najszybciej podnieść rękę w górę i po udzieleniu dziecku możliwości odpowiedzi - poprawnie odpowiedzieć na zadane przez nauczyciela pytanie. Nauczyciel zadaje pytania dotyczące poznanych przez dzieci informacji o Polsce.
6. Konkurs kończy się podsumowaniem posiadanej wiedzy i ogłoszeniem wyników - liczby zdobytych punktów przez wszystkie drużyny oraz podziękowaniem za udział w konkursie.

Uwagi:

- Quiz można skrócić lub poszerzyć o wybraną ilość pytań. Nauczyciel może skorzystać z przygotowanych pytań lub samodzielnie ułożyć pytania.
- Najlepszym wyjściem jest ułożenie i zadanie takiej liczby pytań, aby wszystkie drużyny miały możliwość zremisowania lub choćby dogonienia grup prowadzących.

Pytania do quizu:

- Podaj nazwę jednego kraju sąsiadującego z Polską.
- Jak nazywa się stolica Polski?
- Jak nazywa się największa rzeka w Polsce?
- Jak nazywa się druga największa rzeka w Polsce?
- Jak nazywa się "wielka woda", do której dostęp ma Polska?
- Jak nazywają się najwyższe góry w Polsce?
- Co jest narysowane w herbie Warszawy?
- Jakiego koloru jest najwięcej na mapie Polski? (zielonego - niziny)
- Na jakim kontynencie znajduje się Polska?
- Skąd pochodzi nazwa kontynentu - Europa?
- W którym mieście w Polsce mieszkają krasnoludki?
- Jak nazywa się miasto, w którym mieszkał kiedyś smok?
- Jak nazywa się jaskinia, w której mieszkał ten smok?
- W którym mieście w Polsce mieszkają koziołki?
- W którym mieście w Polsce grany jest *Hejnał Mariacki*?

Temat: Długości i odległości

Cele

3, 4 i 5-latek:

- porównuje i szacuje długości
- mierzy długości różnymi sposobami - noga za nogą, klokiem, centymetrem (krawieckim)

5-latek:

- mierzy długości przy pomocy własnego ciała, m.in. łokciami, palcami.

Pomoce: kilka wstążek, dwie tej samej długości, plansza demonstracyjna *Mapa Polski*

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Słuchanie wiersza J. Brzechwy *Kłótnia rzek* - wskazywanie na planszy demonstracyjnej *Mapa Polski* wymienianych w wierszu rzek.
2. Nauczyciel rozkłada na dywanie kilka wstążek. Dzieci przeliczają wstążki - rzeki, ustalają, czy są jednakowej długości, najpierw na „oko”, potem porównują, przykładając jedną do drugiej.
3. Następnie dzieci wybierają dwie wstążki tej samej długości. Nauczyciel jedną z nich zwiija (składa, zawiązuje) i pyta dzieci, czy zmieniła się długość którejś z porównywanych wstążek.

4. Potem nauczyciel ponownie rozkłada wstążki różnej długości na dywanie, dzieci mierzą stopami, centymetrem - ustalają ich długość. Każde dziecko mierzy wstążki także wybranym przedmiotem, np. klockiem - ustalamy jej długość (ile zmieściło się klocków).
5. Wstążkami lub klockami dzieci mierzą także pozostałe rzeczy w sali, np. można zmierzyć klockami stolik lub krokami długość dywanu itp.
6. Zabawa ruchowa *Chodzenie pod dyktando*. Dzieci wykonują polecenia nauczyciela lub chętnego dziecka, którzy mówią np. 5 kroków w prawo, 4 do przodu, itd. Dzieci mogą w ten sposób liczyć swoje kroki, szukać czegoś lub docierać w jakieś miejsce.

5-latki:

7. Mierzenie długości dywanu krokami i stopami. Nauczyciel demonstruje sposób pomiaru dywanu krokami. Następnie pomiaru dokonuje chętnie dziecko. Dzieci określają długość pomiaru dywanu np. 11 kroków Kasi. Później nauczyciel mierzy długość dywanu stopami, to samo wykonują chętnie dzieci. Ponownie określamy długość w stopach.
8. Mierzenie stolika za pomocą łokcia, dłoni i palców. Nauczyciel dokładnie pokazuje odkąd dokąd jest łokieć, dłoń i palce. Nauczyciel mierzy stolik łokciem i stwierdza, że długość stolika wynosi: 2 łokcie i „coś”. Następnie dzieci mierzą stolik łokciem i określają jego długość. Takich samych pomiarów dokonujemy za pomocą dłoni i palców. Nauczyciel informuje dzieci, że nie możemy używać określenia „coś”, dlatego użyjemy do pomiaru łokcia, dłoni i palców i demonstruje sposób pomiaru stolika, który wyniósł 2 łokcie, 1 dłoń i 2 palce. Później dzieci mierzą stolik nowym sposobem.

Uwagi:

- Scenariusz oparty na *Projekcie i raz...i dwa...* dla dzieci 5, 6-letnich do programu E. Gruszczyk –Kolczyńskiej i E. Zielińskiej *Dziecięca matematyka*.
- Zajęcia można uatrakcyjnić poprzez prowadzenie ich przy pomocy pacynki - Dziadka Naukowca.

Kłótnia rzek¹

J. Brzechwa

Jaki powód rzeki miały, że się nagle posprzeczały
I tak długo trwały w gniewie, tego nikt naprawdę nie wie.
Ponoć pierwsza rzekła Warta, że jest Noteć nic niewarta,
Warcie na to rzekła Odra, że jest głupia i niedobra.
Wtedy padły słowa Wieprza: - sama też nie jesteś lepsza!
Wieprza znów skarciła Raba: - oby cię wypięła żaba!
Na to się odezwie Nida: - tobie samej też się przyda!
Biebrza na to rzecze grzecznie: - mówisz rzeko niedorzecznie.
Jak nie skoczy San na Biebrzę:- sama wciąż u Narwi żebrze,
A dla innych niełaskawa! – San a głupi! – rzekła Skawa.
I tak trwały kłótnie długie Sanu z Sołą, Wieprza z Bugiem,
Ledwie coś tam powie która a już Nysa a już Bzura,
A już Odra czy Barycza wszystkie wady jej wylicza.
To się tak sprzykrzyło Wiśle, że im rzekła po namyśle:
- Drogie rzeki biorąc ściśle waszych słów naprawdę szkoda-
Przecież to jest wszystko woda! Jednakowy los nas czeka
w morze wpadnie każda rzeka.
Gdy tak rzekła mądra Wisła, cała zwada zaraz prysła.

1 J. Brzechwa, *Brzechwa dzieciom*, Warszawa: Nasza Księgarnia, 2011.

Temat: Mieszkamy w Europie

Cele

3, 4 i 5-latek:

- zna mit o Zeusie i Europie
- wie, skąd wywodzi się nazwa Europa
- wskazuje kontynent europejski na mapie świata
- wskazuje Polskę na mapie Europy
- wymienia nazwy kilku państw leżących w Europie

5-latek:

- zna i stosuje pojęcia: o jeden więcej, o jeden mniej

Pomoce: tablica interaktywna - mapa Europy odrysowana lub wyświetlona na tablicy interaktywnej z zaznaczonymi krajami i nazwami krajów - pod mapą - flagi państw europejskich przyporządkowane do ich nazw tak, aby dziecko mogło samodzielnie dopasować flagę do kraju na mapie, (dodatkowo flaga Unii Europejskiej), **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Gwiazdne przeliczanie z zeszytu nr 2.*

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel czyta dzieciom mit o Zeusie i Europie.
2. Rozmowa na temat wysłuchanego utworu oraz tego, skąd pochodzi nazwa kontynentu, na którym mieszkamy.
3. Aplikacja interaktywna - oglądanie położenia Europy w świecie, poszukiwanie Polski na mapie Europy. Próby odczytywania nazw innych krajów europejskich.
4. Zabawa ruchowa z wykorzystaniem tablicy interaktywnej *Poznajemy Europę*. Nauczyciel wraz z dziećmi ustawia się w pociąg i śpiewając piosenkę *Jedzie pociąg z daleka* podróżuje po sali zatrzymując się na kolejnych stacjach - w różnych krajach europejskich. Nauczyciel mówi:
„Naszą podróż zaczynamy od naszych zachodnich sąsiadów - Niemiec. Stolicą Niemiec jest Berlin, a flaga Niemiec ma trzy kolory - czerwony, żółty i czarny. W Niemczech ludzie witają się ze sobą mówiąc „Guten Tag!” - „Dzień dobry” lub „Hallo!” - „Cześć”. Witamy się ze sobą i wracamy do pociągu!” Jedno z dzieci przeciąga na mapę Europy flagę Niemiec. Pociąg rusza dalej.
„Kolejna stacja to Madryt. Madryt jest stolicą Hiszpanii. Na fładze Hiszpanii znajdują się trzy pasy: czerwony, żółty i znów czerwony, a po lewej stronie żółtego pasa widać herb królewski. W Hiszpanii wszyscy witają się słowami „Buenos dias” oraz całują się w oba policzki, trzymając obie ręce na ramionach partnera. Witamy się!”. Jedno z dzieci przeciąga na mapę Europy flagę Hiszpanii. Pociąg rusza dalej.
„A teraz zatrzymujemy się we Włoszech - w kraju pizzy i makaronów. Stolicą Włoch jest Rzym. Flaga Włoch ma trzy kolory: zielony, biały i czerwony. Na terenie Włoch znajduje się także mniejsze państwo - Watykan. Jest to państwo, w którym mieszka papież. We Włoszech witamy się mówiąc „Bon giorno” oraz łapiemy dłoń partnera pomiędzy swoje dłonie”. Jedno z dzieci, przeciąga na mapę Europy flagę Włoch. Pociąg rusza dalej.
„Następnym krajem, który dziś odwiedzimy jest Francja - w której ludzie zjadają ślimaki i żaby. Stoimy właśnie pod Paryżem, który jest stolicą Francji. Na powitanie mówimy „Bon jour” lub „Salut” oraz podajemy sobie dłonie i całujemy partnera w oba policzki”. Jedno z dzieci, przeciąga na mapę Europy flagę Francji. Pociąg rusza dalej.
„Przedostatnim krajem, który dziś odwiedzimy, jest Wielka Brytania, która położona jest na Wyspach Brytyjskich. Najważniejszym miastem jest Londyn, w którym znajduje się najbardziej znany zegar świat - Big Ben. Flaga Wielkiej Brytanii jest koloru niebieskiego z czerwonym Krzyżem św. Jerzego (patrona Anglii) w białym obramowaniu, a w tle po przekątnych nakładające się na siebie krzyże: czerwony św. Patryka (patrona Irlandii) i biały św. Andrzeja (patrona Szkocji). W Anglii witamy się słowami „Hello” lub „Good morning” i podajemy sobie prawe dłonie. Zawsze o godzinie piątej po południu, Anglicy filiżankę herbaty”. Jedno z dzieci, przeciąga na mapę Europy flagę Wielkiej Brytanii. Pociąg rusza dalej.
„Na koniec, wracamy do Polski, naszego kraju rodzinnego, w którym mieszkamy na co dzień. W Polsce ludzie witają dorosłych mówiąc „Dzień dobry” a młodszych mówiąc „Cześć” i podają sobie prawą dłoń. W czasie szczególnych okazji trzy razy całujemy partnera - w oba policzki. Flaga Polski składa się z dwóch kolorów: białego i czerwonego”. Jedno z dzieci, przeciąga na mapę Europy flagę Polski.
5. Rozmowa na temat krajów, które odwiedziły dzieci w czasie podróży po Europie. Dzieci opowiadają, co zapamiętały, co im się podobało, gdzie były w czasie swoich podróży z rodzicami oraz gdzie chciałyby pojechać

6. Rozmowa na temat tego, co by było, gdyby wszystkie kraje w Europie były pokłócone. Wyjaśnienie (lub przypomnienie) pojęcia Unia Europejska - współpraca międzynarodowa, wspólna waluta (Euro) oraz flagi Unii Europejskiej.

5-latki:

7. Karta pracy *Gwiazdne przeliczanie* - przeliczanie ilości gwiazdek w prostokątach, dorysowywanie o jedną mniej oraz o jedną więcej.

Dodatkowe polecenia:

- W celu zapamiętania wyglądu flag, nauczyciel może stworzyć przy pomocy tablicy interaktywnej puzzle z flag lub inne ćwiczenia na tablicy, na przykład dobieranie w pary takich samych flag czy dopasowywanie nazw państw do ich flag.

Uwagi:

- Wycieczkę można skrócić lub poszerzyć o dodatkowe kraje europejskie.
- Zajęcia można uatrakcyjnić poprzez prowadzenie ich przy pomocy pacynki - Dziadka Naukowca.

*Mit o Zeusie i Europie*¹

Przed wieloma laty w Fenicji - na azjatyckim wybrzeżu Morza Śródziemnego, tam gdzie dzisiaj znajduje się Liban, panował król Agenor, który miał córkę o imieniu Europa. Była ona niezwykle piękna i nikogo nie dziwiło, że ciągle otaczali ją wielbiciele. Wieść o jej niecodziennej urodzie dotarła aż na Olimp i również Zeus, władca wszystkich bogów, zakochał się w ślicznej księżniczce. Jednak, jak on, wszechwładny bóg, mógłby poznać tę piękną dziewczynę. To nie było proste, ale długo się zastanawiał i wpadł na niesamowity, prawdziwie boski pomysł. Przemienił się w byka tak cudnego, jakiego dotąd świat nie widział.

Pewnego letniego poranka Europa wybrała się na spacer nad morze. Nagle z morskich fal, na wprost niej, wyróżnił się Zeus pod postacią byka. Dziewczyna zachwyciła się widokiem wspaniałego zwierzęcia pełnego nieziemskiej siły i bez lęku zbliżyła się do niego. Przystroiła rogi byka wiankiem z kwiatów i wesoło usadowiła się na jego grzbiecie. Śmiejąc się, powiedziała: „Tylko bogowie wiedzą dokąd ty mnie teraz zanieziesz.” I tego Zeusowi, przemienionemu w byka, nie trzeba było dwa razy powtarzać. Z prędkością wiatru popędził wprost w morskie fale. Miał on tylko jedno pragnienie: jak najszybciej zanieść Europę gdzieś daleko, na inny ląd, gdzie będzie mógł ciągle być przy niej, troszczyć się o nią i wielbić jak największy skarb. Podróż przez morze trwała jeden dzień i jedną noc. Europa nie bała się, ponieważ Zeus wyjawiał jej, że jest istotą boską i nieśmiertelną, i tylko z miłości do niej przemienił się w byka. Dziewczynie bardzo to pochlebiało i cieszyła się, że wkrótce Zeus znów przybierze postać mężczyzny.

Gdy wreszcie się zatrzymali, Zeus szczęśliwy i bardzo dumny oznajmił: „To jest wyspa Kreta i ja jestem jej władcą. Moim życzeniem jest, by ziemia, po której stąpasz, po wszystkie czasy nosiła twe imię.”

Europa i Zeus żyli szczęśliwie razem i mieli trzech synów. Poddani Zeusa, Grecy, bardzo polubili piękną wybrankę boga i na jej cześć nazwali jej imieniem wszystkie lądy, które później odkryli. I tak wiele krajów z różnorodnymi językami i odmienną kulturą utworzyło kontynent Europa.

Temat: Stolice europejskie

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wyjaśnia pojęcie stolica
- tworzy pracę plastyczną z perspektywy lotu ptaka

5-latek:

- wymienia stolice wybranych krajów europejskich
- opisuje charakterystyczne zabytki Europy
- opisuje wygląd flag wybranych państw europejskich

Pomoce: tablica interaktywna z dostępem do Internetu, zdjęcia i ilustracje przedstawiające charakterystyczne zabytki, kształty wybranych krajów europejskich, np. Niemiec, Francji, Czech, Wielkiej Brytanii, Polski i Włoch, flagę, postacie z bajek, potrawy z wybranych stolic europejskich (Berlin, Paryż, Praga, Londyn, Warszawa, Rzym), kartki, kredki lub farby, *Mapa Świata*.

¹ tekst na podstawie *Mitologii* J. Parandowskiego, Poznań: Gandalf, 1989.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel proponuje lot samolotem nad niektórymi stolicami europejskimi: Berlinem, Paryżem, Pragę, Londynem, Warszawą, Rzymem.
Dzieli dzieci na 6 zespołów, każdy zespół reprezentuje określoną stolicę. Zadaniem dzieci jest wybranie z dostępnych ilustracji rozłożonych na środku sali elementów związanych z wybranym przez nie krajem. Dostępne ilustracje i rekwizyty przedstawiają zabytki, kształt kraju, flagę, postacie z bajek, potrawy itp. Wszystkie ilustracje i rekwizyty są wymieszane. Nauczyciel dyskretnie podpowiada i daje wskazówki.
2. Zespoły przyklejają ilustracje lub rysują na wspólnej kartce wybrane elementy charakteryzujące dany kraj.
3. Omówienie znanych bajek, wskazanie bohaterów literackich, filmowych oraz autorów książek wywodzących się z poszczególnych krajów. Omówienie dzieł sztuki i charakterystycznych zabytków związanych z poszczególnymi stolicami. Zwrócenie uwagi na różnego rodzaju święta obchodzone w danym kraju oraz charakterystyczne potrawy.
4. Korzystając z zasobów Internetu zaprezentowanie dzieciom filmów i fragmentów rozmów w różnych językach: np. po francusku, angielsku, włosku i niemiecku. Jeśli jest taka możliwość, odtworzenie piosenki *Panie Janie* śpiewanej w różnych językach.

5-latki:

5. Wyszukiwanie na Mapie Świata położenia każdego kraju. Wskazanie stolic.
6. Praca plastyczna: namalowanie widoku na wybraną stolicę z okien samolotu. Przed rozpoczęciem pracy warto pokazać dzieciom panoramy poszczególnych miast wykorzystując zasoby Internetu. Szukanie podobieństw i różnic na prezentowanych ilustracjach. Zwrócenie uwagi na architekturę miejską, charakterystyczne zabytki i pojazdy (np. londyńskie budki telefoniczne, autobusy i taksówki).
7. Zwrócenie uwagi, że w stolicach i dużych miastach europejskich żyją i mieszkają obok siebie ludzie wywodzący się z różnych kultur (jako ciekawostkę można pokazać zdjęcia z dzielnic chińskich w Londynie i Paryżu).

Temat: Flagi w Europie

Cele

3, 4 i 5-latek:

- opisuje wygląd flagi polskiej
- wymienia miejsca lub sytuacje, kiedy można zobaczyć wywieszane flagi
- opisuje flagę wybranego kraju europejskiego

5-latek:

- opisuje wzory flag państw europejskich
- wyjaśnia pojęcia: symbole narodowe, patriotyzm

Pomoce: kartki A4, kolorowy papier, słomki, *Mapa Świata*, klej, nożyczki, worek.

Przebieg zajęć:

3, 4 i 5-latki:

1. Omówienie znaczenia flag państwowych. Wymienienie sytuacji lub miejsc, gdzie zwykle wywieszane są flagi (wykorzystanie zasobów Internetu). Prezentacja flagi Polski, nawiązanie do Święta Flagi (2 maja).
2. Wyjaśnienie, że niektóre flagi mogą być do siebie podobne, ale z reguły każde państwo posiada swoją własną kolorystykę flagi.
3. Przygotowanie wybranych flag państw europejskich z kolorowego papieru. Wyszukanie flag podobnych – szczegółowe opisanie różnic i podobieństw wybranych flag.

5-latki:

4. Wrzucenie wykonanych flag do worka. Losowanie flag i odgadywanie nazwy kraju, wymienienie elementów związanych lub kojarzących się z danym krajem.
5. Powtórzenie wiadomości dotyczących innych symboli narodowych: opisanie godła Polski, zaśpiewanie hymnu (przyjmując właściwą postawę), przypomnienie wiadomości dotyczących stolicy kraju. Opisanie znaczenia

Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej - najważniejszego dokumentu informującego o przysługujących nam prawach i obowiązkach oraz o sposobie rządzenia krajem.

6. Zdefiniowanie pojęcia patriotyzm. Próba odpowiedzi na pytanie, co może oznaczać stwierdzenie, że ktoś jest patriotą? Czy taka osoba robi coś szczególnego? Nawiązanie do historii Polski i różnych wydarzeń na przestrzeni wieków – również do walk o niepodległość. „Bycie patriotą nie dotyczy jednak tylko kontekstu walk, ale również naszego codziennego życia. Bycie patriotą to również chodzenie do szkoły i uczenie się, pomaganie w domu, przestrzeganie zasad kultury”.
7. Narysowanie pracy plastycznej na temat patriotyzmu (podkreślenie, że bycie patriotą nie zawsze musi wiązać się z jakimiś szczególnymi dokonaniemami – to również elementy naszego codziennego życia: poprawne używanie zasad języka polskiego, szanowanie tradycji i kultury, nie śmiecenie na ulicy, kibicowanie sportowcom).

Uwagi:

- Pojęcie patriotyzmu bardzo dobrze wyjaśniają dzieciom Joanna Olech i Edgar Bąk w książce *Kto ty jesteś?*, zwracając szczególną uwagę na jego codzienny sens.

Temat: Włoska restauracja

Cele

3, 4 i 5-latek:

- opisuje wygląd flagi Włoch
- prawidłowo nakrywa do stołu
- wymienia zasady prawidłowego zachowania przy stole

5-latek:

- rozpoznaje kształt Włoch na mapie Europy`

Pomoc: książka *Pinokio*, but - kozak lub kalosz, *Mapa Świata*, makaron spaghetti, serwetki w kratkę lub paski oraz białe, papierowe talerze, łyżki i widelce jednorazowe, słomki, białe kartki typu ksero, nożyczki, klej, kolorowa bibuła, papier pakowy, tektura, dwie ściereki kuchenne, dwie łyżki drewniane i dwie piłki pingpongowe, szarfy.

Przebieg zajęć:

3, 4 i 5-latki:

1. Rozmowa na temat Włoch i skojarzeń z krajem (zabytki, sztuka, bohaterowie bajek, potrawy, sport).
2. Oglądanie przygotowanych przez nauczyciela rekwizytów, odszukanie Włoch na mapie świata. Oglądanie włoskich zabytków, budowli, przykładowych dzieł sztuki.
3. Przygotowanie papierowej flagi Włoch na słomce.
4. Zabawa plastyczna: wizyta we włoskiej restauracji. Dzieci zwijają na słomkach i skleją w rulony paski papieru (biała kartka A4 typu ksero pocięta w pionie na cztery paski). Tną zwinięte rulony nożyczkami na mniejsze kawałki (tworzą biały makaron - rurki). Przyklejają klejem makaron do jednorazowych talerzy, doprawiają danie „sosem” z kawałków kolorowej bibuły.
5. Tworzenie pizzy – tekturowe koło podzielone na 6 części. Zawijanie trójkątów pizzy w szary papier, wyklejanie dodatków z pociętej bibuły. Zwrócenie uwagi, że choć pizza jest bardzo smacznym daniem, nie jest tak zdrowa jak np. sałatka owocowa lub warzywna.
6. Wymyślanie włoskich nazw dla stworzonych dań.
7. Zabawa ruchowa: serwowanie dań przez kelnerów. Podzielenie dzieci na dwie drużyny kelnerów. Ślalom między szarfami z piłeczką pingpongową niesioną na drewnianej łyżce ze ściereką kuchenną przewieszoną przez rękę.
8. Nakrycie stołu do posiłku: położenie kolorowej serwetki jako obrusu, talerza z daniem, nakrycie sztućców. Sprawdzenie poprawności nakrycia, przypomnienie zasad właściwego zachowania przy stole.

Tydzień 33 – Sport

TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 33

Temat tygodnia: Sport

Cele ogólne:

- poznanie roli sportu dla zdrowia człowieka
- poznanie różnych dyscyplin sportowych
- udział w różnorodnych zabawach sportowych
- uświadamianie roli matematyki w różnych dziedzinach życia

Pomoce: piłeczka palantowa, metrówka około 20 m, stoper, kartki, ilustracje rekwizytów i sprzętów do wycięcia, krepina, kreda, farby, pędzle, kosze, piłki, papier o dużym formacie, medale, puchary, papier kolorowy i biały, kostki do gry z zaklejoną ścianą z sześcioma oczkami, kartoniki z cyframi od 1 do 10 i znakami <, >, =, obraz graficzny cyfry 10, puzzle - cyfra 10 wielkości całej kartki rozmiaru A4 z zaznaczonymi 2 liniami dzielącymi obrazek na 3 duże części, figury dla każdego dziecka (kilka kwadratów w różnych kolorach i różnej wielkości, kilka trójkątów w różnych kolorach i różnej wielkości, kilka kół w różnych kolorach i różnej wielkości), 2 lub 3 kostki do gry, wyraz “dziesięć” do czytania globalnego, kartki z cyframi 1-10, nadmuchany balon, medale złote, srebrne i brązowe (lub w trzech rozmiarach), liczniki do liczenia punktów - po 10 dla każdego dziecka, sznurek lub skakanka do wyznaczenia połowy boiska.

Aplikacja interaktywna: *Sport.*

dzień 1	dzień 2	dzień 3	dzień 4	dzień 5
1. Zabawa powitalna, integracyjna lub poranne ćwiczenia gimnastyczne. 2. Wypełnianie kalendarza pogody. 3. Kształtowanie słuchu fonematycznego. 4. Ćwiczenia w kształtowaniu orientacji w przestrzeni. 5. Zajęcia dydaktyczne. 6. Piosenka: <i>W zdrowym ciele zdrowy duch.</i> 7. Zajęcia dydaktyczne.				
Rower dla każdego	Higiena podczas zabaw sportowych	Olimpiada plastyczna	Trening przed zawodami	Igrzyska przedszkolne
	Higiena podczas zabaw sportowych	Olimpiada plastyczna	Trening przed zawodami	
Sport to zdrowie	Gimnastyka	Ćwiczymy i liczymy	Dziesięć	Turniej

Temat: Gimnastyka

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wie, na czym polega gimnastyka
- potrafi rozpoznać symbol znajdujący się na piktogramie
- wykonuje ćwiczenia fizyczne

Pomoce: plansza demonstracyjna *Piramida zdrowia*, tablica interaktywna z dostępem do Internetu, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Sport to zdrowie* z zeszytu nr 1.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Oglądanie planszy demonstracyjnej *Piramida zdrowia*, zwrócenie uwagi na umieszczone tam dyscypliny sportowe. Rozmowa z dziećmi na temat innych znanych im dyscyplin sportowych. Nauczyciel mówi o dyscyplinie sportowej, jaką jest gimnastyka.
2. Oglądanie na tablicy interaktywnej (z Internetu) fragmentów różnych sportów związanych z gimnastyką: gimnastyka artystyczna z szarfą, gimnastyka artystyczna z piłką, skoki na batucie, akrobatyka, aerobik, gimnastyka w parach i indywidualna.
3. Przygotowanie karteczek z piktogramami oznaczającymi ćwiczenie z karty pracy *Sport to zdrowie* z zeszytu nr 1. Podczas zajęć z dziećmi 3, 4-letnimi należy wykorzystać materiał do tych zajęć zamieszczony w e-zeszytcie i wyświetlić go na tablicy interaktywnej.
4. Odgadywanie znaczenia symboli przedstawionych na piktogramach i wykonywanie umieszczonych tam ćwiczeń: 1. krążenie biodrami, 2. przysiady, 3. stanie na prawej nodze, 4. stanie na lewej nodze, 5. wyprosty nogi prawej w bok, 6. wyprosty nogi lewej w bok, 7. pajacyki, 8. skłony do podłogi z pozycji stojącej, 9. skłony do podłogi z pozycji siedzącej, 10. rowerek, 11. Bieg w miejscu.
5. Przygotowanie własnego symbolu określającego dowolne ćwiczenie. Wspólne wykonanie wszystkich zaproponowanych przez dzieci ćwiczeń.
6. Próby wykonywania ćwiczeń z gimnastyki artystycznej z wykorzystaniem dostępnych przyrządów (piłek, szarf, hula – hop).

Uwagi:

- Każde ćwiczenie należy wykonywać około 10 sekund.
- Można wracać do ćwiczenia po zakończonej rundzie.
- Dzieci mogą wziąć obrazki do domu i zaproponować podobną zabawę domownikom.

Temat: Przedszkolne Igrzyska

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wykonuje ćwiczenia fizyczne
- wykazuje się odpornością emocjonalną w sytuacji porażki
- bierze udział we współzawodnictwie

Pomoce: piłeczka palantowa, metrówka, stoper.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

Całe zajęcia to forma lekkoatletycznych zawodów sportowych – igrzysk. Należy je przeprowadzić na sali gimnastycznej lub na boisku szkolnym. Dzieci, które aktualnie nie ćwiczą, pełnią rolę kibiców. Należy zwrócić szczególną uwagę na rolę kibiców, którzy motywują zawodników do walki. Warto przygotować listę dzieci i zapisywać ich wyniki, żeby w kolejnym roku mieć porównanie dokonanych postępów oraz by łatwiej zauważyć dzieci, które wyróżniają się sprawnością fizyczną.

1. Wspólna rozgrzewka. Może to być zabawa z piosenką *Głowa ramiona* – scenariusz z tygodnia *Człowiek i jego zmysły*.
2. Konkurs skoku w dal. Można do tej dyscypliny wykorzystać piaskownicę. Dzieci ustawiają się gęsiego i wykonują skok w dal. Metrówka przez cały czas jest rozciągnięta, aby łatwo było zobaczyć wynik.
3. Biegi. Dzieci dzielą się na grupy: dziewczynki i chłopcy. Bieg krótki – sprint. Wszystkie biegi odbywają się ze startu wspólnego. Jest to forma wyścigu.
4. Rzut piłeczką palantową (lub tenisową). Z wyznaczonego miejsca dzieci rzucają piłeczką. Przy tym konkursie również metrówka jest rozłożona, żeby sprawnie odczytywać wyniki.
5. Biegi. Biegi długodystansowe. Należy wyznaczyć trasę, trochę dłuższą niż przy sprincie, może to być kilka okrążeń. W tej konkurencji jest podział na chłopców i dziewczynki.
6. Rozdanie medali. Medale powinny dostać wszystkie dzieci, które aktywnie brały udział w konkursach, bez względu na wynik - jako nagrodę na wysiłek.
7. Można ogłosić wyniki i określić zwycięzców w poszczególnych konkurencjach, kształtuje to odporność emocjonalną w sytuacji porażki u dzieci, które przegrały.

Uwagi:

- Medale są w kartach pracy – zeszyte sztancowanymi. Dla dzieci 3,4-letnich można wcześniej wydrukować medale z e-zeszytu.
- Można to pomocy przy organizacji tego dnia zaprosić rodziców. Pomogą oni w pomiarach oraz innych sprawach organizacyjnych.

Temat: Rower dla każdego

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wypowiada się na temat dyscypliny sportowej – kolarstwa
- wymienia zasady bezpieczeństwa dotyczące jazdy na rowerze

5-latek:

- rozpoznaje kilka znaków drogowych dotyczących roweru
- opowiada historię powstania przedmiotów: koła i roweru

Pomoce: plansza demonstracyjna *Wczoraj i dziś*, tablica interaktywna z dostępem do Internetu, opowiadanie lub film animowany *Franklin uczy się jeździć na rowerze*, **5-latek dodatkowo:** karta pracy *Historia koła* z zeszytu nr 1

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Odczytanie opowiadania *Franklin uczy się jeździć na rowerze*¹.
2. Rozmowa na temat opowiadania. Zadanie pytania „Czy jazda na rowerze jest trudna?” – wypowiedzi dzieci na podstawie własnych doświadczeń. Odpowiedź na pytanie, co jest potrzebne do nauki jazdy na rowerze? (odwaga, wiara we własne możliwości i równowaga).
3. Wyjaśnienie terminu kolarz. Oglądanie na tablicy interaktywnej kolarzy. Zwrócenie uwagi na rodzaje kolarstwa: szosowe, górskie, torowe.
4. Opisywanie roweru, nazywanie jego części na przykładzie prawdziwego roweru lub ilustracji. Opisywanie wyglądu własnego roweru.
5. Wskazanie zasad bezpieczeństwa, których należy przestrzegać podczas jazdy na rowerze: ochraniacze i kask oraz bezpieczne miejsce. Zwrócenie uwagi, że nie można jeździć na rowerze bez opieki osoby dorosłej, jeśli nie ma się karty rowerowej.
6. Oglądanie na tablicy interaktywnej kilku znaków drogowych dotyczących rowerów np.: droga dla rowerów, zakaz wjazdu, zakaz ruchu, ustęp pierwszeństwa przejazdu.
7. Oglądanie planszy demonstracyjnej: *Wczoraj i dziś* – omówienie kilku rodzajów rowerów, zwrócenie uwagi na zmiany w budowie roweru.

¹ Można również oglądać film animowany o tym samym tytule.

8. Zabawa ruchowa *Rowerek*. Dzieci leżą na podłodze i naśladują pedałowanie. Dzieci wypowiadają przy tym wierszyk: *Jedzie rowerek na spacer. Jaki z tyłu ma numer? Wybrana osoba podaje liczbę i dzieci pedałowują jeszcze tyle razy, ile wyznaczyła. Nauczyciel podaje również komunikaty dotyczące tempa pedałowania: czy rower ma jechać z górki (pedałuje szybko), czy pod górkę (pedałuje powoli). Zabawę powtarzamy kilka razy.*
9. Zabawa ruchowa *Tandem*. Wyjaśnienie terminu tandem. Dzieci dobierają się w pary i pedałowują razem złączając stopy. Zabawa przebiega podobnie jak w poprzednim punkcie.
10. Zwrócenie uwagi, że rower nie mógłby istnieć bez wynalazku koła. Oglądanie planszy demonstracyjnej *Wczoraj i dziś* dotyczącej historii powstania koła. Opis poszczególnych kół.

5-latki:

11. Wykonanie ćwiczenia w karcie pracy. Wycięcie elementów przedstawiających koła i ułożenie ich w prawidłowej kolejności. Rysowanie swojego wyobrażenia koła za 100 lat.

Temat: Sport to zdrowie

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wypowiada się na temat wpływu ruchu na zdrowie
- wzbogaca słownictwo o nazwy dyscyplin sportowych
- klasyfikuje sporty

Pomoce: plansza demonstracyjna *Piramida zdrowia*, tablica interaktywna z dostępem do Internetu, wiersz J. Tuwima *Raz - dwa - trzy!*, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Sport* z zeszytu nr 1.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Oglądanie tablicy demonstracyjnej *Piramida zdrowia* – zwrócenie uwagi na sporty, które są nam przedstawione, nazywanie dyscyplin i omówienie ich zasad. Wyjaśnienie, dlaczego sporty są na planszy *Piramida Zdrowia*.
2. Odczytanie wiersza J. Tuwima *Raz - dwa - trzy!*. Jaki prosty przepis na zdrowie podaje J. Tuwim? – rozmowa.
3. Zwrócenie uwagi na to, że inne sporty uprawia się zimą, a inne w lecie. Wyjaśnienie, dlaczego tak się dzieje.
4. Klasyfikacja sportów: wodne, zimowe, z piłką, z przyrządami. Wymienianie znanych dyscyplin przez dzieci.
5. Zabawa *drama* – dzieci próbują pokazać ruchem jakąś dyscyplinę sportu, a pozostałe dzieci odgadują.
6. Oglądanie w Internecie różnych dyscyplin sportowych i wymienianie przyrządów, które są potrzebne do ich uprawiania.
7. Wypowiedzi dzieci na temat tego, jakie sporty uprawiają one, a jakie osoby z rodziny.

5-latki:

8. Wykonanie zadania w karcie pracy. Rozpoznanie po wyglądzie i ruchu sportowca danej dyscypliny sportowej. Dorysowywanie potrzebnych przyborów. Sporty na karcie pracy to: skakanie na skakance, koszykówka, bieganie, piłka nożna, hokej, jazda na rowerze lub hulajnodze.

Raz - dwa - trzy!

Julian Tuwim

Raz!

Pierwsza rzecz - to wstawać rano!

Dwa!

Kto o krzepkie zdrowie dba,

ten się długo myje co dzień

mydłem, szczotką w zimnej wodzie,

pluska, pryska, parska, rzy!

Trzy!

1 J. Tuwim, *Lokomotywa i inne wiersze*, Warszawa: Świat książki, 2000.

Trzyj ręcznikiem suchym ciało,
żeby aż poczerwieniało.
Spraw mu, bracie, mocne wciery,
aż we krwi poczujesz skry!
Raz - dwa - trzy!
Cztery!
Gdy chcesz czerstwej nabrać cery,
żywym, byстрым być jak rtęć,
wiedz, że sprawią to spacerzy!
A codziennie rano:
Pięć!
Musisz się gimnastykować!
Ciało w ruch rytmiczny wprowadź,
ćwicz je prężnie i miarowo,
bo to pięknie, bo to zdrowo,
a dopiero potem:
Sześć!
Jeść!

Temat: Ćwiczymy i liczymy

Cele

3, 4 i 5-latek:

- dodaje w zakresie 10
- wie, że ruch i sport jest dobry dla zdrowia
- rozróżnia prawą i lewą stronę
- zna określenia co drugi, o jeden więcej, o jeden mniej

5-latek:

- zna obraz graficzny cyfr od 1 do 10
- zna i poprawnie stosuje znaki <, >, =

Pomoce: kostki do gry z zaklejoną ścianą z sześcioma oczkami, kartoniki z cyframi od 1 do 10 i znakami <, >, =.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Zabawa ruchowa - *Gimnastyka z kostkami*. Nauczyciel rzuca dwoma kostkami, dzieci liczą, ile oczek wypadnie i wykonują tyle powtórzeń danego ćwiczenia. Np. przysiady, skoki obunóż, skłony, wymachy nóg, klaskanie pod kolanami, wymachy rąk, pajacyki itp.
2. Rozmowa na temat powiedzenia „Sport to zdrowie” - dzieci wypowiadają się na temat własnych doświadczeń i przemyśleń.
3. Zagadki ruchowe na temat dyscyplin sportowych: chętne dziecko pokazuje jakiś sport, pozostałe dzieci zgadują, jaka dyscyplinę ma na myśli. Dziecko, które odgadnie, pokazuje kolejne dyscypliny jako następne lub wyznacza, kto będzie pokazywał.
4. Nauczyciel dzieli dzieci na 4 grupy - prosi dzieci, aby kolejno odliczyły do czterech, zapamiętały swoją cyfrę, następnie ustawiły się przy kostce z odpowiednią ilością oczek.
5. Nauczyciel w każdej grupie za pomocą wyliczanki wyznacza lidera. Liderzy siadają na krzesłkach na środku sali. Pozostałe dzieci ustawiają się w czterech kątach sali (każda grupa w swoim), zamykają oczy i łapią za ręce. Zadaniem lidera jest bezpieczne doprowadzenie grupy do siebie. Liderzy wydają kolejno po jednym poleceniu (np. idźcie trzy kroki do przodu, idźcie dwa kroki w lewo), nie mogą jednorazowo polecić zrobienia więcej niż trzech kroków. Wygrywa grupa która pierwsza dojdzie do lidera.
6. Zabawę można kontynuować zmieniając lidera w każdej z grup i ustawienie liderów.
7. Zabawa *Tratwy* - dzieci chodzą swobodnie po sali, na dywanie ułożone są obręcze, jedna obok drugiej nauczyciel umieszcza w pierwszej z nich kostkę (lub kostki). Na hasło nauczyciela dzieci jak najszybciej liczą liczbę oczek i ustawiają na tratwie tyle osób, ile jest oczek, a na każdej kolejnej o jedną osobę więcej.

8. Po kilku próbach ustawiają na kolejnych tratwach o jedną osobę mniej.

5-latki:

9. Dzieci stoją w rozsypcie. Nauczyciel podnosi kartoniki z cyframi od 1 do 10, a dzieci głośno licząc wykonują tyle określonych czynności, jaką cyfrę widzą (klaskanie, tupanie, skakanie itp.)
10. Nauczyciel rzuca dwoma kostkami. Dzieci układają zapis matematyczny (np. gdy na jednej kostce wypadło 5 oczek, na drugiej 3 - dzieci układają $5 > 3$).

Temat: Dziesięć

Cele

3, 4 i 5-latek:

- zna cyfrę dziesięć
- rozumie pojęcia zbioru - tworzy zbiory dziesięcioelementowe
- rozróżnia figury geometryczne
- zna obraz graficzny cyfr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 i 9

5-latek:

- rysuje po śladzie cyfrę 10

Pomoce: obraz graficzny cyfry 10, puzzle - cyfra 10 wielkości całej kartki rozmiaru A4 z zaznaczonymi 2 liniami dzielącymi obrazek na 3 duże części, figury dla każdego dziecka (kilka kwadratów w różnych kolorach i różnej wielkości, kilka trójkątów w różnych kolorach i różnej wielkości, kilka kół w różnych kolorach i różnej wielkości), **5-latki dodatkowo:** 2 lub 3 kostki do gry, wyraz *dziesięć* do czytania globalnego, kartki z cyframi 1-10, karta pracy *Cyfra 10* i karta pracy *Cyfra 10 - po śladzie* z zeszytu nr 2.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Wyszukiwanie przez dzieci rzeczy, których jest w sali dziesięć.
2. Zapoznanie z obrazem graficznym cyfry dziesięć – wypowiedzi, co przypomina swoim kształtem, kreślenie w powietrzu i na płaszczyźnie (dywanie) cyfry dziesięć.
3. Zabawa ruchowa - dzieci dobierają się w grupy siedmioosobowe i budują z siebie cyfrę dziesięć.
4. Określanie, czego mamy w organizmie co najmniej dziesięć - palce u rąk, palce u nóg.
5. Zabawa twórcza *W co mogę zamienić cyfrę dziesięć?* - dzieci dostają kartki z cyfrą dziesięć i tworzą z niej dowolny obrazek.
6. Wykonywanie 10 tupnięć, 10 przysiadów, 10 podskoków obunóż, itp.
7. Układanie zbiorów dziesięcioelementowych - dzieci układają zbiory dziesięcioelementowe z figur geometrycznych, same ustalają kryterium (kształt, kolor lub wielkość).

5-latki:

8. Nauczyciel prosi 10 osób o ustawienie się w jednym rzędzie, następnie rozdaje dzieciom kartoniki z cyframi 1-10 tak, aby osoby trzymające nie widziały posiadanej cyfry. Zadaniem pozostałych dzieci jest ustawić kartoniki w odpowiedniej kolejności, używając imion kolegów - proszą o przesunięcie się danej osoby o jedno miejsce w daną stronę - lewo lub w prawo/ w stronę okna lub drzwi itp.
9. Zapoznanie dzieci w zapisem słownym cyfry 10 - czytanie globalne wyrazu *dziesięć*.
10. Zabawa z kostkami - dzieci ustalają, ile oczek musi być na dwóch lub trzech kostkach, żeby wynik wynosił dziesięć.
11. Układanie cyfry dziesięć z liczmanów, sznurka, klocków itp.
12. Zabawa ruchowa: dzieci do muzyki ruszają się swobodnie po sali. Gdy muzyka cichnie dobierają się w grupy zgodnie z kartką podniesioną przez nauczyciela, na której widnieje cyfra 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 lub 10.
13. Karta pracy *Cyfra 10* i karta pracy *Cyfra 10 - po śladzie* - kolorowanie dziesiątego obrazka, rysowanie po śladzie cyfry 10.

Temat: Turniej

Cele

3, 4 i 5-latek:

- liczy punkty
- przestrzega reguł zabawy
- zna pojęcia turniej, kibicowanie, remis

Pomoce: nadmuchany balon, medale złote, srebrne i brązowe (lub w trzech rozmiarach), liczmany do liczenia punktów- po 10 dla każdego dziecka, sznurek lub skakanka do wyznaczenia połowy boiska.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel pyta dzieci czy wiedzą, co oznaczają słowa: turniej, kibicowanie, remis. Wspólnie z dziećmi układa definicje i wyjaśnia pojęcia.
2. *Sportowe skojarzenia:* dzieci siedzą w kręgu, nauczyciel zaczyna zabawę podając słowo sport, pierwsze dziecko podaje skojarzenie do tego słowa (np. zawody), następne dziecko podaje swoje skojarzenie od tego słowa i tak dalej dookoła.
3. Nauczyciel prosi dzieci, żeby ustawiły się w szeregu, odliczyły kolejno do pięciu i starały się zapamiętać swoje cyfry. Na tej podstawie dzieci są podzielone na trzy drużyny.
4. Nauczyciel tłumaczy dzieciom, że teraz rozegrają turniej *Balonowej Siatkówki*. Każda drużyna będzie grała cztery mecze. Jeśli wygra otrzyma 3 punkty, jeśli będzie remis obie drużyny dostana po jednym punkcie. Prosi, aby dzieci wybrały sobie kolor, który będzie symbolem poszczególnych drużyn. Na tablicy przygotowuje tabelę do wpisywania punktów.
5. Nauczyciel tłumaczy zasady gry: boiskiem jest dywan, nauczyciel zaznacza na nim sznurkiem lub skakanką połowę. Każda drużyna znajduje się na swojej połowie, jeśli któryś z zawodników przekroczy linię, drużyna przeciwna zdobywa punkt. Gra polega na tym, aby nie dopuścić do tego, by balon upadł na ziemię. Jeśli balon upadnie na którąś połowę przeciwną, drużyna zdobywa punkt. Balonu nie można łapać, można go tylko odbijać. W każdym meczu do rozdzielenia jest dziesięć punktów, gdy piłka 10 razy dotknie ziemi, kończy się dany mecz i przyznawane są punkty za zwycięstwo.
6. Dzieci z drużyn, które aktualnie nie grają, kibicują i liczą punkty- każde dziecko na 10 liczmanów, po zdobyciu punktu przez daną drużynę przekłada po jednym liczmanie na prawa lub lewą stronę. Dzieci sygnalizują koniec meczu- gdy padnie 10 punktów i podają wynik. Nauczyciel sprawdza i wpisuje punkty na tablicy.
7. Po rozegraniu wszystkich meczów każda drużyna liczy swoje punkty. Dzieci porównują ich ilość i wyłaniają zwycięzców.
8. Wręczenie medali wszystkim najlepszym drużynom, gratulacje dla zwycięzców.

Temat: Higiena podczas zabaw sportowych

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wyjaśnia pojęcie „higiena”
- opisuje sposoby przestrzegania zasad higieny podczas zabaw sportowych
- nazywa wybrane rekwizyty sportowe

5-latek:

- dobiera w pary pasujące do siebie rekwizyty sportowe

Pomoce: kartki, ilustracje rekwizytów i sprzętów sportowych do wycięcia (np. z karty pracy *Zabawy sportowe* lub z e-zeszytu nr 3), klej, nożyczki, farby, worek; **dodatkowo 5-latki:** karta pracy *Zabawy sportowe* z zeszytu nr 3.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel rozmawia z dziećmi na temat przestrzegania zasad higieny podczas zabaw sportowych. Zwrócenie uwagi na znaczenie przebierania się w strój sportowy, pójścia pod prysznic po zajęciach na basenie, mycia rąk po zabawach w ogrodzie. Nawiązanie do prawidłowej diety, uzupełniania płynów podczas wysiłku fizycznego. Przypomnienie o znaczeniu rozgrzewki i systematycznych treningów podczas uprawiania sportu.
2. Zabawa ruchowa: dzieci po kolei ilustrują ruchem uprawianie wybranej dyscypliny sportowej – reszta dzieci usiłuje odgadnąć, jaka to dyscyplina.
3. Zabawa plastyczna: wylosowanie z worka ilustracji jednego rekwizytu lub przedmiotu związanego z określonym sportem. Wycięcie przedmiotu i przyklejenie do kartki, namalowanie farbami wydarzenia sportowego związanego z wylosowanym przedmiotem.
4. Omówienie prac i przygotowanie wystawy.

5-latki:

5. Dobieranie w pary rekwizytów sportowych z wykorzystaniem karty pracy *Zabawy sportowe* z zeszytu nr 3.

Temat: Olimpiada plastyczna

Cele

3, 4 i 5-latek:

- uczestniczy w zawodach sportowych
- wyjaśnia pojęcie olimpiada sportowa
- przestrzega reguł w konkurencjach sportowych

Pomoce: krepina, kreda, farby, pędzle, kosze, piłki, kredki ołówkowe lub patyki, papier w dużym formacie, opaska na oczy, sylwetki medali, pucharów (przygotowane wcześniej).

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

Zajęcie plenerowe, olimpiada sportowo-plastyczna:

1. Malowanie kredą z zawiązanymi oczami: narysowanie linii z punktu startu do mety – jedna osoba maluje z zasłoniętymi oczami kreskę od linii startu do mety, druga osoba ją naprowadza mówiąc: „przód/tył/prawo/lewo”.
2. Zwijanie krepiny na czas (odcięty pasek o szerokości około 8cm).
3. Bieg z przeszkodami: podzielenie grupy dzieci na dwie drużyny, zawodnik biegnie z piłką w ręku, wrzuca piłkę do kosza, podbiega do arkusza papieru – maluje pędzlem kontur koła, kwadratu lub trójkąta i wraca do drużyny (po drodze zabierając piłkę z kosza). Polecenie dotyczące malowanych kształtów może być modyfikowane przez nauczyciela w trakcie rozgrywek.
4. Gimnastyka artystyczna z szarfą (wykorzystane wcześniej paski krepiny przywiązane do patyków lub kredek ołówkowych). Poruszanie szarfą w rytm muzyki lub według instrukcji zaproponowanej przez chętne dzieci.
5. Wręczenie papierowych medali i pucharów po zakończonych zawodach (medale i puchary przygotowane na podstawie innego scenariusza zajęć).

Temat: Trening przed zawodami

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wyjaśnia pojęcie trening
- podejmuje inicjatywę w wymyślaniu zabaw ruchowych
- maluje i wycina nożyczkami po śladzie formę medalu

5-latek:

- wyjaśnia pojęcie rozgrzewka

Pomoce: papier kolorowy i biały, kredki, farby, pędzle (lub masa solna).

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel informuje dzieci, że wkrótce rozpocznie się olimpiada plastyczno-sportowa - zawodnicy proszeni są więc o rozpoczęcie systematycznych treningów i przygotowań.
2. Poznanie pojęcia trening. Każdy trening powinien zaczynać się od rozgrzewki – omówienie znaczenia rozgrzewki w sporcie.
3. Zabawa ruchowa: chętne dzieci na środku koła proponują wymyślone przez siebie ćwiczenie do rozgrzewki, reszta grupy naśladuje ćwiczenia.
4. Przygotowania do olimpiady: przygotowanie z kolorowego papieru lub pomalowanie farbami wyciętych pucharów, medali. Przygotowanie plakatów informujących o zbliżających się zawodach.

Uwagi:

- Medale można również wykonać z masy solnej.

Tydzień 34 – Lecimy na Marsa

TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 34

Temat tygodnia: Lecimy na Marsa

Cele ogólne:

- zainteresowanie tematyką związaną z kosmosem
- poznanie cech charakterystycznych Ziemi jako planety
- ćwiczenia analizy i syntezy słuchowej wyrazów
- przeprowadzanie prostych doświadczeń związanych z kosmosem

Pomoce: globus, latarki dla każdego dziecka, świeczka i słoik, baloniki, piłka zawinięta w folię aluminiową, kawałek styropianu (lub patyk), wykałaczki, farby, trzy kartki z narysowanymi pojedynczymi figurami - żółte koło, zielony trójkąt i niebieski kwadrat, wzór układu figur narysowany na kartce, tekturowe figury dla wszystkich dzieci, obrazek Ziemi widocznej z kosmosu, obrazek budowy Ziemi i mapa Ziemi, zielona koszulka i opaska z antenkami, kartki, sznurek, patyczki lub kredki świecowe, balon, taśma dwustronna, zielony karton (lub biały i farby), gumki-frotki dla wszystkich dzieci po 1 sztuce, grubsze granatowe kartki (mogą być wcześniej pomalowane przez dzieci), żółty i biały papier, białe serwetki, farby akwarelowe.

Aplikacja interaktywna: *Kosmos*.

dzień 1	dzień 2	dzień 3	dzień 4	dzień 5
1. Zabawa powitalna, integracyjna lub poranne ćwiczenia gimnastyczne. 2. Wypełnianie kalendarza pogody. 3. Kształtowanie słuchu fonematycznego. 4. Ćwiczenia w kształtowaniu orientacji w przestrzeni. 5. Zajęcia dydaktyczne. 6. Piosenka: <i>Zielone ufoludki</i> . 7. Zajęcia dydaktyczne.				
Hałaśliwe słowa	Figurowy kosmos	Planeta Ziemia	Konstruujemy raketę kosmiczną	Marsjańskie maski
Przybysze z Marsa	Odkrywamy kosmos	Po której stronie?	Ziemia widziana z kosmosu	Wizyta w planetarium lub zaproszenie astronoma
Przybysze z Marsa	Odkrywamy kosmos			

Temat: Hałaśliwe słowa

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wykonuje ćwiczenia aparatu artykulacyjnego poprzez naśladowanie onomatopei
- rozumie pojęcia: hałas, huk, harmider
- wypowiada się na temat szkodliwości hałasu dla człowieka

5-latek:

- rozpoznaje literę h i H

Pomoce: karta pracy *Hałaśliwe słowa* z zeszytu nr 1 wyświetlona na tablicy interaktywnej, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Hałaśliwe słowa* z zeszytu nr 1, karta pracy *Literka H* z zeszytu nr 4, plansza demonstracyjna *Alfabet*.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nawiązanie do tematu tygodnia – dzieci odgadują zagadkę:

„Pojedziesz nią w kosmos - siadaj zawczasu,
narobicie przy tym dużo hałasu.” (rakieta)

2. Rozmowa - „Co to jest hałas?”, „Jakie są inne określenia hałasu?” (huk, harmider, rumor, jazgot, raban, wrzask, rwetes, gwar, wrzawa itp.)
3. Robienie hałasu – dzieci robią jak największy hałas, krzyczą, tupią itp.
4. Rozmowa na temat tego czy przebywanie w takim hałasie to przyjemność. Zwrócenie uwagi na szkodliwość przebywania w hałasie oraz na sposoby unikania niepożądanych skutków hałasu.
5. Przeciwnieństwo hałasu – cisza. Określenia dźwięków związanych z ciszą: szept, szelest, pomruk, szmer. Mówienie według tych sposobów.
6. Wykonanie ćwiczenia w karcie pracy. Dzieci 3, 4-letnie – korzystają z karty pracy wyświetlonej na tablicy interaktywnej z e-zeszytu.
7. Zabawy dźwiękonaśladowcze. Dzieci naśladowują odgłosy wydawane przez poszczególne przedmioty i określają czy naturalne te odgłosy są głośne:
 - rakieta (wrrrry);
 - lokomotywa (cz, cz, cz);
 - trąbka (trutu – tutu);
 - kukułka (kuku, kuku);
 - krowa (muuu, muuu);
 - auto osobowe (brrrum, brrrum);
 - karetka pogotowia (iu, iu, iu);
 - budzik (drrryn, drrryn);
 - kran z kapiącą wodą (kap, kap).

5-latki:

8. Dzieci otaczają pętlą te przedmioty, które robią dużo hałasu i kolorują je. Rysowanie rzeczy, która robi więcej hałasu od tych przedstawionych na ilustracjach.
9. Zapoznanie się z wyglądem litery h i H na podstawie wyrazu hałas. Pisanie litery h i H po śladzie. Rysowanie hałasu.

Temat: Odkrywamy kosmos

Cele

3, 4 i 5-latek:

- jest zaciekawiony otaczającym światem
- posługuje się pojęciami związanymi z kosmosem: planeta, wszechświat, księżyc, gwiazda, Słońce, kosmonauta

5-latek:

- wykonuje proste doświadczenia

Pomoce: plansza demonstracyjna *Mapa Świata*, globus, aplikacja interaktywna *Kosmos*, latarki dla każdego dziecka, świeczka i słoik, balonik, piłka zawinięta w folię aluminiową, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *W królestwie gwiazd* z zeszytu nr 4.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Oglądanie *Mapy świata* i globusa. Rozmowa na temat tego, że Ziemia jest okrągła, a takich kul w kosmosie jest więcej.
2. Praca z aplikacją interaktywną (podczas zajęć nauczyciel stosuje pojęcia wszechświat, kosmos itp.). Omówienie pojęć: gwiazda, Słońce, księżyc. Zwrócenie uwagi, jak niewielką częścią kosmosu jest Ziemia. Oglądanie planet Układu Słonecznego z bliska. Opisywanie przez dzieci wyglądu tych planet. Podanie przez nauczyciela krótkich informacji o każdej z nich:

- Merkury – znajduje się najbliżej słońca;
- Wenus – rozmiarem przypomina ziemię, czasem można ją obserwować gołym okiem z ziemi, jest bardzo gorąca;
- Ziemia – planeta, na której mieszkamy;
- Mars – jest czerwony i pokryty pyłem;
- Jowisz – jest kilkanaście razy większy od Ziemi;
- Saturn – posiada pierścienie;
- Uran – ma 27 księżyców;
- Neptun – jest niebieski, jest bardzo zimną planetą.

3. Słońce – informacja o tym, że Słońce jest gwiazdą, która znajduje się najbliżej i dlatego wydaje się nam największą. Uświadomienie dzieciom, że Słońce i gwiazdy świecą w dzień i w nocy.

Doświadczenie 1 - globus oświetlamy latarką, a następnie określamy punkt, na którym się znajdujemy i obracamy globusem. Dzieci dostrzegają, że latarka cały czas świeci, natomiast na globusie inne miejsce jest oświetlone. Wniosek dotyczący zjawiska dnia i nocy.

Doświadczenie 2 – dzieci leżą na dywanie i oświetlają sufit (żaluzje są zasłonięte, a światło zgaszone), następnie nauczyciel zapala światło. Dzieci obserwują, że światło latarki zbladło, ale jest cały czas zapalone. Wniosujemy, że gwiazdy (też Słońce) świecą cały czas, ale nie zawsze to widzimy.

Gwiazdy – gwiazdy układają się w różne wzory, tworząc w ten sposób konstelacje. Oglądanie przykładowych konstelacji na aplikacji interaktywnej.

Doświadczenie 3 – przy zaciemnionym pomieszczeniu dzieci latarkami odtwarzają wybrane konstelacje np. Wielki Wóz, a następnie sami tworzą własne układy.

4. Zapropozowanie wspólnej wyprawy w kosmos, w celu sprawdzenia, co kryje się w dalszych częściach wszechświata. Na słońce nie polecimy, ale może uda nam się zwiedzić inne zakątki kosmosu. Krótka informacja o tym, dlaczego kosmonauci mają specjalny strój i kask. Człowiekowi do oddychania potrzebny jest tlen, w kosmosie nie ma tlenu, dlatego muszą mieć specjalne kaski, dzięki którym mogą oddychać.

Doświadczenie 4 - ze świeczką - zapalamy świeczkę i nakrywamy ją szklanką. Wniosek z doświadczenia: człowiek do oddychania potrzebuje tlenu, tak jak świeca do tego żeby się paliła, w kosmosie nie ma tlenu, tak jak nie ma tlenu pod słoikiem, więc nie moglibyśmy tam mieszkać, ponieważ nie mielibyśmy czym oddychać. Jadąc w kosmos musimy mieć specjalny strój.

5. W kosmos można polecieć specjalnym pojazdem rakieta. Rakieta to pojazd, który ma silnik odrzutowy. Przypomnienie zasady działania silnika odrzutowego.
Doświadczenie 5 – napelniamy balon powietrzem i puszczamy go. Wniosek z doświadczenia: strumień wyrzucanego gazu napędza przedmiot. Na takiej samej zasadzie działa silnik odrzutowy.
6. Lądowanie na księżycu. Oglądanie księżycyca na tablicy interaktywnej. Księżyc to ciało niebieskie pokryte szarym pyłem. Wydaje się nam, że świeci w nocy, ale tak nie jest.
Doświadczenie 6 - z piłką zawiniętą w folię aluminiową. Patrzymy na „księżyc” (piłkę w folii aluminiowej) – on nie świeci, następnie kierujemy na niego światło latarki. Widzimy, jak światło się odbija i stwarza wrażenie jakby „księżyc” świecił. Wniosek z doświadczenia: księżyc nie świeci własnym światłem, tylko odbija światło słoneczne.

5-latki:

7. Ćwiczenie w karcie pracy. Wypchanie gwiazdek. Układanie z gwiazdek konstelacji Wielkiego Wozu. Następnie dzieci mają za zadanie ułożyć wymyśloną przez siebie konstelację oraz nakleić ją na papier. W wolnym miejscu na papierze dzieci rysują rzeczywistą rzecz, która przedstawiona jest w postaci konstelacji.

Wersja łatwiejsza:

- Sprawność przeprowadzenia zajęć zależy od aktualnych możliwości dzieci i wielkości grupy. Dlatego też zadanie w kartach pracy można wykonać po przerwie.

Uwagi:

- Zajęcia mogą odbywać się z wykorzystaniem Pacynki Naukowca.
- Jeżeli dzieciom zostaną gwiazdki i nie zabrają ich do domu warto, żeby nauczyciel jest pozbiarał i schował. Można je potem wykorzystać jako pozytywną ocenę naklejona w kartach pracy lub jako punkty w jakimś turnieju grupowym.

Temat: Przybysze z Marsa

Cele

3, 4 i 5-latek:

- utrwala nazwy planet Układu Słonecznego
- wie, że są inne, alternatywne metody komunikacji

5-latek:

- przygotowuje makietę Układu Słonecznego

Pomoce: aplikacja interaktywna *Kosmos*, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Układ Słoneczny* z zeszytu nr 4, kawałek styropianu (lub patyk), patyczki do szaszłyków, farby.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Oglądanie aplikacji interaktywnej *Kosmos*. Przypomnienie nazw planet.
2. Rozmowa na temat tego, czy w kosmosie jest życie.
3. Wypowiedzi dzieci - *Jak dzieci wyobrażają sobie kosmitów*. Wymyślanie nazw przybyszów z innych planet (np. z Marsa są Marsjanie).
4. Wypowiedzi dzieci na temat tego, jak mogą porozumiewać się kosmici.
5. Scenki dramatyczne – chętne dzieci próbują coś przekazać grupie, ale nie mogą używać polskich słów.
6. Zabawa rytmiczna z wylicznką *Przyjechał Marsjanin*. Nauczyciel proponuje dowolne ruchy, które należy wykonywać w trakcie mówienia utworu. Śpiewanie rymowanki na wymyśloną przez siebie melodię.
7. Zabawa *Kalambury* – pokazanie nazw przedmiotów przy pomocy gestu.
8. Zabawa *Tłumacz*. Zadaniem chętnego dziecka jest opowiedzieć o wybranym przedmiocie, ale nie używać jego nazwy (np. *lalka* – jest to zabawka dla dziewczynek, można ją ubierać, czesać, wozic wózką). Rolę dziecka opowiadającego przejmuje osoba, która odgadła.

5-latki:

9. Przygotowanie makiety Układu Słonecznego z wykorzystaniem elementów z kart pracy. Można ją wykonać na kilka sposobów.
 - Na kawałku styropianu należy namalować tło (niebo oraz orbity), następnie przykleić elementy. Można jeszcze dorysować księżycy.
 - Na kawałku styropianu namalować tło, a wypchane planety przykleić do patyczka do szaszłyka i wbić.
 - Do kijka przywiązać planety zawieszane na nitce.
 - Inny dowolny sposób.

Pojechał Marsjanin

Pojechał Marsjanin do Aj, aj, aj

By się nauczyć

Aj, aj, aj

A gdy się nauczył

Aj, aj, aj

To ciągle powtarzał

Aj, aj, aj

Pojechał Marsjanin do Lo, lo, lo

By się nauczyć

Lo, lo, lo

A gdy się nauczył

Lo, lo, lo

To ciągle powtarzał

Lo, lo, lo

Pojechał Marsjanin do Wiu, wiu, wiu

By się nauczyć

Wiu, wiu, wiu

A gdy się nauczył

Wiu, wiu, wiu

To ciągle powtarzał

Wiu, wiu, wiu

Pojechał Marsjanin do Aj, aj, aj

By się nauczyć

Lo, lo, lo

A gdy się nauczył

Wiu, wiu, wiu

To ciągle powtarzał

I love you!

Temat: Figurowy kosmos

Cele

3, 4 i 5-latek:

- rozpoznaje i stosuje nazwy figur geometrycznych
- poszukuje figur w rzeczach codziennego użytku
- współpracuje w grupie

5-latek:

- układa wzór z figur według instrukcji słownej

Pomoce: trzy kartki z narysowanymi pojedynczymi figurami - żółte koło, zielony trójkąt i niebieski kwadrat, wzór układu figur narysowany na kartce, tekturowe figury dla wszystkich dzieci, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Gdzie są trójkąty?* z zeszytu nr 2.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel pokazuje dzieciom ułożoną z figur geometrycznych rakieta (załącznik 4). Każde dziecko otrzymuje klocki lub kartoniki w kształcie figur geometrycznych i próbuje ułożyć taką samą rakieta jak ta ułożona przez nauczyciela na tablicy. Wówczas następuje rozmowa na temat figur geometrycznych, jakich użyto do budowy rakiety, ile jest kółek, ile kwadratów, czego jest najwięcej, czego najmniej itp.
2. Losowanie karteczek z kształtem i kolorem planety, której mieszkańcem będą dzieci:
 - planeta kół - żółta;
 - planeta trójkątów - zielona;
 - planeta kwadratów - niebieska.
3. Nauczyciel prosi dzieci o wykonanie herbu każdej planety. Dzieci rysują herby, ale mogą rysować korzystając wyłącznie z jednego - wylosowanego rodzaju figur, np. tylko kwadraty. Nauczyciel przypomina dzieciom znaczenie słowa herb (znak charakterystyczny dla danego rodu, w tym przypadku planety).
4. Zabawa ruchowa – wykonywanie przez dzieci poleceń głosowych:
 - kosmos – dzieci podskakują swobodnie po sali;
 - rakieta – dzieci stają nieruchomo i unoszą ręce do góry, dłonie mają złączone;
 - planety – dzieci łączą się w grupy tworząc koła.
5. Każda z grup ma za zadanie narysować i wymienić jak najwięcej rzeczy, które mają kształt ich planety - trójkątny, kwadratowy itd.
6. Dzieci siedzą w kole na dywanie. Wszystkie dzieci znają kształt swojej planety - poszczególne figury geometryczne (koło, trójkąt, kwadrat). Nauczyciel pokazuje lub podaje nazwę danej figury, wstają dzieci z tej planety - figury, raz obiegają dookoła siedzących i wracają na swoje miejsce. Na hasło: "wszystkie planety" wstają wszyscy i obracają się dookoła swojej osi. Zabawę można utrudnić poprzez wymienianie koloru danej planety lub mieszaniu koloru jednej z kształtem drugiej, np. żółty trójkąt.
7. *Co zniknęło? Co się zmieniło?* - dzieci przez chwilę przyglądają się ułożonym przez nauczyciela wzorom - odpowiednio ułożonym figurkom, następnie zamykają oczy a nauczyciel zabiera coś lub zmienia układ - zadaniem dzieci jest określić, co się zmieniło.

5-latki:

8. *Układanie figur pod dyktando* - nauczyciel ma kartkę z obrazkiem z figur, natomiast dzieci mają tekturowe figury (lub kartki i kredki). Starają się odtworzyć obrazek z kartki na podstawie opisu słownego nauczyciela, która widzi wzór. Dzieci mogą obrazek układać z figur lub rysować figury na kartce.
9. Karta pracy *Gdzie są trójkąty?* - poszukiwanie trójkątów i uzupełnianie cyfr od 1-10.

Dodatkowe polecenia:

- Dodatkowo dzieci mogą wykonać medale lub opaski ze znakiem charakterystycznym dla swojej planety.
- Można także śpiewać wybrane piosenki tak, jak „kosmici” - na „dziwnych” sylabach, np. mi-mi-mi, ło-ło-ło, ble-ble-ble, itp.

Temat: Planeta Ziemia

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wie, jak zbudowana jest planeta Ziemia
- zna historię powstania Ziemi
- układa historyjkę obrazkową
- współpracuje w grupie

Pomoce: globus, tablica interaktywna, obrazek Ziemi widocznej z kosmosu, obrazek budowy Ziemi i mapa Ziemi.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Dzieci wraz z nauczycielem wskazują Ziemię na aplikacji interaktywnej *Kosmos*.
2. Rozmowa kierowana na temat tego, co dzieci wiedzą o planecie, na której żyją - o Ziemi.
3. Słuchanie *Tekstu 1.* dotyczącego budowy Ziemi. Nauczyciel, czytając tekst, prezentuje dzieciom czytane fakty na globusie lub tablicy interaktywnej - można wykorzystać dowolny obrazek przedstawiający planetę Ziemię i jej budowę.
4. Zabawa ruchowa – wykonywanie przez dzieci poleceń głosowych:
 - skorupa ziemską – dzieci spacerują swobodnie po sali;
 - płaszcz Ziemi - dzieci wachlują się, chroniąc przed gorącem;
 - jądro Ziemi - dzieci kucają i chowają głowę pomiędzy kolana.
5. Słuchanie *Tekstu 2.* - *Jak powstała Ziemia?* - historia formowania się naszej planety.
6. Nauczyciel dzieli dzieci pięć grup. Zadaniem każdej z nich jest stworzenie jednej części historyjki obrazkowej dotyczącej powstawania Ziemi:
 - wybuch ogromnej gwiazdy;
 - ogromna kula gorącej lawy - roztopionych skał;
 - uderzenie skały i odłączenie się Księżyca;
 - utworzenie się jądra i wybuchy tworzące trującą atmosferę dookoła Ziemi;
 - para zamieniona w wodę tworzy oceany.
7. Pokaz i wspólne układanie historii powstania Ziemi w odpowiedniej kolejności.
8. Rozmowy na temat uzyskanych wiadomości.

Dodatkowe polecenia:

- Jeśli nauczyciel ma możliwość, może stworzyć własną historyjkę obrazkową i w czasie czytania pokazywać dzieciom obrazki lub zdjęcia kolejnych etapów powstawania Ziemi - znacznie ułatwi to przyswojenie słuchanych treści.
- Jeśli dzieci są zainteresowane, nauczyciel może pokazać wygląd i położenie kontynentów. Może także wprowadzić nazwy kontynentów oraz oceanów.

Uwagi:

- W grupach młodszych nauczyciel może dowolnie skrócić materiał. Temat jest trudny, więc należy dopasować go do możliwości i wieku grupy.
- Do pokazu wyglądu Ziemi z kosmosu można posłużyć się źródłem internetowym lub bezpłatną aplikacją *Google Earth*.
- Zajęcia można uatrakcyjnić poprzez prowadzenie ich przy pomocy pacynki - Dziadka Naukowca.

Tekst 1. - Budowa Ziemi¹

Kiedy astronauta patrzą na Ziemię z kosmosu widzą, że jest okrągła jak piłka. Jednak nie jest ona tak idealnie okrągła, w niektórych miejscach jest spłaszczona a w innych wypukła. Z kosmosu Ziemia wygląda jak niebieska planeta, ponieważ większość jej powierzchni zajmują wody - oceany i morza.

Ziemia jest zbudowana ze skał i dzieli się na trzy główne warstwy. Skorupa ziemską jest to część Ziemi, na której znajdują się oceany i kontynenty - lądy, na których mieszkają ludzie i zwierzęta. Pod skorupą znajduje się płaszcz Ziemi i jądro Ziemi. Jądro Ziemi składa się z dwóch części, bliżej płaszczka jest jądro zewnętrzne, a w samym środku Ziemi jest jądro wewnętrzne. Mają one bardzo wysoką temperaturę, która może dochodzić nawet do 6000 stopni Celsjusza. Dla porównania, my żyjemy w temperaturach maksymalnych do około 40 stopni Celsjusza.

Na Ziemi znajdują się dwa bieguny - północny (na górze) i południowy (na dole) oraz sześć kontynentów, na których mieszkają ludzie - Ameryka Północna, Ameryka Południowa, Afryka, Europa, Azja i Australia.

Równik jest umowną linią, która biegnie wokół Ziemi. Jego długość wynosi 40 091km. 25 milionów ludzi musiałoby się trzymać się za ręce, aby otaczać Ziemię wzdłuż równika.

¹ materiał zebrany z różnych źródeł internetowych.

Tekst 2. - Jak powstała Ziemia?¹

Ziemia powstała ponad 4 miliardy lat temu z gruzu, który powstał po wybuchu olbrzymiej gwiazdy. Wszystkie elementy, które powstały, zaczęły krążyć wokół nowego Słońca. Miały bardzo dużo energii, więc przyciągały się nawzajem i tak powstały planety Układu Słonecznego, m.in. Ziemia i Mars. Na samym początku Ziemia była kipiącą masą roztopionych skał. Po 50 milionach lat olbrzymia skała uderzyła w nowopowstałą Ziemię. Siła uderzenia zmieniła skałę w gorącą masę, która później się ochłodziła i odczepiła się od Ziemi tworząc nasz Księżyc. Wstrząs spowodowany uderzeniem, dzięki któremu powstał Księżyc sprawił, że żelazo i nikiel zapadły się głęboko do wnętrza Ziemi. Wytworzyły one jądro Ziemi, tak gęste, że nigdy się nie ochłodzi, zawsze jest tak samo gorące. Roztopione skały stworzyły dookoła jądra gruby płaszcz z różnorodnych metali. Olbrzymia temperatura, która wychodzi z jądra sprawia, że płaszcz Ziemi jest zawsze ciepły i wrze, jak gotująca się kasza. Po około 100 milionach lat powierzchnia płaszczka ochłodziła się i bardzo stwardniała. Utworzyła skorupę ziemską, na której mieszkamy. Para i inne gazy, które wydobywały się z płaszczka Ziemi stworzyły pierwsze, ale bardzo trujące powietrze, które nazywamy atmosferą ziemską. Po 200 milionach lat para zamieniła się w wodę i spadła na Ziemię w formie potężnych deszczów i tak powstały oceany, które nadal otaczają wszystkie ziemskie lądy.

Temat: Po której stronie?

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wie, która strona jest lewa, a która prawa
- wskazuje odpowiednie części swojego ciała i ciała partnera
- nawiązuje bliski kontakt i dzieli się przestrzenią z drugą osobą
- rysuje według wskazówek

5-latek:

- określa położenie przedmiotów na kartce

Pomoce: gumki-frotki dla wszystkich dzieci po 1 sztuce.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel prosi dzieci o założenie na prawą rękę gumki – frotki. Następnie sprawdza poprawności wyboru ręki.
2. Dzieci wraz z nauczycielem stoją na dywanie. Nauczyciel mówi „Połóż prawą rękę na...” bioderku, kolanie, głowie itp. - dzieci wykonują polecenia. (Połóż lewą rękę na...)
3. Następnie dzieci dobierają się w pary, nauczyciel sygnalizuje: „Połóż prawą rękę na...” głowie partnera itp. (Połóż lewą rękę na...)
4. *Rzeczka* – masaż relaksacyjny. Dzieci dobierają się parami. Jedno dziecko siedzi lub leży na dywanie na brzuchu, drugie siedzi za nim lub obok niego i wykonuje masaż na plecach partnera:

Tutaj płynie rzeczka, 2x

(od boku do boku)

Tu leży kładeczka. 1x

(wzdłuż kręgosłupa)

Przeszła pani na szpileczkach 2x

(dwoma palcami)

Tu przebiegło stado koni 2x

(wszystkimi palcami)

Tu przeszło stado słońi 2x

(delikatnie piąstkami)

tutaj pada deszcz 2x

(po całych plecach palcami)

czy przeszedł cię dreszczyk?

(delikatne uszczypnięcie)

5. Zabawa wynikająca z treści piosenki *Pingwinek* (poruszanie się w przestrzeni zgodnie z poleceniami).
6. *Mój Ufoludek* - nauczyciel rozdaje dzieciom kartki i kredki, zadanie dzieci będzie rysowanie ufoludka kierując się słowami nauczyciela. Nauczyciel nawiguje dzieci podając kolejne wskazówki, np. ufoludek ma lewe ucho większe od prawego, ma sześć oczu, dwa nosy, i tylko jedną, ale za to bardzo długą i grubą nogę. Na koniec dzieci kolorują swoje postaci i prezentują je sobie nawzajem.

¹ J. Farndon *Księga faktów*, Warszawa: Wydawnictwo SBM.

5-latki:

7. Nauczyciel ponownie rozdaje dzieciom kartki, ale tym razem instrukcje dotyczą położenia obiektów. Dzieci rysują na swojej kartce zgodnie z poleceniami nauczyciela:
„Na środku kartki narysuj pudełko, na pudełku narysuj misia, pod pudełkiem narysuj miskę dla psa, po prawej stronie pudełka narysuj jabłko, nad pudełkiem po prawej stronie narysuj słońce, po lewej stronie pudełka narysuj psa, na górze po prawej stronie narysuj chmurkę. Pokoloruj wszystkie elementy”.
8. Na koniec, nauczyciel może narysować prawidłowy rysunek na tablicy, a dzieci mogą porównywać go ze swoimi w celu sprawdzenia poprawności wykonania zadania.

Temat: Konstruujemy raketę kosmiczną

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wymienia przedmioty na podaną głoskę
- opisuje zaprojektowany przez siebie pojazd kosmiczny
- podejmuje współpracę w grupie

5-latek:

- eksperymentuje z napędem balonów i papierowych samolotów

Pomoce: przedmioty dostępne w sali (krzesła, koce, poduszki, zabawki), zielona koszulka i opaska z antenkami, kartki, tektura, folia aluminiowa, kredki, tablica interaktywna z dostępem do Internetu, **dodatkowo 5-latki:** sznurek, patyczki lub kredki świecowe, balon, klips biurowy, taśma klejąca, gumki recepturki, karta pracy *Rakieta kosmiczna* z zeszytu nr 3.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

Etap 1:

1. Nauczyciel proponuje dzieciom udział w wyprawie kosmicznej w samodzielnie skonstruowanej rakiecie. Budowa rakiety z materiałów znalezionych w sali. Sprawdzenie czy do rakiety zmieszczą się wszystkie dzieci z grupy.
2. *Lot rakiety* – zabawa ruchowa: wypatrywanie przez okna rakiety gwiazd – wymienianie przedmiotów w kolorze żółtym znajdujących się w sali, wymienianie przedmiotów rozpoczynających się na głoskę ”g” (gwiazdy).
3. *Usterka na pokładzie rakiety:* lądowanie na obcej planecie. Spotkanie z kosmitą - nauczyciel wyznacza chętną osobę, która wciela się w rolę kosmity i zakłada zieloną opaskę z antenkami, reszta grupy zadaje mu pytania na temat życia na obcej planecie. Posprzątanie sali.

Etap 2:

4. Wykorzystując zasoby Internetu – nauczyciel prezentuje dzieciom różnego rodzaju rakiety, statki kosmiczne i satelity.
5. Zabawa plastyczna: zaprojektowanie satelity lub statku kosmicznego. Zbudowanie prototypu z papieru lub tektury, owinięcie pojazdu folią aluminiową lub srebrną bibułą.
6. Prezentacja i omówienie zaprojektowanych konstrukcji.

5-latki:

Etap 3:

7. *Rakieta z balonu:* przywiązujemy do krzesła sznurek. Na sznurek nakładamy kawałek słomki. Dmuchamy balon i nie zawiązujemy go, ale zamykamy klipssem. Nadmuchany balon przyklejamy do słomki, odczepiamy klips i obserwujemy, co się dzieje. Na przykładzie eksperymentu z balonem nauczyciel przypomina zjawisko wysyłania w kosmos rakiety odrzutowej.
8. Konstruowanie papierowych raket kosmicznych – złożenie z papieru klasycznych samolotów, przedziurkowanie kadłuba i doczepienie gumki recepturki. Strzelając z gumki na patyku (może być też kredka świecowa), samoloty otrzymują dodatkowy napęd. Należy zachować ostrożność podczas zabawy – zaleca się puszczanie raket po kolei i doczepianie gumki recepturki tylko na czas ich wystrzelenia. Można zorganizować zawody w jak najdalszym wystrzeleniu rakiety¹.
9. Wykonanie karty pracy *Rakieta kosmiczna* z zeszytu nr 3.

¹ R. Gilpin i L. Pratt, *Księga eksperymentów*, Poznań: Publicat 2010.

Uwagi:

- Zdania mogą być podzielone i realizowane przez kilka kolejnych dni.

Temat: Marsjańskie maski

Cele

3, 4 i 5-latek:

- powtarza wyrazy dzieląc je na sylaby
- powtarza układy kroków
- konstruuje opaskę na głowę

5-latek:

- konstruuje maskę

Pomoce: tablica interaktywna z dostępem do Internetu, szarfy, zielony karton (lub biały i farby), klej, nożyczki, **dotatkowo**

5-latki: karton do zrobienia masek, guma lub wstążka do zawiązania masek na twarzy.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel opowiada dzieciom ciekawostki związane z planetą Mars (wykorzystanie tablicy interaktywnej i zasobów Internetu).
2. *Lądowanie na Marsie.* Zabawa językowa – nauka języka marsjańskiego. Nauczyciel prezentuje dzieciom język marsjański – mówienie sylabami. Nauka mówienia pojedynczych wyrazów i całych zdań. Porozumiewanie się w języku marsjańskim w parach.
3. Zabawa ruchowa – *Marsjańskie kroki.* Nauczyciel informuje dzieci, że Marsjanie poruszają się w inny sposób niż ludzie na Ziemi. Zamiast stawiania pojedynczych kroków, zawsze stawiają pewien układ kroków. Kiedy chcą iść do przodu – stawiają dwa kroki w prawo i jeden do przodu. Kiedy chcą iść do tyłu – dwa kroki w lewo i jeden do tyłu. Nauczyciel kładzie na dywanie dwie szarfy – jedna jest linią startu, druga metą – sprawdzenie, czy uda się dotrzeć do celu stawiając marsjańskie kroki.
4. Zabawa plastyczna: robienie z zielonego papieru opaski z antenką (maski marsjańskiej).

5-latki:

5. Do punktu 3. – dzieci samodzielnie wymyślają układy kroków umożliwiające Marsjanom poruszanie się w prawą i lewą stronę.
6. Zamiast punktu 4. – zrobienie maski zakładanej na twarz: wycięcie kształtu maski, pomalowanie jej na wybrany kolor, wycięcie otworów na oczy, doczepienie elementów charakteryzujących wygląd Marsjanina, doczepienie gumki do założenia maski na głowę.

Temat: Ziemia widziana z kosmosu

Cele

3, 4 i 5-latek:

- opisuje wygląd Ziemi widzianej z kosmosu
- planuje kompozycję pracy plastycznej

5-latek:

- konstruuje przestrzenną raketę z papieru

Pomoce: tablica interaktywna z dostępem do Internetu, globus, grubsze granatowe kartki (mogą być wcześniej pomalowane przez dzieci), żółty i biały papier, białe serwetki, klej, nożyczki, farby akwarelowe, pędzle, słomki do napojów.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Korzystając z zasobów Internetu nauczyciel pokazuje dzieciom na zdjęciach Ziemię widzianą z kosmosu. Na podstawie globusa próba określenia czy na Ziemi więcej jest lądów czy mórz i oceanów.
2. Oglądanie na ilustracjach w Internecie gwiazd, komet i planet.
3. Praca plastyczna: na niebieskich kartkach dzieci rysują czarnym flamastrem okrągły lub półokrągły fragment Ziemi (fragment Ziemi widziany z kosmosu). Wyklejanie zaznaczonego fragmentu kartki kawałkami białych serwetek (serwetki zgniatane, aby wyklejona Ziemia miała wypukłości).
4. Z żółtego papieru wycinanie gwiazd i komet. Z białej kartki konstruowanie rakiet kosmicznych i satelit.
5. Pomalowanie Ziemi (wyklejonej serwetkami) farbami akwarelowymi z bardzo dużą ilością wody.
6. Omówienie prac, przygotowanie wystawy.

5-latki:

7. Punkt 4. – konstruowanie przestrzennych rakiet z papieru (składanie kartki w sześciiany, doklejanie pozostałych papierowych elementów).

Uwagi:

- Rakiety i latające talerze można też konstruować z jednorazowych papierowych misek i kubków.

Tydzień 35 – Bohaterowie naszych bajek

TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 35

Temat tygodnia: Bohaterowie naszych bajek

Cele ogólne:

- czytanie tradycyjnych bajek i baśni
- rozmowy na temat ulubionych bajek dzieci
- ćwiczenie uważnego patrzenia, zapamiętywanie szczegółów na obrazach
- zachęcanie dzieci do czytania

Pomoce: zbiór wierszy J. Tuwima, chusta animacyjna, piłka, muzyka relaksacyjna, ziarnko grochu, muszelka, pierniczek, pantofelek, szarfy, książki z bajkami, kartki, papier kolorowy, ilustracje rekwizytów z bajek, serwetki, słomki, gumki recepturki, bibuła, koperty z hasłami dotyczącymi bajek, drukowane tytuły bajek oraz ich obrazki (książki), podstawowe figury geometryczne po jednej dla każdego dziecka.

Aplikacja interaktywna: *W świecie bajek.*

dzień 1	dzień 2	dzień 3	dzień 4	dzień 5
1. Zabawa powitalna, integracyjna lub poranne ćwiczenia gimnastyczne. 2. Wypełnianie kalendarza pogody. 3. Kształtowanie słuchu fonematycznego. 4. Ćwiczenia w kształtowaniu orientacji w przestrzeni. 5. Zajęcia dydaktyczne. 6. Dźwięki: <i>Odgłosy lasu.</i> 7. Zajęcia dydaktyczne.				
W krainie wierszy	Bohaterowie bajek	Jak wygląda Czerwony Kapturek?	W smerfnym lesie	Kolorowy, bajkowy świat
	Bohaterowie bajek			
Bajki i baśnie	Pomieszane bajki	Bajki, bajeczki	Bajki matematyczne	Mieszkania bohaterów bajek

Temat: W krainie wierszy

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wymienia bohaterów wierszy, należących do klasyki literatury dziecięcej

5-latek:

- wypowiada się na temat morału płynącego z wierszy

Pomoce: zbiór wierszy J. Tuwima, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Czy wszystko tu pasuje?* z zeszytu nr 1.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

- Odczytanie wiersza J. Tuwima *Idzie Grześ przez wieś*. Rozmowa na temat wiersza. Szukanie odpowiedzi na pytania: „Dlaczego piasek się wysypywał?”, „Co zrobił Grześ, żeby pozbiierać piasek?”, „Czy Grześ doniósł worek pisaku do domu?”, „Co jest łatwiej robić: nieść ciężki worek czy zbierać ziarenka piasku?”, „Co powinien zrobić Grześ?”, „Czego uczy wiersz o Grzesiu?”.
- Odczytanie wiersza J. Tuwima *Rzepka*, w połączeniu z inscenizacją wiersza. Rozmowa na temat roli współpracy.
- Odczytanie wiersza J. Tuwima *Słoń Trąbalski*. Rozmowa na temat tego, czy często zdarza się ludziom zapominać, jakie są sposoby na to, żeby nie zapominać.
- Odczytanie wiersza L. J. Kerna *Żyrafa u fotografa*. Rozmowa na temat tego czy dzieci były kiedyś u fotografa. Próby odpowiedzi na pytanie, jaki problem miał fotograf przy fotografowaniu żyrafy.
- Omówienie zasad robienia zdjęć. *Zabawa w fotografa* – dzieci dobierają się w pary i prawdziwym aparatem robią sobie wzajemnie zdjęcia. Pozostałe osoby obserwują.
- Wyświetlenie karty pracy *Czy wszystko tu pasuje?* na tablicy interaktywnej. Dzieci analizują ilustracje przedstawiające wiersze i odszukują elementy, które nie pasują do treści wierszy:
 - Żyrafa u fotografa* – zamiast aparatu na statywie jest kamera, żyrafa ma krótką szyję;
 - Idzie Grześ przez wieś* – z worka wysypują się monety zamiast piasku;
 - Rzepka* – zamiast rzepki jest głowa zająca;
 - Słoń Trąbalski* – zamiast zawiązanej trąby ma notatnik i długopis do zapisywania;
 - Pomidor* – na krzaczku zamiast pomidorów rosną jabłka;
 - Grzyby* – zamiast muchomora z muchą walczy borowik;
 - Trzy świnki* – świnka stoi obok zamku zamiast chaty;
 - Księżniczka na ziarnku grochu* – księżniczka leży na żółędziu zamiast na grochu;
 - Królowa Śniegu* – Królowa Śniegu jedzie na dziecięcych sankach zamiast na saniach;
 - Czerwony Kapturek* – ma plecak zamiast koszyka;
 - Królowna Śnieżka i siedmiu krasnoludków* – jest jeden krasnal i Mikołaj.

5-latki:

- Oglądanie wykonanych zdjęć na tablicy interaktywnej – osoby fotografowane wypowiadają się czy są zadowolone z pracy fotografa.
- Wykonanie ćwiczenia w karcie pracy – wyszukiwanie niezgodności w ilustracjach przedstawiających wybrane wiersze i bajki. Omówienie zadania.
- Przygotowanie własnej ilustracji do wybranej bajki, baśni lub wiersza, na której ma być jeden błąd.

*Żyrafa u fotografa*¹

L. J. Kern

Przyszła pewna Żyrafa
W niedzielę do fotografa.
- Czy to pan robi zdjęcia?
- Ja
- A ładne są te zdjęcia?
- Ba!

¹ *Antologia poezji dla dzieci*, Poznań: Ibis, 2010.

- I tak sam pan je robi?
- Sam.
- A ma pan aby kliszę?
- Mam.
- A nie pęknie ta klisza?
- Nie ma mowy.
- A objął mnie pan całą?
- Nie, do połowy.

- A co będzie z drugą połową?
- Zdejmę osobno.
- Czy za tę samą cenę?
- Nie, za dopłatą drobną.
- A na jednym zdjęciu się nie da?
- Wykluczone.
- To trudno, niech pan robi.
- Pstryk!
- Pstryk!
- Zrobione.
- A teraz?
- Teraz zlepię te zdjęcia najlepiej jak potrafię
I wręczone pani za chwilę wspaniałą fotografię.

Temat: Bajki i baśnie

Cele

3, 4 i 5-latek:

- słucha bajek: *Księżniczka na ziarnku grochu*, *Mała Syrenka*

5-latek:

- rozpoznaje bajkę po przedmiocie, który tej bajki dotyczy
- opowiada bajkę *Jaś i Małgosia*

Pomoce: muzyka relaksacyjna, ziarnko grochu, muszelka, pierniczek, pantofelek, bajka *Księżniczka na ziarnku grochu*,
5-latki dodatkowo: karta pracy *Nasze ulubione bajki* z zeszytu nr 1, bajka *Mała Syrenka*.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Rozmowa na temat ulubionych bajek. Wyszukiwanie w ulubionych bajkach elementów fantastycznych i realnych.
2. Nauczyciel pokazuje kilka przedmiotów: ziarnko grochu, pierniczek, muszelkę, pantofelek. Rozmowa na temat tego, z jakiej bajki mogą pochodzić te przedmioty.
3. Ziarnko grochu – odczytanie bajki *Księżniczka na ziarnku grochu*. Podsumowanie bajki – prawdziwe damy są bardzo delikatne. Zwrócenie uwagi na zachowanie się chłopców wobec dziewczynek.
4. Pierniczek – wspólne opowiedzenie bajki *Jaś i Małgosia*. Podsumowanie bajki – łakomstwo nie popłaca. (Jest to bardzo znana bajka, więc można ją opowiedzieć wspólnie z dziećmi).
5. Zabawa ruchowa *Elfy*. Nauczyciel włącza spokojną muzykę i rozpoczyna opowieść.
„W magicznym lesie zaginęły zwierzęta. Szef elfów woła wszystkie elfy z okolicy i poprosił je o pomoc w poszukiwaniu zwierząt. Najpierw trzeba poszukać wszystkich zwierząt, które są w norkach, w trawie i w ściółce leśnej. (*Dzieci rozchodzą się po całej sali i zaglądną we wszystkie zakamarki położone na dole*). Szef elfów woła do siebie elfiki i sprawdza, ile udało się znaleźć zwierząt. (*Dzieci opowiadają, jakie znalazły zwierzątka*). Teraz trzeba poszukać tych wszystkich mieszkańców lasu, które mogą być ukryte w krzaczkach, w jaskiniach i innych zakamarkach. (*Dzieci chodzą po sali i zaglądną w kąciaki, które znajdują się na ich wysokości*). Szef woła do siebie elfy i sprawdza, jakie zwierzęta się znalazły. (*Dzieci mówią nazwy zwierząt, które można spotkać w lesie*). Jeszcze trzeba odnaleźć wszystkie te zwierzęta, które są na drzewach, w dziuplach i w powietrzu. (*Dzieci chodzą po sali i zaglądną w górne jej części*),

mogą podskakiwać). Szef elfów woła je do siebie i sprawdza, jakie udało się odnaleźć zwierzęta. Szef elfów bardzo dziękuje wszystkim za pomoc, magiczny las jest taki, jak dawniej.

6. Oglądanie kolejnego przedmiotu z bajki – pantofelka. Wspólne opowiedzenie bajki *Kopciuszek*.

5-latki:

7. Słuchanie nagranej na płycie baśni Ch. Andersena *Mała Syrenka*. Rozmowa na temat opowiadania. Zwrócenie uwagi na zakończenie. Porównanie zakończenia baśni w oryginale i w znanych bajkach animowanych.
8. Wykonanie ćwiczenia w kartach pracy – dopasowanie elementów do postaci z bajek.

Uwagi:

- Bajki występujące na karcie pracy: *Jaś i Małgosia*, *Mała Syrenka*, *Kopciuszek*, *Księżniczka na ziarnku grochu*.
- Niektóre z bajek można obejrzeć na tablicy interaktywnej. Zajęcia można rozłożyć na dwa krótsze.

Księżniczka na ziarnku grochu

Był sobie pewnego razu książę, który chciał się ożenić z księżniczką, ale to musiała być prawdziwa księżniczka. Jeździł więc po świecie, żeby znaleźć prawdziwą księżniczkę, ale gdy tylko jakąś znalazł, okazywało się, że ma jakieś „ale”. Księżniczek było dużo, jednak książę nigdy nie mógł zdobyć pewności, że to były prawdziwe księżniczki. Zawsze było tam coś niezupełnie w porządku.

Wrócił więc do domu i bardzo się martwił, bo tak ogromnie chciał mieć za żonę prawdziwą księżniczkę:

Pewnego wieczora była okropna pogoda: błyskało i grzmiało, a deszcz lał jak z cebra; było strasznie. Nagle zapukał ktoś do bramy miasta, i stary król wyszedł otworzyć. Przed bramą stała księżniczka. Ale, mój Boże, jakże wyglądała, co uczyniły z niej deszcz i ślota! Woda spływała z włosów i sukien, wlewała się strumykiem do trzewiczków i wylewała się piętami, ale dziewczynka powiedziała, że jest prawdziwą księżniczką.

“Zaraz się o tym przekonamy” - pomyślała stara królowa, ale nie powiedziała ani słowa, poszła do sypialni, zdjęła całą pościel, na spód łóżka położyła ziarnko grochu i ułożyła jeden na drugim dwadzieścia materaców na tym ziarnku grochu, a potem jeszcze dwadzieścia puchowych pierzyn na tych materacach.

I na tym posłaniu miała spać księżniczka. Rano królowa zapytała ją, jak spędziła noc.

- O, bardzo źle - powiedziała księżniczka - całą noc oka nie mogłam zmrużyć! Nie wiadomo, co tam było w łóżku. Musiałam leżeć na czymś twardym, bo mam całe ciało brązowe i niebieskie od sińców. To straszne!

Wtedy mieli już pewność, że była to prawdziwa księżniczka, skoro przez dwadzieścia materaców i dwadzieścia puchowych pierzyn poczuła ziarnko grochu. Taką delikatną skórę mogła mieć tylko prawdziwa księżniczka.

Książę wziął ją za żonę, bo teraz był pewien, że to prawdziwa księżniczka, a ziarnko grochu oddano do muzeum, gdzie jeszcze teraz można je oglądać, o ile go ktoś nie zabrał.

Temat: Kolorowy, bajkowy świat

Cele

3, 4 i 5-latek:

- nazywa kolory
- potrafi odpowiednio mieszać kolory, by powstały nowe barwy

5-latek:

- rozpoznaje literę f

Pomoce: chusta Klanza, plansza demonstracyjna *Kolory i obrazy*, piłka, wiersz B. Formy *Kolory*, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Literka F* z zeszytu nr 4, farba w ulubionym kolorze.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Zabawa z chustą Klanza¹. Dzieci trzymają chustę dookoła i unoszą chustę do góry, a następnie czekają aż chusta opadnie w dół. Nauczyciel wyznacza, jakie dzieci przebiegają pod chustą: te które trzymają zielony, żółty itd.

¹ Zabawy z książką A. Wasilak, *Zabawy z chustą*, Lublin: Klanza, 2002.

2. *Czy masz ten kolor?*¹ Chusta jest rozłożona na podłodze. Wszyscy stają wokół niej, przypisując się tym samym do jakiegoś koloru. Dwie osoby wchodzą na chustę i w rytmie skocznej muzyki poruszają się w prawo. Gdy muzyka ucichnie zatrzymują się na jakimś kolorze. Zadaniem dzieci na chuście jest odszukanie czegoś w kolorze, na którym stanęli u siebie lub u osób, które stoją na danym kolorze.
3. Przypomnienie zasad mieszania kolorów przy wykorzystaniu planszy *Kolory i obrazy*.
4. Zabawa *Malarz* (opis zabawy w załączniku).
5. Zabawa z piłką *Kolory*. Nauczyciel rzuca do dzieci piłkę i wypowiada nazwę koloru. Zadaniem dzieci jest złapanie piłki po usłyszeniu każdego koloru, za wyjątkiem koloru czarnego. Jeśli dziecko złapie piłkę, a wypowiedziany był kolor czarny lub nie złapie piłki, a wypowiedziany był inny kolor niż czarny, to klęka ono na jedno kolano, jeśli drugi raz popełni błąd to klęka na drugie kolano. Jeżeli zdarzy się, że nauczyciel ponownie rzuci do dziecka, które klęczy, a wykonana ono zadanie poprawnie, to może to dziecko powrócić do wcześniejszej pozycji (Jeśli np. klęczało na dwóch kolanach, to przechodzi do ukłęknięcia na jednym kolanie).
6. Odczytanie wiersza B. Formy *Kolory*. Rozmowa na temat wiersza.
7. Zabawa *Malujemy*. Zadaniem dzieci jest wymyślanie rzeczy, które można namalować przy użyciu danej farby. Nauczyciel poszczególnym dzieciom wyznacza, jaki kolor mają do dyspozycji, a dziecko wymawia jeden przedmiot, który chce namalować. Nie można powtarzać nazwy, która była już wypowiedziana. Analiza sylabowa i fonemowa nazw tych przedmiotów.

5-latki:

8. Wprowadzenie litery F i f na podstawie wyrazu farby.
9. Wykonanie ćwiczenia w karcie pracy. Wypchnięcie litery, pisanie po śladzie, malowanie litery palcem namoczonego w wybranej farbie, naklejanie litery na kartkę.
10. Rysowanie kółek różnymi kredkami lub farbami. Każde dziecko rysuje tyle kółek, ile ma kolorów w swoim zestawie.
11. Porównywanie ilości narysowanych kółek z innymi dziećmi.

Uwagi:

- Jeśli nie ma w przedszkolu chusty, wszystkie zadania można wykonywać w innej formie, np. dzieci stoją w kole i przebiegają na drugą stronę, te które mają dany kolor na ubraniu.

*Kolory*²

B. Forma

Siadły dzieci przy stolikach.
Pędzle, kartki, farby mają.
Swe marzenia i wspomnienia
już na papier przelewają.

Żółty kolor wybrał Adaś,
namalował duże słońce,
żółty piasek, żółty płatek
i samochód szybko mknący.

Paweł niebieskim kolorem
namalował groźne morze.
Rzekę rwącą, jasne niebo,
kwiaty także w tym kolorze.

A czerwony lubi Ania,
już rysuje wielkie serce
i swą lalkę Karolinę
w pięknej, czerwonej sukience.

Na zielono stronę całą
Wojtek ładnie pomalował.

¹ Tamże, s. 11.

² <http://www.przedbuk.archpoznan.org.pl/scenariusz/zabawa%20w%20kolorach.html>, (20.05.2013 r.).

To jest łąka, na niej chętnie
każdy by poleniuchował.

Biały, czarny i brązowy,
te kolory lubi Ewa.
Czarny komin, białe kwiatki
i brązowa kora drzewa.

Każdy kolor jest wspaniały,
każdy zawsze coś wyraża.
Proszę zatem wszystkie dzieci
często bawcie się w malarza.

Temat: W smerfnym lesie

Cele

3, 4 i 5-latek:

- uważnie słucha

5-latek:

- wykonuje ćwiczenia mające na celu zmniejszenie napięcia mięśniowego
- współpracuje z innym dzieckiem podczas zajęć

Pomoce: odgłosy lasu, odgłosy łąki, tablica interaktywna, wybrana bajka o Smerfach.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Obejrzenie na tablicy interaktywnej fragmentu bajki o Smerfach. Rozmowa na temat bohaterów tej bajki, zwrócenie uwagi na postać Gargamela, który jest zagrożeniem dla smerfów.
2. Nauczyciel zamienia dzieci w małe Smerfy. Nauczyciel mówi – „Smerfy, nadszedł czas, aby wyjść do lasu na poszukiwanie owoców na deser, tylko uważajcie na Gargamela.” Dzieci maszerują po sali.
3. Ćwiczenia słuchowe: smerfy zmęczone siadają na polanie i odpoczywają słuchając odgłosów lasu.
4. Ćwiczenia w parach – partner aktywny i partner bierny według Metody W. Sherborne. „Moje smerfy widzę, że bardzo bolą was plecy po tej długiej wędrówce, usiądźcie parami plecami do siebie, niech plecy kolegi będą waszym oparciem.”
Pozycja siedząca: ćwiczący siedzą, opierają się plecami o partnera, nogi są ugięte w kolanach, partnerzy plecami pchają partnera pokonując jego opór.
Pozycja siedząca – jeden partner kładzie się na drugiego plecami i unosi biodra, a potem zmiana.
Nauczyciel mówi: „Ale uwaga, bo tam w oddali widzę kogoś! Nie! To niemożliwe, to Gargamel! Uciekajcie! Co? Maruda i Ważniak nie mogą biec? To musimy im pomóc. Niech się położą! My ich pociągniemy!”
Wybrane dzieci kładą się na podłodze.
Wykonujemy ćwiczenie polegające na tym, że osobę leżącą na plecach lub brzuchu ciągnie się za kostki. Po chwili następuje zmiana.
„Teraz pozostałe smerfy są zmęczone, to zmieniamy się i im pomożemy”.
Wykonujemy ćwiczenie polegające na tym, że leżąc na plecach ciągnie się za przeguby rąk. Po chwili zmiana.
5. „Jakoś udało się uciec, to dobrze, bo Gargamel miał nas prawie w garści. Ale się smerfy zmęczyły. Musimy odpocząć, bo ta wyprawa była bardzo wyczerpująca. Na tej polanie będzie nam bardzo wygodnie.” Dzieci kładą się swobodnie na dywanie i słuchają muzyki relaksacyjnej, może być z odgłosami łąki.
6. Część główna zajęcia to trening autogenny Schultza. Nauczyciel czyta tekst.
„Smerfy, wróciłyście z lasu, spotkało was coś strasznego, prawie złapał was ten okropny Gargamel, ale udało się uciec, dzięki temu, że pomagaliście sobie wzajemnie. Zaslужujecie na porządny odpoczynek. Leżycie sobie wygodnie w trawie i słuchacie śpiewu ptaków. Ciepły wiatr osusza pot z waszego czoła. Każdy myśli sobie – jak miło jest odpocząć na polanie.
Moja lewa rączka jest bardzo spięta, bo musiała ciągnąć kolegę, spróbuję ją rozluźnić, o jak przyjemnie przepływa przez moje ręce ciepło; moje nóżki są bardzo obolałe, tak daleko dzisiaj szły, ułożę je wygodnie, niech i one odpoczną,

czuję delikatne drętwienie moich nóg, powoli odpływa z nich zmęczenie, stają się lekkie i delikatne. Mój brzuszek oddycha teraz spokojnym rytmem, a moja główka kołysze się w rytmie śpiewu ptaków. Jestem spokojny i bezpieczny”. Tak można leżeć bez końca. O, niektóre smerfy nawet usnęły. Chcę usłyszeć, jak głęboko oddychacie. Wdychamy powietrze nosem, wypuszczamy ustami, jeszcze raz. Teraz powoli wstajemy, bardzo powoli, siadamy”.

7. Dzieci rozmawiają z nauczycielem na temat tego, co czuły podczas ćwiczeń w parach – czy czuły się dobrze i bezpiecznie, czy się bały.

Uwagi:

- Wszystkie polecenia treningu relaksacyjnego nauczyciel czyta bardzo powoli.

Temat: Bajki matematyczne

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wymienia elementy figur, określa ich kształty na podstawie wysłuchanego tekstu
- rozróżnia figury geometryczne
- tworzy obrazki z figur geometrycznych

Pomoce: podstawowe figury geometryczne po jednej dla każdego dziecka, tablica interaktywna - nauczyciel tworzy zadanie poprzez wstawienie 4 figur geometrycznych i zastosowanie opcji “nieskończone klonowanie”.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Słuchanie *Bajki nowej prostokątnej i kwadratowej* D. Wawiłow.
2. Rozmowa na temat wysłuchanego utworu, wymienianie elementów, które miały kształty kwadratów i prostokątów.
3. Dzieci szukają schowane wcześniej w sali swoje figury. Następnie mają za zadanie podskoczyć tyle razy, ile dana figura w swojej nazwie ma sylab.
4. Zabawa ruchowa - dzieci trzymają po jednej figurze geometrycznej. Nauczyciel wypowiada nazwy poszczególnych figur, sylabizując lub głoskując je. Dzieci, które mają emblemat danej figury, zamieniają się miejscami.
5. Zadanie na tablicy interaktywnej - dzieci tworzą wybranych ludzi lub rzeczy z dostępnych sklonowanych figur.
6. Zabawa ruchowa - nauczyciel dzieli dzieci na mniejsze grupy, następnie wymienia nazwy kolejnych figur. Dzieci wspólnie tworzą wskazaną figurę układając się na dywanie.
7. Nauczyciel kładzie na dywanie cztery różne figury. Dzieci spacerują swobodnie po sali. Na hasło „lubimy kwadraty” starają się stanąć przy figurze kwadratu.

5-latki:

8. Nauczyciel rozdaje dzieciom kartki i prosi, aby narysowały w dowolnym miejscu dowolnej wielkości i koloru kwadrat lub prostokąt. Następnie dzieci dorysowują do wybranej figury dodatkowe elementy i tworzą wymyślonego przez siebie człowieka, zwierzę lub rzecz na bazie kwadratu lub prostokąta.

*Bajka nowa prostokątna i kwadratowa*¹

Danuta Wawiłow

Za górami i za lasami, tam gdzie rzeki płyną miodowe,
było sobie kiedyś królestwo bardzo piękne i kwadratowe.
Kwadratowe stały tam chatki, kwadratowe kwitły tam kwiatki,
kwadratowe latały ważki, kwadratowe śpiewały ptaszki.
Kwadratowy był sobie zamek, cztery wieże i most zwodzony,
kwadratowe ogromne wrota, kwadratowe złote balkony.
W kwadratowej złotej koronie król zasiadał w sali na tronie,
W kwadratową drapał się głowę i do ludu wygłaszał mowę:
„Posłuchajcie, moi kochani! Coś tu nudno jest niesłychanie.

¹ www.edukacja.edux.pl (20.06.2013)

Życie mamy nazbyt spokojne! Wypowiedzmy sąsiadom wojnę”.
Nieopodal, za siódmą rzeką, stała góra, a na tej górze

Było sobie drugie królestwo, prostokątne i niezbyt duże.
Prostokątne stały tam chatki, prostokątne kwitły tam kwiatki,
Prostokątne latały ważki, prostokątne śpiewały ptaszki.
Prostokątny był również pałac, cztery wieże i most zwodzony,
Prostokątne ogromne wrota, prostokątne złote balkony.
W prostokątnej złotej koronie król zasiadał na złotym tronie,
W prostokątną drapał się głowę i do ludu wygłaszał mowę:
„Posłuchajcie, drodzy poddani. Coś tu nudno jest niesłychanie.
Życie mamy nazbyt spokojne, więc wypowiem sąsiadom wojnę!”
Zatrąbiły trąby bojowe, pędzi wojsko już kwadratowe,
Żeby w bitwie wielkiej się zmierzyć z prostokątną armią rycerzy.
I krzyknęły obie królowe: „Ej, puknijcie się lepiej w głowę!
Dosyć tego! Skończcie tę wojnę! My lubimy życie spokojne!”
A królowie się zawstydzili i natychmiast się pogodzili,
Wyprawili ucztę wspaniałą i bawili się przez noc całą.
Kwadratowa armia rycerzy z prostokątnych jadła talerzy
I w ogóle było bombowo prostokątnie i kwadratowo!

Temat: Bajki, bajeczki

Cele

3, 4 i 5-latek:

- podaje tytuł bajki po wskazaniu jej charakterystycznych elementów
- dopasowuje tytuł bajki do ilustracji
- określa cechy wyglądu postaci z bajki i kolegów z grupy,
- porównuje wzrost kolegów z grupy

5-latek:

- dobiera odpowiedni cień do postaci

Pomoce: koperty z hasłami dotyczącymi bajek, drukowane tytuły bajek oraz ich obrazki (książki), **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Kukielki z zeszytu nr 2*.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. *Skojarzenia* - w czterech kopertach znajdują się wyrazy charakterystyczne dla danej bajki. Jedno z dzieci losuje kopertę, nauczyciel głośno odczytuje słowa, dzieci zgadują tytuł bajki. Po usłyszeniu dobrej odpowiedzi, nauczyciel pokazuje dzieciom ilustrację dotyczącą danej bajki (może być książka):
 - siostra, brat, las, chatka, pierniki, Baba Jaga (*Jaś i Małgosia*);
 - miód, stumilowy las, mały rozumek, przyjaciele, Hefalump (*Kubus Puchatek*);
 - dziewczynka, zła macocha, lusterko, las, krasnoludki, jabłko, sen, pocałunek księcia (*Królowna Śnieżka*);
 - zwierzątko, rodzeństwo, smutek, dorastanie, łabędź, szczęście (*Brzydkie Kaczątko*);
 - macocha, złe siostry, dobra wróżka, bal, książę, pantofelek (*Kopciuszek*);
 - królowna, ocean, ogon, książę, nogi, głos, zła wiedźma (*Mała Syrenka*);
 - księżniczka, złe czary, wieża, wrzeciono, długi sen, książę (*Śpiąca Królowna*);
 - czerwony kolor, wyścigi, tor, przyjaciele, złoty tłok (*Auta*);
 - dziewczynka, jedzenie, las, wilk, chora babcia, leśniczy (*Czerwony Kapturek*);
 - trzy zwierzątka, budowanie domków, wilk, dmuchanie (*Trzy świnki*).
2. Nauczyciel rozkłada na dywanie obrazki i tytuły bajek. Zadaniem chętnych dzieci jest dopasowanie obrazka do odpowiedniego tytułu.
3. Dzieci określają, które postaci z bajek były ludźmi, a które zwierzętami. Dzielenie obrazków na grupy. Następnie dzieci ustalają „na oko”, które postaci mogły być najwyższe, a które najniższe, najgrubsze i najchudsze, najstarsze i najmłodsze.

4. Nauczyciel prosi sześcioro dzieci, aby przyniosły sześć różnej wielkości zabawek. Następnie prosi, aby dzieci ułożyły je w kolejności od najmniejszego do największego i odwrotnie.
5. Wspólne szacowanie i ustalanie, kto jest najwyższy w grupie, a kto najniższy.
6. Nauczyciel zaprasza trzy chętne osoby o różnym wzroście, aby wyszły na środek sali. Zadaniem pozostałych dzieci jest ustalenie, kto jest najniższy, kto średni, a kto najwyższy. Następnie wychodzi na środek kolejna trójka dzieci.
7. Dzieci siadają przy stolikach, nauczyciel rozdaje kartki. Zadaniem dzieci jest narysować wybraną postać z ulubionej bajki w trzech wymiarach - niska, średniego wzrostu i wysoka.

5-latki:

- Karta pracy *Kukielki* - dopasowywanie cieni do postaci.

Dodatkowe polecenia:

- Dodatkowo nauczyciel może zmierzyć wzrost dzieci i przekazać im ich wysokość w centymetrach.

Temat: Mieszkania bohaterów bajek

Cele

3, 4 i 5-latek:

- rysuje ulubionego bohatera z bajki
- określa miejsce zamieszkania ulubionego bohatera z bajki
- tworzy nowe przygody ulubionego bohatera z bajki

Pomoce: brak.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel czyta wierszyk, dzieci kończą zdania:

„Jedzie karetka po świecie, a kto jest w tej karecie?”

Przy oknie z lewej strony Kapturek. Jaki?	(czerwony)
Dalej na stercie poduszek malutki Tomcio...	(Paluszek)
Spoza wielkiego kosza śmieją się Jaś i ...	(Małgosia)
Uwaga! Oj, uwaga! To przecież Baba...	(Jaga)
Koło lalki i misia stoi Sierotka...	(Marysia)
Pomiędzy walizkami Dziewczynka z...	(zapałkami)
A tam, gdzie największy tłok, zgrzyta zębami ...	(smok)

Ciekawe, czy już wiecie, kto ukrył się w karecie.”

2. Rozmowy na temat ulubionych bajek i ich bohaterów.
3. Nauczyciel prosi dzieci, aby narysowały ulubionego bohatera z bajki.
4. Oglądanie prac dzieci - wspólne określanie miejsca zamieszkania narysowanych bohaterów.
5. Dzielenie obrazków na grupy ze względu na miejsce zamieszkania bohaterów. Określanie liczebności zbiorów.
6. Rozmowa na temat tego, czy ulubieni bohaterowie dzieci mogliby mieszkać w innych miejscach, np. nie w lesie - a w mieście, nie w oceanie - w stawie, nie na wsi - w jeziorze.
7. Zabawa ruchowa - dzieci reagują odpowiednim ruchem na hasło:
 - las - poruszają się jak drzewa i szumią jak wiatr;
 - ocean - pływają lub zamieniają się w fale morskie;
 - miasto - jeżdżą samochodami;
 - wieś - pielą ogródek - sadzą kwiaty, wrywają chwasty.
8. Dzieci wraz z nauczycielem starają się stworzyć nowe przygody ulubionych bohaterów z bajek, ale mieszkających w innych środowiskach, np. *Czerwony Kapturek* mieszka w Warszawie i jedzie do babci tramwajem, *Kopciuszek* prowadzi hotel w centrum Wrocławia, *Zygzak McQueen* jest tirem i rozwodzi produkty dla Tesco lub *Biedronki*.
9. Nauczyciel rozdaje dzieciom kartki, a dzieci rysują swojego ulubionego bohatera w nowym miejscu.
10. Wypowiedzi dzieci na temat nowych przygód ich bohaterów.

Temat: Bohaterowie bajek

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wyjaśnia znaczenie pojęć pozytywny i negatywny
- wymienia pozytywnych i negatywnych bohaterów bajek

5-latek:

- wyjaśnia znaczenie pojęcia morał

Pomoce: ilustrowane bajki dla dzieci, książki z historiami o dobrych czarownicach i czarodziejach, kartki, papier kolorowy (również gazety, niepotrzebny papier pakowy i papier o różnych fakturach), klej, nożyczki.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Rozmowa na temat ulubionych bajek. Słuchanie wypowiedzi dzieci (warto zostawić dzieciom dużo swobody w trakcie realizowania poniższego scenariusza).
2. Nauczyciel zwraca uwagę, że w bajkach zazwyczaj występują bohaterowie pozytywni i negatywni.
3. Próba wymienienia jak największej liczby bohaterów pozytywnych.
4. Wymienienie znanych bohaterów negatywnych.
5. Wyszukanie w książkach ilustracji przedstawiających bohaterów pozytywnych i negatywnych. Przypomnienie przysłów wybranych postaci oraz opisanie ich wyglądu. Opisywanie wybranych ilustracji z książki.
6. Nauczyciel czyta kilka historii (lub fragmentów bajek) o dobrych czarownicach i czarodziejach. Dzielenie się refleksjami na temat przeczytanych tekstów.
7. Praca plastyczna wykonana techniką wycinanek z papieru *Złot dobrych czarowników i czarownic*.

5-latki:

8. Wyjaśnienie znaczenia pojęcia morał. Nauczyciel razem z dziećmi przypomina treść poznanych wspólnie bajek - określenie czy można w nich znaleźć morał? Próba rozstrzygnięcia czy zawsze musi być w bajce morał?

Temat: Jak wygląda Czerwony Kapturek?

Cele

3, 4 i 5-latek:

- opisuje wygląd Czerwonego Kapturka
- porównuje ilustracje w książkach

5-latek:

- wyjaśnia pojęcie interpretacja

Pomoce: tablica interaktywna z dostępem do Internetu, książki i ilustracje nawiązujące do bajki o Czerwonym Kapturku, przykładowa książka bez ilustracji, przykładowa książka bez tekstu, papier, farby, czerwona czapeczka do założenia dzieciom (może być wycięta z czerwonego brystolu z doczepioną wstążką do zawiązania), czerwona peleryna, **dotatkowo** 5-latki: wersja audio oraz filmowa lub teatralna bajki o Czerwonym Kapturku.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5- latki:

1. Próba znalezienia odpowiedzi na pytanie: Jak naprawdę wygląda Czerwony Kapturek?
2. Przeglądanie różnych wydań i wersji książek o Czerwonym Kapturku. Podejmowanie prób opisanie wyglądu Czerwonego Kapturka.
3. Zabawa ruchowa: chętne dzieci przymierzają czerwoną czapeczkę i pelerynę przygotowane przez nauczyciela - zwrócenie uwagi, że każde dziecko w tym samym stroju wygląda trochę inaczej.
4. Nauczyciel rozmawia z dziećmi na temat roli ilustracji w bajkach i baśniach. Ilustrator maluje ilustracje na podstawie tekstu autora, jednak zazwyczaj przekazuje na ilustracji również własne wyobrażenie na temat wyglądu danej postaci

lub miejsca zdarzeń. Porównanie w różnych książkach (również na ilustracjach znalezionych w Internecie) sylwetek Czerwonego Kapturka.

5. Sprawdzenie i porównanie treści bajki o Czerwonym Kapturku w różnych wydaniach książek – ocenienie czy treść jest taka sama, czy również się różni.
6. Próba odpowiedzi na pytania: „Czy istnieją bajki bez ilustracji?”, „Czy istnieją bajki bez tekstu?”.
7. Praca plastyczna: namalowanie portretu Czerwonego Kapturka lub wilka.
8. Wskazanie elementów podobnych i różniących poszczególne namalowane sylwetki.

5-latki:

9. Zwrócenie uwagi, że nie tylko autor i ilustrator może zaproponować własną interpretację danej bajki, ale również może być interpretacja muzyczna, teatralna lub filmowa. Wysłuchanie fragmentu audiobooka o Czerwonym Kapturku oraz obejrzenie fragmentu filmu animowanego.
10. Wyjaśnienie znaczenia pojęcia interpretacja.

Temat: Pomieszane bajki

Cele

3, 4 i 5-latek:

- łączy rekwizyt z bajką, w której występuje
- streszcza wybrane bajki

5-latek:

- tworzy inscenizacje z kukiełkami oparte na dialogach
- wymyśla własne bajki i historie

Pomoce: tablica interaktywna, książki z bajkami, ilustracje rekwizytów z bajek, serwetki, słomki, gumki recepturki, bibuła;
5-latki dodatkowo: karta pracy *Z jakiej to bajki?* z zeszytu nr 3.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel prosi chętne osoby o streszczenie ulubionych bajek.
2. Czytanie fragmentów bajek, celowe wprowadzając innych bohaterów lub nonsensowne szczegóły i elementy. Dzieci wskazują niezgodności.
3. Przygotowanie kartoników z wyciętymi rekwizytami z różnych bajek (można wykorzystać wydruk z e-zeszytu - karta *Z jakiej to bajki?*). Wrzucenie kartoników do worka, losowanie trzech elementów i opowiadanie wymyślonej bajki z wykorzystaniem rekwizytów.
4. *Kalambury rysunkowe* na tablicy interaktywnej – jedno dziecko rysuje wybranego bohatera, reszta grupy jak najszybciej próbuje odgadnąć jego imię.
5. Konstruowanie kukiełek z serwetek, słomek i gumek recepturek. Wykonanie: jedną serwetkę zgniatamy w kulkę i nakładamy ją na słomkę. Przykrywamy kulkę drugą serwetką (w połowie rozłożoną) i mocujemy głowę kukiełki do słomki przy pomocy gumki recepturki (wskazana pomoc nauczyciela). Dzieci rysują oczy, z kolorowej bibuły doklejąją włosy, strój, oraz elementy charakterystyczne dla danej postaci lub bohatera.
6. Zabawa kukiełkami, prowadzenie dialogów pomiędzy bohaterami.

5-latki:

7. Nauczyciel wypowiada nazwę jakiegoś przedmiotu, hasło, imię bohatera lub czyta wybrane zdanie z książki - dzieci zgadują jakiej bajki dotyczy.
8. Zabawa kartonikami z karty pracy *Z jakiej to bajki?* z zeszytu nr 3.

Tydzień 36 – Dzień Rodzica

TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 36

Temat tygodnia: Dzień Rodzica

Cele ogólne:

- kształtowanie postawy szacunku wobec rodziców
- poznanie upodobań rodziców
- kształtowanie umiejętności odpowiedniego zachowania się w sytuacji zagrożenia i poznanie sposobów uzyskania pomocy

Pomoce: bajka *Czerwony Kapturek*, duże arkusze papieru, szary papier, książki kucharskie lub czasopisma kulinarne, magnetofon i nagrania spokojnej muzyki (np. Zamfir *The Lonely Shepherd*), chusta Klanzy, koce (1 koc na dwie pary), kolorowe kwadraty (6x6cm), kartki, tektura, różne rodzaje papieru kolorowego, pakowego, inne, gazety, fragmenty zdjęć, tektura falista i zwykła, bibuła, rekwizyty przyniesione przez dzieci nawiązujące do zawodów i charakteru pracy ich rodziców, zapisane na kartkach odpowiedzi mam - co lubią robić, co jeść, jak spędzają wolny czas, z jakiej miejscowości pochodzą i gdzie znajduje się ona na mapie, jakie inne miejscowości są ich ulubione, co chciałyby dostać od dziecka, od męża i od swoich rodziców, kartki z cyframi w zakresie 1-10, liczmany - dla każdego dziecka po 20 sztuk, wywiady z tatusiami napisane na kartkach - co lubią robić, co jeść, jak spędzają wolny czas, z jakiej miejscowości pochodzą i gdzie znajduje się ona na mapie, jakie inne miejscowości są ich ulubione, co lubił robić, gdzie lubił spędzać czas i jak, w co grał, czym się bawił, gdzie spędzał wakacje, zdjęcia taty, kiedy był mały (około 5 roku życia).

Aplikacja interaktywna: *Co się stanie gdy...*

dzień 1	dzień 2	dzień 3	dzień 4	dzień 5
<ol style="list-style-type: none">1. Zabawa powitalna, integracyjna lub poranne ćwiczenia gimnastyczne.2. Wypełnianie kalendarza pogody.3. Kształtowanie słuchu fonematycznego.4. Ćwiczenia w kształtowaniu orientacji w przestrzeni.5. Zajęcia dydaktyczne.6. Piosenka: <i>Rodzina</i>.7. Zajęcia dydaktyczne.				
Jestem posłuszny	Pomagamy rodzicom	Portrety rodziców - kolaż	Zawody naszych rodziców	Mama
	Pomagamy rodzicom	Portrety rodziców - kolaż	Zawody naszych rodziców	
Przepisy	Wf z rodzicami	Świetnie liczymy	Tata	Festyn dla rodziców

Temat: Jestem grzeczny

Cele

3, 4 i 5-latek:

- potrafi wypowiedzieć się na temat bajki *Czerwony Kapturek*
- umie przewidzieć negatywne konsekwencje nieposłuszeństwa wobec rodziców
- wypowiada się na temat tego, jakie skutki może przynosić kontakt z nieznanymi osobami
- rozumie, dlaczego należy być grzecznym

Pomoce: bajka *Czerwony Kapturek*, plansza demonstracyjna *Unikaj...*, karta pracy *Unikaj...* z zeszytu nr 1 wyświetlona na tablicy interaktywnej, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Unikaj...* z zeszytu nr 1.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Wypowiedzi na temat tego, czy dzieci są grzeczne oraz konsekwencji, jakie je spotykają, jeśli nie są grzeczne.
2. Rozmowa na temat tego, dlaczego rodzice często dzieciom zabraniają pewnych rzeczy.
3. Odczytanie bajki *Czerwony Kapturek*. Układanie planu wydarzeń do bajki.
4. Rozmowa na temat bajki. Zwrócenie uwagi na to, że Czerwony Kapturek rozmawiał z wilkiem mimo zakazu mamy.
5. Omówienie zasad zachowania się wobec obcych osób - nie podchodzić do nich, nie wolno przyjmować podarunków, nie można podawać swoich danych, trzeba szukać pomocy u znanych osób dorosłych.
6. Próby przewidywania konsekwencji zachowań. Scenki dramatyczne, w których nauczyciel jest w roli obcego dorosłego. Sprawdzanie umiejętności zachowania się w sytuacji oraz przewidywanie konsekwencji negatywnych wyborów:
 - zaproszenie do tego, żeby wsiąść do auta i pojechać z obcym człowiekiem;
 - kuszenie pysznym lodem;
 - propozycja odprowadzenia do domu;
 - wypytywanie o dane dziecka, adres zamieszkania i pracę rodziców;
 - propozycja wycieczki do kina.
7. Zabawa ruchowa. Dzieci poruszają się po całej sali. Na hasło „wilk” chowają się pod krzeselko lub pod stolik.
8. Rozmowa na temat tego, do kogo dzieci mogą zwrócić się o pomoc, jeśli czują, że są w niebezpieczeństwie (policjant, strażak, rodzice, sąsiedzi, nauczyciele, osoby znajome).
9. Uświadomienie dzieciom, że rodzice troszczą się o dzieci oraz niepokoją o ich bezpieczeństwo i dlatego stosują różnego rodzaju polecenia i zalecenia. Posłuszeństwo wobec rodziców jest bardzo ważne.
10. Wyświetlenie na tablicy interaktywnej karty pracy *Unikaj...* oraz demonstracja planszy *Unikaj...*. Omówienie sytuacji dotyczących bezpieczeństwa dziecka – rysowanie buźki uśmiechniętej i smutnej w odpowiednim miejscu. Sytuacje dotyczą: przebywania na słońcu, bezpiecznej zabawy z piłką, zabawy zapałkami, gry na komputerze, słuchania głośnej muzyki, przejadania się słodyczami.

5-latki:

- Samodzielne wykonanie zadania w karcie pracy – utrwalenie wiadomości.

Temat: Przepisy

Cele

3, 4 i 5-latek:

- potrafi z pomocą nauczyciela odczytać przepis przedstawiony w formie obrazkowo – wyrazowej
- uważnie słucha wiersza J. Tuwima *Spóźniony słowik*
- umie stworzyć przepis na zdrowe i szczęśliwe życie

5-latek:

- przedstawia w formie obrazkowej przepis na wymyślona potrawę

Pomoce: książki kucharskie lub czasopisma kulinarne, arkusz szarego papieru, karta pracy *Przepis na ciasteczka* z zeszytu nr 1 wyświetlona na tablicy interaktywnej, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Przepis na ciasteczka* z zeszytu nr 1.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Oglądanie różnych książek kucharskich i czasopism kulinarnych. Wyjaśnienie słowa przepis i menu.
2. Rozmowa na temat tego, co powinien zawierać przepis, żeby danie zrobione na jego podstawie się udało.
3. Wyświetlenie na tablicy interaktywnej przepisu na ciasteczka z kart pracy. Rozszyfrowywanie przepisu, rozpoznawanie symboli przedstawionych w formie obrazka, czytanie napisów przez niektóre dzieci lub nauczyciela. Wypowiedzi na temat sposobu przyrządzenia ciasteczek.
4. Wypowiedzi dzieci na temat własnych doświadczeń kulinarnych lub doświadczeń kulinarnych członków rodziny.
5. Burza mózgów dotycząca tego, na co można stworzyć przepis.
6. Próby stworzenia wspólnego przepisu na zdrowe i szczęście życie. Nauczyciel zapisuje pomysły dzieci na arkuszu szarego papieru.
7. Słuchanie wiersza *Spóźniony słowik*. Rozmowa na temat wiersza.
8. Próby odpowiedzi na pytanie „Jakie jest menu słowików?”
9. Ustne tworzenie przepisów na dania z wiersza: tort z wietrzyka w księżycowym blasku, zupkę z muszek na wieczornej roście, motyla z różną, komary nadziewane w konwaliowym sosie.

5-latki:

10. Samodzielne odczytywanie ilości potrzebnych składników do wykonania ciasteczek z karty pracy.
11. Przygotowanie w formie obrazkowej przepisu na dowolną potrawę. Może to być potrawa fantastyczna.

*Spóźniony słowik*¹

Julian Tuwim

Płacze pani Słowikowa w gniazdku na akacji,
Bo pan Słowik przed dziewiątą miał być na kolacji,
Tak się godzin wyznaczonych pilnie zawsze trzyma,
A już jest po jedenastej -- i Słowika nie ma!

Wszystko stygnie: zupka z muszek na wieczornej roście,
Sześć komarów nadziewanych w konwaliowym sosie,
Motyl z różną, przyprawiony gęstym cieniem z lasku,
A na deser -- tort z wietrzyka w księżycowym blasku.

Może mu się co zdarzyło? może go napadli?
Szare piórka oskubali, srebrny głosik skradli?
To przez zazdrość! To skowronek z bandą skowroniątek!
Piórka -- głupstwo, bo odrosną, ale głos -- majątek!

Nagle zjawia się pan Słowik, poświstuje, skacze...
Gdzieś ty latał? Gdzieś ty fruwał? Przecież ja tu płacę!
A pan Słowik słodko ćwierka: “Wybacz, moje złoto,
Ale wieczór taki piękny, ze szedłem piechotą!”

Temat: WF z rodzicami

Cele

3, 4 i 5-latek:

- potrafi współpracować podczas ćwiczeń w parach, zespołach i w grupie
- chętnie wykonuje ćwiczenia z rodzicem
- jest bardziej sprawny fizycznie

Pomoce: magnetofon i nagrania spokojnej muzyki (np. Zamfir *The Lonely Shepherd*), chusta Klanzy, koce (1 koc na dwie pary).

¹ J. Tuwim, *Najpiękniejsze wiersze dla dzieci*, Kraków: Zielona Sowa, 2004.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Część wstępna zajęć:

- Powitanie uczestników;
- Zabawa integracyjna *Osiólek*:

Uczestnicy stoją w kole, jedna osoba jest wewnątrz. Osoba ta biega w środku koła. Wszyscy śpiewają piosenkę (jeśli nie znają melodii, to recytują jako wierszyk):

„Biegnie sobie mały osiołek,
biegnie sobie mały osiołek
biegnie sobie mały osiołek od samego rana.”

Osoba, która jest w środku, wybiera jedną osobę, staje naprzeciwko niej i skacze (razem z osobą, przed którą stoi, najpierw skaczą przodem do siebie, potem tyłem, potem bokiem). Skacząc śpiewamy dalszy ciąg piosenki:

„Przód, przód, przód kolana,
tył, tył, tył kolana,
bok, bok, bok kolana, od samego rana”.

Teraz są już dwie osoby wewnątrz koła. Zabawa toczy się w taki sam sposób dalej, tylko że już dwie osoby wybierają kolejne dwie. Następnie są już cztery osoby w środku i tak dalej, do momentu, kiedy wszyscy zostaną „wciągnięci” do środka koła. Cały czas śpiewa się tą samą piosenkę.

2. Ruch na wycucie własnego ciała:

- przywitanie się wszystkich uczestników ze sobą - zabawa *Ludzie do ludzi* (opis w zał.);
- chodzenie z wysokim unoszeniem kolan;
- chodzenie na piętach, palcach itp.;
- zabawa w parach „moje – twoje” – wskazywanie poszczególnych części ciała u siebie i u drugiej osoby.

3. Ruch na wycucie przestrzeni¹

- zabawa z chustą – rodzice trzymają chustę, a dzieci biegają pod nią;
- zabawa z chustą – rodzice siedzą i trzymają chustę, a dzieci pełzają pod chustą;
- zabawa „znajdź rodzica” - rodzice zamieniają się miejscami (dzieci mają zamknięte oczy, są pod chustą), dzieci mają dojść do swojego rodzica rozpoznając go po butach i spodniach;
- zabawa z chustą – dzieci trzymają chustę, rodzice leżą pod chustą, a dzieci wachlują;
- zabawa z chustą *Rekin* – uczestnicy („rybki”) trzymają chustę pod brodą, siedzą w kole z nogami wyprostowanymi pod chustą. Jedna osoba jest pod chustą, jest to „rekin”, jego zadaniem jest wciąganie uczestników łapiąc ich za nogi. Druga osoba biega za plecami siedzących uczestników zabawy, jest to „ratownik”, którego zadaniem jest złapanie rybek. „Rybka”, która czuje się łapana woła „ratunku”, tak żeby „ratownik” ją zatrzymał. Zabawa trwa do momentu, w którym jest już zbyt mało osób, by trzymać chustę. Należy zwrócić uwagę, aby „rekin” nie szarpał gwałtownie „rybek”, aby ta nie przewróciła się na plecy i nie uderzyła głową w podłogę;
- rodzice stają na czworakach, robią w ten sposób tunel – dzieci przechodzą przez tunel, następnie dzieci robią tunel, a rodzice przechodzą pod nimi;
- rodzice leżą na brzuchu, a dzieci turlają się po nich.

4. Ruch w parach

- „ruch z”
 - rodzic łapie dziecko za nogi i ciągnie;
 - rodzic łapie dziecko za ręce i ciągnie;
 - dziecko łapie rodzica za nogi i ciągnie;
 - dziecko jest na kocu, a rodzic ciągnie;
 - dziecko siedzi między nogami rodzica, rodzic buja dziecko;
 - dziecko siedzi na plecach dziecka – „konik”;
 - samolot – rodzic leży, dziecko opiera się brzuchem na stopach rodzica, rodzic unosi dzieci do góry.
- „ruch przeciwko”
 - rodzic i dziecko stają naprzeciwko siebie i przepychają się rączkami;
 - walka kogutów;
 - rodzic i dziecko leżą na podłodze i siłują się rękami;

¹ Zabawy w tej części są na podstawie: A. Wasilak (red), *Zabawy z chustą*, Lublin: Klanza, 2002.

- rodzic i dziecko siedzą, łączą stopy i próbują się przepychać;
- rodzic i dziecko są obrócenii plecami i przepychają się;
- walka z bykiem - rodzic stoi na czworakach. Dziecko siedzi mu okrakiem na plecach. Rodzic usiłuje zrzucić dziecko z pleców lecz ono nie pozwala na to.
- „ruch razem”
 - rodzic i dziecko stają tyłem do siebie i kucają oraz wstają;
 - rowerek w parze;
 - dwie osoby trzymają dziecko za ręce, a ono podskakuje;
 - rodzice w klęku podpartym na ich plecach jest bujane dziecko;
 - dziecko leży w kocyku, a rodzice huśtają.
- 5. Ruch prowadzący do współdziałania w grupie
 - wszyscy leżą obok siebie i próbują się przewrócić (przeturlać);
 - wszyscy trzymają się za ręce, głowa do środka koła i przesuwają się w kierunku środka;
 - wszyscy trzymają się za ramiona kucają i wstają;
 - wszyscy trzymają się za ramiona siadają i wstają.
- 6. Ruch kreatywny
 - zabawy z bańkami mydlanymi do muzyki Zamfira – *The lonely Shepherd*.
- 7. Ćwiczenia relaksacyjne i zakończenie zajęć
 - masaż – ugniatanie – rodzice masują dziecko – zmiana;
 - masaż pleców – oklepywanie – zmiana.
- 8. Podziękowanie za uczestnictwo w zabawie.
- 9. Zabawa *Iskierka przyjaźni* – przekazanie uścisku dłoni ze słowami „Iskierkę przyjaźni puszczam w krąg, niech wróci ona do moich rąk”.

Uwagi:

- Ilość ćwiczeń należy dostosować do bieżących potrzeb i możliwości grupy.

Temat: Mama

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wie, co lubi jego mama
- wie, skąd mama pochodzi i wskazuje tą miejscowość na mapie
- planuje wycieczkę dla mamy
- tworzy plan wycieczki i bilet

5-latek:

- powtarza z pamięci krótki wierszyk

Pomoce: PRZED ZAJĘCIAMI: dzieci przeprowadzają wywiad z mamami i na kartkach przynoszą odpowiedzi mamy - co lubią robić, co jeść, jak spędzają wolny czas, z jakiej miejscowości pochodzą i gdzie znajduje się ona na mapie, jakie inne miejscowości są ich ulubione, co chciałyby dostać od dziecka, od męża i od swoich rodziców

NA ZAJĘCIA: kartki z odpowiedziami mam, plansza demonstracyjna *Mapa Polski*, dodatkowo: mapa miejscowości, w której znajduje się przedszkole/szkoła i jej okolic (można skorzystać ze źródeł internetowych przy wykorzystaniu tablicy interaktywnej)

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Dzieci kolejno dzielą imiona swoich mam na sylaby, a reszta osób zgaduje, co to za imię.
2. Słuchanie czytanego przez nauczyciela wiersza *Dbamy o Mamy*.
3. Rozmowa na temat tego, w jaki sposób dzieci powinny dbać o swoje mamy, aby były szczęśliwe.
4. Na podstawie przeprowadzonych wywiadów - dzieci opowiadają grupie o tym, co ich mamy lubią robić, co jeść, jak spędzają wolny czas.
5. Zabawa dramatowa *Jestem mamą* - dzieci pokazują grupie to, co mama chciałyby dostać od dziecka, od taty i od swoich rodziców, reszta grupy zgaduje.

6. Dzieci wskazują na mapie miejsce urodzenia mamy i jej ulubione miejscowości.
7. Nauczyciel wskazuje na mapie Polski lub miejscowości kilka ciekawych miejsc w okolicy miejscowości - podsuwa dzieciom pomysły, gdzie można iść na spacer, co zobaczyć, gdzie znajduje się muzeum, kino itp.
8. Następnie nauczyciel rozdaje dzieciom kartki, a zadaniem dzieci jest zaplanowanie dla mamy wycieczki. Dzieci muszą narysować plan, gdzie chciałyby iść z mamą na spacer oraz zaznaczyć na nim, co mamie pokazać
9. Na koniec dzieci przygotowują prezent dla mamy w postaci biletu zawierającego plan wycieczki - rysunek dokąd dziecko zabierze mamę, co się tam będzie działo.
10. Ponowne słuchanie wierszyka dla mamy.

5-latki:

11. Powtarzanie wierszyka wraz z nauczycielem, próby nauczenia się wierszyka na pamięć.

Dodatkowe polecenia:

- Dzieci mogą dzielić imiona mam na głoski.
- Wywiady można poszerzyć o dodatkowe pytania.

Uwagi:

- Jeśli w grupie są dzieci, które posiadają rodzinę niepełną, należy temat uogólnić - mama - babcia, ciocia.
- Zajęcia można uatrakcyjnić poprzez prowadzenie ich przy pomocy pacynki - Babci Wiedzy.

Dbamy o Mamy¹

My o mamy zawsze dbamy,
nawet, gdy jej nie słuchamy.
Gdy jej napytamy biedy,
to kochamy ją i wtedy.
Lecz od dzisiaj przyrzekamy!
Nie zasmucać więcej mamy,
I mieć buzię uśmiechniętą
W takim dniu jak mamy święto.

Temat: Tata

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wie, co lubi jego tata
- wie, skąd tata pochodzi i wskazuje tą miejscowość na mapie
- planuje prezent dla taty za określoną sumę pieniędzy
- określa, jak wyglądał tata w wieku 5 lat
- rysuje portret taty z dzieciństwa

5-latek:

- powtarza z pamięci krótki wierszyk

Pomoce: PRZED ZAJĘCIAMI: dzieci przeprowadzają wywiad z tatusiami i na kartkach przynoszą odpowiedzi taty - co lubią robić, co jeść, jak spędzają wolny czas, z jakiej miejscowości pochodzą i gdzie znajduje się ona na mapie, jakie inne miejscowości są ich ulubione, proszą także o opowieści jaki tata był, kiedy miał 5 lat, co lubił robić, gdzie lubił spędzać czas i jak, w co grał, czym się bawił, gdzie spędzał wakacje, dzieci przynoszą zdjęcia taty, kiedy był mały (około 5 roku życia).
NA ZAJĘCIA: kartki z odpowiedziami tatusiów, plansza demonstracyjna *Mapa Polski*.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Dzieci kolejno dzielą imiona swoich tatusiów na sylaby, a reszta osób zgaduje, co to za imię.

¹ www.szkolnictwo.pl (04.07.2013)

2. Słuchanie czytanego przez nauczyciela wiersza *Mój kochany tata*.
3. Rozmowa na temat tego, co dzieci najbardziej lubią w swoim tacie.
4. Na podstawie przeprowadzonych wywiadów - dzieci opowiadają grupie o tym, co ich ojcowie lubią robić, co jeść, jak spędzają wolny czas.
5. Zabawa matematyczna - nauczyciel rozdaje dzieciom kartki przedstawiające banknot 50-złotowy. Mając możliwość wydania w sklepie 50 zł dzieci planują, co mogłyby kupić tacie w prezencie, co sprawiłoby mu radość. Słuchanie wypowiedzi dzieci na temat zaplanowanych prezentów dla taty.
6. *Jak mój tata był mały* - oglądanie zdjęć przyniesionych przez dzieci. Słuchanie opowieści na temat tego, co tata lubił robić, co jeść jak miał 5 lat, itp.
7. Tworzenie portretu małego taty - dzieci rysują swojego tatę, który ma około 5 lat lub rysują coś, co jest związane z tatą dzieciństwem.
8. Oglądanie prac dzieci, rozmowy na temat zmian, które zaszły od tamtego czasu - tata wydorósł, skończył szkołę, ożenił się, podjął pracę, ma dziecko/dzieci itp.
9. Ponowne słuchanie wiersza.

5-latki:

- Powtarzanie wierszyka wraz z nauczycielem, próby nauczenia się wierszyka na pamięć.

Uwagi:

- Jeśli w grupie są dzieci, które posiadają rodzinę niepełną, należy temat uogólnić - tata - dziadek, wujek.
- Zajęcia można uatrakcyjnić poprzez prowadzenie ich przy pomocy pacynki - Babci Wiedzy.

*Mój kochany tata*¹

Mój tato nigdy się nie złości.
Na jego twarzy uśmiech gości.
Chociaż problemów ma niemało,
to jeszcze chęci mu zostało.
Pomaga mamie przy kostiumie
dla brata, który apel ma.
Bo tata z mamą wszystko umie
i tak też będę umieć ja.

Temat: Świetnie liczymy

Cele

3, 4 i 5-latek:

- zna kolejność cyfr
- przelicza w zakresie 10
- szacuje liczbę dzieci i par

5-latek:

- dodaje i odejmuje na konkretach
- układa i rozwiązuje proste zadania tekstowe

Pomoce: kartki z cyframi w zakresie 1-10, liczmany - dla każdego dziecka po 20 sztuk.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. *Witamy swoje paluszki* - przeliczanie palców obu rąk poprzez dotyk o policzki, z jednoczesnym nazywaniem ich: mały, serdeczny, środkowy, wskazujący, kciuk: 1, 2, 3... A potem wspak: 10, 9, 8...
2. Zabawa matematyczna *Ile jest dziś dzieci w grupie?* - dzieci szacują i podają przypuszczalną liczbę dzieci w grupie.

¹ <http://miastodzieci.pl/piosenki-wiersze/155:/2052:moj-kochany-tata> (06.07.2013r.).

3. Nauczyciel pyta dzieci, jak można sprawdzić, ile jest dzieci? Dzieci ustawiają się w szeregu kolejno odliczają dotykając ramienia sąsiada i ustalają liczbę obecnych.
4. Nauczyciel prosi dzieci, aby oszacowały, ile jest w grupie par. Następnie dzieci dobierają się w pary i po kolei odliczają pary, w których stoją. Na koniec ustalają, czy dzieci jest parzyście czy nie (wnioskują to na podstawie własnego ustawienia).
5. Liczenie naprzemienne - nauczyciel zaczyna podając cyfrę 1, następnie dzieci podają kolejną, dalej nauczyciel i znowu dzieci. Po ukończeniu zabawy można zacząć od dzieci, lub mogą wymieniać kolejno tylko dzieci. Następnie nauczyciel rozpoczyna cykl liczenia wspak.
6. Zabawa ruchowa - nauczyciel trzyma kartki z cyframi w zakresie 1-10, dzieci swobodnie chodzą po sali. Nauczyciel ponosi dwie kartki naraz, zadaniem dzieci jest głośne policzenie, ile razem wskazują cyfry a następnie muszą tyle razy podskoczyć, zaklaskać, zrobić tyle przysiadów itp. w zależności od polecenia nauczyciela.

5-latki:

7. Nauczyciel rozkłada na dywanie kartki, pod którymi znajdują się cyfry od 1 do 9 oraz 20 liczmanów. Wybrane dziecko odkrywa dwie kartki i próbuje dodać cyfry, może posługiwać się liczmanami lub liczyć na palcach. Pozostałe dzieci pomagają w razie występujących trudności.
8. Wszystkie dzieci siadają do stolików i otrzymują po 20 liczmanów (patyczki matematyczne, kamyczki itp.) Następnie wraz z nauczycielem wspólnie układają historyjki o Basi i Krzysiu, umiejętnie tworzą zadania tekstowe:
 - Wspólne układanie zadań na dodawanie, np.
„Na stoliku siedziały 3 lalki i 4 misie. Ile było zabawek? $3+4=7$ Było 7 zabawek.”
 - Wspólne układanie zadań na odejmowanie, np.
„Na talerzyku leżało 8 gruszek. Basia zjadła 3 gruszki a Krzys zjadł kilka. Talerzyk został pusty. Ile jabłek zjadł Krzys? $8-3=5$ Krzys zjadł 5 gruszek.”

Temat: Pomagamy rodzicom

Cele

3, 4 i 5-latek:

- opisuje, w jaki sposób pomaga rodzicom
- wymienia zasady bezpieczeństwa w kuchni

5-latek:

- wymienia dni tygodnia
- sporządza tygodniowy plan domowych obowiązków

Pomoce: plansza demonstracyjna *Unikaj...*, kredki, kartki, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Pomagamy w kuchni* z zeszytu nr 3, kolorowe kwadraty (6x6cm).

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Rozmowa na temat domowych obowiązków: nauczyciel pyta dzieci o domowe obowiązki i w jaki sposób pomagają rodzicom? Słuchanie swobodnych wypowiedzi dzieci.
2. Zachęcenie dzieci do wymyślenia sposobów, w jaki można pomagać rodzicom – omawianie różnych możliwości.
3. Powtórzenie zasad bezpieczeństwa dotyczących wykonywania prac domowych – zwrócenie uwagi na bezpieczeństwo w kuchni, bezpieczne używanie sprzętów elektrycznych, nie wspinanie się na meble.
4. Praca plastyczna na temat *Pomagam rodzicom*.

5-latki:

5. Zabawa ruchowa: powtórzenie znajomości dni tygodnia - dzieci kolejno wymieniają poszczególne dni. Element ruchowy: siedmioro dzieci wciela się w poszczególne dni tygodnia, wybrane dziecko ustawia dzieci w rzędzie według kalendarzowej kolejności.
6. Zamiast punktu 4. – wykonanie tygodniowego grafiku domowych obowiązków. Przyklejenie do kartki kolorowych kwadratów. Każdy kwadrat symbolizuje jeden dzień tygodnia. W każdym kwadracie dziecko rysuje piktogram

ilustrujący w jaki sposób danego dnia pomoże rodzicom (np. konewka może ilustrować podlanie kwiatków, odkurzacz – odkurzenie dywanu).

7. Omówienie wykonanych grafików domowych obowiązków.
8. Wykonanie karty pracy *Pomagamy w kuchni* z zeszytu nr 3. Przyklejenie drzwi do wyposażenia kuchni - szafek kuchennych i urządzeń. Dorysowywanie elementów według instrukcji nauczyciela, np. dorysuj sok w lodówce na drugiej półce od góry, narysuj filiżanki w lewej górnej szafce itd.

Temat: Portrety rodziców - kolaż

Cele

3, 4 i 5-latek:

- przedstawia rodziców i opisuje ich wygląd
- portretuje rodziców w technice kolażu
- konstruuje i ozdabia ramki z tektury

Pomoce: kartki, tektura, farby, klej, nożyczki, różne rodzaje papieru kolorowego, pakowego, gazety, zdjęcia, tektura falista i zwykła, bibuła, ilustracje przedstawiające rodziny żyjące w różnych kulturach i częściach świata.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Przygotowania do obchodów Dnia Rodzica - wyklejenie portretów rodziców w technice kolażu z dostępnych materiałów, np. papierów kolorowych, pakowych i innych, gazet, fragmentów zdjęć, tektury falistej i zwykłej, bibuły itp.
2. Omówienie prac – każde dziecko na przykładzie stworzonych portretów przedstawia grupie rodziców: jak się nazywają, co lubią robić, jeść. Opisywanie wyglądu rodziców – włosy, kolor oczu, znaki szczególne, cechy osobowe.
3. Oglądanie ilustracji i zdjęć na tablicy interaktywnej przedstawiających rodziców i dzieci w różnych zakątkach świata. Próba opisanie wydarzeń przedstawionych na ilustracjach.
4. Przygotowanie i pomalowanie farbami tekturowych ramek do portretów rodziców.
5. Oprawienie wykonanych prac w ramki. Wręczenie prac rodzicom podczas obchodów Dnia Rodzica w przedszkolu.

Temat: Zawody naszych rodziców

Cele

3,4 i 5-latek:

- opisuje charakter pracy rodzica
- wymienia zakres zadań i obowiązków przedstawicieli wybranych zawodów
- wypowiada się słownie i plastycznie na temat kim chciałoby być w przyszłości

Pomoce: rekwizyty przyniesione przez dzieci nawiązujące do zawodów i charakteru pracy ich rodziców, kartki, kredki.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel rozkłada na środku dywanu zdjęcia, przedmioty i rekwizyty przyniesione przez dzieci, nawiązujące do zawodów i wykonywanej pracy przez ich rodziców.
2. Dzieci po kolei prezentują przyniesione przedmioty, pozostała część grupy zgaduje, jaki jest zawód danego rodzica.
3. Próba znalezienia odpowiedzi na pytanie „Czy praca jest potrzebna?”
4. Nauczyciel zwraca uwagę, że każda praca jest ważna i potrzebna. Opierając się na swoich zdolnościach i zainteresowaniach każdy człowiek może znaleźć dla siebie taki rodzaj pracy, który będzie lubił, a także wykonywał ją dobrze i z przyjemnością.
5. Wykonanie pracy plastycznej *Kim będę w przyszłości?*
6. Omówienie prac, przygotowanie wystawy.

Tydzień 37 – Dzieci świata

TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 37

Temat tygodnia: Dzieci świata

Cele ogólne:

- zapoznanie z prawami i obowiązkami dziecka
- zwrócenie uwagi na sytuację dzieci w różnych krajach świata
- poznanie różnych rodzajów zabaw, zwłaszcza na placu zabaw
- omówienie zasad bezpieczeństwa podczas zabaw dzieci
- zwrócenie uwagi na postawę tolerancji wobec odmienności innych

Pomoce: mapki z planem sali przedszkolnej z zaznaczonymi różnymi miejscami, ilustracje homonimów wydrukowane z e-zeszytu, przygotowane listy, karteczki z prawami dziecka, kreda, patyki, kamyczki, papier do złożenia w harmonijkę (dla młodszych dzieci można przygotować gotowe, wycięte sylwetki postaci), papier kolorowy, kredki, ścinki materiałów, tektura jako podstawa makiety, papier, tekturki, słomki, kubki i miski jednorazowe, taśmy (malarska, do kartonu, izolacyjna lub inne), plastelina, sznurki i inne, obrazki dzieci pochodzących z różnych kultur, (nauczyciel przygotowuje informacje na temat kilku wybranych narodowości z całego świata - zamieszkiwany kontynent, temperatury, jedzenie, typy domów, język), 20-30 sztuk białych balonów, taśma klejąca

Aplikacja interaktywna: *Wszystkie dzieci nasze są.*

dzień 1	dzień 2	dzień 3	dzień 4	dzień 5
1. Zabawa powitalna, integracyjna lub poranne ćwiczenia gimnastyczne. 2. Wypełnianie kalendarza pogody. 3. Kształtowanie słuchu fonematycznego. 4. Ćwiczenia w kształtowaniu orientacji w przestrzeni. 5. Zajęcia dydaktyczne. 6. Piosenka: <i>Wszystkie dzieci nasze są.</i> 7. Zajęcia dydaktyczne.				
Lody czy lody	Zabawy grafomotoryczne w plenerze	Dzieci z różnych stron świata	Plac zabaw dla dzieci	Prawo do nauki
	Zabawy grafomotoryczne w plenerze	Dzieci z różnych stron świata	Plac zabaw dla dzieci	Prawo do nauki
Prawa dziecka	Dzieci zwierząt	Ludzie z różnych zakątków świata	Ludzie się różnią	Wycieczka do ulubionego przez dzieci miejsca np. do sali zabaw
Prawa dziecka				

Temat: Lody czy lody

Cele

3, 4 i 5-latek:

- uważnie słucha wiersza W. Chotomskiej *Lody na patyku*
- wypowiada się na temat swoich ulubionych lodów
- rozumie, że niektóre wyrazy brzmią tak samo, a mają inne znaczenie
- potrafi posługiwać się prostym planem w celu odnalezienia określonego miejsca
- umie przedstawić ruchem to, co ma przedstawione na ilustracji

Pomoce: mapki przedstawiające plan sali przedszkolnej, zaznaczenie na nich wybranych miejsc (inne miejsce dla każdego dziecka), ilustracje homonimów wydrukowane z e-zeszytu, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Ten sam wyraz różne przedmioty* z zeszytu nr 1.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Odczytanie wiersza W. Chotomskiej *Lody na patyku*. Rozmowa na temat treści wiersza.
2. Wypowiedzi dzieci na temat ich ulubionych rodzajów lodów.
3. Burza mózgów: jakie mogą być lody? Nauczyciel może zapisywać propozycje dzieci na arkuszu papieru.
4. Wyjaśnienie znaczenie wyrazów lód – deser do jedzenia, lód - zamrznięta woda. Nauczyciel informuje dzieci, że jest wiele takich wyrazów, które brzmią tak samo, a mają inne znaczenie.
5. Nauczyciel rozdaje dzieciom mapki przedstawiające salę przedszkolną z zaznaczonymi miejscami. W miejscach tych wcześniej trzeba schować wycięte ilustracje przedstawiające różne homonimy (z e-zeszytu – karta pracy *Ten sam wyraz różne przedmioty*, niektóre można powielić, bo jest ich 16):
 - smoczek (smok np. wawelski, ale mały), smoczek (gryzak dla dziecka);
 - lody (do jedzenia), lody (kostki lodu);
 - pilot (od telewizora), pilot (kierowca samolotu);
 - pączki (do jedzenia), pączki (na drzewie);
 - dzwonek (kwiat), dzwonek (do dzwonięcia);
 - piłka (do gry w piłkę nożną), piłka (ręczna do cięcia drewna);
 - klucz (do otwierania drzwi), klucz (dzikich gęsi);
 - para (wodna lecąca ze szklanki), para (2 osoby tańczące).Zadaniem dzieci jest odnaleźć karteczkę wykorzystując do tego mapkę.
6. Każde dziecko ma po jednej karteczce. Zadaniem dzieci jest dobrać się w pary tak, by parą były osoby, które mają ilustracje przedstawiające wyrazy, które brzmią tak samo.
7. Pary siadają w kręgu. Wszyscy uczestnicy (parami) pokazują odnalezione ilustracje i omawiają ich znaczenie.

5-latki:

8. Dzieci wymieniają się karteczkami. Zabawa – drama: zadaniem dziecka jest przedstawienie ruchem, co przedstawia jego ilustracja.
9. Podawanie przykładów innych wyrazów, które mają takie samo brzmienie, a inne znaczenie.
10. Wykonanie ćwiczenia w karcie pracy - dorysowanie innego przedmiotu, które jest zamkiem i myszką, rozcinanie elementów na karcie pracy i łączenie ich w pary.

Dodatkowe polecenia:

- Dzieci z porozcinanych elementów z karty pracy mogą pograć w grę memory. Parę stanowią będą ilustracje przedstawiające homonimy.

Uwagi:

- Mapki będą wykorzystane jeszcze w innym scenariuszu.

*Lody na patyku*¹

Wanda Chotomska

Nie wiem, kto wynalazł lody - no bo skąd?
W szkole o tym nam nie mówią, a to błąd!
Nie uczymy się o lodach,
a to przecież wielka szkoda,
to naprawdę jest poważny błąd!

Lody na patyku -
zima na języku,
śmietankowy, poziomkowy,
kolorowy śnieg i mróz,
temu, kto wymyślił lody
ja bym pomnik z lodów wzniosł!
Lody na patyku -
zima na języku,
śmietankowe, poziomkowe,
które lepsze – te czy te?
Jedźmy lody, jedźmy lody,
bo nam słońce lody zje!

Nie wiem, które lody mają lepszy smak?
Podręcznika na ten temat ciągle brak.
Ledwie liżniesz trochę wiedzy –
już wyprzedzą cię koledzy,
to naprawdę jest poważny brak.

Temat: Prawa dziecka

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wymienia niektóre prawa dziecka

5-latek:

- rozumie potrzebę tworzenia praw i norm
- współpracuje w grupie

Pomoce: przygotowane listy, wiersz M. Brykczyńskiego *O prawach dziecka*, 5-latki **dotatkowo:** kartki A4 lub większe, kredki lub pastele, karteczki z prawami dziecka, klej.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Zabawa na powitanie *Kto ma...* Nauczyciel w formie wiersza lub piosenki, jeśli zna melodię, wypowiada cechy charakterystyczne wyglądu dzieci: najdłuższe włosy, niebieskie spodnie itp. Należy się postarać, żeby każde dziecko miało możliwość przynajmniej raz wstać.

„Kto ma najdłuższe włosy
ma wstać, ma wstać, ma wstać,
bo chcemy go powitać
i jego imię znać.”

¹Antologia poezji dziecięcej, Poznań: IBIS, 2010.

2. Ustalenie podstawowych reguł na zajęciach:
 - każde dziecko może uczestniczyć w zabawie;
 - każdy może bawić się, z kim chce;
 - każde dziecko jest tak samo traktowane;
 - nikt nie może uderzyć kolegi ani na niego krzyknąć.
3. Odczytanie wiersza M. Brykczyńskiego *O prawach dziecka*. Rozmowa na temat praw dziecka na podstawie wiersza:
 - Co to są prawa?
 - Kto ma swoje prawa?
 - Jakie prawa mają dzieci?
 - Czy potrzebne są prawa dla dzieci?
 - Jakie prawo jest według Ciebie najważniejsze?
 - Czy myślicie, że prawa dzieci są przestrzegane na całym świecie?
4. W sali wcześniej schowane są listy. Na kopercie lub kartce napisane jest, z jakiego państwa jest ten list. Dzieci chodzą po sali i szukają listów.
5. Odczytywanie listów z poszczególnych krajów i ustalenie, jakie prawo jest łamane. Odszukanie napisu związanego z tym prawem.

5-latki:

6. Dzieci dzielą się na 6 zespołów. Każdy zespół ma za zadanie zobrazować jedno prawo dziecka.
7. Utworzenie plakatu o prawach dziecka poprzez przyklejenie prac dzieci i napisów na jednej planszy.
8. Zabawa na zakończenie *Iskierka przyjaźni*.

Uwagi:

- Nauczyciel musi wcześniej przygotować sobie teksty listów i napisane prawa dziecka. Może je wydrukować z wersji elektronicznej przewodnika. Każdy list powinien być na osobnej kartce. Nauczyciel powinien włożyć listy do koperty i napisać nazwę państwa, z którego jest list. Listy należy schować przez zajęciami w różne miejsca w sali.

O prawach dziecka¹

Marcin Brykczyński

Niech się wreszcie każdy dowie
I rozpowie w świecie całym,
Że dziecko to także człowiek,
Tyle, że jeszcze mały.

Dlatego ludzie uczeni,
Którym za to należą się brawa,
Chcąc wielu dzieci los zmienić,
Spisali dla was mądre prawa.
Więc je na co dzień i od święta,
Spróbujcie dobrze zapamiętać.

Nikt mnie siłą nie ma prawa zmuszać do niczego,
A szczególnie do robienia czegoś niedobrego.
Mogę uczyć się wszystkiego, co mnie zacieka
I mam prawo sam wybierać, z kim się będę bawić.

Nikt nie może mnie poniżać, krzywdzić, bić wyzywać,
I każdego mogę na ratunek wzywać.
Jeśli mama albo tata, już nie mieszka z nami,
Nikt nie może mi zabraniać spotkać ich czasami.

Nikt nie może moich listów czytać bez pytania,
Mam też prawo do tajemnic i własnego zdania.
Mogę żądać aby każdy uznał moje prawa

¹ http://czasdzieci.pl/czytanka/id,479a5-marcin_brykczynski_o.html, (12.05.2013 r.).

A gdy różnią się od innych, to jest moja sprawa.

Tak się tu w wierszu poukładały,
Prawa dla dzieci na całym świecie,
Byście w potrzebie z nich korzystały
Najlepiej jak umiecie.

Teksty listów¹:

List z Japonii

Moja mama nie pracuje, wychowuje młodszą siostrę. Codziennie, gdy wracają ze spaceru, wyjmują z naszej skrzynki pocztowej listy. Wczoraj przyszły dwa listy i po obiedzie mama dała zaklejony list tacie i drugi mnie, mówiąc, że to od mojej koleżanki. List był otwarty.

Czy mama miała prawo czytać list zaadresowany do mnie?

List z Holandii

Droży koledzy! Mam ciemny kolor skóry. Byłem wczoraj u lekarza, w poczekalni była też inna mama z białym dzieckiem. Pani doktor spojrzała na mnie i - chociaż byłem pierwszy - kazała mi czekać. Najpierw zbadała białe dziecko.

Czy zostałem dobrze potraktowany? Było mi przykro.

List z Kanady

Mam na imię Mary i jestem smutna, bo bardzo szybko się męczę. Na lekcjach wychowania fizycznego nikt nie chce ćwiczyć ze mną w parze, bo przez moje wolne tempo przegrywa. Zawsze czekam, żeby ktoś wybrał mnie do swojej drużyny, ale nikt nie chce.

Co mam zrobić? Czy koleżanki i koledzy muszą mnie tak traktować?

List z Rosji

Nazywam się Masza. Mam dwie siostry i trzech braci. Mieszkamy w niewielkim mieszkaniu, nie mam więc swojego miejsca do odrabiania lekcji i zabawy. Często jestem nieprzygotowana do lekcji, bo młodsze rodzeństwo mi przeszkadzało. Co możecie mi poradzić?

List z Polski

Koleżanki i koledzy! Chodzę do pierwszej klasy. Wczoraj chciałem opowiedzieć naszej pani i kolegom z klasy, jakie mam świetne pomysły na wycieczkę. Jednak pani nie chciała mnie wysłuchać, a jeden kolega powiedział, że ja nigdy nie mam dobrych pomysłów.

Poczułem się bardzo źle. Dlaczego tak mnie potraktowano?

List z Indii

Dzień dobry! Jestem Amelia. Mam 6 lat. Jakiś czas temu moi ubodzy rodzice oddali mnie pewnej bogatej rodzinie z miasta. Pracuję u nich od rana do wieczora - sprzątam, piorę, pilnuję dziecka, pomagam gotować, przynoszę wodę. Często jestem głodna, bo gdy zrobię coś nie na czas, nie dostaję posiłku. Bardzo tęsknię za rodzicami.

Czy zawsze już tak będzie?

Karteczki z napisanymi prawami dziecka:

- Nikt nie może czytać moich listów.
- Każdy ma prawo do opieki medycznej.
- Nikt nie może Cię krzywdzić i wykorzystywać do ciężkiej pracy.
- Mamy prawo, żeby żyć i rozwijać się w dobrych warunkach.
- Mamy prawo do wypowiedzania swoich myśli.
- Mam prawo do miłości rodziców.

Temat: Zabawy grafomotoryczne w plenerze

Cele

3, 4 i 5-latek:

- potrafi rysować kredą po asfalcie i patykiem po piasku
- potrafi narysować postać ludzką
- wykonuje zaproponowane ćwiczenia

1 B. Brygider, *Prawa dziecka - scenariusz zajęć w klasie III*, [w:] *Życie Szkoły*, nr 8, 2000.

Pomoce: kreda, patyki, kamycki, 5-latki dodatkowo: karta pracy *Letni szlaczek* z zeszytu nr 1.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Wyjście na zewnątrz przedszkola. Szukanie patyczków różnej grubości. Porównywanie ich grubości i długości. Określanie, kto ma największy patyk, a kto najmniejszy itp.
2. Zabawy w piaszczystym miejscu (może to być piaskownica lub piaszczyste podłoże). Dzieci przy użyciu zebranych patyków rysują różne wzory, również płynne wzory przypominające tradycyjne szlaczki. Zwracanie uwagi na grubość kreski, jaka powstaje przy rysowaniu danym patykiem. Zmazywanie narysowanych elementów przy pomocy buta lub bokiem patyka.
3. Rysowanie kamykami.
4. Zabawy na podłożu asfaltowym. Rysowanie kredą dowolnych wzorów.
5. Rysowanie kredą postaci ludzkiej, zwracanie uwagi na podstawowe części ciała człowieka.
6. Zabawa *Komórki do wynajęcia*. Na asfalcie dzieci rysują niewielkie koła, takiej wielkości, żeby mogły w nich stanąć. Jedna osoba nie rysuje koła. Dzieci stają w narysowanych kołach, są to „komórki”. Osoba, która nie ma swojej „komórki” woła „komórki, komórki do wynajęcia”. Wtedy dzieci zamieniają się miejscami, a osoba, która nie miała swojej „komórki”, próbuje zająć inną. Znowu jedna osoba zostanie bez „komórki”, wtedy ta wolna osoba wypowiada hasło zabawy, ponownie dzieci zamieniają się miejscami.
7. Rysowanie jednej gry w klasy – *Chłopek*. Nauczyciel wyjaśnia zasady gry. Wszystkie dzieci próbują pokonać tor gry według ustalonych zasad, skacząc na jednej nodze na pojedynczych polach lub na dwóch nogach na polach podwójnych. Przy pierwszej zabawie nie warto dodawać dzieciom kamyków. Dobrze, jeśli dzieci mają możliwość poćwiczenia samego skakania.

5-latki:

8. Chętne dzieci same rysują grę na asfalcie i bawią się w małych grupkach.
9. Wykonanie ćwiczenia w karcie pracy – rysowanie *Letnich szlaczków*.

Temat: Dzieci zwierząt

Cele

3, 4 i 5-latek:

- rozpoznaje odgłosy zwierząt
- rozpoznaje i nazywa zwierzęta po ich wyglądzie
- określa wygląd zwierząt

Pomoce: stworzona przez nauczyciela aplikacja interaktywna ze zdjęciami zwierząt i ich odgłosami, aplikacja interaktywna - *Zwierzęta i ich potomstwo*.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Rozmowa na temat rodzin zwierząt - podobnie jak ludzkie składają się z rodziców i dzieci.
2. Prezentacja zdjęć i odgłosów zwierząt na tablicy interaktywnej - omawianie wyglądu wybranych zwierząt, nazywanie ich potomstwa - dobieranie obrazków rodziców do ich dzieci:
 - pies – szczenię;
 - kot – kotelek;
 - kura – pisklę;
 - koń – źrebię;
 - krowa – cielę;
 - owca – jagnię;
 - gęś – gąska;
 - kaczka – kaczątko;
 - koza – kózka, kozłátko;

- świnia - prosię;
 - jelen - jelonek;
 - sarna - sarenka;
 - lew - lwiątko;
 - słoń - słończko.
3. Nauczyciel zachęca dzieci do dalszego wymieniania nazw zwierząt i dopasowywania do nich nazw ich dzieci.
 4. Ustalanie wielkości zwierząt używając określeń: największy, większy, mniejszy, najmniejszy, najgrubszy, grubszy, chudszy, najchudszy, najwyższy, wysoki, niższy, najniższy itd.
 5. Aplikacja interaktywna - dobieranie obrazków zwierząt do ich nazw (z pomocą nauczyciela).
 6. *Zagadki pantomimy* - wszystkie dzieci siedzą tyłem do tablicy interaktywnej, jedno dziecko stoi do niej przodem. Na tablicy zostaje wyświetlone zdjęcie zwierzęcia, a dziecko ruchem naśladuje dane zwierzę - pozostałe dzieci odgadują. W razie konieczności, dziecko może posłużyć się odgłosem zwierzęcia.

Temat: Ludzie się różnią

Cele

3, 4 i 5-latek:

- rozumie, że ludzie różnią się między sobą
- wskazuje różnice w wyglądzie i upodobaniach swoich i innych osób
- przelicza, ile osób posiada daną cechę

5-latek:

- dopasowuje ilość elementów do odpowiedniej cyfry

Pomoce: tablica interaktywna - mapa Europy z podziałem na języki urzędowe, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Przeliczanka* z zeszytu nr 2.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Rozmowa na temat tego, w jaki sposób jesteśmy do siebie podobni - kolor skóry, wzrost, wiek, język, kraj w którym żyjemy, ta sama sala, w której się spotykamy.
2. Zabawa ruchowa – dzieci siedzą w kole, jedno stoi w środku i mówi: „Niech zmienią miejsce osoby, które mają...”, np.
 - zielone oczy/brązowe oczy,
 - ciemne włosy/rude włosy,
 - dżinsy/dresy,
 - koszulkę koloru,
 - sukienkę w itp.Osoby wymienione wstają i jak najszybciej muszą zamienić się miejscami. Osoba, dla której nie starczy miejsca, zostaje w środku i wymienia kolejną cechę.
3. Nauczyciel prosi dzieci, aby narysowały swoje portrety. Następnie zawiesza prace dzieci na tablicy lub na ścianie.
4. Dzieci porównują swoje prace - opowiadają, jakie widzą podobieństwa, a jakie różnice.
5. Poszukiwanie różnorodności w wyglądzie ludzi - pomimo tylu cech wspólnych, jednak się różni. Dzieci wymieniają cechy, którymi różni się - kolor oczu, kolor włosów, długość włosów, wzrost, waga, wiek, ulubiony kolor, posiadanie rodzeństwa itd.
6. Zwrócenie dzieciom uwagi na to, że ludzie nie muszą mieszkać w odległych zakątkach świata, mieć innego koloru skóry czy nawet mówić w innym języku, - aby się od siebie różnić, ponieważ żyjemy razem, a jednak wiele nas różni.
7. Zabawa matematyczna - dzieci ustawiają się w jednym rzędzie, wspólnie z nauczycielem przeliczają ilość obecnych osób. Określają „Jest osób w grupie”, „Jest dziewczynek i chłopców”, następnie siadają na dywanie i wymieniają kolejne cechy oraz przeliczają osoby, które daną cechę posiadają, np. kolor włosów, oczu.
8. Słuchanie tekstu *Świat bez różnic* M. Kmak¹. Rozmowa na temat tego, jak wyglądałby świat bez różnic pomiędzy ludźmi.
9. Przypomnienie, że ludzie nie różnią się tylko wyglądem, ale także wychowaniem, majątkiem, kulturą, pracą, marzeniami i językiem, którym się posługują.

¹ Źródło internetowe.

10. Tablica interaktywna - oglądanie mapy Europy. Nauczyciel prezentuje dzieciom różnorodności językowe w Europie - przyporządkowuje język urzędowy do kraju. Nauczyciel zwraca dzieciom uwagę, że są języki, w których można porozumieć się w prawie każdym miejscu świata - angielski, chiński, hindi (indyjski), arabski, hiszpański, francuski, rosyjski.

5-latki:

11. Karta pracy *Przeliczanka* - przeliczanie elementów w ramkach i łączenie z odpowiednią cyfrą.

Świat bez różnic¹

Małgorzata Kmak

Wyobraź sobie świat bez różnic. Wszyscy jesteśmy jednakowi, podobni do siebie jak dwie krople wody. Mówimy tym samym językiem, taką samą barwą głosu. Mamy jednakowy kolor skóry, oczu i włosów. Nasze ubrania, domy i samochody są identyczne. Nawet rośliny i zwierzęta niczym się od siebie nie różnią. Wszystko jest takie samo, łącznie z naszymi uczuciami.

Czy chciałbyś żyć w takim świecie?

Z kim przyjaźniłbyś się?

Jak poznałbyś swoją mamę i tatę?

Wyobraź sobie teraz świat, który Cię otacza. Ludzie różnią się od siebie, mówią różnymi językami, inną barwą głosu, ich kolor skóry, oczu i włosów jest odmienny. Domy dookoła mają ciekawe formy i kształty, a pojazdy są różnych typów, kolorów i marek.

Temat: Ludzie z różnych zakątków świata

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wie, że ludzie mogą mieć różny kolor skóry
- rozumie, że inność nie jest niczym dziwnym
- dopasowuje sylwetki dzieci do odpowiednich kontynentów

5-latek:

- buduje igloo z balonów

Pomoce: PRZED ZAJĘCIAMI: nauczyciel przygotowuje informacje na temat kilku wybranych narodowości z całego świata - zamieszkiwany kontynent, temperatury, jedzenie, typy domów, język.

NA ZAJĘCIA: obrazki dzieci pochodzących z różnych kultur, *Mapa Świata* - plansza demonstracyjna lub aplikacja na tablicy interaktywnej, 20-30 sztuk białych balonów, taśma klejąca.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Oglądanie mapy świata. Zwrócenie uwagi na położenie Europy i Polski w świecie. Przypomnienie nazw kontynentów oraz ich położenia względem siebie, wskazanie na różnice temperatur.
2. Słuchanie wiersza W. Fabera *Dzieci świata*.
3. Rozmowa na temat wysłuchanego wiersza, dzieci porównują bohaterów wiersza do ich samych - także chodzą do przedszkola/szkoły, uczą się, marzą, śmieją itp. Nauczyciel zwraca dzieciom uwagę na to, że wszyscy jesteśmy różni, ale mamy wiele cech wspólnych, dlatego powinniśmy czuć się równi i wszystkich traktować tak samo, bez względu na ich wygląd czy kolor skóry.
4. Dzieci poszukują na mapie świata Grenlandii i Gwinei.
5. Na podstawie mapy świata dzieci porównują miejsca, w których mieszkają bohaterowie wiersza oraz inne znane im narodowości, m.in. Japończycy, Chińczycy, Hindusi (Indyjczycy), Hiszpanie, Polacy, Egipcjanie, Brazylijczycy, Amerykanie itp.

¹ <http://www.edukacja.edux.pl> (12.07.2013)

6. Nauczyciel opowiada dzieciom o różnicach terytorialnych (kontynent), klimatycznych, językowych, różnych typach domów zamieszkiwanych przez obywateli tych państw oraz o różnym jedzeniu w wybranych krajach.
7. Zabawa ruchowo-muzyczna *Pingwin*.
8. Nauczyciel prezentuje zdjęcia/obrazki dzieci z różnymi kolorami skóry: białym, oliwkowym, jasnobrązowym, brązowym, czarnym oraz żółtym. Nauczyciel, prezentując mapę świata, wyjaśnia dzieciom, dlaczego kolory skóry się od siebie różnią - np. ludzie żyjący bliżej środka kuli ziemskiej (równika) mieszkają w krajach, w których temperatura przekracza często 40 stopni Celsjusza. Ci ludzie są narażeni na dużo silniejsze poparzenia słoneczne niż my, dlatego ich ciała produkują osłonę w postaci ciemniejszego koloru skóry, aby ochronić ich przed poparzeniami. My także, gdy się mocno opalimy, to mamy ciemniejszą skórę, ponieważ nasze ciało, w czasie opalania zaczyna produkować silniejszą osłonę przed słońcem - stąd zmiana koloru skóry.
9. Dzieci dopasowują sylwetki dzieci do miejsc (krajów, kontynentów), w których według nich mieszkają osoby posiadające dane charakterystyczne cech, np. kolor skóry.
10. Zabawa *Kto tu mieszka?* - przyporządkowanie mieszkańców do ich domów np. ilustracje dziecka japońskiego i eskimoskiego, igloo i japońskiego domu itd.

5-latki:

11. Nauczyciel pokazuje dzieciom nadmuchane białe balony. Dzieci przeliczają ilość balonów.
12. Zabawa *Budujemy dom dla Eskimosa* - dzieci budują igloo z białych balonów, łączonych taśmą klejącą.
13. Zabawy w zbudowanym igloo.

*Dzieci świata*¹

Wincenty Faber

W Afryce w szkole na lekcji,
Śmiała się dzieci gromada,
Gdy im mówił malutki Gwinejczyk,
Że gdzieś na świecie śnieg pada.

A jego rówieśnik Eskimos,
Też w szkole w chłodnej Grenlandii,
Nie uwierzył, że są na świecie
Gorące pustynie i palmy.

Afryki, ani Grenlandii
My także jak dotąd nie znamy,
A jednak wierzymy w lodowce,
W gorące pustynie, w banany.

I dzieciom z całego świata,
chcemy ręce uścisnąć mocno
i wierzymy, że dzielni z nich ludzie,
jak i z nas samych wyrosną.

Temat: Dzieci z różnych stron świata

Cele

3, 4 i 5-latek:

- opisuje wygląd i stroje dzieci z różnych stron świata
- konstruuje z papieru chiński kapelusz

5-latek:

- składa kartkę papieru w harmonijkę
- wycina sylwetki ludzi z papieru

¹ <http://www.mp25.siedlce.pl/index.php?cat=94&idw=465&mcat=4> (15.07.2013)

Pomoce: tablica interaktywna z dostępem do Internetu, papier do złożenia w harmonijkę (dla młodszych dzieci można przygotować gotowe, wycięte sylwetki postaci), papier kolorowy, kredki, ścinki materiałów, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Dzieci Świata* z zeszytu nr 3.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Omówienie sposobu i warunków życia dzieci w różnych zakątkach świata. Zwrócenie uwagi na elementy związane z posiadaniem dóbr - podkreślenie, że w różnych rejonach świata mieszkają ludzie bogaci oraz tacy, którzy posiadają bardzo niewiele. Istnieją również takie miejsca na Ziemi, gdzie całe plemiona, wsie lub miasta są biedne, a dzieci wychowują się w bardzo trudnych warunkach.
2. Zwrócenie uwagi na istnienie różnych kultur i związanych z nimi wierzeniami (religią), tradycjami, również wyglądem i sposobem ubierania się. Dzięki temu, że ludzie mogą podróżować, wiele kultur mogą poznać.
3. Zdefiniowanie pojęcia szacunek – podkreślenie jak ważne jest, aby ludzie szanowali wzajemnie siebie oraz inne kultury.
4. Wykorzystując tablicę interaktywną, nauczyciel prezentuje regionalne stroje i nakrycia głowy noszone przez dzieci w różnych zakątkach świata.
5. Konstruowanie z papieru chińskiego kapelusza: wycinanie koła z papieru, nacinanie miejsca złożenia i sklejanie kapelusza.
6. Wycinanka: złożenie kartki w harmonijkę, narysowanie na pierwszej zakładce harmonijki sylwetki postaci do wycięcia w taki sposób, aby po rozłożeniu kartki sylwetki trzymały się za ręce. Wyklejanie na sylwetkach strojów i nakryć głowy charakterystycznych dla różnych stron świata.
7. Udekorowanie sali pracami dzieci.

5-latki:

Do punktu 3 można wykorzystać kartę pracy *Dzieci świata* z zeszytu nr 3. Rozcinamy kartoniki z sylwetkami i wyklejamy nakrycie głowy oraz pasujący strój.

Temat: Plac zabaw dla dzieci

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wyjaśnia zasady bezpiecznego przebywania na placu zabaw
- konstruuje plac zabaw z dostępnych materiałów

5-latek:

- eksperymentuje z dostępnymi materiałami tworząc konstrukcje

Pomoce: plansza demonstracyjna *Plac zabaw*, tektura jako podstawa makiety, papier, tekturki, słomki, kubki i miski jednorazowe, taśmy (malarska, do kartonu, izolacyjna lub inne), plastelina, sznurki i itp.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel zadaje pytanie dzieciom na temat ich ulubionych aktywności na placu zabaw. Słuchanie swobodnych wypowiedzi dzieci.
2. Nauczyciel prezentuje dzieciom planszę demonstracyjną *Plac zabaw* i prosi o opisanie zabaw na ilustracjach oraz zasad bezpieczeństwa, które powinny być na placu przestrzegane.
3. Wykorzystując dostęp do Internetu, nauczyciel pokazuje place zabaw dzieci w różnych zakątkach świata: jak bawią się dzieci w krajach afrykańskich, w Indiach, w Chinach, w Stanach Zjednoczonych, w krajach europejskich. Zwrócenie uwagi na fakt, że nie wszędzie dzieci mają do dyspozycji place zabaw i czas na beztroską zabawę.
4. Konstruowanie placu zabaw z dostępnych materiałów z wykorzystaniem papieru i tektury. Wykorzystanie jednorazowych kubków, misek, tekturek, sznurków. Zwrócenie uwagi na łączenia różnych elementów – eksperymentowanie z różnymi rodzajami taśm i mocowaniami. Konstruowanie huśtawek, zjeżdżalni i wymyślonych elementów. Prezentacja zastosowanych pomysłów i rozwiązań w trakcie pracy. Zachęcanie do podejmowania współpracy w grupach.

Temat: Prawo do nauki

Cele

3, 4 i 5-latek:

- definiuje znaczenie pojęcia nauka
- wyjaśnia, dlaczego dzieci się uczą
- rysuje wymarzone przedszkole przyszłości

5-latki:

- wyjaśnia znaczenie pojęć prawo i obowiązek
- wymienia przykładowe prawa i obowiązki

Pomoce: tablica interaktywna z dostępem do Internetu, kartki, kredki.

Przebieg zajęć:

3, 4 i 5-latki:

1. Rozmowa w kole na tematy związane z nauką. Po co dzieci się uczą? W jaki sposób dzieci się uczą? Czy wszystkie dzieci się uczą? Czy uczyć można się tylko w przedszkolu lub szkole?
2. Dzieci w Polsce mają zagwarantowane prawo do nauki, ale nauka jest także ich obowiązkiem. Zwrócenie uwagi, że choć wszystkie dzieci muszą się uczyć, niektóre dzieci nie mogą się uczyć w szkole lub przedszkolu (szkoły w szpitalach, domowe nauczanie).
3. Nauczyciel wykorzystując tablicę interaktywną, pokazuje dzieciom ilustracje ze szkół z różnych stron świata: szkoły na pustyni (w niektórych krajach afrykańskich nie wszystkie dzieci mają obowiązek nauki, rodzice decydują czy dziecko będzie chodziło do szkoły, czy przejmie plemienny styl życia), kraje europejskie (we wszystkich krajach europejskich nauka w szkole jest obowiązkowa), szkoły azjatyckie (w niektórych chińskich szkołach nauka trwa prawie przez cały dzień, a w najbiedniejszych azjatyckich krajach dzieci nie mogą się uczyć, ponieważ muszą pomagać rodzicom w pracy).
4. Wyjaśnienie różnicy w znaczeniu pojęć prawo i obowiązek. Zdefiniowanie obu terminów. Podanie kilku przykładów praw i obowiązków.
5. Praca plastyczna - narysowanie wymarzonego przedszkola przyszłości. Polecenie: „Wyobraź sobie, że zaprzyjaźniony ufoludek zabrał Cię do przedszkola na swoją planetę. Prawdopodobnie właśnie tak za 100 lat będą wyglądały przedszkola na Ziemi. W tym przedszkolu bardzo Ci się spodobało. Narysuj jak wyglądało”.
6. Omówienie i prezentacja prac.

Tydzień 38 – Mapy i poszukiwanie skarbów

TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 38

Temat tygodnia: Mapy i poszukiwanie skarbów

Cele ogólne:

- poznanie roli map i nabywanie umiejętności posługiwania się nimi
- kształtowanie słuchu fonematycznego
- poznanie interesujących miejsc świata

Pomoce: różne mapy, atlasy, duże arkusze papieru, kredki lub pastele, czasopisma, zdjęcie orkiestry (może być wyświetlone na tablicy interaktywnej), gazetki z krzyżówkami, gazetki z sudoku, książki dla dzieci zawierające zadania, labirynty, krzyżówki (w zależności od tego, czym dysponuje nauczyciel), wydrukowane z e-zeszytu *Memory głoskowe*, torba lub plecak, różne przedmioty lub ilustracje (jedna dla jednego dziecka), przygotowane plany sali przedszkolnej z zaznaczeniem wybranych miejsc, koce, poduszki, materiały dostępne w sali, gazety, papier, tektura, taśmy, plastelina, sznurki, słomki, papier kolorowy, bibuła, tektura, pudełko kartonowe, farby do malowania twarzy, klocki lub inne niewielkie przedmioty, kartki, flamastry, skakanki lub inne długie przedmioty do utworzenia labiryntu, napisy “wejście” i “wyjście”, tablica interaktywna - zdjęcia naturalnych labiryntów, łamigłówki-labirynty do rozwiązywania dla dzieci, ołówki, linijki, gumki do zmywania, przygotowana trasa podchodów, mapki z widokiem terenu.

Aplikacja interaktywna: *Mapa Świata, Las.*

dzień 1	dzień 2	dzień 3	dzień 4	dzień 5
1. Zabawa powitalna, integracyjna lub poranne ćwiczenia gimnastyczne. 2. Wypełnianie kalendarza pogody. 3. Kształtowanie słuchu fonematycznego. 4. Ćwiczenia w kształtowaniu orientacji w przestrzeni. 5. Zajęcia dydaktyczne. 6. Utwór muzyczny: <i>Lato</i> A. Vivaldiego. 7. Zajęcia dydaktyczne.				
Podróż do dzieci z różnych stron świata	Pirackie zabawy	Mapa prowadząca do skarbu	W wiosce Indiańskiej	Rozwiązujemy łamigłówki
Instrumenty smyczkowe	Labirynty	Terenowe podchody	Zmiany	W poszukiwaniu głosek

Temat: Instrumenty smyczkowe

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wie, jak wyglądają instrumenty smyczkowe
- widzi różnicę w wyglądzie poszczególnych instrumentów smyczkowych

5-latek:

- rozpoznaje różnicę w wydawanym dźwięku przez poszczególne instrumenty smyczkowe
- rozpoznaje skrzypce i kontrabas po wysokości dźwięku

Pomoce: plansza demonstracyjna *Świat muzyki*, aplikacja interaktywna *Instrumenty*, zdjęcie orkiestry (może być wyświetlone na tablicy interaktywnej).

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Oglądanie fragmentu koncertu orkiestrowego. Zwrócenie uwagi na instrumenty, które tam występują. Wyjaśnienie słowa filharmonia, orkiestra i dyrygent. Opisywanie wrażeń towarzyszących podczas koncertu.
2. Odczytanie początku wiersza J. Krakowskiego *Kto tak pięknie gra*¹:

„Nad miastem wieczór księżycowy,
gmach filharmonii już zamknięty,
a wtedy wszystkie instrumenty
rozpoczynają swe rozmowy.
O tym, który z nich najmądrzejszy,
który piękniejszy, który ważniejszy,
który najgłośniej ze wszystkich gra,
i stąd powstała sprzeczka ta.”

3. Oglądanie planszy demonstracyjnej *Świat muzyki*. Dzieci zastanawiają się, o co mogą sprzeczać się instrumenty. Zwrócenie uwagi na instrumenty smyczkowe.
4. Odczytanie kolejnej części wiersza:

„Kto pierwsze skrzypce gra w orkiestrze?
- My – rzekły skrzypce - my najlepsze.
Dużo nas jest i z tej przyczyny
Tworzymy zgrane dwie rodziny.

Więc gramy wspólnie lub osobno
melodię smutną lub pogodną,
słodką i wiotką, i ozdobną,
jak słowik zachwycony majem. (...)

A kiedy gramy koncert skrzypcowy,
to wszyscy chylą przed nami głowy.
A koncert – taki utwór to,
Kiedy instrument gra z orkiestrą.”

5. Wyszukanie na aplikacji interaktywnej skrzypiec i słuchanie ich odgłosu.
6. Odczytanie kolejnej części wiersza:

„Altówka rzeknie obrażona:
- Też bym tak z wami cienko grała,
Lecz mi przybyło trochę ciała

1 J. Krakowski, *Kto tak pięknie gra*, Łódź: Wydawnictwo Łódzkie, 1986.

(ach, ta altówka, znasz altówkę,
Ona na wszystko ma wymówkę),
Ale beze mnie, przyznasz mi,
Orkiestra bardzo cienko brzmi.

Mój dźwięk matowy jak aksamit,
Ciepły jak wieczór nad polami
I jeśli taka wasza wola
Po włosku mówcie do mnie – wiola.”

7. Wyszukanie na aplikacji interaktywnej *Instrumenty* altówki– poznanie jej dźwięku. Porównanie altówki do skrzypiec: wyglądu i dźwięku. Kilkakrotne słuchanie dźwięku skrzypiec i altówki. Próby określenie, który dźwięk jest wyższy, a który niższy.
8. Odczytanie kolejnej części wiersza:

„A wiolonczela: - Struny mnie bołą,
ach dajcie spokój, głowa mnie boli.
- Od czego boli?
- Od melancholii,
od tej zadumy i od jesieni,
zadumą bowiem mój dźwięk się mieni,
szczególnie wtedy, gdy gram powoli
w wiolonczelowej melancholii.
- My możliwości pięknej gry wiele
kryjemy w sobie, my wiolonczele,
a nasz najlepszy występ solowy
Dworzaka koncert wiolonczelowy.”

9. Odszukanie wiolonczeli na aplikacji interaktywnej. Sprawdzanie dźwięku, jaki ona wydaje. Porównanie tego dźwięku z dźwiękiem skrzypiec i altówki.
10. Odczytanie kolejnej części wiersza:

„Kontrabas tylko brzuch wypina,
a jaki głos, jaka mina!
Burczy i dudni, i tyje w pasie.
- Co pan tam mruczy, panie grubasie?

- Źle jestem dzisiaj nastrojony,
zbyt nisko biorę niskie tony
i zamiast na mnie grać smyczkami,
to struny szarpią mi palcami.”

11. Oglądanie kontrabas na tablicy interaktywnej i sprawdzanie dźwięku, jaki on wydaje. Porównanie wszystkich czterech instrumentów smyczkowych: wyglądu i dźwięku.

5-latki:

12. Zabawa ruchowa. Wybrane dziecko przyciska na aplikacji interaktywnej *Instrumenty* dźwięk skrzypiec i kontrabas. Zadaniem dzieci jest rozpoznanie, czy są to skrzypce i wówczas poruszają się na palcach, czy jest to kontrabas - poruszają się nisko przy ziemi (kucając).
13. Informacja nauczyciela, że dźwięki instrumentów smyczkowych odpowiadają wysokości głosów ludzkich: sopranu, altu, tenoru i basu.
14. Zabawa głosem: nauczyciel naciska wybrany instrument smyczkowy, a dzieci próbują śpiewać wybraną samogłoskę odpowiednią wysokością głosu. Najpierw należy zacząć od najwyższego dźwięku do najniższego, a następnie odwrotnie.

Wersja łatwiejsza:

- Rodzaj ćwiczeń wybiera nauczyciel, który zna możliwości swojej grupy. Można tylko odczytać wiersz i wykonać ćwiczenia na tablicy interaktywnej.

Temat: Podróż do dzieci z różnych stron świata

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wie, że rodzice nie są w stanie wszystkiego mu kupić
- wie, jak wyglądają dzieci z różnych stron świata

5-latek:

- rozumie sytuację dzieci w krajach Afryki

Pomoce: aplikacja interaktywna *Mapa Świata*, tablica interaktywna z dostępem do Internetu, wiersz D. Wawiłow *Kup mi coś*, 5-latki **dotatkowo:** arkusze papieru, kredki lub pastele, czasopisma.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Odczytanie wiersza Danuty Wawiłow *Kup mi coś*.
2. Zabawy dykcyjne z wykorzystaniem treści wiersza. Dzieci wypowiadają pierwsze wersy wiersza (role dzieci napisane są kursywą). Nauczyciel prowadzi z dziećmi dialog. Wiersz recytujemy kilka razy stosując inną intonację. Dzieci mówią wyznaczone słowa: w formie rozkazu, prośby, z płaczem, krzycząc.
3. Rozmowa z dziećmi na temat ich zachowania podczas zakupów. Zwrócenie uwagi, że rodzice muszą ciężko pracować, żeby móc im coś kupić.
4. Wypowiedzi dzieci na temat tego, w jaki sposób mogą „zarobić” na zakup zabawek (pomoc rodzicom, posłuszeństwo, oszczędzanie).
5. Zabawa ruchowa. Dzieci maszerują po sali. Nauczyciel recytuje wiersz, w momencie słów „Kup mi coś...” dzieci stają, wypowiadają te słowa i skaczą w miejscu, udając rozkapryszonych dzieci.
6. Oglądanie interaktywnej *Mapy Świata*. Oglądanie i omawianie wyglądu oraz ubioru dzieci żyjących na poszczególnych kontynentach. Zwrócenie uwagi na sytuację dzieci na Bliskim Wschodzie, gdzie wciąż toczą się wojny.
7. Na końcu oglądanie Afryki. Omówienie krajobrazu, roślinności i zwierząt oraz cech charakterystycznych tego kontynentu. Oglądanie w Internecie zdjęć przedstawiających dzieci z Afryki. Omówienie problemu głodu i braku wody. Zwrócenie uwagi, że dzieci w krajach afrykańskich marzą o kromce chleba i kubeczku wody, a nie o drogich zabawkach.

5-latki:

8. Przygotowanie w grupach plakatu zachęcającego rówieśników do pomocy dzieciom z Afryki.

*Kup mi coś...*¹

Danuta Wawiłow

Kup mi coś, kup mi coś!

Kup mi, proszę, jeszcze coś!

- Kupię tobie złoty pałac,

kupię tobie złoty pałasz.

Kup mi coś, kup mi coś!

Kup mi, proszę, jeszcze coś!

- Kupię tobie dwa tygryski,

będą jadły z twojej miski!

¹ D. Wawiłow, *Wierszykarnia*, Warszawa: Nasza Księgarnia, 2010.

Kup mi coś, kup mi coś!
Kup mi, proszę, jeszcze coś!
- Kupię tobie trzy okręty,
których strzeże smok zaklęty.

Kup mi coś, kup mi coś!
Kup mi, proszę, jeszcze coś!
- Kupię tobie cztery pawie,
będą brodzić w miękkiej trawie.

Kup mi coś, kup mi coś!
Kup mi, proszę, jeszcze coś!
- Kupię tobie pięć koników
i lizaka na patyku.

Kup mi coś, kup mi coś!
Kup mi, proszę, jeszcze coś!
- Kupię tobie sześć siostrzyczek,
żółtą piłkę i kamyczek.

Kup mi coś, kup mi coś!
Kup mi, proszę, jeszcze coś!
- Kupię tobie siedem gwiazdek,
kupię tobie srebrny gwizdek.

Kup mi coś, kup mi coś!
Kup mi, proszę, jeszcze coś!
- Kupię tobie grajków ośmiu,
niech ci ślicznie grają do snu.

Kup mi coś, kup mi coś!
Kup mi, proszę, jeszcze coś!
- Kupię tobie jabłek dziewięć,
co na leśnym wiszą drzewie.

Kup mi coś, kup mi coś!
Kup mi, proszę, jeszcze coś!
- Kupię tobie ptaszków dziesięć,
każdy piórko ci przyniesie.
Teraz dość?

- Nie, nie dość.
Kup mi, proszę,
jeszcze coś!

Temat: Rozwiązujemy łamigłówki

Cele

3, 4 i 5-latek:

- rozumie znaczenie słowa łamigłówka
- potrafi rozwiązać proste zagadki
- rozumie pojęcia: przód, tył

5-latek:

- wyodrębnia pierwszą głoskę w wyrazach

- potrafi ułożyć nowy wyraz z pierwszych głosek innych wyrazów
- rozumie pojęcia: prawo, lewo
- wskazuje błędy w zdaniach

Pomoce: gazetki z krzyżówkami, gazetki z sudoku, książki dla dzieci zawierające zadania, labirynty, krzyżówki (w zależności od tego, czym dysponuje nauczyciel), wydrukowane z e-zeszytu *Memory głoskowe*, 5-latki **dotatkowo:** karta pracy *Memory głoskowe* z zeszytu nr 4, karta pracy *Rebusy* z zeszytu nr 1.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Oglądanie książek z krzyżówkami i innymi łamigłówkami przyniesionymi przez nauczyciela i dzieci. Wyjaśnienie pojęcia łamigłówka.
2. Rozwiązywanie zagadek!:

„Dmuchałą zabawkę czasem nosisz w rękach. Choć nie z dumy się nadyma, czasem z hukiem pęka.” (balon)

„Cukrowe są blisko pisanek. Prawdziwe rogate – wiodą stado latem na górską polanę.” (baran)

„Ma króciutkie nóżki i maleńki ryjek. Choć igły nosi, nigdy nic nie szyje.” (jeź)

„Głośno pieje kukuryku – wstań dziewczynko, wstań chłopczyku.” (kogut)

„Latem dla ochłody jemy pyszne...” (lody)

„Kiedy chcesz zmierzyć gorączkę, wtedy wkładasz go pod rączkę.” (termometr)

„Śliski, długi, wije się wciąż. To...” (wąż)

„Mała płaska, gładka niby czekoladka. Nie ma ręki ani nóżki, ołówkowe ściera dróżki.” (gumka)

„By włożył w drewno, w głowę go biją. A kiedy wejdzie, trudno go wyjąć.” (gwóźdź)

„Jakie to obuwie służy, by nóg nie zmoczyć nawet w kałuży?” (kalosze)

„Mieszka w stajni, nie w oborze i podkowy nosić może.” (koń)”

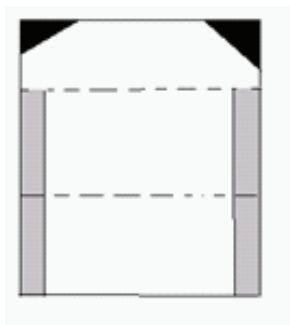
3. Zabawa w GPS. Jedno z dzieci wychodzi z sali. Wybrana osoba chowa jedną karteczkę z gry *Memory głoskowe* wydrukowaną z e-zeszytu. Jeśli karteczka jest schowana, to pozostałe dzieci zapraszają osobę stojącą za drzwiami słowami „Prosimy, wejdź”. Zadaniem dziecka jest odnalezienie tej karteczki, pozostałe dzieci nie mogą nic mówić. Nauczyciel naprowadza dziecko do miejsca ukrycia stosując polecenia typu:

- skręć w prawo;
- skręć w lewo;
- idź prosto tą drogą;
- zrób trzy kroki do tyłu itp.

5-latki:

4. Jeśli będą odnalezione wszystkie karteczki, zadaniem dzieci jest dobrać się parami. Parę stanowią osoby, które mają ilustracje rzeczy rozpoczynających się taką samą głoską.
5. Zabawa *Memory*. Nauczyciel zbiera karteczki z obrazkami od dzieci i rozdaje je ponownie w losowy sposób. Dzieci nie mogą zobaczyć, kto jaką ma karteczkę. Dwie osoby wychodzą z sali (bez karteczek). Pozostałe osoby stają w kręgu, swobodnie. Osoby, które wyszły, wracają do sali. Zadaniem tych osób jest odszukanie pary wyrazów, które rozpoczynają się taką samą głoską. Jedna z odgadujących osób wyznacza dwoje dzieci, które mają pokazać karteczkę z obrazkiem. Dzieci te przez chwilę pokazują obrazki, jeśli nie jest to para, chowają je. Tak samo robi druga osoba. Jeżeli uda się odnaleźć parę, osoby, mające kartki tworzące parę, siadają, a punkt ma osoba, która odgadła. Zabawa trwa do chwili połączenia w pary wszystkich karteczek.
6. *Odszukaj błąd*. Nauczyciel wypowiada zdania zawierające błędy gramatyczne. Zadaniem dziecka jest określenie, jaki jest to błąd i wypowiedzenie tego zdania poprawnie (przykłady błędnych zdań: „Marcin kupiła mleko”, „Ola lubi bawić się z Kasia” itp.).
7. *Łamigłówka – rebusy*. Wykonanie zadania w kartach pracy – rysowanie przedmiotu, którego nazwę utworzą pierwsze głoski nazw rzeczy przedstawionych na obrazkach (wyrazy, które powstaną: las, kot, balon, tort, piłka, maska.)

8. Przygotowanie koperty na grę *Memory głoskowe*. Kopertę można wykonać według wzoru. Elementy czarne należy odciąć, miejsca, gdzie jest linia przerywana, służą do zgięcia, paski szare to miejsca klejenia.

9. Wypchanie z kart pracy kartoników do gry *Memory głoskowe*.
10. Zabawa w parach – gra *Memory* lub *Piotruś* z wykorzystaniem przygotowanych kart.
11. Dzieci biorą grę do domu. Można podpowiedzieć rodzicom, żeby poćwiczyć dzielenie na sylaby i głoski nazw rzeczy przedstawionych na obrazkach.

Wersja łatwiejsza:

- Przy zabawie GPS dobieramy polecenia do umiejętności dziecka.

Dodatkowe polecenia:

- Przy zabawie GPS kierować może inne dziecko, które dobrze rozumie pojęcia prawo, lewo, przód, tył.
- Przy wykonywaniu ćwiczenia w kartach pracy dzieci mogą dzielić na sylaby i głoski nazwy przedstawionych rzeczy.

Uwagi:

- Ilustracje memory głoskowe to: fajka, foka, lizak, lody, banan, balon, rak, ryba, tort, torba, zamek, zebra, żaba, żmija.
- Zajęcia dla pięcioletków można podzielić na dwa etapy.

Temat: W poszukiwaniu głosek

Cele

3, 4 i 5-latek:

- dokonuje analizy sylabowej wyrazów
- potrafi posługiwać się prostą mapą
- układa zdania i liczy wyrazy w tych zdaniach

5-latek:

- wyodrębnia głoski w nagłosie i w wygłosie
- dzieli wyrazy na głoski

Pomoce: torba lub plecak, różne przedmioty lub ilustracje przedmiotów (jeden przedmiot dla jednego dziecka), przygotowane plany sali przedszkolnej z zaznaczeniem określonych miejsc, obrazki do globalnego czytania, 5-latki
dotaddkowo: karta pracy *Domino głoskowe* z zeszytu nr 1, kartki A4, nożyczki, klej.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Zabawa z wierszykiem *Poszła Tola*. Nauczyciel, a potem dzieci razem z nim, mówi rymowanek:

„Poszła Tola na wagary,
wzięła z sobą plecak stary,
a w plecaku dziura była,
prawie wszystko pogubiła.
co w plecaku jeszcze tkwi,
powiesz teraz właśnie ty...”

2. Wybrane dziecko wyciąga z plecaka przedmiot lub rysunek przedmiotu i dzieli ten wyraz na sylaby oraz na głoski. Zabawę powtarzamy do momentu, w którym wezmą udział wszystkie dzieci. Jeśli jakieś dziecko ma problem z wykonaniem zadania, wtedy wyraz głoskuje cała grupa.
3. *Mapa do głosek*. Nauczyciel rozdaje dzieciom proste mapki, na których znajduje się plan sali przedszkolnej. Na tych mapkach zaznaczone są miejsca, do których ma trafić dziecko. Każde dziecko, wykorzystując mapkę, staje w wyznaczonym miejscu. Zadaniem dziecka jest podzielić na sylaby i głoski nazwę przedmiotu, do którego doprowadziła go mapka.
4. Zabawa *Pociąg głoskowy*. Dzieci siedzą w kręgu. Nauczyciel wypowiada dowolny wyraz, zadaniem kolejnego dziecka jest wymyślenie wyrazu, którego nazwa rozpoczyna się głoską, którą kończył się wyraz wypowiedziany przez nauczyciela. Kolejne dziecko wymyśla wyraz, którego nazwa rozpoczyna się głoską, którą kończył się wyraz wypowiedziany przez poprzednika. Jeśli dzieci mają dużą trudność podczas tej zabawy, to można każdy wymyślony wyraz wspólnie, głośno dzielić na głoski, a dziecko będzie musiało tylko usłyszeć ostatnią głoskę i wymyśleć wyraz, który się nią rozpoczyna. W zależności o poziomu grupy można wprowadzić zasadę, że wyrazy nie mogą się powtarzać.
5. Zabawa *Mało nas*. Nauczyciel śpiewa piosenkę „Mało nas, mało nas do pieczenia chleba. Jeszcze nam, jeszcze nam Ciebie tu potrzeba”. Na koniec piosenki wypowiada głoskami imię dziecka, które ma do niego podejść. Jeśli kilkoro dzieci ma takie samo imię, podchodzą wszystkie lub nauczyciel dodaje nazwisko dziecka. Wybrane dziecko wstaje z kręgu i razem z nauczycielem porusza się po sali. Uczestnicy śpiewają piosenkę ponownie i w taki sam sposób wywołane zostaje kolejne dziecko. Zabawę może prowadzić cały czas nauczyciel, ale też dziecko wywołane może wywoływać kolejne (nauczyciel może pomagać w głoskowaniu). Zabawę prowadzi się do momentu, w którym dołączą wszystkie dzieci.
6. Zabawa we wspólnym kole np. *Kółko graniaste*.
7. Zabawy z obrazkami do globalnego czytania:
 - nazywanie przedmiotów na obrazkach;
 - układanie zdań z wykorzystaniem obrazków;
 - klasyfikowanie obrazków np. przybory szkolne, jedzenie, rodzina itp.

5-latki:

8. Wykonanie ćwiczenia w karcie pracy.
 - Przygotowanie koperty na wykonane domino głoskowe. Kopertę można wykonać według wzoru ze scenariusza *Rozwiązujemy łamigłówki*.
 - Wycinanie obrazków przedstawiających różne przedmioty.
 - Zabawa z kolegami w *Domino głoskowe* na takich samych zasadach jak *Pociąg głoskowy*.

Wersja łatwiejsza:

- Dzieci 3,4-letnie dzielą wyrazy na sylaby i wyodrębniają z pomocą nauczyciela pierwszą głoskę tych wyrazów.

Uwagi:

- Ilustracje do domina głoskowego przedstawiają: dom, motyl, lalka, igloo, ogórek, kot, tygrys, ser, rower, ryba, ananas, samolot, tort, torba, aparat, telewizor, rak, klocki, imbryk, kaktus, telefon, słońce, Eskimos, sok, krokodyl, latawiec, cebula, arbuz, zamek, kran.

Temat: Labirynty

Cele

3, 4 i 5-latek:

- rozumie pojęcie labiryntu
- zna mit o Tezeuszu i Minotaurze
- wie, gdzie znajdują się naturalne labirynty
- rozwiązuje łamigłówkę-labirynt

5-latek:

- samodzielnie tworzy labirynt

Pomoce: skakanki lub inne długie przedmioty do utworzenia labiryntu, napisy „Wejście” i „Wyjście”, tablica interaktywna - zdjęcia naturalnych labiryntów, łamigłówki-labirynty do rozwiązywania dla dzieci, **5-latki dodatkowo:** ołówki, linijki, gumki do zmywania, karta pracy *Rysujemy według wskazówek* z zeszytu nr 2.

Przebieg zajęć:

3, 4 i 5-latki:

1. Przed zajęciami nauczyciel układa ze skakanek lub innych długich przedmiotów niewielki labirynt na środku dywanu z dokładnie oznaczonym „Wejściem” i celem wędrowki – „Wyjściem”. Nauczyciel nie zdradza dzieciom nazwy zadania - nie używa słowa “labirynt”.
2. Następnie nauczyciel pyta dzieci, jak nazywa się to, co ułożył - labirynt.
3. Zabawa ruchowa - dzieci przechodzą przez labirynt, mogą także rozpocząć zabawę od „Wyjścia” i iść w stronę „Wejścia”.
4. Nauczyciel wyjaśnia lub przypomina dzieciom znaczenie słowa labirynt: 1) budowla odznaczająca się bardzo trudnym układem dużej liczby pomieszczeń i łączących je krętych korytarzy, co utrudniało obcym osobom dostęp do położonego na środku labiryntu, strzeżonego pomieszczenia¹, 2) łamigłówka, której celem jest utrudnienie graczowi znalezienia odpowiedniej drogi do wyznaczonego celu, najczęściej środka labiryntu.
5. Słuchanie *Mitu o Tezeuszu i Minotaurze*.
6. Tablica interaktywna - oglądanie zdjęć labiryntów, m.in. Labirynt Park w Łebie czy naturalny labirynt w Glendurgan Garden w Kornwalii (Anglia).
7. Tablica interaktywna - rozwiązywanie łamigłówek-labiryntów na tablicy interaktywnej.

5-latki:

8. Nauczyciel rozdaje dzieciom kartki, ołówki, linijki i gumki do zmywania i prosi, aby każde dziecko narysowało w dowolnym miejscu na kartce jakiś znak - skarb oraz, żeby zaznaczyło miejsce wejścia do labiryntu (najlepiej dolna krawędź kartki). Następnie dzieci dorysowują pokrętne ścieżki labiryntu tworząc własny labirynt.
9. Prezentacja labiryntów.
10. Karta pracy *Rysujemy według wskazówek* (rysowanie pod dyktando).

Uwagi:

- W związku z wiekiem dzieci fragment mitu o Tezeuszu i Minotaurze dotyczący ofiary dla Minotaura - siedmiu kobiet i siedmiu mężczyzn został zmieniony na ofiarę z owiec.

*Mit o Tezeuszu i Minotaurze*²

Postrachem starożytnej Grecji był olbrzymi Minotaur - pół człowiek, pół byk. Jeden z bogów zamknął go w ogromnym labiryncie, aby nie mógł robić ludziom krzywdy, jednak obiecał, że Minotaur co kilka dni będzie dostawał od ludzi jedzenie - dziesięć owiec. Niestety, karmienie potwora źle wpływało na życie ludzi zamieszkujących Grecję. Wszystkie zapasy, jakie mieli, oddawali do labiryntu, aby Minotaur każdego dnia zjadł posiłek i nie zrobił im krzywdy. Labirynt, w którym mieszkał Minotaur był ogromny i zbudowany tak, aby potwór nie wydostał się na zewnątrz. Wielu bohaterów próbowało zakończyć karmienie Minotaura, jednak każdy, kto wszedł do labiryntu, nigdy z niego nie wyszedł.

Pewnego dnia dowiedział się o tym Tezeusz, który był największym bohaterem greckim. W czasie swej podróży do labiryntu - na Krete poznał Ariadnę, córkę króla Minosa. Tezeusz, chcąc pomóc ludziom, postanowił zabić potwora. Kiedy Tezeusz wchodził do labiryntu, Ariadna podarowała mu nić, której koniec zawiązał u wejścia. Potem rozwijał kłębek, aż dotarł do potwora. Bohater zgładził Minotaura i dzięki nici wyszedł szczęśliwie z labiryntu. Był jedynym człowiekiem, który wyszedł z labiryntu.

Temat: Terenowe podchody

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wie, jak wyglądają mapy
- korzysta z mapy
- nanosi na mapę odpowiednie elementy

Pomoce: PRZED ZAJĘCIAMI: nauczyciel ukrywa na terenie placówki koperty z zadaniami dla dzieci oraz rysuje

¹ Źródło: *Wikipedia*.

² tekst na podstawie *Mitologii* J. Parandowskiego, Poznań: Gandalf, 1989.

odpowiednie strzałki lub rozwiesza kokardki w widocznych miejscach - w celu odnalezienia drogi, nauczyciel tworzy schematyczną (widok z lotu ptaka, bryła budynku lub teren do ogrodzenia z zarysowanym budynkiem) mapę budynku lub terenów przyległych do placówki, na podstawie której dzieci będą tworzyły swoje mapy i szukały ukrytych przez nauczyciela wskazówek i zadań,

NA ZAJĘCIA: schematyczna mapa placówki - tyle map, ile jest dzieci w grupie, różnorodne mapy - mogą być obrazki map ze źródeł internetowych.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel zaprasza dzieci do zabawy w podchody, którą należy rozpocząć od stworzenia mapy.
2. Nauczyciel prezentuje dzieciom różne mapy w celu przypomnienia dzieciom ich wyglądu i budowy.
3. Dzieci otrzymują od nauczyciela schematyczne mapki przedszkola/szkoły (lub terenów przyległych).
4. Następnie dzieci wraz z nauczycielem wyruszają na poszukiwanie wskazówek ukrytych przez nauczyciela oraz tajnych zadań.
5. W czasie podróży dzieci mają za zadanie nanosić na mapę miejsca, w których ukryte były wskazówki lub zadania.
6. Po odnalezieniu i rozwiązaniu wszystkich zadań dzieci wracają do sali. Nauczyciel nagradza wszystkie dzieci za trud włożony w poszukiwania.
7. Nauczyciel proponuje dzieciom, aby tworzyły mapy swoich skarbów ukrytych w sali lub w domu - dla swoich bliskich.

Przykładowe wskazówki:

- zrób sześć kroków w prawo;
- obróć się w tył i przejdź 4 tip-topy;
- zajrzyj pod trzeci kamień od lewej strony;
- spójrz w górę.

Przykładowe zadania:

- ułóżcie hasło waszej grupy;
- zaśpiewajcie piosenkę;
- zróbcie 20 przysiadów;
- podskoczcie 7 razy na jednej nodze.

Temat: Zmiany

Cele

3, 4 i 5-latek:

- potrafi ustalić przyczyny zachowań
- przewiduje skutki zachowań
- zauważa różnicę pomiędzy odwracalnością i nieodwracalnością zmian
- samodzielnie tworzy, rozcina i układa puzzle

Pomoce: aplikacja interaktywna - *Puzzle*, nożyczki, kleje.

Przebieg zajęć:

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel opowiada dzieciom historyjkę dotyczącą jakiegoś zagrożenia, np. spotkania z groźnym psem, niebezpiecznych zabaw przy ognisku. Dzieci uważnie słuchają i zastanawiają się nad przyczynami i skutkami zachowań. Nauczyciel zaprasza dzieci do opowiedzenia własnej historii.
2. *Co by było gdyby?* - próby przewidzenia skutków danych zachowań, np. zabieram koleżkę zabawkę, która się bawi - sprawiam mu przykrość, może się rozpląkać lub zezłościć; w zimie nie ubieram się odpowiednio do pogody - nie mam czapki, szalika, idę w klapkach - zmarzną, mogę zachorować, będę się źle czuł, rodzice będą smutni; nie rozmawiam i nie bawię się z dziećmi - jestem samotny, nie mam kolegów ani koleżanek, później nikt nie będzie chciał się ze mną pobawić, nikt nie przyjdzie na urodziny itp.
3. Aplikacja interaktywna - układanie puzzli z wybranego obrazka - zauważanie zmian odwracalnych.

4. Ustalenie, co oznaczają określenia: zmiany odwracalne i zmiany nieodwracalne.
5. Nauczyciel wraz z dziećmi starają się podać przykłady zmian odwracalnych i zmian nieodwracalnych¹:
Zmiany odwracalne - przykłady:
 - higiena osobista: brudne ręce - dlaczego trzeba je umyć, potargane włosy - dlaczego trzeba je uczesać, dlaczego należy ubranie nakładać i zdejmować we właściwej kolejności, itp.;
 - konstrukcje z klocków i układanki różnego typu: dzieci tworzą całość - zmieniają ją w inną całość i przywracają wcześniejszą wersję całości (można budować, burzyć i znowu budować);
 - przelewanie i przesypanie wody lub piasku w naczyniu - dzieci przesycają lub przelewają do innego naczynia - potem do jeszcze innego i na koniec starają się uzyskać stan pierwotny;
 - ochłapanie się wodą - woda wysycha i ubranie nadaje się do użytku.Zmiany nieodwracalne - przykłady:
 - efekt spalania np.: papieru (ostrożnie z ogniem) i niemożność odwrócenia takiej zmiany;
 - mieszanie farb, barwienie wody i niemożność odwrócenia tego typu zmian;
 - przesolenie potraw (ostrożnie z przyprawami) i niemożność odsolenia potrawy.Problem naprawiania szkód w kontaktach społecznych - przykłady:
 - uderzyłeś kolegę - przeproszenie nie likwiduje bólu, ale zawsze należy przeprosić;
 - zabrałeś i zepsułeś np. zabawkę - oddanie i przeproszenie nie powoduje, że zabawka stanie się nową, ale należy przeprosić za zabranie i za zepsucie;
 - zrobiłeś przykrość - przeproszenie nie usuwa przykrości, ale należy pamiętać, że koniecznie trzeba przeproszać.
6. Zadaniem dzieci jest narysować obrazek przedstawiający jedno zachowanie - odwracalne lub nieodwracalne. Nauczyciel informuje dzieci, że po skończonej pracy będą musiały rysunek przeciąć na kilka części, a następnie złożyć w całość i przykleić na osobną kartkę.
7. Wspólne tworzenie historyjki - nauczyciel rozpoczyna wymyślonym przez siebie zdaniem, np.: „Pewnego dnia Marysia postanowiła pójść samotnie na krótki spacer...”. Dzieci dopowiadają kolejne zdania i zastanawiają się, czy decyzje bohaterki są dobre czy złe.
8. Na koniec zajęć dzieci tworzą ilustracje do wymyślonej historyjki tak, aby powstała historyjka obrazkowa. Dalej dzieci układają obrazki w odpowiedniej kolejności.

Temat: Pirackie zabawy

Cele

3, 4 i 5-latek:

- opisuje wygląd piratów
- rzuca gazetową kulką do celu

5-latek:

- konstruuje tratwę z papieru i tektury

Pomoce: tablica interaktywna z dostępem do Internetu, koce, poduszki, materiały dostępne w sali, gazety, papier, tektura, klej, nożyczki, taśmy, plastelina, sznurki, słomki, 5-latki **dotatkowo:** kora, tektura, papier, nakrętki, taśma (np. malarska lub inna).

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Oglądanie na tablicy interaktywnej ilustracji znalezionych w Internecie przedstawiających statki pirackie, bezludne wyspy oraz tratwy. Opisywanie wyglądu piratów i statków pirackich.
2. Nauczyciel informuje dzieci, że znajdują się na bezludnej wyspie. Wokół pływają statki pirackie, które tylko raz dziennie w porze obiadowej dopływają do wyspy. Jest to dobry moment, aby wydostać się z wyspy, ale najpierw trzeba zbudować tratwy. Budowanie tratw w małych zespołach z materiałów udostępnionych przez nauczyciela lub znalezionych w sali.
3. *Atak piratów.* Dzieci siedzą na zbudowanych przez siebie tratwach i mają w rękach kulki z pogniecionych gazet. Wybrane dziecko jest piratem i próbuje dostać się na tratwę. Nauczyciel rozkłada szarfę zaznaczając linię startu, z której pirat rozpoczyna skradanie się do tratw. Rozbitkowie bronią się celując kulkami gazet w nogi pirata (każdy

¹ na podstawie: E. Gruszczyk-Kolczyńska, *Dziecięca Matematyka*, Warszawa: WSiP, 2000.

rozbitek ma dwie kulki). Jeśli pirat zostanie trafiony w nogę, wraca na linię startu i rozpoczyna skradanie się od nowa. Po trzech próbach następuje zmiana pirata.

5-latki:

4. Praca manualna: konstruowanie tratwy z tektury, papieru oraz z innych materiałów przygotowanych przez nauczyciela. Zwrócenie uwagi na rozwiązania konstrukcyjne i łączenie elementów z różnych tworzyw. Eksperymentowanie z wykorzystaniem sznurków i taśm klejących.

Temat: Mapa prowadząca do skarbu

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wyjaśnia, do czego służą mapy
- rysuje mapę prowadzącą do ukrytego przedmiotu

5-latek:

- wycina nożyczkami po śladzie
- opowiada wymyśloną historię o poszukiwaczach skarbów

Pomoce: tablica interaktywna z dostępem do Internetu, klocki lub inne niewielkie przedmioty, kartki, flamastry, 5-latki
dotaddkowo: karta pracy *Poszukiwacze skarbów* z zeszytu nr 3.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Wykorzystując dostęp do Internetu, oglądanie różnych rodzajów starych map (na przestrzeni wieków mapy się zmieniały i droga do celu mogła być oznaczana w różny sposób). Oglądanie technik i sposobów zaznaczania na mapie drogi do celu, np. do ukrytego skarbu.
2. Zajęcia w ogrodzie przedszkolnym: każde dziecko ukrywa w ogrodzie skarb - jeden przedmiot (np. klocek). Dzieci siadają w wyznaczonym przez nauczyciela miejscu (np. przy wejściu do budynku) i na kartce rysują mapę prowadzącą od miejsca, w którym siedzą do ukrytego skarbu. Dzieci mogą narysować cały schemat drogi lub tylko charakterystyczne elementy, które minie się po drodze do skarbu. Nauczyciel zbiera mapy i próbuje wspólnie z dziećmi odnaleźć ukryte skarby (nauczyciel wcześniej może ukryć w ogrodzie kilka dodatkowych przedmiotów np. but, skarpetkę, maskotkę).

5-latki:

3. Wypełnienie karty pracy *Poszukiwacze skarbów* z zeszytu nr 3.
4. Opowiadanie wymyślonych historii o poszukiwaczach skarbów na podstawie narysowanych map z kart pracy.

Temat: W wiosce indiańskiej

Cele

3, 4 i 5-latek:

- opisuje wybrane elementy związane z kulturą Indian
- wymyśla dla siebie indiańskie imię
- podejmuje współpracę w grupie

5-latek:

- wyjaśnia znaczenie pojęcia totem
- wycina nożyczkami kształt piór po śladzie

Pomoce: tablica interaktywna z dostępem do Internetu, papier kolorowy, bibuła, tektura, pudełko kartonowe, farby do malowania twarzy, pióropusz dla nauczyciela, koce lub prześcieradła.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel wykorzystując zasoby Internetu prezentuje dzieciom ilustracje z wioski indiańskich. Opisywanie pióropuszy i strojów indiańskich, namiotów, totemów oraz innych przedmiotów związanych z kulturą Indian.
2. Nauczyciel proponuje dzieciom założenie wioski indiańskiej. Wymyślenie nazwy szczepu, imion indiańskich dla każdego dziecka, okrzyku indiańskiego, pomalowanie twarzy. Nauczyciel zakłada na głowę przygotowany wcześniej pióropusz i mianuje się wodzem.
3. Wspólne robienie totemu z tektury i kolorowej bibuły – wycięcie i sklejenie długiego
4. i szerokiego prostokąta, na którym będzie wymalowany wzór totemu. Przyklejenie totemu do dużego pudełka, pełniącego rolę podstawy.
5. Przygotowanie pióropuszy indiańskich z kolorowego papieru – wycinanie nożyczkami kształtu piór po śladzie i przyklejanie ich do papierowych opasek na głowę.
6. Zatańczenie indiańskiego tańca w kole.
7. Budowanie wigwamów z materiałów znalezionych w sali (koców, prześcieradeł).

Tydzień 39 – Podróże

TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 39

Temat tygodnia: Podróże

Cele ogólne:

- zapoznanie z różnymi środkami lokomocji
- zwrócenie uwagi na zachowanie zasad bezpieczeństwa w różnych środkach lokomocji
- poznanie legend związanych z różnymi miejscami w Polsce oraz symboli zawartych w tych legendach
- poznanie kontynentów

Pomoce: magiczna różdżka, łupinki po orzechach, ziarnko kawy, obrazki (gra, przedmioty) symbolizujące przeciwieństwa, ilustracje nawiązujące do zasad bezpieczeństwa w pojazdach lądowych, na statkach i w samolotach, zdjęcia przedstawiające górskie i zakopiańskie krajobrazy z zasobów Internetu, szarfy, koperty, kredki, papier kolorowy, bilety podróżne na różne środki transportu (w razie konieczności obrazki biletów) oraz do różnych miejsc (kino, teatr), ilustracja Ziemi przed odkryciami geograficznymi, mapa świata z podziałem na strefy czasowe.

Aplikacja interaktywna: *Pojazdy*.

dzień 1	dzień 2	dzień 3	dzień 4	dzień 5
<ol style="list-style-type: none">1. Zabawa powitalna, integracyjna lub poranne ćwiczenia gimnastyczne.2. Wypełnianie kalendarza pogody.3. Kształtowanie słuchu fonematycznego.4. Ćwiczenia w kształtowaniu orientacji w przestrzeni.5. Zajęcia dydaktyczne.6. Dźwięki: <i>Ruch uliczny</i>.7. Zajęcia dydaktyczne.				
Podróż Pana Maluśkiewicza	Bezpieczeństwo podczas podróżowania	Górska wycieczka Górska wycieczka	Sposoby podróżowania	Pan Twardowski na księżycu
Podróż do krainy fantazji	Podróż do krainy legend	Bilety podróżne	Podróż do Emocjonowa	Wielcy podróżnicy - Kolumb i Magellan

Temat: Pan Twardowski na księżycu

Cele

3, 4 i 5-latek:

- słucha legendy o Panu Twardowskim

5-latek:

- wyjaśnia, dlaczego postać Twardowskiego przedstawiona jest z kogutem i księżycem
- czyta proste zdania i wykonuje do nich ilustrację

Pomoce: plansza demonstracyjna *Mapa Polski*, legenda *Pan Twardowski*, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Już czytam* z zeszytu nr 1.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Odczytanie legendy o panu Twardowskim.
2. Rozmowa na temat legendy. Zwrócenie uwagi na znaczenie słowa cyrograf, na podstęp diabła i sposób ratunku Pana Twardowskiego.
3. Rozmowa na temat symboli: koguta i księżycy, z którymi przedstawiany jest Pan Twardowski.
4. Oglądanie postaci Pana Twardowskiego na planszy demonstracyjnej.
5. Przypomnienie sobie, w jaki sposób Pan Twardowski podróżował.
6. Ocena postępowania pana Twardowskiego.

5-latki:

7. Wykonanie ćwiczenia w karcie pracy – ilustrowanie zdań.

Polskie legendy: Pan Twardowski

Wiele wieków temu w Krakowie żył pewien szlachcic. Nazywał się Jan Twardowski. Był on człowiekiem wykształconym, kochał księgi, kochał naukę. Interesowały go magia i alchemia, jednak po wielu latach badań uznał, iż czary nie są możliwe bez udziału sił nadprzyrodzonych.

Odnalazł więc Twardowski w swoich księgozbiorach tomy traktujące o przywoływaniu diabłów i zastosował znajdujące się w nich wskazówki. Po odprawieniu rytuałów świece w komnacie, w której przebywał uczony, przygasły, a oczom Twardowskiego ukazał się wysoki, szczupły i ubrany na czarno diabeł. Na głowie miał małe czarne różki, palce rąk zakończone ostrymi szponami, kopyta zamiast stóp i kosmaty ogon wiszący z tyłu.

Czart spojrział na człowieka i uśmiechnął się przebiegle, odsłaniając swoje ostre zęby. Odczytał myśli uczonego i wiedział, że zyskał właśnie kolejną duszyczkę do swoich piekielnych kotłów. Zapytał więc:

- Czym mogę służyć panie Twardowski?

Twardowski opowiedział krótko o swoich badaniach nad magią i pragnieniu czynienia prawdziwych czarów. Czart zapewnił, iż marzenia człowieka już niedługo się spełnią. Wystarczy tylko podpisać diabelski cyrograf, na mocy którego Twardowski miał oddać swoją duszę czartowi. Szlachcic przejrzał zamiary biesa i tak rzekł:

- Oferta twoja diable jest wielce szczodra. Pozwól, że skrócę twoje oczekiwania na moją duszę i dodam do cyrografu zapis, iż będziesz mógł mnie zabrać, gdy tylko zjawię się w Rzymie. Długo nie będziesz czekał, bo za kilka tygodni planuję odbyć pielgrzymkę do tego miasta.

Czart wielce się ucieszył z dodatkowego zapisu i z tego, że już niedługo zdobędzie nową duszę. Nie wiedział jednak, że Twardowski wcale nie miał zamiaru odwiedzania Rzymu. Chwilę później cyrograf został podpisany przez obie strony. Diabeł miał służyć człowiekowi w czynieniu każdej magii, jaką ten tylko sobie wyduma. Zacierał ręce, bo zadanie miało być niezwykle proste i przyjemne. Dusze ludzkie są przecież krnąbrne, chciwe i złe, a szlachcic na pewno wykorzysta diabelską magię do niecznych celów.

Twardowski z nowymi mocami ruszył w podróż po Rzeczypospolitej. Magią stworzył ogromnego koguta, którego dosiadał jak rumaka i odwiedzał polskie wioski i miasta. Jakież było zdziwienie diabła, kiedy czarownik zaczął używać diabelskich mocy do czynienia dobra.

Mistrz w magiczny sposób ludzi leczył, zwierzęta uzdrawiał. Raz nawet zjawy z domu burmistrza Bydgoszczy przepędził, a samego włodarza cudownie odmłodził. Rosły więc bogactwo i sława Twardowskiego w Rzeczypospolitej. (...)

Złościł się diabeł, bo minęły już nie tylko tygodnie od dnia podpisania umowy, ale i miesiące, i lata. Twardowski zaś, ani myślał do Rzymu się udać. Myślał więc czart i myślał, aż wpadł na pomysł. Przemienił się w chłopca i przyszedł do Twardowskiego z prośbą o pomoc w uzdrowieniu niby to chorej matki. Czarnoksiężnik oczywiście zgodził się pójść

z wieśniakiem do pobliskiej gospody, gdzie miała leżeć chora kobieta.

Kiedy tylko przekroczyli próg karczmy, diabeł przybrał swoją prawdziwą postać, zaczął się głośno śmiać i rzekł:

- Mam Cię teraz panie Twardowski. Dusza twa do mnie należy. Warunków umowy w końcu dotrzymał. Karczma ta Rzym się nazywa!

Czarnoksiężnik zbladł i zaczął przeklinać swoją nieuwagę. Jednak działać trzeba szybko, bo diabeł już go porwał w górę i wysoko nad ziemią do piekła niesie.

Sprawa poważna, z diabłem nie ma już żartów, postanowił więc Twardowski modlitwę do Matki Świętej odmówić. Już po pierwszych słowach czart widocznie osłabł. Kiedy modlitwa dobiegała końca, diabeł cierpiał już takie katusze, że krzyknął i upuścił swoją zdobycz, a potem do piekła uciekł.

Tak się stało, że w tym momencie akurat przelatywali nad księżycem i tam właśnie spadł Twardowski. Podobno siedzi tam do dnia dzisiejszego i tęsknie obserwuje Ziemię, i ukochaną Rzeczpospolitą.

Temat: Podróż do krainy fantazji

Cele

3, 4 i 5-latek:

- słucha legendę dotyczącą Rzeszowa
- rozumie symbolikę fantastycznych elementów w legendach

Pomoce: plansza demonstracyjna *Mapa Polski*, *Legenda o powstaniu Rzeszowa* - P. Rachwał, różdżka, **5-latki dodatkowo:** kartki, kredki.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Przypomnienie informacji dotyczących tego, jakie postacie fantastyczne najczęściej występują w baśniach, bajkach i legendach oraz jaka jest ich symbolika.
2. Rozmowa na temat tego, dlaczego zazwyczaj księżniczki i książęta zamieniają się w bajkach w żaby - piękno w brzydotę.
3. Wypowiedzi dzieci na temat: „Gdybym mógł ludzi zamieniać w inne rzeczy, zamieniłbym w...”.
4. Zabawa ruchowa. Dzieci stają na jednym końcu sali. Nauczyciel (wykorzystując magiczną różdżkę) „zamienia” dzieci w określone zwierzęta, zadaniem dzieci jest przyjście do nauczyciela w charakterystyczny dla danego zwierzęcia sposób.
5. Wysłuchanie *Legendy o powstaniu Rzeszowa* - P. Rachwał. Wyszukanie miasta na *Mapie Polski*. Odszukanie symbolu z legendy.
6. Rozmowa na temat legendy, zwrócenie uwagi na zachowanie księżniczki wobec zwierząt.

5-latki:

7. Rysowanie komiksu lub historyjki obrazkowej przedstawiającej wybraną lub wymyśloną opowieść, w której pojawia się księżniczka lub książę zamienieni w żabę.

*Legenda o powstaniu Rzeszowa*¹

Piotr Rachwał

Dawno, bardzo dawno temu na miejscu, gdzie położone jest miasto Rzeszów, były błotniste, rozległe, grząskie tereny. Porastały je bagienne krzewy, trzciny, olszyna, a mieszkało w nich wiele zwierząt. Ziemie te należały do pewnego księcia, który miał piękną, lecz bardzo złą córkę. Księżniczka często chodziła ponura i naburmuszona, a jej ulubionym zajęciem było jeżdżenia na polowania, by zabić okoliczną zwierzynę. Często odjeżdżała zadowolona, z faktu wyrządzenia krzywdy jakiemuś zwierzęciu.

Pośrodku rozległych bagnisk było niewielkie wzniesienie, na którym maleńką chatkę wybudował sobie samotny, dziwny człowiek. Był to stary mędrzec, o zarośniętej twarzy. Nikt go nie odwiedzał, ponieważ powiadano w okolicy, że człowiek ten zna się na czarach. Jedynymi towarzyszami jego długich wędrówek po lesie i tamtejszych bagnach były owe zwierzęta, które wcale się go nie bały, a wręcz uważały go za przyjaciela. Często zdarzało się, że chore i okaleczone przychodziły do znachora, a on leczył je, pielęgnował, a gdy wyzdrowiały, wypuszczał ponownie na wolność.

¹ <http://podkarpackie.regionalia.pl/wiki/legenda-o-powstaniu-rzeszowa> (15.05.2013r.).

Od kiedy księżniczka zaczęła przyjeżdżać w te strony na polowania, zranionych zwierząt z każdym dniem przybywało. Na jej czyni z gniewem i odrazą patrzył mędrzec. Zastanawiał się, jak ukarać okrutną córkę księcia. Pewnego dnia księżniczka przyjechała na polowanie jak zwykle zła i naburmuszona. Udało jej się postrzelić z łuku kilka zwierząt. Zaciekawiona, gdzie kryją się przed jej strzałami, pobiegła za odlatującymi ptakami, aż dotarła do chatki mędrca. Stała w progu, by po chwili namysłu wejść do środka. Zwierzęta na jej widok zaczęły cicho popiskiwać i kryć się za mędrca. Na ten widok księżniczka mocno się rozzłościła. Zaczęła krzyczeć i ubliżać mędrcowi. Stary człowiek usiłował przekonać dziewczynę, że źle postępuje, krzywdząc niewinne i bezbronne zwierzęta. Młoda kobieta nie chciała jednak słuchać mędrca, krzyczała coraz głośniejsze, a złość czerwieniła jej buńczuczną twarz. Wtedy stary człowiek rozgniewał się i wypowiedział kilka magicznych słów, wykonał przy tym kilka czarodziejskich ruchów i zamienił zuchwałą księżniczkę w odrażającą ropuchę. Następnie wziął żabę na łopatę i wyrzucił pośród głębokich bagien. Popłynęła wrzeszcząc głośno: RZESZ, RZESZ, RZESZ. Na dworze daremnie czekano powrotu księżniczki z polowania. Zatraskany ojciec rozesłał cały dwór, by odnaleźli jego córkę. Przeszukano pobliskie bagna. Ludzie księcia dotarli również do chaty mędrca. Stary człowiek, długo się nie namyślając, przyznał, że zamienił młodą dziewczynę w żabę, gdyż nie mógł patrzeć na ogrom okrucieństwa, które zadawała okolicznym zwierzętom. Księżę kazał wtrącić starca do więzienia, gdzie ten w niedługim czasie zmarł.

Zrozpaczony władca załamywał ręce, sprowadzał różnych, mądrych ludzi z całego kraju, aby próbowali odszukać jego córkę, a następnie odczarować. Niestety nikomu nie udało się tego dokonać. Księżę bardzo często przechadzał się po okolicznych bagnach i moczarach, wiedząc, że wśród kumkających żab i ropuch, jest jego ukochana córka. Na tychże mokradłach polecił wybudować ogromny zamek. Lubił wysiadywać na balkonie w ciepłe, wiosenne wieczory i wsłuchiwać się w żabi rechot. Jeden głos brzmiał jednak silniej i wyraziściej: RZESZ, RZESZ - niosło się każdego wieczora. UF, UF - odpowiadało mu echo i leciało daleko na bagna. Bólem napełniały te głosy zrozpaczonego ojca. Stracił zupełnie nadzieję na odzyskanie córki. Gdy tak rozpaczał, pewnego dnia dano mu znak, że przyjechał na dwór człowiek, który zna się na czarach. Tego samego dnia, kiedy wybiła północ, wypłynął czarodziej na środek bagniska i magicznymi zaklęciami wywołał wszystkie żaby i ropuchy na powierzchnię wody. Wreszcie znalazł wśród nich największą i najbrzydszą. Odprawił nad nią czarodziejskie sztuki i okropna ropucha, zamieniła się w prześliczną dziewczynę.

W smutnym do niedawna zamku, nastąpiła wielka radość, a zła i okrutna księżniczka, stała się momentalnie dobrą i miłą. Kara, jaką wyznaczył jej mędrzec, zupełnie odmieniła ją i jej postępowanie. Postanowiła, że nigdy już nie będzie ranić ani zabijać żadnych zwierząt. Bycie ropuchą, unaocznilo młodej dziewczynie, że zwierzęta cierpią tak samo jak ludzie, gdy się je rani. Ucieszył się bardzo księżę z tej przemiany, jaka nastąpiła w córce. Postanowił cały swój majątek powierzyć w jej ręce, bo wiedział, że będzie nim dobrze zarządzać. Młoda dziewczyna za radą ojca, postanowiła osuszyć bagniste tereny i zbudować na nich miasto. A kiedy zastanawiała się, jaką ma ono nosić nazwę, z pomocą przyszedł jej ojciec. Utkwiły mu głęboko w sercu głosy wydawane przez żaby: RZESZ, RZESZ, RZESZ i echo, które odpowiadało: UF, UF, UF. Tak więc, nazwano owe miasto RZESZÓW. Choć działo się to bardzo dawno temu, miasto i jego nazwa przetrwały do dziś.

Temat: Podróż do krainy legend

Cele

3, 4 i 5-latek:

- słucha legendy związanej z Lublinem *Czarcia Łapa*

5-latek:

- rozumie symbolikę fantastycznych postaci w legendach

Pomoce: plansza demonstracyjna *Mapa Polski*, tablica interaktywna z dostępem do Internetu, legenda *Czarcia Łapa*, 5-latki dodatkowo: karta pracy *Znam litery* z zeszytu nr 1, plansza demonstracyjna *Alfabet*

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Wymienienie postaci najczęściej pojawiających się w bajkach, baśniach i legendach. Zwrócenie uwagi na to, że bardzo często są to smoki, żaby, diabły i czarownice.
2. Inne nazwy diabła: lucyfer, szatan, bies, czart, demon.
3. Wypowiedzi dzieci, na temat tego, jak sobie wyobrażają diabła.
4. Rozmowa na temat znanych postaci z bajek, baśni i legend oraz ich symboliki (np. diabeł – zło).
5. Czy wszystkie diabły są złe? Zwrócenie uwagi na rysunek diabła przedstawiony na *Mapie Polski*. Odczytanie legendy związanej z Lublinem *Czarcia Łapa*.

6. Oglądanie w Internecie ilustracji przedstawiającej stół z odbitą ręką diabła. Rozmowa na temat diabła z Trybunału – ocena postaci. Diabeł w tej legendzie pomógł kobiecie.

5-latki:

7. Przypomnienie liter na podstawie tablicy demonstracyjnej *Alfabet*.
8. Ćwiczenie percepcji wzrokowej i pamięci – wykonanie ćwiczenia w karcie pracy – *Znam litery*.

Czarcia Łapa

Miejszem legendy jest Trybunał Koronny. Był to rodzaj sądu wyższej instancji dla szlachciców. Jeśli ktoś nie był zadowolony z wyroku sądów grodzkich, mógł złożyć apelację do Trybunału i liczyć na pomyślny wynik rozprawy. Na to właśnie liczyła pewna wdowa, która odwołała się od wyroku sądu grodzkiego. Sprawa jej nie wydawała się być trudna do osądzenia. Bogaty szlachcic najechał jej domostwo, zagrabił to, co miała cennego i spalił zabudowania. Kobieta domagała się odszkodowania. Jednak bogaty szlachcic przekupił sędziów i wyrok zastał wydany na jego korzyść. Kobieta nie poddała się jednak. Złożyła apelację do Trybunału Koronnego. Przyjechała do Lublina pełna nadziei na sprawiedliwy wyrok. Niestety, jak się okazało, również tutaj szlachcicowi udało się sędziów przekupić. Znow wyrok stwierdzał, że wdowie nic nie należy się z jego strony, że nie popełnił żadnego przestępstwa. Kobieta została pozbawiona szansy na odzyskanie choć części zgrabionego majątku. “Nawet diabli sprawiedliwiej by osądzili!!” - wykrzyknęła załamana i z płaczem wybiegła z Trybunału.

Wieczorem tego dnia stało się coś dziwnego... Pod budynek Trybunału zajechała bardzo piękna, bogato zdobiona karoca, ciągnięta przez wyjątkowo dorodne konie. Z karocy wysiedli elegancko ubrani panowie. Płaszczki ich zdobione były kamieniami szlachetnymi, obszywane złotem. Gdyby nie fakt, że zamiast stóp mieli kopyta, nie różniliby się niczym od zwykłych ludzi... Weszli do Trybunału. Na wokandzie znow znalazła się sprawa biednej wdowy. Wezwano świadków, przesłuchano ich. Tym razem nikt nie śmiał kłamać w obecności tak niezwykłych sędziów. Wyrok, który wydali, był na korzyść wdowy. Szlachcic miał jej oddać zgrabiony majątek i wypłacić odszkodowanie za wyrządzone szkody. Żeby nadać ważności temu wyrokowi, diabeł go odczytujący uderzył dłonią o stół. Odbiła się ona wypalonym śladem na jego blacie. Stół ten do dzisiaj można oglądać w holu lubelskiego zamku. Podczas, gdy diabeł wygłaszał wyrok, Chrystus na krzyżu w sali rozpraw odwrócił głowę do ściany. Nie chciał widzieć tego, że diabeł sprawiedliwszy wyrok niż ludzie wydali. Krzyż Trybunalski do dziś znajduje się w jednej z kaplic w Archikatedrze.

Temat: Podróż pana Maluśkiewicza

Cele

3, 4 i 5-latek:

- podaje przykłady wyrazów przeciwstawnych
- uważnie słucha wiersza J. Tuwima *Pan Maluśkiewicz i wieloryb*

Pomoce: łupinki po orzechach, ziarnko kawy, obrazki (gra, przedmioty) symbolizujące przeciwieństwa, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Samolot i żaglówka z zeszytu nr 1*.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Odczytanie wiersza J. Tuwima *Pan Maluśkiewicz i wieloryb*. Rozmowa na temat podróży pana Maluśkiewicza.
2. Zaprezentowanie przez nauczyciela łupinki orzecha, symbolizującej łódkę pana Maluśkiewicza.
3. Rozmowa na temat stosunku wielkości pana Maluśkiewicza do wieloryba na przykładzie ziarnka kawy i zobrazowania wielkości wieloryba. Zastosowanie pojęcia duży – mały, określenie tych przymiotników jako przeciwieństwa.
4. Zaprezentowanie przeciwieństw na kilku przykładach – mokra ścierka, sucha ścierka; napompowany balon, balon nienapompowany, dziecko na krześle (wysoko), dziecko na podłodze (nisko), czyste ręce, brudne ręce itp.
5. Zabawa ruchowa - nauczyciel wyznacza jak dzieci mają się poruszać: wolno jak żółwie, szybko jak gepardy; nisko jak węże, wysoko jak ptaki; jak duże słonie, jak małe mrówki.
6. Rozdanie dzieciom kartek z różnymi obrazkami symbolizującymi przeciwieństwa, zadaniem dzieci jest dobrać się w pary, tak żeby stworzyć pary przeciwieństw. Zabawę można przeprowadzić kilka razy zamieniając dzieciom karteczki.

5-latki:

7. Zabawa z piłką. Nauczyciel rzuca piłkę do dziecka i podaje jakiś przymiotnik, zadaniem dziecka jest złapać piłkę i powiedzieć wyraz, który jest przeciwieństwem podanego przez nauczyciela.
8. Przypomnienie, jakimi środkami transportu podróżował pan Maluśkiewicz. Wykonanie ćwiczenia w karcie pracy – rysowanie żaglówek i samolotu na podstawie wzoru. `

Pan Maluśkiewicz i wieloryb!

Julian Tuwim

Był sobie pan Maluśkiewicz
Najmniejszy na świecie chyba.
Wszystko już poznał i widział
Z wyjątkiem wieloryba.

Pan Maluśkiewicz był - tyci,
Tyciuśki jak ziarnko kawy,
A oprócz tego podróżnik,
A oprócz tego ciekawy.

Więc nie można się dziwić,
Że ujrzeć chciał wieloryba,
Bo wieloryb jest przeogromny,
Największy w świecie chyba.

Pan Maluśkiewicz wesoły,
Że mu się podróż uśmiecha,
Zrobił sobie z początku
Łódkę z łupinki orzecha.

A żeby miękko mu było,
Dno łódki watą posłał,
Potem z jednej zapałki
Wystrugał cztery wiosła.

Zabrał worek z jedzeniem,
Namiot i wina beczkę,
Rower i różne narzędzia -
Wszystko na tę łódeczkę.

Gramofon, radio, armatę,
Strzelbę, nabojów skrzynkę,
Futro, ubrania, bieliznę -
Wszystko na tę łupinkę.

Bo wszystko było malusie,
Tyriuchne, tyciutymeczkie,
Bo przecież sam Maluśkiewicz
Był tyciuteńkim człowieczkiem.

Wziął łódeczkę pod pachę,
Wsiadł w samolot motyli
I powiedział: - Do Gdyni! -
Po godzinie - już byli.

`Zameldował się w porcie
U pana kapitana:
- Czy jest miejsce na morzu?
- Wystarczy, proszę pana! -

Więc się pan Maluśkiewicz
Zaraz puścił na fale.
Płynie sobie i płynie
Coraz dalej i dalej.

Morze ciche, spokojne
I gładziutkie jak szyba,
Ale jakoś nie widać,
Nie widać wieloryba.

Wiosłuje jednym wiosłem,
Dwoma, trzema, czterema...
Już dwa tygodnie płynie,
A wieloryba nie ma.

Woła: - Cip-cip, wielorybku!
Gdzie ty jesteś, rybeńko?
Pokaż mi się choć tylko
Tyciutko, tyciuteńko... -

Już dwa miesiące płynie,
A wieloryba nie ma,
Aż się zmęczył biedaczek
I coraz częściej drzemał.
O, z jaką by się rozkoszą
Na lądzie wreszcie wyspał!
Aż któregoś dnia patrzy,
A przed nim jakaś wyspa.

Wziął łódeczkę pod pachę,
Wszedł na wyspę bezludną -
"Odpocznę - myśli - i wrócę!
Jak go nie ma, to trudno."

Pojeździł sobie po wyspie
Rowerem na wszystkie strony,
Trzy dni był w tej podróży
I wrócił bardzo zmęczony.

Nastawił sobie gramofon,
Popił, potańczył, pośpiewał,
Zabił komara z armaty
I chce spać, bo już ziewał.

Trzeba namiot ustawić,
Zabiera się do dzieła,
Wbija gwoździe do ziemi -
Nagle... wyspa... kichnęła!!!

Kichnęła i tak ryknęła:
- A to znów sprawka czyja?
Jaki to śmiałek gwoździe
W nos wieloryba wbija?!

- Wieloryb?! - (Pan Maluśkiewicz
Tak się na cały głos drze.)
- Nie wieloryb, głuptasie,
Lecz jego lewe nozdrze.

Pod wodą jestem, rozumiesz?
Ciesz się, żeś cało uszedł!

- A wyspa? - Jaka znów wyspa?
To mego nosa koniuszek! -

Zatrząśł się pan Maluśkiewicz!
- Kto mnie tu znowu łechce?
- Nie łechcę, tylko się trzęsę
I już cię widzieć nie chcę! -

Wziął łupinkę pod pachę,
Zaraz do morza się rzucił,
Szybko popłynął do Gdyni
I do Warszawy powrócił.

Teraz, gdy kto go zapyta,
Czy widział już wieloryba,
Nosa do góry zadziera
I odpowiada: - No chyba...

Temat: Bilety podróżne

Cele

3, 4 i 5-latek:

- klasyfikuje bilety ze względu na wybraną cechę
- tworzy własny bilet
- wie, że są różne rodzaje biletów

Pomoc: dzieci wraz z nauczycielem przynoszą różnego rodzaju bilety, które posiadają oraz bilety podróżne na różne środki transportu (w razie konieczności obrazki biletów) oraz biletu wstępu do różnych miejsc (kino, teatr), **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Środki transportu z zeszytu nr 2*.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Wypowiedzi dzieci na temat tego, co jest niezbędne do podróżowania różnymi środkami transportu. Zwrócenie uwagi dzieci na najważniejszy element podróżowania, od którego powinniśmy zacząć każdą podróż - biletu.
2. Oglądanie (w powiększeniu na tablicy interaktywnej) różnych rodzajów biletów podróżnych - określanie cech ich wyglądu - wielkości, koloru, środka transportu do którego dają dostęp, ceny, czasu i długości wykupionej podróży itp.
3. Klasyfikowanie biletów ze względu na rodzaj transportu - dzielenie ich na 3 grupy - lądowe, powietrzne i morskie. Dopasowywanie odpowiednich środków transportu.
4. Dzielenie biletów na podgrupy (jeśli to możliwe), np. lądowe - autobusowe, tramwajowe, pociągowe, z metra itp.
5. Nauczyciel zaprasza dzieci do stworzenia własnego biletu na wybrany środek transportu.
6. Oglądanie biletów.
7. Rozmowa na temat innych rodzajów biletów, które można kupić do różnych miejsc, jak teatr, kino, zoo, muzeum, opera, na różne wydarzenia: mecz, koncert.
8. Oglądanie biletów. Wypowiedzi dzieci na temat biletów na wydarzenia, które przyniosły - gdzie były, co widziały, czy chciałyby to powtórzyć.
9. Zabawa *Kasa biletowa*, np. podróżna lub teatralna - jedno dziecko jest kasjerem i ustala, na co przyjmuje bilety, np. na wycieczkę do Afryki, na finał jazdy figurowej na lodzie, na mecz piłki nożnej. Pozostałe dzieci decydują, czy chcą wziąć udział w wydarzeniu, czy nie są zainteresowane. Kasjer przelicza ilość przyjętych biletów. Kolejne dziecko zostaje kasjerem.

5-latki:

10. Karta pracy *Środki transportu* - dorysowywanie niezbędnych elementów otoczenia.

Dodatkowe polecenia:

- Zabawę w kasę biletową można rozbudować o kilka różnych kas, na różne wydarzenia, pozostałe dzieci mogą wybrać tylko jedno miejsce - ponieważ mają jeden bilet.

Temat: Podróż do Emocjonowa

Cele

3, 4 i 5-latek:

- zna różne rodzaje emocji
- potrafi pokazać emocje
- określa, jakie emocje wywołują w nim wybrane czynności i zachowania

Pomoce: brak.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel zaprasza dzieci w podróż do Emocjonowa - krainy, w której mieszkają emocje i wszyscy chętnie o nich mówią.
2. Rozmowa na temat różnych rodzajów emocji - radości, smutku, zamyślenia, złości, strachu, zdziwienia itd.
3. Nauczyciel zaprasza do siebie pojedynczo kolejne osoby i mówi im jedno proste zdanie, natomiast na ucho szepcze, w jaki sposób powinny to zdanie powiedzieć - z jaką emocją. Zadaniem dzieci jest powtórzyć zdanie głośno na jeden ze sposobów, a reszta grupy musi odgadnąć prezentowaną emocję.
Przykładowe zdania: „Jaka duża góra!”, „Ale niski płot!”, „Ogromne te drzwi!”, „Chodź do mnie natychmiast!”, „Nie chce mi się nic robić!”, „Jak tu pięknie!”, „Nie rób tego!”
Przykładowe emocje: wesołość, ze smutkiem, żartobliwie, ze strachem, ze zdumieniem, niechętnie, ze wstydem
4. Nauczyciel wymienia przykłady różnych sytuacji, w których dzieci mogą się znaleźć. Dzieci mimiką i gestem prezentują swoje uczucia - bez głosu. Przykłady sytuacji:
 - upadłem na rowerze;
 - uczę się pływać;
 - ktoś mnie pochwalił;
 - moi koledzy się biją;
 - piekę z babcią pierniczki;
 - dziś mam urodziny;
 - moja praca była najlepsza;
 - brat zepsuł mi ulubiony samochód;
 - przygotowuję z tatą kolację dla mamy;
 - koleżanka zabiera mi zabawkę;
 - jestem sam w ciemnym pokoju.
5. Rozmowa na temat trudności z poradzeniem sobie z porażką - nauczyciel tłumaczy dzieciom, że porażki zdarzają się każdemu, zarówno dzieciom jak i dorosłym. Dodatkowo, porażki są nam potrzebne, żebyśmy mogli docenić swoje sukcesy.
6. Dzieci siedzą w półkolu przed nauczycielem. Nauczyciel wymienia kolejne emocje, dzieci przekazują je mimiką twarzy, np. jest nam bardzo smutno, nikt nie chce się z nami bawić, mamy smutne miny, smutne oczy, wszystko wokół jest smutne, a teraz jest nam bardzo wesoło, zobaczcie jak pięknie się wszyscy uśmiechamy, jakie mamy duże, wesołe oczy i promienne uśmiechy.
7. Zabawa *Nie dam się rozśmieszyć!* - dzieci dobierają się w pary i siadają naprzeciw siebie. Jedno z dzieci ma za zadanie rozśmieszyć partnera, a drugie dziecko usiłuje być poważne i nie dać się rozśmieszyć - stara się nie uśmiechać. Kiedy dziecko zostanie rozśmieszony - zamieniają się rolami.
8. Po zakończeniu zabawy dzieci odpowiadają czy zadanie było proste, czy łatwo było utrzymać powagę, co pomagało być poważnym, a co utrudniało oraz w jaki sposób rozśmieszali partnera.
9. Wypowiedzi dzieci na temat czynności i zachowań, które sprawiają im radość, smutek, wywołują strach itp. Nauczyciel zapisuje kolejne emocje łączące się z czynnościami.
10. Segregowanie czynności ze względu na emocje, które wywołują. Szacowanie, które czynności wywołują te same emocje u kilku osób.

11. Zajęcia kończy zabawa pantomimiczna. Dzieci siedzą w kole. Początkowo nauczyciel przedstawia wybraną przez siebie scenkę - czynność, dzieci odgadują, co chciał przekazać, np. ubiera się, zmywa naczynia, maluje obraz. Następnie kolejno chętne osoby zamieniają się w aktorów i prezentują wybraną czynność. Zadaniem pozostałej części grupy jest odgadnięcie tego, co pokazuje aktor.

Temat: Wielcy podróżnicy - Kolumb i Magellan

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wie, że w dawnych czasach ludzie inaczej wyobrażali sobie Ziemię
- wie, jak dziś wygląda Ziemia
- zna nazwiska największych odkrywców
- wie, że na świecie są różne strefy czasowe

Pomoce: tablica interaktywna, *Mapa Świata*, ilustracja Ziemi przed odkryciami geograficznymi, mapa świata z podziałem na strefy czasowe.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Rozmowa na temat tego, w jaki sposób ludzie kiedyś postrzegali świat - ilustracja wyświetlona na tablicy interaktywnej (płaska Ziemia, Ziemia, na której znajdują się tylko Europa, Azja i niewielka część Afryki) - tak kiedyś ludzie wyobrażali sobie Ziemię.
2. Nauczyciel opowiada dzieciom, że dziś wiemy, że Ziemia jest okrągła i znamy wszystkie kontynenty, które się na niej znajdują. Przypomnienie nazw i położenia kontynentów.
3. Nauczyciel prezentuje na tablicy interaktywnej wygląd Ziemi w XXI wieku.
4. Słuchanie *Tekstu 1* dotyczącego podróży Krzysztofa Kolumba połączone z prezentacją opisywanych terenów na tablicy interaktywnej.
5. Zastanowienie się, dlaczego ludzie szukali nowych lądów - chcieli zdobyć nowe ziemie, chcieli się wzbogacić, chcieli podróżować, poznać świat, odkryć coś nieznanego, zostać zapamiętanymi, zdobyć niedostępne rzeczy, np. przyprawy z Indii.
6. Zabawa ruchowa *Podróż po oceanie* - dzieci reagują na hasła nauczyciela:
 - spokojny ocean - swobodnie chodzą po sali lub leżą na dywanie;
 - duże fale - poruszają się jak na płynącym statku;
 - sztorm - kucają i kładą głowę na kolanach;
 - nowy ląd - wiwatują i podskakują.
7. Nauczyciel czyta drugi tekst - *Podróż dookoła świata Ferdynanda Magellana*. W czasie czytania, nauczyciel prezentuje dzieciom kolejne miejsca na *Mapie Świata* znajdującej się na tablicy interaktywnej.
8. Zwrócenie dzieciom uwagi na to, że w związku z dużymi odległościami pomiędzy jedną a drugą stroną świata - w tym samym momencie, w różnych miejscach na świecie może być różna godzina. Prezentacja mapy świata z podziałem na strefy czasowe.
9. Nauczyciel rozdaje dzieciom kartki i prosi, aby narysowały, jakby wyglądała ich podróż dookoła świata.
10. Prezentacja i omówienie prac dzieci.

Wersja łatwiejsza:

- Oba teksty nadają się dla grup starszych, w grupach młodszych można je opowiedzieć lub przedstawić ciekawostki na temat opisywanych podróży.

Uwagi:

- Zajęcia można uatrakcyjnić poprzez prowadzenie ich przy pomocy pacynki - Dziadka Naukowca.

Tekst 1. - Krzysztof Kolumb¹

Krzysztof Kolumb był to włoski żeglarz i podróżnik, znany jako odkrywca Ameryki. Dawno temu zaplanował, że odnajdzie nową, krótszą morską drogę z Europy do Indii. Wyłynął z Hiszpanii, po kilku miesiącach jego statki dopłynęły do jednej z wysp archipelagu Bahamy, którą nazwano San Salvador, a jej mieszkańców Indianami, ponieważ był pewny, że dotarł do Indii. Następnie odkrył Kubę i Haiti i powrócił do Europy. Witano go bardzo serdecznie. W kolejnych latach Kolumb kierował jeszcze trzema wyprawami do Nowego Świata, w trakcie których odkrywał i badał kolejne wyspy, a także ląd Ameryki Południowej i Środkowej, jednak do Indii nigdy nie dotarł.

W czasie drugiej wyprawy odkrył m.in. Małe Antyle, Puerto Rico, Jamajkę, Dominikę. Podczas trzeciej wyprawy Kolumb odkrył wyspę Trynidad i wybrzeża Wenezueli, podczas czwartej opłynął półwysep Jukatan i dotarł do Przesmyku Panamskiego.

Dzięki jego podróżom, wszyscy ludzie uwierzyli, że gdzieś daleko znajduje się nowy ląd - Nowy Świat. Dlatego kolejni podróżnicy chętnie wyruszali, aby zbadać odkryty przez Kolumba ląd.

Tekst 2. - Podróż dookoła świata Ferdynanda Magellana²

Niewiele czasu po odkryciu nowego lądu przez Kolumba, z portu w Hiszpanii wypłynęła flotylla pięciu statków pod wodzą Ferdynanda Magellana, portugalskiego żeglarza i odkrywcy. Miała to być najważniejsza podróż na świecie. Wyprawa Magellana była pierwszą, która opłynęła świat dookoła. Z pięciu statków z 265 żeglarzami na pokładach, które wyruszyły w podróż, tylko jeden z 18-osobową załogą powrócił do Hiszpanii po prawie trzech latach żeglugi. Żeglarze zdziwili się również faktem, że wrócili w sobotę, podczas kiedy w San Lucar była już niedziela. Odkryli zmianę daty. Podróż Magellana dała ostateczny dowód na kulistość Ziemi oraz zmieniła wyobrażenia na temat jej rozmiarów.

Temat: Bezpieczeństwo podczas podróżowania

Cele

3, 4 i 5-latek:

- opisuje zasady bezpiecznego podróżowania wybranymi środkami komunikacji
- wyjaśnia, do czego służy kask rowerowy, fotelik samochodowy, kapok
- wykonuje instrukcje nauczyciela podczas zabaw ruchowych

5-latek:

- wyjaśnia, do czego służą wyjścia ewakuacyjne

Pomoce: tablica interaktywna z dostępem do Internetu, ilustracje nawiązujące do zasad bezpieczeństwa w pojazdach lądowych, na statkach i w samolotach.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Bezpieczne podróżowanie drogą wodną. Nauczyciel zwraca uwagę na konieczność zakładania przez dzieci na łódkach i statkach kapoków. Zwraca również uwagę na oznakowania występujące na większych łodziach, informujące o wyjściach ewakuacyjnych, szalupach. Omówienie znaczenia syren alarmowych.
2. Zabawa ruchowa *Wiosłowanie w parach*. Dwie osoby siedzą naprzeciwko siebie na dywanie – mają wyciągnięte przed siebie nogi, dotykają się stopami. Trzymają się za ręce i przeciągają raz na jedną, raz na drugą stronę.
3. Bezpieczne podróżowanie drogą lądową. Nauczyciel zwraca uwagę na zasady bezpieczeństwa w środkach komunikacji: zwraca uwagę że dzieci powinny podróżować samochodami w fotelikach, w środkach komunikacji miejskiej zajmować miejsca siedzące (jednak pamiętać też o zasadach grzeczności i ustępowaniu miejsca osobom starszym) i trzymać się poręczy, a na rowerze jeździć w kaskach. Nauczyciel informuje, że w pociągach i w metrze jest zamontowany specjalny hamulec i przycisk, którym można zaalarmować maszynistę w razie niebezpieczeństwa.
4. Zabawa ruchowa *Karambol na drodze*. Dzieci stoją w rozsypanie i udają, że kierują samochodem. Nauczyciel mówi, w jakim kierunku jadą samochody, wydając komendy: prawo, lewo, do przodu, do tyłu. Dzieci wykonują po cztery kroki zgodnie z instrukcjami nauczyciela i dalej drepczą w miejscu. Jeśli ktoś się pomyli, na drodze tworzy się karambol.

¹ Materiał zebrany z różnych źródeł internetowych.

² Materiał zebrany z różnych źródeł internetowych.

5. Bezpieczne podróżowanie drogą powietrzną. W samolotach na początku lotu zwykle podawana jest instrukcja zasad zachowania w przypadku niebezpieczeństwa. Stewardessa pokazuje w jaki sposób założyć maskę tlenową, kamizelkę ratunkową oraz gdzie dokładnie znajdują się wyjścia ewakuacyjne.
6. Zabawa manualna: składanie papierowych samolotów według własnego pomysłu. Nauczyciel rozkłada na dywanie szarfy – zadaniem dzieci jest puszczenie papierowych samolotów w taki sposób, aby znalazł się w polu wyznaczonym przez szarfę.

Temat: Górska wycieczka

Cele

3, 4 i 5-latek:

- opisuje górski krajobraz
- wyjaśnia wybrane zasady bezpiecznego przebywania w górach

5-latek:

- wymienia wybrane rośliny i zwierzęta górskie
- opisuje wyposażenie plecaka turysty, wybierającego się w góry

Pomoce: zdjęcia przedstawiające górskie i zakopiańskie krajobrazy z zasobów Internetu, szarfy, koperty, kredki, papier kolorowy, klej, nożyczki, tablica demonstracyjna *Mapa Polski*.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel zaprasza dzieci na wycieczkę w góry. Oglądanie ilustracji i zdjęć przedstawiających górskie, letnie krajobrazy. Odszukanie na *Mapie Polski* górskich łańcuchów – przyjrzenie się, w jaki sposób są zaznaczone.
2. Słuchanie swobodnych wypowiedzi dzieci na temat gór.
3. Wykorzystując zasoby Internetu nauczyciel prezentuje elementy związane z kulturą zakopiańską: architekturę, stroje ludowe, wytwory artystyczne, charakterystyczne potrawy oraz najbardziej znane miejsca przyrodnicze. Odszukanie na *Mapie Polski* miasta Zakopane.
4. Zabawa ruchowa *Przeprawa przez górski potok*. Na podłodze nauczyciel rozkłada szarfy, które są kamieniami w rwącym potoku. Należy przejść przez strumień przeskakując po kamieniach w taki sposób, aby nie wpaść do wody.
5. Nauczyciel proponuje dzieciom wycieczkę w góry – omówienie zasad zachowania się turystów w górach, a także niebezpieczeństw, na jakie może być narażeni. Omówienie roli schronisk górskich. Obejrzenie zdjęć zwierząt i roślin górskich. Omówienie w jaki sposób turysta powinien się przygotować na górską wycieczkę i co powinien ze sobą zabrać.
6. Praca plastyczna: *Pakujemy plecak na wycieczkę w góry*. Nauczyciel rozdaje papierowe koperty, które będą pełnić rolę plecaka. Ozdabianie plecaków - np. kredkami oraz przyklejając kieszonki i klapki z papieru kolorowego. Na oddzielnych kartkach rysowanie przedmiotów, które zdaniem dzieci turysta powinien zabrać ze sobą na wycieczkę w góry – wycinanie przedmiotów nożyczkami po śladzie i chowanie do plecaka.
7. Omówienie efektów pracy plastycznej – prezentacja zawartości plecaków, uzasadnianie dlaczego konkretne przedmioty turysta powinien mieć ze sobą w górach.

Temat: Sposoby podróżowania

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wymienia różne sposoby przemieszczania się ludzi
- opisuje różne rodzaje pojazdów lądowych, wodnych i powietrznych
- konstruuje z dostępnych materiałów pojazdy, statki i samoloty

Pomoce: tablica interaktywna z dostępem do Internetu, plansze demonstracyjne *Wczoraj i dziś* (cz. 1 i 2), papier i nożyczki, rolki po papierze lub ręcznikach, stare gazety, pianka samoprzylepna lub papier kolorowy, miska, kora, nakrętki, styropian lub wytłoczki po jajkach, duże pudełka (tektura lub krzesła), kartki A3, 5-latki **dotatkowo:** karty pracy *Samochody*, *Statki*, *Samoloty* z zeszytu nr 4, karta pracy *Jedziemy na wycieczkę* z zeszytu nr 3.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

Omówienie różnych sposobów podróżowania.

Etap 1:

1. Podróżowanie drogą lądową. Omówienie różnych rodzajów pojazdów, którymi można się przemieszczać drogą lądową. W oparciu o ilustracje na planszach demonstracyjnych omówienie, w jaki sposób na przestrzeni wieków zmieniał się rower i samochód. Na przykładzie mapy miasta lub miejscowości obejrzenie siatki ulic i autostrad, po których przemieszczają się pojazdy. Odszukanie sposobu oznakowania torów kolejowych na planie miasta.
2. Wykonanie samochodów z pudełek po zapalkach lub z rolek po papierze (można również wykorzystać drewniane klocki). Przyklejenie kół z pianki samoprzylepnej lub papieru kolorowego.
3. Ułożenie ze zrolowanych gazet torów kolejowych – elementy pracy zespołowej. Skonstruowanie na torach pociągu z pudełek, tektury lub innych materiałów dostępnych w sali (np. krzesel). Przypomnienie wiersza *Lokomotywa* J. Tuwima.

Etap 2:

4. Podróżowanie drogami wodnymi. Korzystając z zasobów Internetu, oglądanie różnych rodzajów statków. Omówienie zróżnicowanych funkcji statków, np. statki towarowe, wycieczkowe, tramwaje wodne, kutry rybackie, żaglówki.
5. Konstruowanie ze styropianu statków i żaglówek. Wykorzystanie kory, nakrętek po napojach lub wytłoczek po jajkach. Puszczanie statków w misce wody.

Etap 3:

6. Podróżowanie drogami powietrznymi. Zaprezentowanie różnych rodzajów samolotów. Zastanowienie się do jakich celów mogą służyć samoloty, np. mogą być wykorzystywane w ratownictwie, do transportu, w turystyce.
7. Składanie samolotów z papieru - podkreślenie elementów współpracy dzieci i dzielenia się wiedzą podczas aktywności konstrukcyjnej.

5-latki:

8. Punkt 2 - karta pracy *Samochody* z zeszytu nr 4. Polecenie: „Na kartce A3 narysuj siatkę autostrad oraz ich otoczenie – przyklej sylwetki pojazdów”.
9. Punkt 4 - wypełnienie karty pracy *Statki* z zeszytu nr 4. Polecenie: „Na kartce A3 narysuj port i nadmorski krajobraz – przyklej sylwetki statków”.
10. Punkt 6 - wypełnienie karty pracy *Samoloty* z zeszytu nr 4.
11. Wypełnienie karty pracy *Jedziemy na wycieczkę* z zeszytu nr 3. Dorysowywanie elementów i kolorowanie ilustracji według wskazówek nauczyciela.

Uwagi:

- Zabawy mogą być realizowane w ciągu kolejnych dni.

Tydzień 40 – Wakacje

TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ - 40

Temat tygodnia: Wakacje

Cele ogólne:

- wypowiedzi na temat wakacyjnych planów
- poznanie miejsc, gdzie można spędzić wakacje
- poznanie specyfiki nauki w szkole
- przypomnienie cech charakterystycznych krajobrazów i miast Polski
- omówienie zasad bezpieczeństwa podczas wakacji

Pomoce: przedmioty lub ilustracje: wiaderko do piasku, łopatka do pisaku, kapelusz słoneczny, strój kąpielowy, klapki, torba plażowa, ciupaga, buty górskie, plecak, czapka z daszkiem, mapa, krzesła, kierownica z papieru, herb Warszawy, ilustracje z zabytkami Warszawy, Wrocławia, Gdańska, Krakowa, książka o Jasiu i Małgosi, czapka krasnoludka, ilustracje wrocławskich mostów, dwie skakanki, kartony i tektura do budowy smoka lub kartki, farby, obrazki przedstawiające wygląd roślin latem, obrazki charakterystyczne dla danego środowiska - las, morze/jezioro, łąka, wieś, miasto, obrazki przyrodnicze.

Aplikacja interaktywna: *Mapa Świata, Spacer po Polsce.*

dzień 1	dzień 2	dzień 3	dzień 4	dzień 5
1. Zabawa powitalna, integracyjna lub poranne ćwiczenia gimnastyczne. 2. Wypełnianie kalendarza pogody. 3. Kształtowanie słuchu fonematycznego. 4. Ćwiczenia w kształtowaniu orientacji w przestrzeni. 5. Zajęcia dydaktyczne. 6. Piosenka: <i>Niech żyją wakacje, Jedzie pociąg z daleka.</i> 7. Zajęcia dydaktyczne.				
Gdzie na wakacje	Wkrótce szkoła	Wycieczka autokarowa po Polsce	Bezpieczne wakacje	List do młodszych kolegów
Gdzie na wakacje				
Wakacyjne podróże	Przyroda latem	Przyroda latem	Przygotowanie sali do wakacji, porządkowanie swoich szuflad i szatni	Uroczyste zakończenie roku szkolnego

Temat: Gdzie na wakacje?

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wypowiada się na temat wakacyjnych planów
- klasyfikuje przedmioty ze względu na ich przydatność w górach, nad morzem itp.

5-latek:

- kalkuje ilustrację dzieci

Pomoce: przedmioty lub ilustracje: wiaderko do piasku, łopatka do pisaku, kapelusz słoneczny, strój kąpielowy, klapki, torba plażowa, ciupaga, buty górskie, plecak, czapka z daszkiem, mapa; plansza demonstracyjna *Mapa Polski*, plansze demonstracyjne: *Nad morzem*, *W górach*, nagrane dźwięki niskie średnie, wysokie, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Wakacyjne kalkowanie* z zeszytu nr 1, kartka A4, kredki, pastele lub inne przybory do rysowania.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Rozmowa na temat wakacyjnych planów.
2. Odczytanie wiersza J. Gajdy *Wakacje*. Rozmowa na temat propozycji spędzenia wakacji zawartych w wierszu.
3. Oglądanie planszy demonstracyjnej *Mapa Polski* – zwrócenie uwagi na polskie góry i morze.
4. Oglądanie przyniesionych przedmiotów lub ich ilustracji i omówienie ich pod względem miejsca, gdzie będą potrzebne. Każdy z przedmiotów należy dopasować do odpowiedniej planszy demonstracyjnej *Nad morzem*, *W górach*.
5. Wypowiedzi dzieci na temat pozytywnych i negatywnych stron pobytu w górach i nad morzem.
6. Zabawa ruchowa – reakcja na wysokość dźwięków. Dzieci spacerują po sali, gdy słyszą dźwięki średnie. Gdy są dźwięki wysokie – naśladują naśladując wspinanie się po górach, gdy są dźwięki niskie – kładą się na podłogę i naśladują pływanie w morzu.
7. Rozmowa na temat doświadczeń dzieci związanych z pobytom u rodziny podczas wakacji (babci, cioci itp.).

5-latki:

8. Wykonanie ćwiczenia w karcie pracy. Dzieci przykładają białą kartkę A4 do karty pracy i kalkują postać dziewczynki i chłopca.
9. Przygotowanie pracy plastycznej *Wakacje*. Dzieci dorysowują tło, wskazujące na miejsce spędzenia wakacji (morze, góry, wieś, miasto) oraz projektują ubrania dzieci.

*Wakacje*¹

Jolanta Gajda

Hej! Koniec już nauki!
I co wy dzieci na to?
Żegnamy się ze szkołą,
bo wreszcie przyszło lato!

Słońce nam obiecuje
wakacyjną przygodę.
Gdzie pojedziesz w tym roku?
W góry czy nad wodę?

Górskie szczyty zdobywać,
to wyczyn nie lada,
lecz stękać, gdzieś na szlaku,
nikomu nie wypada!

¹ <http://zsowojka.witrynaszkolna.pl/strona=aktualnosc>, (18.08.2013 r.).

Dziki, morskie fale
to także jest wyzwanie,
lecz każde dziecko lubi
pływanie i chlapanie.

A może gdzieś na łące
spędzimy miłe chwile?
W wysokiej leżąc trawie

I licząc motyle...
O - jeszcze zapomniałem
o jednej możliwości.
Wszak u babci na wsi
też można by zagościć.

Eh, żeby tak znaleźć miejsce,
gdzie wszystkie są atrakcje:
wieś, morze, góry, łąka...
TO byłyby WAKACJE!

Temat: Wakacyjne podróże

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wymienia zwierzęta żyjące na wybranych kontynentach
- wypowiada się na temat cech charakterystycznych dla poszczególnych kontynentów

Pomoce: tablica interaktywna z dostępem do Internetu, plansza demonstracyjna *Mapa Świata*, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Wakacyjna Krzyżówka* z zeszytu nr 1.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Zabawa *Jedzie pociąg z daleka*. W pewnym momencie dzieci się zatrzymują, a nauczyciel informuje, że zatrzymali się w Ameryce Północnej. Oglądanie na tablicy demonstracyjnej kontynentu i zwrócenie uwagi na bizona.
2. Nauczyciel proponuje, żeby wybrać się na polowanie na bizona. Dzieci powtarzają za nauczycielem słowa każdego wersu i gesty na zasadzie echa.

Bizony

My idziemy na bizona,
my się bizonów nie boimy,
bo mamy dzidę.

- O, o, a co to?

Wielka łąka.

Nie możemy przejść nad,
nie możemy przejść pod,
nie możemy jej ominąć,
więc ją wykosimy.

(maszerujemy w miejscu)

(kiwamy głową i ręką w geście przeczącym)

(wyciągamy z boku dzidę)

(wskazujemy palcem przed siebie)

(pokazujemy rękami łąkę)

(obiema rękami pokazujemy droga przechodzenia nad czymś)

(obiema rękami pokazujemy droga przechodzenia pod czymś)

(obiema rękami pokazujemy droga omijania czegoś)

(gest koszenia kosą)

3. W kolejnych powtórzeniach zabawy zmienienia się łąkę na: las, rzekę, górę, bizona, a słowo wykosimy odpowiednio na: wyrąbiemy, przepłyniemy, obejdziemy, a na słowo bizona należy się odwrócić w odwrotnym kierunku i z krzykiem uciekać.
4. Zabawa *Jedzie pociąg z daleka*. Po zatrzymaniu się nauczyciel informuje, że pociąg dojechał do Australii. Oglądanie zwierząt przedstawionych na kontynencie. Zwrócenie uwagi na rodzinę torbaczy - wyjaśnienie, że zwierzęta te swoje dzieci trzymają w torbie na brzuchu.

5. Zabawa ruchowa – *Kangury*. Dzieci dobierają się w pary, stają jeden za drugim, trzymają się za ręce. Zabawa jest wersją zabawy *Berek*, tylko że goniącym i uciekającymi są dzieci połączone w pary.
6. Zabawa *Jedzie pociąg z daleka*. Nauczyciel informuje, że pociąg dojechał do Afryki. Oglądanie zwierząt na tym kontynencie.
7. Zabawa *Mały Murzynek*.

Mały Murzynek

W pewnej małej wiosce w Afryce mieszkał mały Murzynek, który bardzo chciał spotkać lwa.

(dzieci siedzą na piętach i słuchają)

Pewnego dnia rano mama wyszła w pole. Murzynek obudził się... rozejrzał po chacie,

(dzieci unoszą głowy, rozglądają się)

ziewnął, przeciągnął... i pomyślał,

(ziewając, przeciągając i przykładając palec do głowy – „myśląc”)

że jest doskonały dzień na spotkanie z lwem. Wybiegł przed chatkę ...

(szybko stukając palcami o podłogę)

i poszedł ścieżką.

(wolno i miarowo uderzając w kolana, raz w lewe, raz w prawe)

Niedaleko płynął strumyk, Murzynek rozpędził się... i hop! Przeskoczył go.

(szybko klepiąc w kolana, a następnie razem z wysoka uderzając dłońmi w podłogę)

Idzie przez wysoką trawę...

(pocierają dłoń o dłoń)

Wesoło sobie podskakuje ...

(klepiąc w kolana w rytmie podskoków)

Doszedł do mostka... Idzie przez mostek...

(pięścią uderzając w pierś (dudnienie))

I znów przez wysoką trawę... tak wysoką, że nic wokół nie widać.

(pocierają dłoń o dłoń)

Wszedł więc na wysokie drzewo,

(ruchy imitujące wspinanie się na drzewo)

rozejrzał się dookoła i zsunął na ziemię.

(ruchy przypominające złączenie z drzewa (jak z drabiny))

Niedaleko zobaczył jakąś pieczarę, wszedł pomału do środka; wewnątrz było zupełnie ciemno.

(dzieci zakrywają dłońmi oczy)

Aż tu nagle... z kąta słychać... mrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrr...

(dzieci „groźnie mruczą”)

Murzynek się przestraszył! Szybko wybiegł z pieczary i pobiegł przez trawę...

(szybkie pocieranie dłońmi)

Wszystkie czynności wraz z opowiadaniem przebiegają teraz bardzo szybko, w odwrotnej kolejności – jest więc szybkie wchodzenie i schodzenie z drzewa, bieg przez mostek, trawę, ścieżkę, skok przez strumyk itd..

Ledwie żywy ze strachu przybiegł do domku,

(dzieci się „trzęsą ze strachu”)

wskoczył na posłanie z liści palmy i, trzęsąc się ze strachu, postanowił nigdy więcej nie chodzić bez mamy na dalekie wycieczki.

(dzieci uspokojone „zasypiają”)

8. Zabawa *Jedzie pociąg z daleka*. Przyjazd do przedszkola.

5-latki:

9. W przedszkolu czeka jeszcze jedno zadanie. Wykonanie zadania w karcie pracy – *Wakacyjna krzyżówka*.

Uwagi:

- Krzyżówka jest zadaniem dodatkowym, dla dzieci potrafiących pisać niektóre litery.

Temat: Wkrótce szkoła

Cele

5-latek:

- jest zmotywowany do rozpoczęcia nauki w klasie pierwszej
- wypowiada się na temat specyfiki zajęć w szkole
- integruje się z uczniami szkoły

Przebieg zajęć

Zajęcia są skierowane głównie dla dzieci 5-letnich.

1. Rozmowa na temat uczuć towarzyszących dzieciom przed rozpoczęciem nauki w szkole.
2. Odczytanie wiersza W. Faber *Księga*. Rozmowa na temat tego, czym są obowiązki szkolne.
3. Szukanie zalet bycia w przedszkolu oraz plusów nauki w szkole. Wyszukiwanie ujemnych stron pozostania w przedszkolu i pójścia do szkoły.
4. Próba odpowiedzi na pytanie: *Po co się chodzi do szkoły?*
5. Wycieczka do szkoły. Podczas wycieczki dzieci poznają szkołę, nauczycieli i uczniów. Jeśli jest taka możliwość, można przeprowadzić kilka zabaw integrujących uczniów i przedszkolaków.

Uwagi:

- Należy wcześniej umówić się z nauczycielem ze szkoły na taką wizytę. Najlepiej jest wybrać klasę I, ponieważ pierwszoklasiści mogą opowiedzieć przedszkolakom o tym, czego można się nauczyć w klasie I. Może to być również nauczyciel klasy III, który w kolejnym roku przejmie klasę I.

*Księga*¹

Wincenty Faber

Po raz pierwszy idziemy do szkoły,
pożegnaliśmy zabawki przedszkola.
Czy jest wśród nas może ktoś taki
co w przedszkolu pozostać by wolał?
A w szkole na nas czeka
rzecz nowa: OBOWIĄZEK
i coraz mniej zabawek,
i coraz więcej książek.
I choć może trudniejsze
będą następne lata -
otworzy się przed nami
ciekawa księga świata.

A gdy już w przyszłym roku
nie będzie tutaj nas
wspomnimy to przedszkole
a wy pamiętajcie nas.

Temat: Przyroda latem

Cele

3, 4 i 5-latek:

- wie, jak wyglądają rośliny latem
- wymienia możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu latem
- rysuje i pokazuje ulubioną aktywność
- dopasowuje obrazek do odpowiedniego środowiska

¹ <http://zsowojska.witrynaszkolna.pl/strona=aktualnosc>, (18.08.2013 r.).

Pomoce: plansza demonstracyjna *Lato w sadzie*, obrazki przedstawiające wygląd roślin latem, obrazki charakterystyczne dla danego środowiska - las, morze/jezioro, łąka, wieś, miasto.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Oglądanie planszy demonstracyjnej *Lato w sadzie* oraz innych ilustracji, dotyczących roślin latem. Rozmowa na temat wyglądu roślin w czasie lata i ich charakterystycznych elementów. Porównywanie z cechami roślinności porą zimową i jesienną.
2. Wypowiedzi dzieci na temat tego, co lubią jeść w lecie - jakie owoce i warzywa. Nauczyciel przypomina dzieciom, że w czasie lata rośnie najwięcej owoców i warzyw, dlatego w wakacje możemy je jeść do woli, jednak jesienią owoców i warzyw ubywa, zimą są sprowadzane z innych, cieplejszych krajów, a wiosną znów zaczynają rosnąć.
3. Rozmowa na temat możliwości, jakie daje lato. Dzieci opowiadają, co można robić latem, np.:
 - kąpać się w morzu;
 - jeść lody;
 - kąpać się w rzece;
 - opalać się;
 - chodzić ubranym w lekkie ubrania;
 - jeździć na rowerze;
 - pływać łódką po jeziorze.
 - oglądać książeczki na hamaku.Nauczyciel rozdaje dzieciom kartki, a ich zadaniem jest narysowanie w tajemnicy przed innymi dziećmi, ulubionej czynności, jaką najchętniej wykonują latem.
4. Zabawa pantomimiczna *Co lubię robić na wakacjach?* - dzieci prezentują ruchem i mimiką czynności, które narysowały. Reszta grupy zgaduje.
5. Oglądanie prac dzieci, klasyfikowanie na grupy, np. jedzenie, aktywności, leniuchowanie. Przeliczanie ilości prac podzielonych na różne grupy.
6. Rozmowa na temat tego, w jakim miejscu dzieci najbardziej lubią spędzać wakacje - w mieście, na wsi, nad morzem, w okolicach lasu, nad jeziorem itd.
7. Zabawa *Z jakim miejscem kojarzy Ci się obrazek?* Dzieci losują obrazek i określają z jakim środowiskiem kojarzy się obrazek.
Przykładowe obrazki:
 - łąka - kwiatki, motyl, pszczoła, konik polny;
 - morze/jezioro - piasek, parasol plażowy, muszla, statek;
 - wieś - grabie, kosa, wóz z koniem, traktor, pszenica;
 - las - sarna, szyszka, jagody, konwalie, sowa;
 - miasto - samochód, sygnalizacja świetlna, znak drogowy, blok mieszkalny.

Temat: Wakacje z matematyką

Cele

3, 4 i 5-latek:

- rozumie, że rok szkolny się kończy
- poszukuje różnych metod praktykowania matematyki w czasie wakacji
- segreguje ze względu na przeznaczenie przedmiotów
- porządkuje salę

Pomoce: wszystkie dostępne plansze demonstracyjne, dodatkowo - inne obrazki przyrodnicze, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Musze i muszelki* z zeszytu nr 2.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Rozmowy na temat zbliżających się wakacji i tego, że kończą się zajęcia w szkole/przedszkolu. W związku z tym dzieci wraz z nauczycielem poszukują pomysłów, jak w wakacje mogą ćwiczyć umiejętności matematyczne.
2. Oglądanie dostępnych plansz demonstracyjnych oraz innych wakacyjnych obrazków. Poszukiwanie elementów przyrodniczych, które można wykorzystać do praktykowania matematyki, np. liczenie biedronek, określanie, który dom jest wyższy, a który niższy, klasyfikowanie plażowych parasoli ze względu na ich kolor, poszukiwanie figur geometrycznych w budowie samochodów.
3. Porządkowanie zabawek w sali poprzez ich przeliczanie i klasyfikowanie z podziałem na odpowiednie miejsca (półki).
4. Segregowanie posiadanych przez dzieci materiałów - klasyfikowanie ich na trzy grupy:
 - nie nadające się do użytku;
 - nadające się do użytku w przyszłym roku - zostają w sali;
 - w bardzo dobrym stanie - zabieram do domu.
5. Zabawy matematyczne z wykorzystaniem wszystkich materiałów matematycznych, jakie znajdują się w sali - klasyfikowanie, przeliczanie, porównywanie itd.

5-latki:

- Karta pracy *Muszle i muszelki* - łączenie i przeliczanie muszelek.

Temat: Wycieczka autokarowa po Polsce

Cele

3, 4 i 5-latek:

- charakteryzuje pejzaż pól i łąk oraz leśny
- układa kilkuelementowe układanki
- konstruuje most z dostępnych materiałów

5-latek:

- nazywa stolicę Polski i opisuje herb Warszawy

Pomoce: krzesła, kierownica z papieru, herb Warszawy, ilustracje z zabytkami Warszawy, Wrocławia, Gdańska, Krakowa, książka o Jasiu i Małgosi, czapka krasnoludka, ilustracje wrocławskich mostów, dwie skakanki, **5-latki dodatkowo:** karta pracy *Zamki na piasku* z zeszytu nr 3, kartony i tektura do budowy smoka lub kartki, farby i pędzle.

Przebieg zajęć

Zajęcia mają na celu przypomnienie wiadomości na temat poznanych wcześniej zabytków i legend.

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel zaprasza grupę na autokarową wycieczkę po Polsce. Proponuje wspólne odwiedzenie kilku miast.
2. Ustawienie krzeseł w dwóch rzędach, w układzie jedno za drugim (na wzór układu foteli w autokarze). Na początku pozostawione miejsce dla kierowcy-nauczyciela (kierownica wycięta z papieru).
3. Nauczyciel informuje uczestników wycieczki, że autokar przejeżdża poprzez pola i łąki – dzieci po kolei wymieniają po jednym elemencie krajobrazu pól i łąk, który „na niby” widzą przez autokarowe okno.
4. Nauczyciel oznajmia, że autokar wjeżdża do dużego miasta. Pokazuje herb Warszawy i prosi, aby dzieci zgadły nazwę miasta. Zaprasza na wycieczkę po stolicy.
5. W różnych zakamarkach sali poukrywano elementy układanek, przedstawiających zabytki Warszawy – odszukanie wszystkich elementów i ułożenie układanek.
6. Nauczyciel informuje uczestników wycieczki, że jadą autokarem przez las – dzieci po kolei wymieniają po jednym elemencie krajobrazu leśnego.
7. Wycieczka dojechała do kolejnego miasta – nauczyciel wyciąga kosz, w którym są: herb Wrocławia, książka o Jasiu i Małgosi (Kamieniczki Jaś i Małgosia), czapka krasnoludka (wrocławskie krasnale) i ilustracje wrocławskich mostów. Zadanie do wykonania: na środku sali nauczyciel równolegle do siebie rozkłada dwie skakanki (rzekę) – zadaniem dzieci jest zbudowanie mostu z materiałów dostępnych w sali (zadanie może być wykonywane w małych grupach).

5-latki:

8. Kontynuacja zabawy: autokar dojeżdża nad morze. Dzieci wymieniają charakterystyczne elementy nadmorskiego krajobrazu.
9. Wycieczka dojeżdża do Gdańska. Rozpoznawanie rekwizytów i zabytków gdańskich. Rozwiązanie zadania z karty pracy *Zamki na piasku* z zeszytu nr 3.
10. Dalsza podróż autokarem – przyjazd wycieczki do Krakowa. Wyszukiwanie elementów związanych z Krakowem (np. rozpoznanie melodii tańca Krakowiaka, stroju krakowskiego).
11. Zadanie manualne: w mieście akurat odbywa się Parada Smoków – wybudowanie smoka z kartonów i tektury lub namalowanie smoków farbami.
Powrót autokarem do przedszkola.
12. Zaśpiewanie wakacyjnej piosenki.

Uwagi:

- Zabawy mogą być prowadzone przez kilka dni.

Temat: Bezpieczne wakacje

Cele

3, 4 i 5-latek:

- opisuje zasady bezpiecznego przebywania w wybranych środowiskach
- wymienia przykładowe zagrożenia płynące ze świata zwierząt, ludzi lub sytuacji

5-latek:

- projektuje uproszczony znak graficzny informujący o zagrożeniu

Pomoce: tablice demonstracyjne *W mieście, Łąka, Las, Na wsi, Nad morzem*, ilustracje przedstawiające górski letni krajobraz, kartki, kredki, **5-latki dodatkowo:** karty pracy *Na plaży* i *Pakujemy walizkę* z zeszytu nr 3.

Przebieg zajęć:

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel rozmawia z dziećmi o bezpieczeństwie podczas wakacji, zadaje pytanie, na jakie niebezpieczeństwa mogą być narażone dzieci? Słuchanie swobodnych wypowiedzi dzieci.
2. Aby uporządkować rozmowę na temat bezpiecznych zabaw wakacyjnych, nauczyciel kolejno pokazuje plansze demonstracyjne i zadaje pytanie, jakie niebezpieczeństwa mogą być związane z danym środowiskiem. Prezentowane plansze: *W mieście, Łąka, Las, Na wsi, Nad morzem, Góry* (plansza demonstracyjna zastąpiona ilustracją letnią), *Plac zabaw*.
3. Zwrócenie szczególnej uwagi na zasady bezpiecznych zabaw w wodzie, ochrony podczas upału, podczas uprawiania sportów (np. zakładanie kasku rowerowego), podczas styczności z dzikimi zwierzętami, na ochronę przed owadami (np. kleszczami).
4. Praca plastyczna na temat bezpiecznego przebywania nad wodą.

5-latki:

5. Przygotowanie oznakowania graficznego w formie piktogramu informującego
6. o wybranym niebezpieczeństwie (np. dotyczącego huśtawki na placu zabaw, zakazu zabaw przy ruchliwej ulicy, dzikich zwierzętach w lesie). Omówienie narysowanych znaków graficznych.
7. Wypełnienie karty pracy *Na plaży* z zeszytu nr 3. Na ilustracji znajdują się przedmioty zaczynające się na głoskę „l”: lody, latawiec, leżak, lornetka. Przedmioty na głoskę „m”: materac, mewa, muszelka, meduza. Przedmioty – głoska „k”: klapki, koc, krem, kuter, koło ratunkowe, kostium, krab, konewka. Dziecko koloruje ilustrację i dorysowuje elementy według instrukcji nauczyciela.
8. Wypełnienie karty pracy *Pakujemy walizkę* z zeszytu nr 3.

Temat: List do młodszych kolegów

Cele

3, 4 i 5-latek:

- relacjonuje minione wydarzenia w przedszkolu
- podejmuje inicjatywę w tworzeniu wspólnego listu

5-latek:

- rysuje wybrane wydarzenie przedszkolne z minionego roku
- podpisuje się pod listem, rysując swoją podobiznę

Pomoce: duży arkusz papieru, kolorowa wstążka, paski białego papieru, zdjęcia, ilustracje i prace plastyczne z minionego roku, klej, nożyczki, **5-latki dodatkowo:** kartki A3 lub A4, karta pracy *Wakacyjne puzzle* z zeszytu nr 4.

Przebieg zajęć

3, 4 i 5-latki:

1. Nauczyciel próbuje podsumować rok wspólnej pracy i zabawy. Na podstawie zdjęć z różnych uroczystości przedszkolnych, grupa wspólnie omawia i wspomina minione wydarzenia (sytuacje zabawne, wycieczki, miłe sytuacje).
2. Nauczyciel podkreśla, że od września kolejna grupa dzieci będzie wspólnie pracowała nad podobnymi zadaniami i proponuje, aby napisać dla niej list.
3. Na dużym arkuszu papieru (może to być np. arkusz papieru pakowego) dzieci przyklejają wybrane zdjęcia z uroczystości lub zdjęcia z zajęć. Na małych białych paskach papieru nauczyciel pomaga opisać wydarzenia. Dzieci przyklejają opisy pod wybraną ilustracją, ozdabiają list.
4. Zwinięcie listu w rulon, przewiązanie ozdobną wstążką, dołączenie wizytówki informującej do kogo adresowany jest list w rulonie.

5-latki:

5. Starsze dzieci zamiast wspólnej pracy (punkt 3) mogą wykleić wybrane zdjęcia i ilustracje na kartce A4 lub A3. Zebrane i spięte strony stworzą książkę, która zostanie dołączona do listu przewodniego.
6. Nauczyciel odczytuje propozycję listu przewodniego, dopisując sugerowane przez dzieci wtrącenia i elementy.
7. Dzieci podpisują się pod listem, rysując swoje podobizny.
8. Wykonanie zadania z karty pracy *Wakacyjne puzzle* z zeszytu nr 4.

Załączniki

Załącznik 1

Zestaw zabaw na powitanie

Witaj

Witaj Aniu, witaj Aniu,
jak się masz, jak się masz?
Wszyscy Cię witamy, wszyscy cię witamy,
Bądź wśród nas, bądź wśród nas.

Dobrze, że jesteś

Dobrze, że jesteś, dobrze, że jesteś (Małgosiu).
Co by to było, co by to było, gdyby Cię nie było?
Źle by to było, źle by to było, gdyby Cię nie było.

Witam Was

Witam was, witam was
na zabawę już czas.
Jestem ja, jesteś ty,
raz, dwa, trzy.
Dzieci klaszczą na przemian ręka prawa i lewa w parze, na słowa „ja” – wskazują na siebie, na słowa „ty” – wskazują na kolegę.

Ludzie do ludzi

Dzieci witają się wzajemnie różnymi częściami ciała. Mówią przy tym „Dzień dobry”.
Nauczyciel mówi kolejne hasła np. „noga do nogi”, „łokieć do łokcia” itp. Na koniec mówi „ludzie do ludzi”, wówczas wszyscy się ściskają.

Witam tych, którzy...

Nauczyciel wita dzieci, które: lubią lody, mają czarne włosy, są w spodniach itp. Zadaniem dzieci jest pomachać ręką do nauczyciela.

Zabawy z chustą animacyjną

Dzieci trzymają chustę dookoła. Nauczyciel mówi, że wita dzieci, które np. trzymają kolor zielony. Zadaniem tych dzieci jest przebiec pod chustą i znaleźć miejsce po drugiej stronie.

Iskierka przyjaźni

Dzieci stoją w kręgu trzymając się za ręce. Prowadzący mówi: „Iskierkę przyjaźni puszczam w krąg, niech radosna powróci do mych rąk” i lekko ścisną dłoń stojącego po dowolnej stronie dziecka. Dziecko przekazuje iskierkę dalej.

Imię i gest

Dziecko wita się z grupą mówiąc: „Mam na imię Ania. Dzień dobry” i pokazuje do tego wybrany ruch lub gest. Cała grupa odpowiada mu „Dzień dobry Aniu” i również pokazuje dany gest.

Idzie wąż

Dzieci śpiewają lub recytują słowa: „Idzie wąż, idzie wąż, rośnie wciąż, rośnie wciąż, (imię dziecka) węża się nie boi i dlatego za nim stoi. Długi ten wąż, długi ten wąż, Ssss!” Jedno dziecko chodzi po sali, pozostałe dzieci siedzą w kręgu. Po zaśpiewaniu piosenki do tego dziecka dołącza wywołane dziecko. Zabawa toczy się do momentu, w którym do węża zostaną przyłączone wszystkie dzieci.

Masaż na dobry humor

Nauczyciel mówi wiersz, a dzieci naśladują ruchy.

Żeby było nam wesoło – masujemy swoje czoło.
Raz i dwa, raz i dwa – każdy ładne czoło ma.

Potem oczy, pod oczami i pod nosem, pod wargami.
Język w górę raz i dwa – ładny język każdy ma.
Tu jest głowa, a tu uszy – trzeba swoje uszy ruszyć.
Raz i dwa, raz i dwa – dwoje uszu każdy ma.
Powiedz: mama, tata, lala, i zaśpiewaj: la-la-la-la.
Otwórz buzię, zamknij buzię, pokaż wszystkim oczy duże.
Pogłaszcz główkę ładną swoją i policzki, brodę, czoło.
Poszczyp lekko całą twarz i już dobry humor masz.

Śpiewanie imion

Dzieci siedzą w kręgu. Nauczyciel rozpoczyna zabawę śpiewając swoje imię i wygrywając rytm na instrumencie perkusyjnym. Wszyscy śpiewają głośno imię i wyklaskują lub wytupują usłyszany rytm. Instrument zostaje przekazany następnemu dziecku i zabawa rozpoczyna się na nowo.

Piłka w kole

Dzieci stojąc w kole rzucają do siebie piłkę wymieniając głośno imię własne oraz kolegi, do którego ją kieruje, np. Ania do Doroty... Dorota do Marysi...

Wiadomości

Dzieci rano przedstawiają w formie telewizyjnych „Wiadomości” sprawozdanie z tego, co robiły po południu i wieczorem lub co się stało ciekawego w świecie.

Murarz

Dzieci przebiegają z jednego końca sali na drugi, a wyznaczone dziecko łapie te osoby. Osoba złapana łączy się z łapiącym i zaczynają razem łapać uczestników tworząc coraz większy mur.

Malarz

Dzieci siedzą w kręgu, wewnątrz koła jest jedna osoba. Ta osoba to jest „malarz”. Między „malarzem” (M), a dziećmi (Dz) toczy się rozmowa:

M: Puk, puk.

Dz: Kto tam?

M: Malarz.

Dz: Czego potrzebujesz?

M: Farby.

Dz: Jakiego koloru? (i malarz wymyśla dowolny kolor)

M: Niebieskiego (na przykład).

Każde z dzieci wyszukuje u siebie (w ubraniu, butach, ozdobach do włosów) danego koloru. Dzieci tylko wyszukują kolor i eksponują go, nie mogą krzyczeć. „Malarz” wybiera ten odcień, który mu się podoba. Rolę „malarza” przejmuje wybrane dziecko.

Lustro

Zabawa w parach. Jedno dziecko pokazuje dany ruch, a drugie je naśladuje. Następnie jest zmiana.

Abrakadabra

Abrakadabra, hokus-pokus

Już się dobrze znamy, no to zaczynamy

Abrakadabra, czary-mary

Kręć się koło kręć

(chodzimy po zali, podczas zmiany muzyki dobieramy się w pary i tańczymy wolno wokoło)

Gość

Super (Ania) przyszła do nas

dała wszystkim znak

jeśli chcecie się zabawić

róbcie to, co ja.

Stonoga

Idzie, idzie stonoga, stonoga, stonoga
aż się trzęsie podłoga, bęc!
Pierwsza noga, druga noga itd., na końcu odwłokoło
Ostatnia osoba idzie na początek.
(Stonoga może – macha wszystkim, biegnie, wita wszystkich itp.)

Micitanka

Taka mała Micitanka mi się spodobała
takie wielkie pióro miała
ona taka mała
Taka mała, takie wielkie, takie wielkie, taka mała
Taka mała, takie wielkie, takie wielkie, taka mała.
(coraz szybciej powtarzany wierszyk)

Niedźwiadek

Jedna łapka	<i>pokazujemy jedną rączkę</i>
druga łapka	<i>pokazujemy drugą rączkę</i>
ja jestem niedźwiadek	<i>wskazujemy na siebie</i>
Jedna nóżka, druga nóżka	<i>pokazujemy jedną nogę, drugą nogę</i>
a to jest mój zadek	<i>kołyszemy pupą</i>
Lubię miodek	<i>masujemy brzuszek</i>
kocham miodek	<i>masujemy brzuszek</i>
wybieram go pszczołkom	<i>machamy rączkami, pokazując jak pszczołki latają</i>
Jedną łapką, drugą łapką,	<i>pokazujemy jedną i drugą rączkę</i>
czasem wciągamy rurką.	<i>rączki przykładamy do buzi na wzór rurki</i>

Żabka

Jam jest żabka, tyś jest żabka,	<i>pokazujemy na siebie i na kolegę,</i>
my nie mamy nic takiego,	<i>pokazujemy gest rękami, że nic nie mamy</i>
jedna łapka, druga łapka,	<i>pokazujemy jedną rękę, a potem drugą,</i>
skrzydełka żadnego.	<i>gest, że nic nie mamy)</i>
U-ła-kła-kła, u-ła-kła-kła,	<i>ręce od siebie, do siebie i uginanie kolan,</i>
my nie mamy nic takiego,	<i>gest, że nic nie mamy</i>
jedna łapka, druga łapka,	<i>pokazujemy jedną rękę, a potem drugą,</i>
krzydełka żadnego.	<i>gest, że nic nie mamy</i>

Dary dla kogucika

Opowiadanie nauczyciela o tradycji zbierania darów dla kogucika. Dzieci przygotowują dowolne, niewielkie przedmioty. Jedno dziecko z torbą chodzi między tymi osobami i wybiera 10, do których podchodzi. Osoby te wkładają swoje przedmioty do torby. Przedmioty te układa się na podłodze, obok siebie. Zadaniem dzieci jest zapamiętać, jakie są to przedmioty. Jedno dziecko wychodzi z sali. Przedmioty chowa się ponownie do torby, a zadaniem dziecka, które wyszło, jest wymienić jak najwięcej przedmiotów, które były na dywanie.

Stary Abraham

Uczestnicy maszerują po kole i śpiewają: „Stary Abraham miał siedmiu synów, siedmiu synów miał stary Abraham, a oni siedli i nic nie jedli, tylko śpiewali sobie tak.”
Przed początkiem kolejnej zwrotki osoba prowadząca woła: „Prawa ręka” - wszyscy odpowiadają: *Prawa ręka*. Piosenkę śpiewa się tak samo, ale należy poruszać prawą ręką nad głową. Następnie dokłada się inne części ciała: lewą ręką, prawą nogę, lewą nogę, prawe oko (mrugamy), lewe oko, głowę i język.

Zabawy ruchowe na zasadzie zabawy Ptaszki do gniazd

W całej sali rozłożone są szarfy, tyle ile jest dzieci. W trakcie grania muzyki dzieci biegają po całej sali, w przerwie w muzyce stają wewnątrz jednej szarfy. Za każdym razem ilość szarf się zmniejsza o jedną. Dziecko, które nie ma szarfy, odpada z gry. Zabawę można prowadzić zgodnie z wybranym tematem: ptaszki do gniazd, pszczołki do ula, pieski do budy, księżniczki do zamków, motylki do kwiatów itp.

Turek

Siedzi Turek po turecku i tak sobie myśli

„Żeby do mnie goście przyszli”

Puk, puk

„Kto tam”

Goście przyszli

„Jacy?”

Sami przedszkolacy

Turek wstaje drzwi otwiera i najgrzeczniejsze dziecko wybiera

Zabawa ćwicząca pamięć

Dziecko pierwsze mówi nazwę przedmiotu, który chce kupić, kolejne dziecko przypomina to, co chce kupić poprzednik (poprzednicy) i dodaje swój przedmiot.

W kolejnych dniach można określać, z jakiego asortymentu mogą korzystać dzieci (kwaciarni, sklepu muzycznego, piekarni itp.).

Studnia

Wpadłem do studni

Na ile metrów?

(dziecko podaje)

(wszyscy liczą do tej liczby)

Kto cię wydobędzie?

Ten kto najładniej usiądzie.

Labado

Tańczymy labado labado, labado,

Tańczymy labado, małego walczyka.

Tańczą go harcerze, harcerze, harcerze,

Tańczą go hercerze i małe zuchy też.

Poruszamy się po obwodzie koła, krokiem dostawnym trzymając się za ręce. Mówimy tekst:

Rączki były? *pokazujemy*

Były! *pokazujemy*

Włoski były? *pokazujemy*

Nie! *itd.*

Łabędzie

Po szerokim stawie, stawie

pływają łabędzie, pływają łabędzie.

Kto pary nie złapie

ten niezdara będzie. (bis)

Mamy, mamy

niezdarę takiego,

co nie umiał złapać

towarzysza swojego.

Pingwinek

Och jak przyjemnie,

I jak wesoło,

W pingwina bawić

Się, się, się.

Raz nóżka w lewo,

Raz nóżka w prawo,

Do przodu, do tyłu,

I raz, dwa, trzy.

Dzieci stoją w szeregu, łapią się w pasie i śpiewają ruszając:
na „się, się, się” – podskakują trzy razy do przodu,
„raz nóżka w lewo” – wystawiamy lewą nogę,
„raz nóżka w prawo” – wystawiamy prawą nogę,
„do przodu” – podskakujemy raz do przodu,
„do tyłu” – podskakujemy raz do tyłu,
„i raz, dwa, trzy” – podskakujemy trzy razy do przodu.

Powitanka – przerywanka

Dzieci chodzą po sali, a w przerwie w muzyce robią to, o co poprosimy (siadają, kładą się itp).

Raz dwa trzy Baby Jaga patrzy

Jedna osoba staje na końcu sali – gra rolę Baby Jagi. Pozostałe osoby stają w przeciwnym końcu pomieszczenia. Baby Jaga odwraca się do graczy, wtedy wszyscy uczestnicy zabawy zamierają – nie mogą się poruszać. Jeśli Baby Jaga odwraca się tyłem do dzieci, mogą one biec w jej kierunku. Potem znowu ze słowami „raz, dwa, trzy Baby Jaga patrzy” odwraca się i wszyscy muszą stanąć nieruchomo. Jeżeli ktoś się poruszy lub zaśmieje, musi wrócić do punktu startu. Baby Jaga może prowokować graczy: rozśmieszać ich oraz zagadywać. Po chwili Baba Jaga znowu się odwraca. Celem jest dotarcie do Baby Jagi, gdy ona nie patrzy, i dotknięcie jej. Zwycięzca zajmuje miejsce Baby Jagi.

Gąski do domu

Spośród dzieci wybierana jest „mama gąska” i wilk”. Reszta dzieci to „gąski”. Na wyznaczonym miejscu ustawiają się „gąski”. Po przeciwległej stronie ustawia się „mama gąska”. „wilk” zajmuje miejsce z boku.

Mama Gąska prowadzi rozmowę z dziećmi:

- Gąski, gąski do domu!
- Boimy się!
- Czego?
- Wilka złego!
- Gdzie on jest?
- Za górami, za lasami.
- Co robi?
- Ostrzy nóż z widłami.
- Na kogo?
- Na nas.
- Gąski, gąski do domu!

Po tych słowach gąski biegną do mamy gąski, a wilk chwyta je. Można zabawę powtórzyć, aż wszystkie gąski są wyłapanie przez wilka, ale można wyznaczyć inne osoby do danych ról i rozpocząć zabawę od nowa.

Berek drewniany

Jedno dziecko goni, a pozostałe dzieci uciekają. Osoby, które uciekają, mają możliwość ratunku, kiedy dotkną czegoś, co jest drewniane. Złapane dzieci stają obok nauczyciela. Po pewnej chwili nauczyciel przerywa zabawę. Berek liczy, ile osób złapał. Nauczyciel wyznacza kolejną osobę – Berka i zabawa trwa od nowa. Na końcu można porównać zdobycze Berków i określić, który złapał najwięcej osób. Jeśli na sali nie ma przedmiotów drewnianych, to zmieniamy na metalowe, plastikowe itp.

Zabawy ruchowe tradycyjne w kole

Nie powinno się zapominać w przedszkolu o tradycyjnych zabawach typu: *Stary niedźwiedź, Chodzi lisek, Uciekaj myszko, Jawor, Ojciec Wirgiliusz, Balonik, Kółko graniaste*, itp.

Załącznik 2

Ćwiczenia Metodą Dennisona

Ruchy naprzemiennie:

- krzyżowanie wyprostowanych ramion przed klatką piersiową tak, aby na zmianę wyżej była ręka lewa potem prawa;
- dotykanie lewą dłonią prawego łokcia i odwrotnie;
- dotykanie lewą dłonią prawego ucha i odwrotnie;
- dotykanie lewą dłonią prawego kolana i odwrotnie;
- dotykanie lewą dłonią prawej stopy i odwrotnie;
- rowek;
- czworakowanie.

Sowa

Należy rękę położyć na mięśni kapturowym (na ramieniu z tyłu), prawą na lewym ramieniu lub lewą na prawym. Nosem należy nabrać powietrze i powoli, odwracając głowę w stronę przeciwną, wydychać powietrze pohukując jak sowa. Wdech należy robić, gdy głowa jest przy ręce, która trzyma ramię. Na jednym ramieniu należy wykonać około 6 powtórzeń.

Leniwe ósemki

Warto dzieciom narysować dużą leniwą ósemkę (∞), żeby mogły za nią wodzić wzrokiem. Kciuk należy trzymać na wysokości oka, w linii środkowej ciała, na odległość łokcia. Trzymając głowę nieruchomo, zakreśla się kciukiem poziome ósemki w powietrzu, wodząc za palcem wzrokiem. Ręka musi cały czas znajdować się w polu widzenia. Ćwiczenie powtarza się po 3 razy każdą ręką. Ósemki należy kreślić, rozpoczynając od lewej strony, w górę. Każde ćwiczenie rozpoczyna się ręką dominującą. Dobrym ćwiczeniem jest również rysowanie leniwej ósemki na kartce, kilkakrotnie po tym samym wzorze.

Słoń

Należy stanąć na lekko rozszerzonych i ugiętych nogach, jedna ręka jest wyciągnięta (to trąba), głowa jest przyłożona do ramienia wyciągniętej ręki, tak, aby zamknąć ucho i kreślić leżące ósemki, śledząc przy tym wzrokiem końce palców, które malują wzór „leniwej ósemki”. Powtarzamy ćwiczenie drugą ręką. Przy tym ćwiczeniu pracuje całe ciało wykonując głębokie skłony.

Rysowanie oburącz

Jest rysowanie dwoma rękami jednocześnie. Najlepiej rozpocząć od wzorów symetrycznych np. serce, choinka, koło itp.

Aktywna ręka

Należy stanąć w lekkim rozkroku, jedną rękę podnieść do góry, chwytając ją drugą ręką. Podniesiona ręka stawia opór ręce trzymającej na wydechu w czterech kierunkach: w stronę głowy, do przodu, do tyłu, od ucha. To samo powtórzyć należy drugą ręką.

Kapturek myśliwiec

Kciuki leżą z tyłu na obu uszach jednocześnie, palcem wskazującym kilkakrotnie odwijamy uszy od góry, do dołu, masując je delikatnie. Ćwiczenie doskonale poprawia słyszenie.

Energetyczne ziewanie

Końcami palców należy dotykać miejsca na zębach tuż przed miejscem, gdzie łączy się dolna szczęka z górną, masujemy te miejsca, mając lekko otwarte usta, wyobrażamy sobie przy tym, że ziewamy. Bardzo często taki ruch wywołuje naturalne ziewanie. Warto ćwiczenie wykonywać przy otwartym oknie.

Załącznik nr 3

Ćwiczenia kształtujące słuch fonematyczny

Do ćwiczeń kształtujących i rozwijających słuch fonematyczny należą:

- rozpoznawanie rzeczy po wydawanym odgłosie;
- nasłuchiwanie odgłosów z otoczenia (np. z ulicy) lub z płyty;
- rozpoznawanie kierunku dochodzenia dźwięku;
- reagowanie na zmiany dźwięku – cicho, głośno; wysoko, nisko itp.;
- rozpoznawanie głosów;
- reagowanie na dany sygnał;
- różnicowanie i naśladowanie głosów zwierząt;
- wystukiwanie rytmu na podstawie np. układu klocków;
- nasłuchiwanie schowanych przedmiotów wydających dźwięk;
- zapamiętywanie kolejności wydawanych dźwięków;
- wystukiwanie zapamiętywanych rytmów;
- ustawianie klocków zgodnie z wystukany rytmem;
- ćwiczenia w poprawnym wymawianiu głosek i powiązywaniu ich z literami;
- naśladowanie odgłosów z otoczenia;
- wyszukiwanie rymujących się wyrazów;
- analiza sylab, wyrazów w mowie głośnie i cichej;
- wyszukiwanie obrazków do wypowiedzianych słów;
- wspólne wypowiadanie wierszy (dzieci dopowiadają);
- sylabizowanie wyrazów i wystukiwanie tych sylab;
- wyszukiwanie głosek w nagłosie, wygłosie i śródgłosie;
- dokańczanie sylab i tworzenie wyrazów;
- wyszukiwanie wyrazów na tą samą głoskę (tylko w mowie lub obrazków);
- podawanie liczby wyrazów w zdaniu;
- liczenie głosek i sylab w wyrazach;
- modelowanie wyrazów za pomocą liter;
- zabawa - podawanie wyrazu na głoskę kończącą poprzedni wyraz;
- zabawa – *Kłaśnij, gdy...* – usłyszysz a itp.;
- mówienie sylabami;
- rozróżnianie wyrazów, które różnią się tylko jedną głoską. Różnica tej głoski powoduje zmianę znaczenia wyrazu: bułka-półka, domek-Tomek, góra-kura, bąk-pąk, dama-tama, biurko-piórko, bije-opije, koza-kosa, rak-lak, kasakasza, tacka-taczka, buty-budy;
- wyszukiwanie wyrazu ukrytego w innym;
- ćwiczenia pamięci, polegające na zapamiętaniu ciągu wyrazów;
- układanie wyrazów z sylab lub liter;
- układanie zdań z wyrazów;
- loteryjki sylabowe;
- domina fonematyczne;
- przekształcanie wyrazów poprzez przestawianie liter;
- zabawy muzyczno-ruchowe;
- opowiadanie treści wysłuchanego utworu lub odpowiedzi na pytania z nim związane;
- rozpoznawanie piosenki po melodii;
- mówienie tekstów z różnym natężeniem głosu;
- zabawy ortofoniczne;
- dopasowywanie napisów do ilustracji;
- porządkowanie historyjek obrazkowych;
- klasyfikowanie obrazków ze względu na jakąś cechę fonematyczną;
- głoskowanie wyrazów (najpierw jednosylabowych);
- czytanie metodą sylabową.

Załącznik nr 4

Wprowadzanie liter w edukacji przedszkolnej

Nasze scenariusze mają duży poziom ogólności, dlatego poniżej przedstawiamy zarys zasady wprowadzania liter, którą można zaadoptować do własnych potrzeb w grupie najstarszych przedszkolaków. Jest to metoda analityczno – syntetyczna proponowana już przez M. Falskiego. Wydaje się ona spełniać swoje zadania na tym etapie edukacji.

Tok wprowadzania litery
(według określonej kolejności)

1. Stworzenie sytuacji dydaktycznej

Może to być rozmowa na określony temat, nawiązanie do jakiejś sytuacji, ilustracja, zabawa, przedmiot.

2. Wyodrębnienie (i pokaz) wyrazu podstawowego (plansza demonstracyjna *Alfabet*)

W przypadku przedszkola może to być przedstawienie ilustracji przedmioturozpoznającego się daną głoską. Najlepiej jeśli wyraz podstawowy ma poznawaną literę na początku.

3. Analiza i synteza wzrokowa i słuchowa wyrazu podstawowego

Podział na sylaby, głoski, podział na samogłoski i spółgłoski; liczenie liter i sylab, samogłosek i spółgłosek. Tworzenie schematu i modelu wyrazu podstawowego. Do tego celu stworzyliśmy aplikację interaktywną.

4. Prezentacja nowej litery drukowanej i pisanej, małej i dużej

Omówienie wyglądu, porównanie z innymi literami. Do tego celu znakomicie nadaje się plansza demonstracyjna *Alfabet*.

5. Ćwiczenia w analizie słuchowej wyrazów, w których występuje poznana litera

Może to być podawanie wyrazów przez dzieci, wyszukiwanie przedmiotów w klasie lub inne zadanie zaplanowane przez nauczyciela. Trzeba zadbać, żeby poznana litera (głoska) była w nagłosie, śródgłosie i w wygłosie wyrazu. Ćwiczenia te mogą być też przed pokazem litery.

6. Czytanie wyrazów z poznaną literą

Ten etap można w przedszkolu pominąć, lub wykorzystać go jako element indywidualizacji pracy dla dzieci zdolnych. Mamy w Przedszkolu przyszłości zestaw 50 obrazków do globalnego czytania, który można dowolnie wykorzystać.

7. Nauka pisania poznanej litery

- (pokazanie wzoru, analiza wzoru, pokazanie jak daną literę się pisze, ćwiczenia przygotowujące do pisania, pisanie litery przez dzieci);
- demonstrowanie pisania litery przez nauczyciela;
- układanie litery z różnych materiałów (guziki, tasiemki, kasztany itp.);
- wodzenie po kształcie litery na przygotowanej karcie pracy (odczucie sensoryczne);
- „pisanie” litery w powietrzu, na ławce, na plecach kolegi itp.;
- pisanie litery na tacy z kaszą;
- pisanie powiększonej litery na folii.

Na etapie przedszkola takie zabawy z literką w zupełności wystarczą. Wszystkie wymienione etapy są płynne i przy różnych scenariuszach zajęć mogą przebiegać w odmienny sposób. Etapy przede wszystkim należy dostosować do możliwości i predyspozycji dzieci oraz do ich zainteresowań. Wszystko powinno przybierać formy zabawy.

Załącznik nr 5

Kształtowanie orientacji przestrzennej

Należy pamiętać o pewnych zasadach.

- Kształtowanie orientacji przestrzennej rozpoczynamy od kształtowania schematu własnego ciała poprzez: nazywanie części swojego ciała, rysowanie człowieka, zabawy pantomimiczne.
- Następnym krokiem jest różnicowanie i określanie kierunków w przestrzeni z własnego punktu widzenia poprzez ćwiczenia z wybranym przedmiotem np. misiem i ustawianie go w odpowiednim miejscu (górze – dół, przed sobą – z tyłu, za sobą, po prawej i po lewej stronie). Ważnym elementem na tym etapie jest oznaczenie dziecku lewego nadgarstka poprzez zakładanie frotki lub namalowanie jakiegoś znaku na rączce. Dobre efekty przynosi zabawa polegająca na chodzeniu pod dyktando (np. 2 kroki w lewo, 2 do przodu, 3 do tyłu, 5 kroków w prawo itp.), można ją zmodyfikować i przeprowadzać jako zabawę GPS.
- Trzecim etapem jest różnicowanie i określanie kierunków w przestrzeni z punktu widzenia drugiej osoby oraz względem innych przedmiotów. Jest to bardzo trudne dla dzieci, ale systematyczny trening poprzednich etapów umożliwi wykonywanie kolejnych ćwiczeń. Należy do nich zabawa z misiem, w której dziecko ustawia dowolnie misia, samo nie zmienia miejsca i ma za zadanie powiedzieć, co widzi miś. Ważne na tym etapie jest uzmysłowienie odbicia lustrzanego poprzez pokazanie tego zjawiska - zaznaczenie lewych dłoni, stojąc jedna osoba za drugą (najlepiej dziecko i nauczyciel) i pokazanie obrotu, po którym ręce oznaczone są po przeciwnych stronach. Dużą satysfakcję przynoszą dzieciom ćwiczenia z kładzeniem przedmiotu pod krzesło, za krzesło, na krzesło itp., ponieważ zazwyczaj nie stanowią już problemu.
- Ostatnim etapem są ćwiczenia kształtujące orientację na kartce papieru. Zabawy rozpoczynamy od kartki powieszanej pionowo np. na ścianie, przy tym ułożeniu określamy górę i dół kartki, prawą i lewą stronę. Dopiero następnym krokiem są ćwiczenia z kartką położoną na podłodze lub na stoliku. Ważnym elementem jest rysowanie szlaczków, zwłaszcza wzorów greckich i labiryntów, gdzie dziecko rysuje kreski w dół, górę i w prawą stronę.
- Należy pamiętać, że powinno się przejść wszystkie etapy po kolei i dobrze utrwalić poprzedni, zanim przejdzie się do następnego. Zakładając, że zaproponowane przez nas ćwiczenia będą wykonywane codziennie, już w drugim półroczu można pracować nad wszystkimi elementami jednocześnie. Ćwiczenia związane z rysowaniem elementów na kratce papieru wprowadzamy dość wcześnie, dlatego można etap ostatni zademonstrować dzieciom i przy oznaczonej rączce lewej spokojnie wykonywać te ćwiczenia. Z doświadczenia wiemy, że najwięcej czasu trwa utrwalenie pojęcia prawej i lewej swojej strony, a dobre uświadomienie na czym polega określanie kierunków względem innej osoby daje bardzo dobre rezultaty.
- Doskonałym narzędziem do kształtowania orientacji przestrzennej są piosenki lub pąsy np.: *Boogie – woogie*, *Pingwinek*, *Niedźwiadek*, *Żabki* itp.

Załącznik nr 6
Spis tablic demonstracyjnych

1. Mapa Polski
2. Mapa Świata
3. Alfabet
4. Cyfry i liczby
5. Dzień w przedszkolu
6. Zasady zachowania
7. Zasady higieny
8. Piramida zdrowia
9. Człowiek i jego zmysły
10. Unikaj...
11. Używanie środków chemicznych
12. Kodeks Młodego Ekologa
13. Plac zabaw
14. Symbole narodowe
15. Zabytki polskich miast
16. Kolory i obrazy
17. Świat muzyki
18. 100 przedmiotów
19. Wczoraj i dziś cz. 1
20. Wczoraj i dziś cz. 2
21. 100 zwierząt
22. Zwierzęta wodne
23. Zwierzęta egzotyczne
24. Pory roku
25. Miesiące
26. Pory dnia
27. Pogoda
28. W mieście
29. Na wsi
30. Nad morzem
31. W górach
32. Łąka
33. Las
34. Warzywa i owoce
35. Drzewa i ich owoce
36. Lato w sadzie i w ogrodzie
37. Zagrożenia ze strony natury
38. Stadia rozwojowe zwierząt
39. Stworzenia chodzące, pływające, latające...
40. Co jest roślinie potrzebne do życia? Telefony alarmowe

Załącznik nr 7

Opis plansz

100 zwierząt

1. żubr
2. dzięcioł
3. sowa
4. biedronka
5. koń
6. flaming
7. żaba
8. tarantula
9. jeż
10. tukan
11. nefrytek
12. jaszczurka
13. niedźwiedź
14. sikorka
15. pająk krzyżak
16. ropucha
17. zając
18. kacyk północny
19. paw
20. lemur
21. foka
22. nosorożec
23. osioł
24. królik
25. pelikan
26. motyl rusałka pawik
27. sójka
28. neon
29. mrówka
30. koliber
31. gęś
32. gawron
33. żółw
34. łabędź
35. kaczka
36. mewa
37. rybitwa
38. wróbel
39. krewetka
40. pszczoła
41. zebra
42. gołąb
43. kogut
44. goryl
45. kruk
46. niedźwiedź polarny
47. kos
48. mucha
49. jeleń
50. pingwin cesarski
51. świnia
52. salamandra

53. papuga
54. sroka
55. wąż
56. orzeł
57. bocian
58. świerszcz
59. indyk
60. kura
61. rak
62. panda wielka
63. świstak
64. lew
65. osa
66. motyl rusałka admirał
67. świnka morska
68. bażant
69. rzekotka
70. mysz
71. jemiołuszka
72. czapla
73. ślimak
74. koza
75. owca
76. krowa
77. słoń
78. chrząszcz
79. konik polny
80. chomik
81. żyrafa
82. zimorodek
83. żuraw
84. żuk
85. wiewiórka
86. szczur
87. śledź

Zwierzęta wodne

1. dorsz
2. długopłetwiec
3. ustniczek cesarski
4. ośmiornica
5. glonojad
6. welon
7. krab
8. homar
9. sum
10. neon
11. delfin
12. błazenek
13. łosoś
14. molinezja
15. kaszalot
16. skalar
17. śledź
18. konik morski
19. orka
20. karp
21. mors
22. bojownik
23. zebrasoma żółta
24. krewetki
25. foka
26. rak
27. rekin
28. węgorz
29. szczupak
30. tuńczyk

Załącznik nr 8

Polecana literatura dla dzieci nawiązująca do tematów zajęć:

Serie książek

(mogą towarzyszyć dzieciom przez cały rok - poszczególne opowiadania nawiązują do większości tygodniowych tematów zajęć):

R. Jędrzejewska-Wróbel, Florka. *Z pamiętnika ryjówki* (Literatura, 2009) oraz kolejne tomy.

Z. Stanecka, *Basia i przedszkole* (Egmont, 2011) oraz kolejne tomy.

W. Widłak, *Pan Kuleczka* (Media Rodzina, 2002) oraz kolejne tomy.

J. Wieslander, T. Wieslander, *Mama Mu na rowerze i inne historie* (Zakamarki, 2011) oraz kolejne tomy.

Wielotomowe serie bajek

(interesujące interpretacje i opracowania graficzne):

H. Ch. Andersen, *Księżniczka na ziarnku grochu* (Media Rodzina, 2009) oraz kolejne tomy.

G. Kasdepke, *Kopciuszek* (Agora, 2005) oraz kolejne tomy.

Z. Stanecka, *Trzy świnki* (Muchomor, 2004) oraz kolejne tomy.

Audiobooki

L. J. Kern, *Nosorożce w dorożce i inne wiersze* (Buka, 2009).

D. Wawilow, *Rozśmieszanki, rozmyślanki, usypianki* (Buka, 2007).

Propozycje nawiązujące do poszczególnych tygodniowych tematów zajęć:

2. Ja i grupa

K. Crowther, *Mój przyjaciel Szymon* (EneDueRabe, 2010).

R. Jędrzejewska-Wróbel, *O Melanii, Melchiorze i panu Przypadku* (Bajka, 2013).

5. Mój dom, moja miejscowość

A. Mitgutsch, *W mieście* (Tatarak, 2011).

A. Mitgutsch, *Na wsi* (Tatarak, 2011).

6. Rośliny i zwierzęta jesienią

R. S. Berne, *Jesień na ulicy Czereśniowej* (Dwie Siostry, 2012) oraz inne tomy z serii.

7. W świecie sztuki

Ch. Björk, *Linnea w ogrodzie Moneta* (Zakamarki, 2009).

J. Stanny, *O malarzu rudym jak cegła* (Wytwórnia, 2006).

9. W bibliotece

D. Wawilow, *Wiersze dla niegrzecznych dzieci* (Egmont, 2013) oraz inne tomy z serii.

10. Geometria

I. Chmielewska, *Kłopot* (Wytwórnia, 2012).

K. Dahl, *Matematyka ze sznurka i guzika* (Zakamarki, 2010).

H. Tullet, *Naciśnij mnie* (Babaryba, 2011).

11. Barwy jesieni

M. Strzałkowska, *Alfabet z obrazkami* (Nowa Era, 2006).

M. Strzałkowska, *Zielony, żółty, rudy, brązowy* (Media Rodzina, 2003).

12. Mieszkam w Polsce

A. Chachulska, *Jak Szewczyk smoka pokonał* (Zamek Królewski na Wawelu, 2012).

M. Skrabska, *Alchemiczna komnata* (Zamek Królewski na Wawelu, 2013).

A. Szkoda, M. Oklejak, *Jestem miasto*. Warszawa (Czuły Barbarzyńca, 2012)

14. Zawody i profesje

P. McDonnell, *Ja... Jane* (National Geographic, 2011).

15. Nadchodzi zima

G. K. Näslund, *O zimie* (Zakamarki, 2008).

J. Wieslander, T. Wieslander, *Mama Mu na sankach* (Zakamarki, 2007).

23. Domy na świecie

A. Mizieleńska, D. Mizieleński, *D.O.M.E.K.* (Dwie Siostry, 2008).

R. Toyka, *Uwaga, budowa!* (Media Rodzina, 2011).

J. Wieslander, T. Wieslander, *Mama Mu buduje* (Zakamarki, 2008).

25. Projektujemy

E. Solarz, *Ilustrowany elementarz dizajnu* (Wytwórnia, 2012).

26. Życie w wodzie

J. Berne, *Podwodny świat* (Wydawnictwo Mam, 2010).

27. Wiosna

C. Kruusval, *Jabłonka Eli* (Zakamarki, 2009).

30. Kwiaty i owady

E. Carle, *Bardzo głodna gąsienica* (Tatarak, 2008).

32. Dzień flagi

A. Olech, *Kto ty jesteś?* (Wytwórnia, 2013).

35. Bohaterowie naszych bajek

Bajki o czarownicach i czarodziejach:

M. E. Letki, *Zaczarowane historie* (Bajka, 2010).

M. Strzałkowska, *Plaster Czarownicy i inne baśnie* (Jacek Santorski, 2006).

Czerwony Kapturek (dwa bardzo różne opracowania graficzne):

J. Mikołajewski, (il. A. Żelewska) *Czerwony Kapturek* (Agora, 2005).

Bracia Grimm, (il. K. Pacovská) *Czerwony Kapturek* (Dwie Siostry, 2008).

Książki obrazowe (bez tekstu):

S. Lee, *Fala* (Wydawnictwo Mam, 2011).

A. Mizieleńska, D. Mizieleński, *Miasteczko Mamoko* (Dwie Siostry, 2010).

P. Pawlak, *Czarostatki i parodzieje* (Tatarak, 2012).

TheTjong-Khing, *Gdzie jest tort?* (EneDueRabe, 2008).

37. Dzieci świata

A. Parot, *Yumi* (Format, 2010).

38. Mapy i poszukiwacze skarbów

H. Kim, *Dokąd iść? Mapy mówią do nas* (Entliczek, 2012).

39. Podróże

M. Boutavant, *Muk w podróży dookoła świata* (Wytwórnia, 2008).

A. Mizieleńska, D. Mizieleński, *Mapy* (Dwie Siostry, 2012).